

Jaarverslag 2014

BNG
BANK

PROFIEL

5

KERNGEGEVENS

6

VOORWOORD

7

1**ORGANISATIE**

11

2**VERSLAG VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN**

16

3**VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR**

29

Inleiding

30

Economische ontwikkelingen

34

Strategie

38

Aandeelhouders

42

Klanten

56

Beleggers en financiële tegenpartijen

77

Medewerkers

80

Wet- en regelgeving en toezichthouders

85

Vooruitzichten voor 2015

91

Verantwoordelijkheidsverklaring

93

4**GECONSOLIDEERDE JAARREKENING**

94

Geconsolideerde balans

95

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

96

Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten

97

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

98

Geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen	100
Grondslagen geconsolideerde jaarrekening	101
Toelichting geconsolideerde jaarrekening	123
Risicoparagraaf	156

5**ENKELVOUDIGE JAARREKENING****258**

Enkelvoudige balans	259
Enkelvoudige winst-en-verliesrekening	260
Enkelvoudig overzicht van gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten	261
Enkelvoudig kasstroomoverzicht	262
Enkelvoudig mutatieoverzicht eigen vermogen	264
Grondslagen enkelvoudige jaarrekening	265
Toelichting enkelvoudige jaarrekening	266

6**OVERIGE GEGEVENS****289**

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	290
Assurance Rapport van de onafhankelijke accountant	297
Statutaire bepalingen inzake winstverdeling	300
Voorstel tot winstverdeling	301
Statutaire bepalingen inzake doelstelling	302

7**BIJLAGEN****304**

A BNG Bank Dochtermaatschappijen	305
B Geconsolideerde jaarcijfers BNG Bank vanaf 1915	307
C Aandeelhouders BNG Bank per 31-12-2014	313

PROFIEL

BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

De missie van BNG Bank is vertaald in de volgende strategische doelstellingen: het behoud van substantiële marktaandeelen in het Nederlandse publieke en semi-publieke domein en het behalen van een redelijk rendement voor de aandeelhouders. Voorwaarden voor het realiseren van deze doelstellingen zijn het handhaven van de excellente kredietwaardigheid, het behoud van een scherpe inkooppositie en een zo effectief en efficiënt mogelijke bedrijfsvoering. Maatschappelijk verantwoord ondernemen is inherent aan de kernactiviteiten van BNG Bank.

Maatschappelijk verantwoord
ondernemen is
inherent aan de kernactiviteiten
van BNG Bank.

Klanten van BNG Bank zijn overwegend overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en openbaar nut. BNG Bank biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, advies, betalingsverkeer, elektronisch bankieren en vermogensbeheer. Ook participeert de bank in publiek-private samenwerking. Verreweg het grootste deel van de kredietverlening van de bank is kredietrisicovrij, omdat deze aan of onder garantie van overheden plaatsvindt.

De bank, opgericht in 1914, is een structuurvennootschap. Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. BNG Bank is gevestigd in Den Haag en heeft geen nevenvestigingen.

BNG Bank is na de Staat een van de grootste emittenten van Nederland. Het door BNG Bank uitgegeven schuld papier heeft een credit rating AA+ van Standard & Poor's (S&P), Aaa van Moody's en AAA van Fitch. BNG Bank behoort tot de meest kredietwaardige banken ter wereld. ■

KERNGEGEVENS

In miljoenen euro's

	2014	2013	2012	2011	2010
Balanstotaal	153.505	131.183	142.228	136.460	118.533
Kredieten	90.732	92.074	90.725	90.775	86.851
waarvan aan of onder garantie van overheden	81.036	81.701	79.666	78.548	75.247
waarvan geherclassificeerd vanuit de balanspost Financiële activa voor verkoop beschikbaar	1.779	2.259	2.603	3.219	3.724
Eigen vermogen exclusief ongerealiseerde herwaarderingen ¹	2.974	2.918	2.718	2.450	2.321
Ongerealiseerde herwaarderingen ²	608	512	34	-553	-62
Eigen vermogen per aandeel (in euro) ¹	53,38	52,41	48,81	44,00	41,68
Leverage ratio ³	2,0%	2,3%	2,0%	1,8%	2,0%
Common Equity Tier 1-ratio ³	24%	24%	22%	20%	20%
Tier 1-ratio ³	24%	24%	22%	20%	20%
Winst voor belastingen	179	397	460	339	337
Nettowinst	126	283	332	256	257
Winst per aandeel (in euro)	2,26	5,08	5,96	4,60	4,61
Dividendvoorstel	32	71	83	64	128
Dividend als % van de geconsolideerde nettowinst	25%	25%	25%	25%	50%
Dividend per aandeel (in euro)	0,57	1,27	1,49	1,15	2,30
Aantal vaste medewerkers (in FTE's) per jaarultimo	278	272	279	278	276
waarvan bij dochtermaatschappijen	27	28	36	41	45

¹ Exclusief herwaarderingsreserve en cashflow hedge reserve.

² Dit betreft de ongerealiseerde herwaarderingen binnen het eigen vermogen, zijnde de herwaarderingsreserve en de cashflow hedge reserve. Zie voor een uitgebreide toelichting het Verslag van de Raad van Bestuur – financiële gang van zaken, onderdeel balans – en noot 14 en 32 in de jaarrekening.

³ De solvabiliteitsratio's (Leverage ratio, BIS Tier 1-ratio en BIS ratio) werden tot en met 2013 conform de geldende Basel II-regelgeving berekend en weergegeven. Met ingang van 1 januari 2014 is de CRD IV/CRR-regelgeving van toepassing en zijn de solvabiliteitsratio's (Leverage ratio, Common Equity Tier-1 ratio en Tier 1-ratio) op basis van deze regelgeving berekend en weergegeven. De vergelijkende cijfers zijn niet aangepast aan deze nieuwe regelgeving.

VOORWOORD

In het bijzijn van Hare Majesteit Koningin Máxima sloot BNG Bank in december 2014 de viering van haar 100-jarig bestaan af met een aantal optredens van jonge talenten. De bank is op 23 december 1914 opgericht met een missie die, met enkele aanpassingen in de formulering, steeds dezelfde is gebleven: duurzaam bijdragen aan het laag houden van de kosten voor maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Het is een missie waarin maatschappelijk verantwoord ondernemen besloten ligt. Een missie die de afgelopen eeuw niets van haar relevantie heeft verloren. En waarmee BNG Bank een belangrijke rol heeft verworven in de Nederlandse samenleving.

De bank heeft haar draagvlak zien groeien. Ruim een eeuw geleden werd ze opgericht door 37 van de – toen nog – ruim 1100 Nederlandse gemeenten. Nu zijn vrijwel alle gemeenten en provincies, een waterschap en de rijksoverheid aandeelhouders van BNG Bank. Zij steunen de missie van de bank om te allen tijde te voorzien in goedkope financiering voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. En om ook in moeilijke tijden het ‘loket’ voor deze klanten open te houden.

BNG Bank werd opgericht vanuit de behoefte aan ‘samenwerking der gemeenten in de credietvraag’. Een gezamenlijke bemiddelende instantie zou de gemeentelijke onderhandelingspositie op de kapitaalmarkt versterken, zo was het idee van de oprichters. Nog steeds ontleent BNG Bank haar waarde aan haar rol als bemiddelaar tussen (nu hoofdzakelijk internationale) beleggers en Nederlandse klanten.

Om haar klanten altijd te voorzien van goedkope financiering moet BNG Bank onder alle omstandigheden tegen lage rentetarieven kunnen inkopen. Daarvoor is nodig dat de partijen op de geld- en kapitaalmarkt vertrouwen hebben in BNG Bank. Dat betekent weer dat de excellente kredietwaardigheid van de bank – vergelijkbaar met die van de Nederlandse overheid – gewaarborgd moet blijven.

Klanten van BNG Bank zijn onder meer decentrale overheden, woningcorporaties en zorginstellingen. Deze klantengroepen staan voor grote uitdagingen, mede als gevolg van ingrijpende veranderingen in de regelgeving. BNG Bank stelt het belang van klanten centraal en bedient hen waar mogelijk met producten en diensten op maat tegen concurrerende voorwaarden. Daarmee vervult de bank een flankerende rol in het overheidsbeleid. Een bevestiging dat klanten dit beleid waarderen kreeg uiting door de hoge waardering (8,0) uit het klanttevredenheidsonderzoek, dat in 2014 werd uitgevoerd.

Veel klanten van BNG Bank hebben het afgelopen jaar grootschalige stelselwijzigingen moeten verwerken. Bij de decentrale overheden zijn deze wijzigingen ook nog eens gecombineerd met stevige financiële taakstellingen. Dit gebeurt in tijden waarin hun financiële positie in veel gevallen al onder druk staat. BNG Bank zal zich blijven inspannen om de klanten te ondersteunen deze uitdaging het hoofd te bieden. De herziene woningwet heeft grote gevolgen voor woningcorporaties. Naar verwachting zal de vraag van woningcorporaties naar ongeborgde financiering toenemen. BNG Bank wil ook ten aanzien van deze klantengroep binnen haar mogelijkheden blijven optreden als financier. In de zorgsector zijn de risico's de laatste jaren overgedragen aan banken en verzekeraars. Deze sector wordt nu gefinancierd door een relatief beperkt aantal banken, waarbij de kredietvraag de laatste jaren sterk is toegenomen. De capaciteit voor bancaire financiering van zorgvastgoed wordt daardoor beperkt. Ook hier zal BNG Bank – indien nodig samen met andere partijen – trachten haar rol te blijven vervullen.

Bemiddelaar tussen internationale beleggers en Nederlandse klanten.

Aan deze rol ontleent

BNG Bank nog steeds haar waarde.

Onder invloed van de crisis is de financiële regelgeving sterk toegenomen. Dit leidt tot een grotere administratieve lastendruk voor de bank. Zo legden de balans- en stresstest van de Europese toezichthouders het afgelopen jaar een zware druk op de organisatie. Nadat BNG Bank ruimschoots was geslaagd voor deze testen, behoort de bank sinds 4 november 2014 tot de groep van 130 grootste Europese banken die rechtstreeks onder toezicht staan van de Europese Centrale Bank.

Zoals vorig jaar al in dit verslag werd aangegeven, is de volatiliteit van het jaarresultaat onder invloed van het IFRS-voorschrift 'Fair Value Measurement' sterk toegenomen. Deze volatiliteit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat bepaalde activa en passiva, om accounting technische redenen, zijn opgenomen in portefeuilles die gewaardeerd worden tegen reële waarde. De waardeveranderingen van deze posten dienen direct in de winst-en-verliesrekening te worden opgenomen. Mede naar aanleiding van de uitkomsten van de eerder genoemde balanstest heeft de bank eind 2014 besloten de parameters ten behoeve van de modelmatige waardering van een beperkt aantal gestructureerde activa conservatiever te bepalen. Dit heeft geleid tot een neerwaartse bijstelling van de waardering van deze posten die gewaardeerd worden tegen reële waarde. Dit bepaalde, samen met de aanhoudend lage rente, voor het grootste deel de terugval van de nettowinst. De activa in kwestie betreffen gestructureerde leningen

BNG Bank blijft zich onverkort **inspannen** voor **klanten** die geconfronteerd worden met grootschalige stelselwijzigingen en stevige financiële taakstellingen.

en rentedragende waardepapieren, waarvan de kredietkwaliteit goed is, die worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De verliezen betreffen dan ook ongerealiseerde marktwaardeveranderingen.

De zogenaamde Basel III-regelgeving is nu ondergebracht in de Europese CRD IV-richtlijn en wordt tussen nu en 2019 gefaseerd ingevoerd. Een belangrijk element hierin voor BNG Bank is de voorgestelde ondergrens voor de 'leverage ratio' van 3% in Europees verband. De definitieve norm wordt begin 2016 vastgesteld. Het beleid van BNG Bank is erop gericht door winstinhouding en een emissie van hybride kapitaal uiterlijk eind 2017 te voldoen aan deze eis.

Duurzaamheid is een belangrijk element in de missie van BNG Bank en krijgt aan beide kanten van de balans vorm en inhoud. In 2014 gaf de bank haar eerste 'duurzame' obligatie uit, waarvan de opbrengst uitsluitend wordt gebruikt voor balansfinanciering van de Nederlandse gemeenten die in hun categorie het best scoren op het gebied van duurzaamheid en sociaal beleid. BNG Bank haalde met deze lening EUR 500 miljoen uit de kapitaalmarkt. Gezien de forse belangstelling van internationale beleggers voor deze innovatieve financieringsvorm, verwacht BNG Bank ook in 2015 duurzame obligaties uit te geven.

Binnen het brede thema 'duurzaamheid' kiest BNG Bank uitdrukkelijk voor energie. Bij verduurzaming van maatschappelijk vastgoed en opwekking van duurzame hernieuwbare energie gaat het om verdienmodellen met een lange terugverdientijd. Gerichtheid op de lange termijn past zowel bij de klanten als bij BNG Bank zelf. De belangrijkste klantengroepen van de bank droegen via hun brancheorganisaties bij aan het nationale Energieakkoord, dat in 2013 werd ondertekend. Op lokaal niveau zijn daarnaast door vele klanten initiatieven genomen op het gebied van duurzame investeringen.

BNG Bank vervult haar missie op het gebied van duurzaamheid ook door faciliterend op te treden bij projectfinanciering, onder meer voor duurzame nieuwbouw van sociale woningen, zorginstellingen en publieke

gebouwen en duurzame energiecentrales. Het afgelopen jaar trad BNG Bank onder meer op als medefinancier van het Gemini windpark, één van de grootste windparken op zee ter wereld.

BNG Bank is proactief op het gebied van het ontwikkelen en stimuleren van innovatieve duurzame verdienmodellen. Zo heeft de bank de afgelopen jaren via een zogenaamde Energy Services Company (ESCO) zwembaden in Rotterdam mee helpen verduurzamen. Eind 2014 financierde de bank 7.500 zonnepanelen op huurwoningen van een woningcorporatie. Het project omvat zowel de realisatie, het beheer en onderhoud als de financiering van zonnepanelen, waardoor de woningcorporatie werd ontzorgd. De komende jaren zal BNG Bank financieringsmodellen als deze voor het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed blijven promoten.

De maatschappelijke verslaggeving in dit jaarverslag is opgesteld conform de 'GRI 4 core' richtlijnen van het Global Reporting Initiative. In dit kader is aan de hand van de input van stakeholders en andere externe partijen een materialiteitsanalyse uitgevoerd ter bepaling van de onderwerpen die in het verslag aan de orde komen. Voor een uitgebreide verantwoording wordt verwezen naar het [MVO-beleid](#) op [bngbank.nl](#).

BNG Bank streeft naar een duurzaam evenwicht tussen klanten, aandeelhouders en medewerkers. Medewerkers zijn het belangrijkste kapitaal. De bank besteedt uitgebreid aandacht aan hun ontwikkeling en ontplooiing. Betrouwbaar, professioneel en eigentijds zijn daarbij de kernwoorden.

Ik wil alle belanghebbenden van de bank bedanken voor hun bijdrage in de afgelopen jaren. Het jaar 2014 stond in het teken van geleidelijke terugkeer van de rust op de financiële markten, maar ook van een stroom nieuwe regelgeving voor zowel de bank als haar belanghebbenden. De bank houdt op langere termijn rekening met een verschuiving van kredietverlening direct aan of onder garantie van overheden naar financiering van projecten in PPS-verband en buiten de werkingssfeer van overheidsachtervang. De bank zal zo nodig haar strategie hierop aanpassen. De doelstellingen met betrekking tot onder meer de MVO-kernindicatoren blijven in lijn met die in de afgelopen jaren. Het lopende jaar zien we – ondanks de vele uitdagingen – met vertrouwen tegemoet. ■

Namens de Raad van Bestuur,

CAREL VAN EYKELENBURG

VOORZITTER

Den Haag, 6 maart 2015

Organisatie

MANAGEMENT⁵

DR. IR. C. (CAREL) VAN EYKELENBURG [1952]
VOORZITTER RAAD VAN BESTUUR

DRS. P.J.E. (PAULINE) BIERINGA [1959]
DIRECTEUR PUBLIC FINANCE

ING. F.C.M. (FRANK) JANSE [1966]
HOOFD MARKETING EN COMMUNICATIE

DRS. R.C.J. (RENE) DE JONG [1968]
HOOFD INTERNE AUDITDIENST

DRS. A. (AART) RIETVELD [1965]
SECRETARIS RAAD VAN BESTUUR

J.C. (ANJA) VESTER-VOS [1960]
HOOFD PERSONEELSZAKEN

PROF. DR. J.J.A. (HANS) LEENAARS [1952]
LID RAAD VAN BESTUUR

O. (OLIVIER) LABE [1969]
DIRECTEUR TREASURY & CAPITAL MARKETS

B.P.M. (BART) VAN DOOREN [1957]
HOOFD CAPITAL MARKETS EN INVESTOR RELATIONS

MR. H.E. (ERWIN) QUAST [1968]
HOOFD JURIDISCHE ZAKEN, FISCALE ZAKEN
EN COMPLIANCE

DRS. J.C. (JOHN) REICHARDT [1958]
LID RAAD VAN BESTUUR

DRS. R. (REINIER) VAN WOERDEN [1958]
DIRECTEUR PROCESSING

DRS. P.J. (PAUL) KORTLEVE [1969]
HOOFD PLANNING & CONTROL

DRS. ING. H.R. (HANS) NOORDAM [1966]
HOOFD RISK CONTROL

DRS. R.G. (ROLAND) WIJDOOGEN [1963]
HOOFD KREDIETRISICOBEOORDELING

⁴ Per 1 januari 2015.

⁵ Elk van de leden van de Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor een aantal directoraten en (staf-) afdelingen. Weergegeven is welke directeuren en afdelingshoofden rechtstreeks rapporteren aan de leden van de Raad van Bestuur. Een schematische weergave van de organisatiestructuur ([organogram](#)) is op bngbank.nl gepubliceerd. De organisatorische inrichting van het risicobeheer wordt beschreven in de risicoparagraaf van het jaarverslag.

SAMENSTELLING EN GEGEVENS VAN DE RAAD VAN BESTUUR^{6,7}

⁶ Het [profiel van de Raad van Bestuur](#) is gepubliceerd op [bngbank.nl](#). Taken en verantwoordelijkheden van (de leden van) de Raad van Bestuur zijn beschreven in het [reglement van de Raad van Bestuur](#), dat is gepubliceerd op [bngbank.nl](#). Het streven naar diversiteit, onder meer naar geslacht en leeftijd, is opgenomen in dit profiel en krijgt aandacht in een wervingsprocedure. De Raad van Bestuur bestaat uit alleen mannen; de Raad van Commissarissen beschouwd hen ten tijde van hun benoeming tot lid en voorzitter van de Raad van Bestuur als de beste kandidaten voor deze functies. Gedurende het verslagjaar zijn er geen vacatures geweest. Zodra een mutatie of uitbreiding van de Raad van Bestuur aan de orde is, zal een kandidaat worden gezocht die voldoet aan het profiel dat de Raad van Commissarissen voor de Raad van Bestuur heeft opgesteld.

⁷ De leden van de Raad van Bestuur zijn wat betreft het aantal door hen vervulde nevenfuncties onderworpen aan de limiteringsregeling in de Implementatiewet richtlijn en verordening kapitaalvereisten (CRD IV). Naar het oordeel van BNG Bank voldoen de leden van de Raad van Bestuur aan deze limiteringsregeling.

DR. IR. C. (CAREL) VAN EYKELENBURG

Benoemd tot lid 1 januari 2005, benoemd tot voorzitter 15 oktober 2008, herbenoemd tot voorzitter 15 oktober 2012. De benoeming als voorzitter Raad van Bestuur is voor een periode van vier jaar. Deze benoeming kan worden verlengd. In relatie met zijn functie bij BNG Bank is de heer Van Eykelenburg bestuurslid/penningmeester van de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) en voorzitter van de Raad van Commissarissen van BNG-dochtermaatschappij BNG Gebiedsontwikkeling BV. Daarnaast is de heer Van Eykelenburg lid van het bestuur van de Stichting Pensioenfonds ABP, lid van de Raad van Toezicht van het Shell Pensioenfonds en voorzitter van het bestuur van het W.F. Hermans Instituut.

PROF. DR. J.J.A. (HANS) LEENAARS

Benoemd 15 oktober 2002. De benoeming als lid Raad van Bestuur is voor onbepaalde tijd. Per 1 mei 2015 zal de heer Leenaars terugtreden in verband met zijn pensionering. In relatie met zijn functie bij BNG Bank is de heer Leenaars bestuurslid van de Stichting Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) en voorzitter van de raden van commissarissen van de BNG-dochtermaatschappijen Hypotheekfonds voor Overheidspersoneel BV en

BNG Vermogensbeheer BV. Daarnaast is de heer Leenaars hoogleraar Bestuurlijke Informatieverzorging aan de Universiteit van Amsterdam, voorzitter van de Raad van Commissarissen van Chassé Theater BV te Breda en voorzitter van de Raad van Advies van ILFA BV.

DRS. J.C. (JOHN) REICHARDT

Benoemd 15 oktober 2008, herbenoemd 15 oktober 2012. De benoeming als lid Raad van Bestuur is voor een periode van vier jaar. Deze benoeming kan worden verlengd. In relatie met zijn functie bij BNG Bank is de heer Reichardt voorzitter van de Raad van Commissarissen van Data B. Mailservice BV, lid van de Raad van Commissarissen van BOEI BV, lid van de Commissie Toezichtzaken van de NVB en lid van de raden van commissarissen van de BNG-dochtermaatschappijen Hypotheekfonds voor Overheidspersoneel BV, BNG Gebiedsontwikkeling BV en BNG Vermogensbeheer BV. Daarnaast is de heer Reichardt lid van de Raad van Toezicht van de RDW en lid van het Nationaal Renovatie Platform.

⁸ Taken en verantwoordelijkheden van (de leden van) de Raad van Commissarissen zijn beschreven in het [reglement van de Raad van Commissarissen](#), dat op [bngbank.nl](#) is gepubliceerd. Commissarissen worden benoemd voor een periode van vier jaar en kunnen in overeenstemming met de Nederlandse corporate governance code tweemaal worden herbenoemd. Het [profiel van de Raad van Commissarissen](#) en het [rooster van aftreden](#) zijn eveneens op [bngbank.nl](#) te vinden. Alle commissarissen bij BNG Bank hebben de Nederlandse nationaliteit. De Raad van Commissarissen bestaat uit vier vrouwen en zes mannen.

⁹ BNG Bank streeft onafhankelijkheid van haar commissarissen na. Daarbij wordt gelet op de volgende punten. Commissarissen zijn niet werkzaam of werkzaam geweest bij de vennootschap. Commissarissen staan niet in een andere zakelijke relatie tot BNG Bank krachtens welke zij persoonlijk voordeel zouden kunnen behalen. Commissarissen genieten een vaste jaarlijkse honorering, die niet afhankelijk is van de resultaten van de bank in enig jaar. De [beloningsregeling van de Raad van Commissarissen](#) is op [bngbank.nl](#) gepubliceerd. 'Interlocking directorships' tussen commissarissen onderling of tussen commissarissen en bestuurders zijn niet aanwezig. Commissarissen bezitten geen aandelen in de vennootschap.

SAMENSTELLING EN GEGEVENS VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSSEN ^{8, 9, 10}

DR. H.O.C.R. (ONNO) RUDING ^{11,12} [1939]

VOORZITTER

Oud-vicevoorzitter van de Raad van Bestuur van Citicorp/Citibank, New York; oud-minister van Financiën. Benoemd 12 mei 2004, herbenoemd 28 april 2008, tweede maal herbenoemd 23 april 2012, aftredend in 2016.

S.M. (SYBILLA) DEKKER ^{11,12,13} [1942]

VICEVOORZITTER (TEVENS SECRETARIS)

Oud-minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Benoemd 24 mei 2007, herbenoemd 26 april 2011, herbenoembaar in 2015. Behalve lid van de Raad van Commissarissen van BNG Bank is mevrouw Dekker lid van de Raad van Commissarissen van Royal HaskoningDHV Nederland BV.

DRS. C.J. (KEES) BEUVING ¹³ [1951]

Oud-voorzitter van de Raad van Bestuur van Friesland Bank Holding NV. Benoemd 24 april 2014, herbenoembaar in 2018. Behalve lid van de Raad van Commissarissen van BNG Bank is de heer Beuving voorzitter van de Raad van Commissarissen van BPF BouwInvest BV.

DRS. L.M.M. (LUCAS) BOLSIUS ¹⁴ [1958]

Burgemeester van de gemeente Amersfoort. Benoemd 24 april 2014, herbenoembaar in 2018.

DRS. T.J.F.M. (THEO) BOVENS ¹³ [1959]

Commissaris van de Koning in de provincie Limburg. Benoemd 23 april 2012, herbenoembaar in 2016.

DR. W.M. (WIM) VAN DEN GOORBERGH ^{11,12,14} [1948]

Oud-vicevoorzitter van de Raad van Bestuur van Rabobank Nederland. Benoemd 15 mei 2003, herbenoemd 24 mei 2007, tweede maal herbenoemd 26 april 2011, aftredend in 2015. Behalve lid van de Raad van Commissarissen van BNG Bank is de heer Van den Goorbergh voorzitter van de raden van commissarissen van NIBC Bank NV en DELA.

DRS. P.H.M. (PETRI) HOFSTÉ ¹⁴ [1961]

Oud-lid van de Raad van Bestuur en Chief Financial & Risk Officer van APG Groep NV. Benoemd 22 april 2013, herbenoembaar in 2017. Behalve lid van de Raad van Commissarissen van BNG Bank is mevrouw Hofsté lid van de raden van commissarissen van KAS Bank NV en Achmea.

J. (JANTINE) KRIENS¹³ [1954]

Voorzitter van de directieraad van VNG.

Benoemd 24 april 2014, herbenoembaar in 2018.

DRS. J.J. (JAN) NOOITGEDAGT¹⁴ [1953]

Oud-Chief Financial Officer en lid van de Raad van Bestuur van AEGON NV.

Benoemd 23 april 2012, herbenoembaar in 2016.

Behalve lid van de Raad van Commissarissen van BNG Bank is de heer Nooitgedagt voorzitter van de Raad van Commissarissen van SNS Reaal NV, vice-voorzitter van de Raad van Commissarissen van TMG NV* en lid van de Raad van Commissarissen van Robeco Groep NV.

DRS. M. (MARJANNE) SINT^{11, 12, 13} [1949]

Oud-voorzitter van de Raad van Bestuur van de Isalaklinieken in Zwolle.

Benoemd 20 augustus 2012, herbenoembaar in 2017.

Behalve lid van de Raad van Commissarissen van BNG Bank is mevrouw Sint voorzitter van de Raad van Commissarissen van NL Healthcare, vice-voorzitter van de Raad van Commissarissen van BPF Bouwinvest BV en lid van de Raad van Commissarissen van De Friesland Zorgverzekeringen.

ONDERNEMINGSRAAD**S.D.P. (SELMA) HUIZER** [1968]

VOORZITTER

J.H. (JAAP) BOOM [1951]

SECRETARIS

F.B. (FRAN) BOON [1975]**G.J. (GIJS) VAN DUFFELEN** [1978]**M.E. (MARJOLEIN) HOFSTEE** [1971]**J.P. (JEAN-PIERRE) KRAUS** [1970]**DRS. R. (RON) MOLINA** [1954]**DRS. V.G.W.H. (VICTOR) TJIA** [1974]**DRS. F.W.A. (FELIX) ZWETSLOOT** [1971]

¹⁰ Nevenfuncties worden alleen genoemd, indien het bestuurs- en toezichtfuncties betreft die relevant zijn wat betreft de limiteringsregeling uit hoofde van CRD IV. Naar het oordeel van BNG Bank zijn de leden van de Raad van Commissarissen wat betreft het aantal nevenfuncties compliant met deze regeling. Een [register van door commissarissen gemelde nevenfuncties](#) is op bngbank.nl gepubliceerd. Functies en nevenfuncties bij beursgenoteerde instellingen in Nederland zijn voorzien van een *.

¹¹ Lid van de Selectie- en Benoemingscommissie, commissie als bedoeld in artikel 16 van de statuten.

¹² Lid van de Remuneratiecommissie, commissie als bedoeld in artikel 16 van de statuten.

¹³ Lid van de Commissie Marktstrategie, commissie als bedoeld in artikel 16 van de statuten.

¹⁴ Lid van het Audit & Risk Committee, commissie als bedoeld in artikel 16 van de statuten.

Verslag van de Raad van Commissarissen

2014, EEN GEDENKWAARDIG JAAR

2014 was een jaar met een feestelijk tintje. BNG Bank heeft in de afgelopen 100 jaar vele veranderingen ondergaan, in kwalitatief en kwantitatief opzicht. De Raad van Commissarissen is van mening dat ondanks deze veranderingen, de bank in wezen hetzelfde is gebleven. Namelijk de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Op gepaste wijze is in 2014 aandacht besteed aan het 100-jarig jubileum van BNG Bank, met onder andere de publicatie van het jubileumboek 'Kredietwaardigheid verzilverd'.

BNG Bank is in 2014 ruimschoots geslaagd voor de balans- en stresstest van de Europese toezichthouders. Door in te spelen op de veranderende klantwensen op het gebied van kredietverlening en op de ontwikkelingen

in het bankwezen, waaronder de toenemende en strikter wordende eisen van het toezicht, blijft BNG Bank in staat haar goede kredietwaardigheid en financiële basis ook in de toekomst te behouden. Vanuit haar meerjarenvisie wordt door BNG Bank een stabiel beleid gevoerd om aan kernklanten financiële dienstverlening te bieden in goede én in slechte tijden, ook op momenten dat andere partijen zich terugtrekken. De Raad van Commissarissen is ervan overtuigd dat de strategie van de bank om met 'de klant' mee te bewegen, vanuit de kernwaarden betrouwbaar, professioneel en eigentijds, bijdraagt aan een onderscheidende dienstverlening.

VOORSTEL AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS

Het jaarverslag van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten, dat hierbij wordt aangeboden, bevat onder meer de jaarrekening en het verslag over het jaar 2014, opge maakt door de Raad van Bestuur. De jaarrekening 2014 is voorzien van een goedkeurende controleverklaring door Ernst & Young Accountants LLP. De onderdelen die betrekking hebben op de maatschappelijke verslaggeving zijn voorzien van een assurancerapport van Ernst & Young Accountants LLP. Wij stellen de aandeelhouders voor de jaarrekening vast te stellen en de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen kwijting te verlenen voor het blijkens de jaarrekening en het jaarverslag door de Raad van Bestuur gevoerde bestuur en voor het door onze Raad gehouden toezicht.

Bij vaststelling van de jaarrekening en de daarin opgenomen winstverdeling, zal over het boekjaar 2014 een dividend van EUR 0,57 per aandeel van nominaal EUR 2,50 worden uitgekeerd (2013: EUR 1,27).

SAMENSTELLING RAAD VAN COMMISSARISSEN

Voor het [profiel van de Raad van Commissarissen](#) wordt verwezen naar bngbank.nl. Het profiel van de Raad is in het verslagjaar ongewijzigd gebleven. De samenstelling van de Raad was overeenkomstig het profiel. De samenstelling van de Raad van Commissarissen is opgenomen in het hoofdstuk Organisatie. Van iedere commissaris worden in dit hoofdstuk de gegevens vermeld die relevant zijn voor de vervulling van zijn taak als commissaris.

Conform het rooster van aftreden waren de heer drs. H.H. Apotheker en de heer mr. R.J.J.M. Pans in 2014 aftredend als lid van de Raad van Commissarissen en niet herbenoembaar. De Raad van Commissarissen dankt de heer Apotheker voor de grote inzet en deskundigheid die hij, met zijn ervaring bij gemeenten en bij het Rijk, heeft getoond gedurende de twaalf jaar van zijn commissariaat, zowel in de plenaire Raad als in de Commissie Marktstrategie. De Raad van Commissarissen dankt de heer Pans voor zijn actieve en constructieve bijdragen aan de gedachtewisselingen binnen de Raad en binnen de Remuneratiecommissie en de Selectie- en Benoemingscommissie gedurende de afgelopen elf jaar. Van 2002 tot 2013 was hij voorzitter van

de Directieraad van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG); zijn lidmaatschap van de Raad onderstreept de samenwerking tussen BNG Bank en de VNG, die feitelijk ook al honderd jaar duurt.

In verband met het aftreden van de heren Apotheker en Pans heeft de Raad individuele profielschetsen opgesteld, passend binnen de profielschets van de Raad. Daarnaast heeft de Raad van Commissarissen een extra vacature opengesteld en een individuele profielschets opgesteld voor een nieuw lid van de Raad met bancaire en financiële deskundigheid, overigens zonder de intentie om de omvang van de Raad permanent met een lid te vergroten. Op basis van deze individuele profielschetsen zijn de heer drs. L.M.M. Bolsius, mevrouw J. Kriens en de heer drs. C.J. Beuving voorgedragen en op 24 april 2014 door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders benoemd tot lid van de Raad van Commissarissen van BNG Bank. De betreffende personen zijn door de Nederlandsche Bank (DNB) op geschiktheid getoetst. DNB is op basis van dit onderzoek tot een positief oordeel gekomen. De nieuwe commissarissen hebben na hun benoeming het door BNG Bank aangeboden introductieprogramma doorlopen.

Aandeelhouders hebben in 2014 tevens kennis genomen van de individuele profielschets die is opgesteld in verband met de aankondiging van het periodiek aftreden van mevrouw S.M. Dekker. Mevrouw Dekker komt

conform het rooster van aftreden in aanmerking om voorgedragen te worden voor herbenoeming. Daarnaast zijn aandeelhouders geïnformeerd over de vacature in de Raad van Commissarissen die zal ontstaan in 2015 in verband met het aftreden van de heer dr. W.M. van den Goorbergh. Gelet op de voordracht en de benoeming van de heer Beuving, acht de Raad het verantwoord de vacature-Van den Goorbergh niet te vervullen. Daarmee zal de Raad in 2015 weer zijn gewenste omvang van negen leden krijgen.

BELONING RAAD VAN COMMISSARISSEN

De [beloningsregeling](#) voor leden van de Raad van Commissarissen is op 26 april 2011 vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en is gepubliceerd op [bngbank.nl](#). De regeling geldt voor de periode 1 januari 2012 tot en met 31 december 2016.

EED/BELOFTE FINANCIËLE SECTOR

De in het verslagjaar aangetreden commissarissen, de heren Beuving en Bolsius en mevrouw Kriens, hebben de eed/belofte financiële sector afgelegd op 20 juni 2014. Na het afleggen van de eed/belofte hebben zij een formulier met de tekst van de eed/belofte ondertekend. De ondertekende formulieren zijn toegevoegd aan het dossier van de leden van de Raad van Commissarissen.

TEGENSTRIJDIGE BELANGEN

Er hebben zich in 2014 geen situaties voorgedaan waarbij tegenstrijdige belangen van bestuurders, commissarissen, aandeelhouders en/of externe accountant speelden of spelen die van materiële betekenis zijn voor de vennootschap en/of de betreffende bestuurders, commissarissen, aandeelhouders en/of externe accountant.

EXTERNE ACCOUNTANT

Ernst & Young Accountants LLP (EY) is de externe accountant van BNG Bank. Het Audit & Risk Committee vergadert in aanwezigheid van de externe accountant. De jaarstukken 2014 zijn ook in de vergadering van de Raad van Commissarissen besproken in aanwezigheid van de externe accountant. De Raad van Commissarissen bespreekt periodiek het functioneren van de externe accountant. Voorafgaand aan de accountantscontrole is met de externe accountant de controleaanpak voor 2014, inclusief de 'key audit matters', besproken. De Raad van Commissarissen heeft met instemming kennis genomen van het voornemen van de accountant om in de controle bijzonder aandacht te schenken aan de toepassing van multi curve hedge accounting door BNG Bank, kredietbeheer, de reële waardebeoordelingen van financiële instrumenten, de continuïteit en betrouwbaarheid van de IT en voorts aan de impact van de Asset Quality Review op de kapitaalratio's van de bank. De Raad heeft met de Raad van Bestuur en de accountant de jaarrekening, het jaarverslag, de management letter

en het risicomanagementbeleid besproken. Hierbij is door de accountant afzonderlijk gerapporteerd omtrent de geformuleerde specifieke aandachtsgebieden. De uitkomsten zijn door de Raad van Commissarissen met de externe accountant en de Raad van Bestuur besproken. De Raad van Commissarissen is van mening dat de externe accountant de Raad alle relevante informatie heeft verstrekt om zijn toezichthoudende taak te kunnen uitoefenen. De accountant heeft geen onregelmatigheden in de verslaggeving gerapporteerd. De benoeming van de huidige accountant loopt tot en met het boekjaar 2015. In 2014 heeft het Audit & Risk Committee criteria opgesteld voor de keuze van de nieuwe accountant. Deze criteria hadden betrekking op kwaliteit, integriteit, prijs, partnerbetrokkenheid, branchekennis en proactiviteit. Daarna is een selectie gemaakt van drie accountantskantoren die zijn uitgenodigd een voorstel te doen. Het Audit & Risk Committee heeft op basis hiervan een keuzeadvies opgesteld. In overleg met de Raad van Bestuur heeft de Raad van Commissarissen besloten het keuzeadvies over te nemen en een aanbeveling te doen aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders om de opdracht voor de jaarrekeningcontrole te verlenen aan PricewaterhouseCoopers met ingang van het boekjaar 2016.

INTERNE AUDITDIENST (IAD)

Periodiek spreekt de voorzitter van het Audit & Risk Committee met het hoofd van de IAD. In het afgelopen boekjaar is gesproken over de intensivering van het toezicht door DNB en de ECB en de consequenties voor de bank. Er is van gedachten gewisseld over de onderlinge werkrelatie met de toezichthouder. Daarnaast is gesproken over de door de IAD uitgevoerde werkzaamheden, de voortgang van de audits, de IAD-formatie en de samenwerking met de externe accountant. De Raad van Commissarissen ziet het kredietproces als kernproces voor de bank, met inherent de meeste risico's. Met de IAD zijn afspraken gemaakt over de jaarlijkse audit met betrekking tot specifieke onderwerpen uit het kredietproces. Jaarlijks wordt de Management Letter van de IAD door de Raad van Commissarissen met de Raad van Bestuur besproken.

ONDERNEMINGSRAAD

De Raad van Bestuur voert eenmaal per kwartaal overleg met de Gemeenschappelijke Ondernemingsraad (GOR). Verschillende leden van de Raad van Commissarissen hebben in het afgelopen jaar een overlegvergadering tussen bestuur en GOR bijgewoond. Hierin is onder andere gesproken over de resultaatontwikkeling van de bank, de strategie van de onderneming en MVO, de invloed van het toezicht van de ECB, de uitwerking van de CAO Banken en de opvolging van vacatures binnen de Raad van Commissarissen. De Raad van

Commissarissen ervaart de bijeenkomsten met de GOR als constructief en waardeert de goede werkrelatie en de openhartige dialoog tussen de Raad van Bestuur en de Ondernemingsraad.

VERGADERINGEN

De Raad van Commissarissen vergaderde in 2014 zes keer. Deze vergaderingen vonden plaats in aanwezigheid van de Raad van Bestuur. Voorafgaand aan de vergaderingen vond veelal ook een ‘private session’ plaats. Naast de plenaire behandeling van de in de diverse commissies voorbereide onderwerpen kwamen in de vergaderingen van de Raad de volgende punten aan de orde: de voorbereiding van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, de uitkomsten van de Asset Quality Review en de EBA-stresstest, de voortgang van de belangrijkste projecten en de implicaties van nieuwe regelgeving voor de activiteiten van BNG Bank. De Raad heeft voorts stilgestaan bij de aanbevelingen van de parlementaire enquêtecommissie woningcorporaties en de mogelijke implicaties voor de bank. De voltallige Raad heeft onder meer zijn goedkeuring gegeven aan het remuneratierapport 2013, de meerjarenvisie en -strategie, het jaarplan en budget 2015 en het risk appetite statement 2015. De Raad heeft ten aanzien van de variabele beloningen binnen de bank geconcludeerd dat deze passen binnen het vastgestelde beloningsbeleid van BNG Bank. Ten slotte heeft in de verslagperiode de Raad gesproken over een aantal

onderwerpen van strategische aard. Dit waren: de positie van BNG Bank jegens relevante stakeholders en in de markt (onder andere concurrentieaspecten en typen kredietverlening, waaronder solvabiliteitsvrij en solvabiliteitsplichtig), de IT-governance, informatiebeveiliging en datakwaliteit, de risico's van de bank in samenhang met de kapitaalpositie en het Europese toezicht.

VERSLAG AUDIT & RISK COMMITTEE

Het Audit & Risk Committee (ARC) kwam in het verslagjaar driemaal in vergadering bijeen. Alle vergaderingen van het committee zijn bijgewoond door de interne en externe accountant. Het committee heeft de bespreking door de voltallige Raad van Commissarissen voorbereid inzake het jaarplan en de begroting, het jaarverslag, de kwartaal- en halfjaarcijfers en de managementletters van de interne en externe accountant inclusief de reactie daarop van de Raad van Bestuur. De aandacht ging daarbij met name uit naar onderwerpen als de resultaatontwikkeling van BNG Bank, de solvabiliteits- en liquiditeitsontwikkeling, de voorziening voor kredietverliezen, de werking van het riskmanagementsysteem, krediet-, markt- en operationeel risico, de rapporten van de rating agencies en de gevolgen daarvan voor de bank, het prijsbeleid en de mogelijkheden tot het aantrekken van funding. In het bijzonder stond het ARC in 2014 stil bij het ECB-toezicht en de gevolgen daarvan voor de bank. Het ARC heeft zich laten informeren over de ontwikkelingen op de financiële markten en in de

eurozone, de economische gevolgen daarvan en de vooruitzichten voor de economie. Ook heeft het comité de besluitvorming door de voltallige Raad voorbereid inzake het risk appetite statement van BNG Bank, het beleid ten aanzien van de leverage ratio, de rapportage kredietrisico's BNG-portefeuille en de rapportage landen- en sectoranalyses. Het comité heeft verder gesproken over het complianceverslag 2013, de incidentenrapportage 2013, het complianceprogramma 2015, het jaarplan IAD 2015, het auditplan van de externe accountant in het kader van de controle van de jaarrekening BNG Bank 2014 en de verslagen van het tripartiete overleg tussen DNB, de externe accountant en BNG Bank. Het ARC stond uitvoerig stil bij de voorbereidingen op en de uitkomsten van de Asset Quality Review (in het bijzonder de waardering van gestructureerde financiële instrumenten, credit value adjustments en de beoordeling van individuele kredieten) en de EBA-stresstest. BNG Bank gaat er vooralsnog van uit dat zij per 2018 moet voldoen aan een ondergrens voor de 'leverage ratio' van 3%. Het ARC onderschrijft het afgesproken beleid om naar een hogere leverage ratio van 3,25% toe te groeien en heeft de Raad positief geadviseerd over de hiermee samenhangende planning voor een emissie van hybride kapitaal. Standaard overlegt het Audit & Risk Committee eenmaal per jaar buiten aanwezigheid van de Raad van Bestuur met de interne en externe accountant. Uit dit overleg zijn in 2014 geen bijzondere punten van aandacht naar voren gekomen.

VERSLAG SELECTIE- EN BENOEMINGSCOMMISSIE

De commissie kwam in het verslagjaar zesmaal in vergadering bijeen. In 2014 was de vervulling van de vacature-Apotheker en de vacature-Pans aan de orde en heeft de commissie de vervulling van de vacature-Dekker voorbereid. De commissie heeft voorts een functieprofiel opgesteld voor de werving en selectie van kandidaten ter vervulling van de vacature lid Raad van Bestuur, die per 1 mei 2015 ontstaat door het vertrek van de heer Leenaars. Na een gedegen selectieprocedure heeft de commissie de Raad van Commissarissen voorgesteld de heer Labe, thans directeur Treasury en Capital Markets, te benoemen tot lid van de Raad van Bestuur per de genoemde datum. Tevens heeft de commissie kennis genomen van de taakverdeling binnen de Raad van Bestuur, de nevenfuncties van de leden van de Raad van Bestuur en de Raad geadviseerd over het programma van permanente educatie voor de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur. Ten slotte heeft de commissie gesproken over de continuïteit binnen de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur. Om meer zicht te verkrijgen op het opvolgingspotentieel voor directeuren en bestuurders, evenals op de vraag of er voldoende aandacht wordt besteed aan de ontwikkeling van het management, heeft de Raad van Commissarissen op advies van de Selectie- en Benoemingscommissie besloten tot systematischer kennismaking met en oordeelsvorming over het senior-management van de bank. Leden van de Raad achten borging van deskundig-

heid en continuïteit binnen de Raad van Bestuur van groot belang en onderschrijven het in 2014 gestarte management ontwikkelingsprogramma.

VERSLAG REMUNERATIECOMMISSIE

De Remuneratiecommissie kwam in het verslagjaar tweemaal in vergadering bijeen. Binnen de kaders van het vastgestelde beloningsbeleid bespreekt de Remuneratiecommissie jaarlijks de rapportage van de Raad van Bestuur over de realisatie doelstellingen variabele beloning en adviseert zij de Raad van Commissarissen over het uitkeringspercentage voor de variabele beloning. In 2014 is dat gebeurd voor het jaar 2013. Voorts is door de commissie het Remuneratierapport 2013 vastgesteld en het voorstel voor doelstellingen variabele beloning Raad van Bestuur 2014 goedgekeurd. Ten slotte heeft de commissie de beloningsoverzichten van directie en senior management besproken, alsmede de overige beloningsgerelateerde bepalingen die volgen uit de Code Banken en uit de Regeling Beheerst Beloningsbeleid van DNB en de vertaling daarvan in het beloningsbeleid Raad van Bestuur, senior management en overige medewerkers van de bank. Voor de hoofdlijnen van het remuneratierapport 2014 wordt verwezen naar de paragraaf Beloningsbeleid.

VERSLAG COMMISSIE MARKTSTRATEGIE

De Commissie Marktstrategie kwam in het verslagjaar eenmaal bijeen; een tweede bijeenkomst moest worden verdaagd naar 2015. De commissie heeft tot taak de relevante ontwikkelingen te bespreken inzake de klantengroepen van BNG Bank en de toereikendheid van de bestaande en potentiële dienstverlening aan deze klantengroepen. In de commissievergadering is gesproken over het door BNG Bank stimuleren van financiering van duurzame investeringen. In 2014 zijn inmiddels de eerste financieringen van zonnepanelen op corporatiewoningen gerealiseerd en is de eerste 'SRI-obligatie' door BNG Bank uitgegeven. De commissie acht het wenselijk dat de bank inzet op transparantie met betrekking tot social return, vanwege het belang van dit aspect in inkoopprocedures. Er doen zich in de kernklantsectoren grote veranderingen voor, die ook impact hebben op de bank: decentralisatie van Rijkstaken in het sociale domein, wijzigingen in de Woningwet, met als gevolg inperking van het werkdomein van corporaties, en discussies over opbrengstverantwoordingen bij zorginstellingen. Derhalve is door de Commissie Marktstrategie uitgebreid gesproken over het voorgenomen commerciële beleid 2015.

ONDERWERPEN DIE IN 2014 BIJZONDERE AANDACHT VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN KREGEN BETREFFEN:

TRANSITIE NAAR ECB-TOEZICHT

De naleving van wet- en regelgeving is een terugkerend aandachtspunt van de Raad van Commissarissen. Op lopende onderwerpen is in 2014 herhaaldelijk stilgestaan bij de vraag of BNG Bank compliant is aan diverse wet- en regelgeving vanuit onder meer DNB. Zo was er bijvoorbeeld aandacht voor de wijziging in toezicht. Per 4 november 2014 is BNG Bank onder direct toezicht van de ECB gekomen. De hieraan voorafgaande Asset Quality Review (AQR) en EBA-stresstest hebben het afgelopen jaar een zware druk gelegd op de organisatie. BNG Bank is ruimschoots geslaagd voor de balans- en stresstest van de Europese toezichthouders. De AQR en stresstest samen leidden in het basisscenario tot een kapitaalpositie die ruim 2,5 keer het vereiste minimum van 8% bedraagt. Onder het meest ongunstige scenario resulteerde een risicogewogen solvabiliteitsratio van 17,3%, ruim driemaal het vereiste minimum van 5,5%. De Raad van Commissarissen heeft met instemming kennis genomen van deze uitkomst.

DUURZAAMHEID/MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN (MVO)

In het verslagjaar heeft de Raad van Commissarissen, na een voorbereidende bespreking in de Commissie Marktstrategie, met instemming kennis genomen van de beleidsvoornemens van BNG Bank ten behoeve van de financiering van duurzame investeringen. Voorts heeft de Raad zijn goedkeuring gegeven aan het [MVO-beleid](#) van BNG Bank zoals op [bngbank.nl](#) gepubliceerd. Voor de beoordeling van het MVO-beleid van de bank vormen de marktaandelen en het rendement eigen vermogen belangrijke indicatoren. Hieraan kan de maatschappelijke relevantie van de bank worden afgemeten. De doelstelling voor de marktaandelen is in 2014 gerealiseerd. De rendementsdoelstelling is niet gehaald; de reden daarvan wordt in het verslag van de Raad van Bestuur toegelicht. In 2014 is in het kader van het 'Global Reporting Initiative' overgegaan op rapportage conform de GRI G4 core approach. De externe accountant heeft voor de relevante onderdelen een 'reasonable assurance' afgegeven.

BELONINGSBELEID

Het [beloningsbeleid leden Raad van Bestuur](#) is op 27 april 2009 vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en is integraal op [bngbank.nl](#) gepubliceerd. Het beloningsbeleid bevindt zich binnen de kaders van het beloningsbeleid van de rijksoverheid ten aanzien van staatsdeelnemingen, de Nederlandse

corporate governance code, de Code Banken en de Regeling Beheerst Beloningsbeleid Wft 2014.¹⁵ Het vaste deel van de beloning is opgebouwd uit 12 keer het maandsalaris plus vakantietoeslag. Voor ieder lid van de Raad van Bestuur bedraagt de variabele beloning per jaar maximaal 25% van de vaste beloning. De Raad van Commissarissen stelt voor de variabele beloning jaarlijks kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen vast. Per doelstelling wordt vastgesteld welk gewicht deze heeft in het totaal. Voor de kwantitatieve doelstellingen geldt dat bij prestaties ‘at target’ 70% van de maximale variabele beloning wordt uitgekeerd.

REALISATIE DOELSTELLINGEN VARIABELE BELONING 2014

Op advies van de Remuneratiecommissie heeft de Raad van Commissarissen vastgesteld in welke mate de doelstellingen variabele beloning 2014 door de leden van de Raad van Bestuur zijn gehaald en geconcludeerd dat daaraan een uitkeringspercentage van 57% wordt verbonden (2013: 93%). De Raad van Commissarissen acht deze uitkomst billijk en heeft geen gebruik gemaakt van zijn discretionaire bevoegdheid de variabele beloning aan te passen. Ook heeft de Raad van Commissarissen in 2014 geen aanleiding gehad om te overwegen van zijn bevoegdheid tot terugvordering van variabele beloning over eerdere jaren gebruik te maken.

UITKOMSTEN BELONINGSBELEID 2014 EN VOORUITZICHTEN KOMENDE JAREN

Voor een overzicht van de beloning van de leden van de Raad van Bestuur wordt verwezen naar [noot 33](#) van de geconsolideerde jaarrekening.

De bestuurders ontvangen ieder een jaarlijkse onkostenvergoeding van EUR 3.900. Er is geen sprake van toegekende aandelen/opties. De hoogte van de variabele beloning over 2014 valt binnen de vooraf vastgestelde bandbreedte van minimaal 0% en maximaal 25% van de vaste beloning.

De Wet Beloningsbeleid financiële ondernemingen, die op 7 februari 2015 in werking is getreden, heeft tot doel de al bestaande beloningsregelgeving in de Wet op het financieel toezicht samen te brengen, begrippen te harmoniseren en waar nodig bestaande normen aan te scherpen. De wet voorziet onder meer in een maximum van de variabele beloning op 20% van de vaste beloning op jaarbasis. Het maximum voor de variabele beloning van de Raad van Bestuur is per 1 januari 2015 zonder compensatie aangepast.

¹⁵ De Wet Normering Topinkomens (WNT) is op BNG Bank niet van toepassing. De WNT en de hieruit voortvloeiende zogenaamde Wopt-norm geldt voor publieke instellingen (ministerie, provincies, gemeenten en waterschappen) en voor semi-publieke instellingen (ziekenhuizen, scholen, publieke omroepen en woningbouwcorporaties). BNG Bank is noch een publieke, noch een semi-publieke instelling, maar een naamloze vennootschap, met dien verstande dat haar potentiële klantenkring statutair beperkt is tot overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.

DOELSTELLINGEN VARIABELE BELONING 2015

De missie van BNG Bank is vertaald in de volgende strategische doelstellingen: het behoud van substantiële marktaandelen in het Nederlandse publieke en semi-publieke domein en het behalen van een redelijk rendement voor de aandeelhouders. In lijn hiermee heeft de Raad van Commissarissen doelstellingen voor de variabele beloning over 2015 vastgesteld. De Raad van Commissarissen zal begin 2016 beoordelen in welke mate de vastgestelde doelstellingen zijn gehaald. Het hieraan te verbinden uitkeringspercentage bedraagt minimaal 0% en maximaal 100%. Bij een uitkeringspercentage van 0% wordt geen variabele beloning uitgekeerd. Bij een uitkeringspercentage van 100% zal de variabele beloning over 2015 uitkomen op 20% van de vaste beloning. Van de na beoordeling toegekende variabele beloning over 2015 zal de helft op een geblokkeerde rekening worden gestort. Dit bedrag wordt na herbeoordeling uitgekeerd in januari 2019, tenzij alsdan is gebleken dat het behalen van de doelstellingen de continuïteit van BNG Bank op langere termijn heeft geschaad.

Voor meer informatie over het beloningsbeleid van BNG Bank wordt verwezen naar het [remuneratierapport 2014](#), dat is gepubliceerd op bngbank.nl.

FUNCTIONEREN RAAD VAN COMMISSARISSEN

Naar aanleiding van de zelfevaluatie in 2013, die is uitgevoerd onder externe begeleiding, heeft de Raad van Commissarissen in 2014 meer tijd gereserveerd voor plenair overleg in besloten kring en voor plenair overleg met de accountant. De Raad van Commissarissen heeft zijn eigen functioneren en dat van de commissies van de Raad ook in 2014 geëvalueerd. Daartoe is een interne enquête ingevuld en heeft de secretaris van de Raad met alle leden van de Raad van Commissarissen individueel gesproken. De bevindingen uit de enquête en de gesprekken zijn besproken in een plenaire vergadering van de Raad van Commissarissen. Geconcludeerd is dat de individuele educatiebehoeften van commissarissen nadrukkelijker aandacht zullen krijgen, gelet op de eisen die aan de deskundigheid van individuele commissarissen worden gesteld. De Raad van Commissarissen bespreekt jaarlijks tevens de samenwerking met de Raad van Bestuur en constateert dat deze goed verloopt. De portefeuillevindeling van de bestuurders is evenwichtig en de cultuur binnen het bestuur is open. Het profiel van de Raad van Bestuur is in het verslagjaar ongewijzigd gebleven. De samenstelling van en de taakverdeling binnen de Raad van Bestuur waren in 2014 overeenkomstig het profiel. In 2014 kwam het aanwezigheidspercentage in de plenaire vergaderingen van de Raad van Commissarissen en de vergaderingen van de commissies van de Raad uit op 92% (2013: 92%).

DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING

De Raad van Commissarissen volgt enkele dagdelen per jaar een programma voor permanente educatie (PE). Aan de PE-sessies wordt, afhankelijk van het onderwerp, een bijdrage geleverd door zowel interne als externe deskundigen. In 2014 voorzag het PE-programma voor de leden van de Raad van Commissarissen gezamenlijk in een onderdeel over Europese regelgeving en ontwikkelingen – Uitdagingen in het nieuwe Europees bankentoezicht. Een bijzonder onderdeel in het permanente educatieprogramma 2014 was het Lagerhuisdebat tussen leden van de Raad van Commissarissen en een aantal jonge BNG'ers. Het debat stond in het teken van zorgplicht en communicatie. Het derde onderdeel van het PE-programma had betrekking op kredietrisico. De behandelde thema's waren: financieren in de zorgmarkt en kredietrisicomanagement bij BNG Bank. Behoudens enkele verhinderingen op onderdelen hebben alle commissarissen het programma van permanente educatie gevolgd. De effectiviteit van het programma is door de Raad geëvalueerd. De Raad heeft geconcludeerd dat het programma 2014 aan zijn doel heeft beantwoord, maar heeft besloten met ingang van 2015 nadrukkelijker aandacht te besteden aan individuele opleidingsbehoeften. De Raad heeft voorts vastgesteld welke van de in de Code Banken genoemde onderwerpen in 2015 aan de orde dienen te komen.

De leden van de Raad van Bestuur hebben eveneens deelgenomen aan het programma van permanente educatie voor de Raad van Commissarissen. Daarnaast heeft een lid van de Raad van Bestuur in 2014 deelgenomen aan de summer course van APG en aan een actualiseringsseminar op het gebied van treasury bij de Duisenberg School of Finance. Een tweede lid van de Raad van Bestuur heeft deelgenomen aan enkele rondetafelsessies georganiseerd door The Economist en aan de jaarlijkse 'Central Banker's Conference', georganiseerd door Nomura. Een derde lid heeft deelgenomen aan het congres 'Publieke verantwoording' van de Rijksacademie voor Financiën, Economie en Bedrijfsvoering, aan de cursus 'Advanced Technical Risk Management' georganiseerd door Euromoney, alsmede aan een congres over IFRS, georganiseerd door EY. De ondernomen educatie-activiteiten zijn gerapporteerd aan de Raad van Commissarissen en de evaluaties ervan zijn besproken in de jaarlijkse beoordelingsgesprekken van de voorzitter en de secretaris van de Raad van Commissarissen met de individuele leden van de Raad van Bestuur. De Raad van Commissarissen heeft geconcludeerd dat de leden van de Raad van Bestuur voldoen aan de Beleidsregel deskundigheid van AFM en DNB.

WOORD VAN DANK

Het jaar 2014 was voor allen een gedenkwaardig jaar. De Raad van Commissarissen bedankt alle medewerkers voor de getoonde inzet en geleverde prestaties in 2014 en zal zich in 2015 onverkort inzetten voor BNG Bank. ■

Namens de Raad van Commissarissen

H.O.C.R. RUDING**VOORZITTER****MEVR. S.M. DEKKER****VICEVOORZITTER (TEVENS SECRETARIS)**

Den Haag, 6 maart 2015

Verslag van de Raad van Bestuur

Inleiding	30
Economische ontwikkelingen	34
Strategie	38
Aandeelhouders	42
Klanten	56
Beleggers en financiële tegenpartijen	77
Medewerkers	80
Wet- en regelgeving en toezichhouders	85
Vooruitzichten voor 2015	91
Verantwoordelijkheidsverklaring	93

Inleiding

Het jaar waarin BNG Bank haar 100-jarig bestaan vierde is in vele opzichten uitdagend gebleken. De ook in dit jubileumjaar aanhoudend hoge marktaandelen in de kernklantsectoren bewijzen het belang van de rol van de bank voor haar klanten. BNG Bank heeft over 2014 een nettowinst behaald van EUR 126 miljoen. Voorgesteld wordt om 25% van de winst na belasting uit te keren. Dit komt neer op een dividendbedrag van EUR 32 miljoen.

BNG Bank is ruimschoots geslaagd voor de balans- en stresstest van de Europese toezichthouders. De beoordeling van activa, de zogenaamde Asset Quality Review (AQR) en de stresstest leidden in het basisscenario tot een kapitaalbuffer (CET 1-ratio) van 21,3%, ruim 2,5 keer het vereiste minimum van 8%. Onder het meest ongunstige scenario resulteerde een CET 1-ratio van 17,3%,

ruim driemaal het vereiste minimum van 5,5%. Mede naar aanleiding van de uitkomsten van de AQR heeft de bank een tweetal waarderingmodellen en de daarbij gebruikte parameters kritisch onderzocht. Geconcludeerd is dat de modellen nog steeds goed werken, maar dat in de berekeningen voor 2014 conservatievere waarden voor de parameters geëigend waren. Deze aanpassingen hebben geleid tot incidentele ongerealiseerde negatieve marktwaardeveranderingen binnen het resultaat financiële transacties van de bank.

De nettowinst van de bank daalde in 2014 naar EUR 126 miljoen (2013: EUR 283 miljoen). De forse daling van de nettowinst is mede veroorzaakt door een meer structurele daling van het renteresultaat vooral als gevolg van de aanhoudende daling van de marktrente. De daling van de nettowinst is hoofdzakelijk het gevolg van, deels incidentele, grote negatieve ongerealiseerde marktwaardeveranderingen in het resultaat financiële transacties. Het overgrote deel van de negatieve herwaarderingen heeft betrekking op een beperkt aantal gestructureerde rentedragende waardepapieren, inclusief bijbehorende derivaten ten behoeve van het afdekken van de rente-, valuta- en inflatierisico's. Het betreft waardepapieren van (semi-) overheidsbedrijven met in vele gevallen vormen van garanties door de Britse overheid. Omdat deze waardepapieren in beginsel worden aangehouden tot einde looptijd heeft de bank niet de verwachting dat deze marktwaardeveranderingen een structureel karakter zullen krijgen.

BNG Bank is de bank voor het maatschappelijk belang en biedt gespecialiseerde dienstverlening aan tegen zo laag mogelijke kosten. Het streven van de bank is om een betrouwbare partner te zijn, de sterke marktpositie te behouden en de relatie met de klanten te bestendigen en waar mogelijk te verbeteren. De marktaandelen van de bank in de verschillende sectoren zijn hoog gebleven. Van de langlopende solvabiliteitsvrije kredietvraag vanuit de kernklantsectoren werd in het verslagjaar ongeveer 65% door de bank ingevuld. De nieuw verstrekte langlopende kredietverlening bedroeg in 2014 EUR 9,2 miljard, een daling van EUR 2,7 miljard ten opzichte van 2013. De economische omstandigheden en de nieuwe wet- en regelgeving hebben geleid tot terughoudendheid ten aanzien van nieuwe investeringen en daarmee tot een sterke daling van de klantvraag. De totale portefeuille langlopende uitzettingen aan klanten op basis van hoofdsommen is, als gevolg van deze verwachte ontwikkeling, in 2014 afgenomen met EUR 0,2 miljard tot EUR 83,0 miljard.

BNG Bank is **ruimschoots geslaagd**
voor de balans- en stresstest
van de Europese toezichthouders.

Ten behoeve van herfinanciering en kredietverlening heeft BNG Bank in 2014 EUR 14,9 miljard (2013: EUR 15,0 miljard) langlopende financiering aangetrokken. Door het aanbod zo flexibel mogelijk af te stemmen op de wensen van beleggers in combinatie met de zeer hoge kredietwaardigheid is BNG Bank in staat om de benodigde middelen tegen scherpe voorwaarden in te kopen. In het verslagjaar heeft het toenemende vertrouwen op de internationale kapitaalmarkten in de euro en de Europese bankensector geleid tot een verdere toename van de beschikbaarheid van langlopende funding tegen aantrekkelijke prijzen. De opslag voor krediet- en liquiditeitsrisico's die beleggers van BNG Bank vragen is in 2014 verder afgenomen. De bank bleef daarnaast in staat om tegen aantrekkelijke voorwaarden in haar korte termijn liquiditeitsbehoefte te voorzien.

In het streven de banken veiliger te maken voeren meerdere regelgevers in hoog tempo vele voorstellen tot nieuwe wet- en regelgeving door. Hoewel het streven is ingegeven door goede motieven leiden nagenoeg al deze voorstellen direct of indirect tot, soms aanzienlijke, lastenverzwaringen voor banken. Uiteindelijk heeft dit ook negatieve implicaties voor de klanten van banken. De kredietverlening wordt duurder en de beschikbaarheid neemt af. De gevolgen van de nieuwe regelgeving zijn ook voor BNG Bank ingrijpend. Naast een structurele stijging van de operationele lasten en de bijdrage aan heffingen zoals de nationale bankenbelasting en

Het streven van BNG Bank is om een **betrouwbare partner** te zijn, de **sterke marktpositie** te behouden en de **relatie met de klanten te bestendigen.**

het Europese resolutiefonds vragen de omvang en de snelheid van de voorstellen veel van de relatief kleine organisatie. Ook de uniforme aanpak van de nieuwe Europese toezichthouder heeft een forse impact. De grote hoeveelheden data die binnen steeds kortere tijdslijnen worden opgevraagd, vereisen aanpassingen van de processen en systemen van de bank.

Het renteresultaat over 2015 zal naar verwachting lager uitkomen dan over 2014. De aanhoudend lage marktrente veroorzaakt een dalende trend van de rente-opbrengst uit de eigen middelen van de bank. De terugkeer van vertrouwen op de internationale geldmarkten zorgt daarnaast voor een normalisatie van de marge in de kortlopende portefeuille. De grote inkoopvoordelen die BNG Bank als veilige haven in de afgelopen crisisjaren heeft kunnen realiseren bij het aantrekken van kortlopende middelen zijn naar verwachting verleden tijd. Het resultaat financiële transacties zal ook in de

nabije toekomst gevoelig blijven voor de politieke en economische ontwikkelingen binnen de Europese Unie. Gezien de aanhoudende onzekerheden acht de bank het niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte nettowinst 2015. ■

AMSTERDAM: ZONNEPANELEN OP HUURWONINGEN

▶ STEEDS MEER GEMEENTEN EN WONINGCORPORATIES ZIJN OP ZOEK NAAR MOGELIJKHEDEN OM HUURWONINGEN TE VERDUURZAMEN. BNG BANK FINANCIERT EN ADVISEERT BIJ HET UITWERKEN VAN FINANCIERINGSMODELLEN HIERVOOR. IN AMSTERDAM PLAATST HUURDEZON, ONTWIKKELAAR VAN ZONNE-ENERGIEPROJECTEN VOOR HUURWONINGEN, DIT JAAR MEER DAN 7.500 ZONNEPANELEN OP HUURWONINGDAKEN VAN WONINGCORPORATIE EIGEN HAARD. DE PANELEN ZIJN GOED VOOR BIJNA 2 MEGAWATTPIEK OPGESTELD VERMOGEN. PIETER OPPERMANN: 'SAMEN MET HUURDEZON, DE GEMEENTE EN EIGEN HAARD HEBBEN WE VIA EEN ESCO EEN BREDE UITROL VAN ZONNEPANELEN KUNNEN REALISEREN. OOK ZO HELPEN WIJ ONZE KLANTEN.'

PIETER OPPERMANN,
SPECIALIST GESTRUCTUREERDE
FINANCIERINGEN

Economische ontwikkelingen

De politieke conflicten in Oekraïne en het Midden-Oosten en de daling van de olieprijs leidden in 2014 tot onzekerheid op de financiële markten. In de westerse landen groeide de economie mede daardoor in een gematigd tempo. De bedrijvigheid in de opkomende landen nam over het algemeen sterker toe.

De inflatie bleef in 2014 in de westerse landen laag. De geldontwaarding werd gedrukt door een sterke daling van de olieprijs. De OPEC besloot tegen de verwachting in het productieplafond te handhaven, hoewel de vraag naar olie minder sterk toenam dan eerder was voorzien.

De Amerikaanse economie groeide in het verslagjaar met 2,3%. Vergeleken met 2013 namen vooral de investeringen van bedrijven toe. De werkgelegenheid nam verder toe bij een gematigde loonontwikkeling, waardoor de consumptie evenals in 2013 met ongeveer 2,5% kon toenemen. Daar stond tegenover dat de activiteit in de woningbouw mede onder invloed van de in de tweede helft van 2013 opgelopen marktrente terugviel. De uitvoer nam door de zwakke buitenlandse vraag evenals in 2013 beperkt toe. De inflatie bleef nagenoeg stabiel op 1,6%.

Na twee achtereenvolgende jaren van dalingen nam de consumptie in de eurozone in 2014 toe. Voor een deel was dat te danken aan afnemende bezuinigingen van de nationale overheden. De werkgelegenheid nam licht toe, maar de werkloosheid bleef hoog. De stagnerende kredietverlening remde de investeringen van bedrijven en huishoudens. De export profiteerde in bescheiden mate van de depreciatie van de euro. De economische groei bleef door de genoemde ontwikkelingen steken op 0,8%, na een krimp van 0,4% in 2013. De inflatie liep verder terug naar 0,4%, wat vooral het gevolg was van een daling van de energieprijzen.

De situatie van de overheidsfinanciën onderging in het verslagjaar weinig verandering. Het EMU-vorderingentekort kwam in 2014 uit op 2,6% van het Bruto Binnenlands Product (BBP). In 2013 bedroeg het tekort 2,9%.

Het vorderingstekort van de eurolanden bleef daarmee wat beneden de referentiewaarde van 3%. De bruto-overheidsschuld liep licht op naar circa 95% van het bbp. Dat is ruim boven de referentiewaarde van 60% van het BBP die in het Verdrag van Maastricht werd overeengekomen.

De verschillen in economische ontwikkeling binnen het eurogebied namen in het verslagjaar af. Hervormingen van de economie en saneringen in het bedrijfsleven wierpen in een aantal landen hun vruchten af. In Ierland en in mindere mate Spanje trok de economische groei aan. Het conflict tussen de Oekraïne en Rusland had zijn weerslag op de Duitse economie, die daardoor minder sterk groeide dan zich eerder in het jaar liet aanzien. De bedrijvigheid in Frankrijk groeide nauwelijks, mede door een ongunstige concurrentiepositie en achterblijvende hervormingen. De economie van ons land veerde na enkele jaren van hervormingen en bezuinigingen op. De consumptie nam in 2014 voor het eerst sinds 2011 toe. De woningmarkt herstelde zich na jaren van teruggang enigszins. De inflatie daalde van 2,5% naar 1,0%. De scherpe afname van de geldontwaarding was vooral het gevolg van het wegvallen van het opwaartse prijseffect van de verhoging van het algemene BTW-tarief in 2013 en een daling van de energieprijzen.

In de Verenigde Staten besloot de Federal Reserve (Fed) om haar programma voor de aankoop van effecten in de loop van het kalenderjaar geleidelijk te verminderen en uiteindelijk in oktober 2014 te beëindigen. Aflossingen op eerder aangekochte leningen worden evenwel herbelegd, zodat de omvang van de effectenportefeuille van de Fed stabiel blijft. De Fed fundsrate, het belangrijkste officiële tarief, werd in 2014 gehandhaafd op 0 tot 0,25%.

De ECB besloot juist tot een verdere verruiming van het monetaire beleid. De herfinancieringsrente werd in twee stappen verlaagd van 0,25% naar 0,05%. Het depositotarief werd verlaagd van 0,0% naar -0,2%. Daarenboven kondigde de ECB aan dat ze de balans in de komende twee jaren met circa EUR 1.000 miljard zal vergroten. Daartoe werd een programma voor de aankoop van covered bonds en asset backed securities gelanceerd, alsmede een nieuw programma van leningen aan banken, de zogenaamde target long term refinancing operations (TLTRO). De genomen maatregelen beogen de kredietverlening te stimuleren en de lage inflatie te bestrijden.

De Bank of Japan besloot in oktober haar programma voor de aankoop van staatsleningen en andere effecten uit te breiden en de looptijd van de aan te kopen staatsleningen te verlengen met 3 jaar naar 7 tot 10 jaar. De aanleiding voor de maatregelen was dat de inflatie, ongerekend het tijdelijke prijseffect van de in het

De lange marktrentes daalden aanzienlijk,

met name in de eurozone.

De rentetarieven in alle landen bereikten

nieuwe historische dieptepunten.

verslagjaar doorgevoerde verhoging van het BTW-tarief, sterk was gedaald, waardoor de inflatiedoelstelling in gevaar was gekomen.

De lange marktrentes daalden in het verslagjaar aanzienlijk (zie de grafiek hiernaast). Dat gold met name voor de eurozone, waar de tarieven in alle landen nieuwe historische dieptepunten bereikten. Het rendement op de Duitse tienjarige staatslening daalde van 1,9% naar 0,5%. In ons land nam het vergelijkbare tarief af van 2,2% naar 0,7%. De rentedaling in het eurogebied was vooral het gevolg van de zwakke conjunctuur en de mede daardoor verder afnemende inflatieverwachtingen. In de Verenigde Staten onderging de lange marktrente eveneens een daling, hoewel de economische groei daar hoger was. In Japan, waar de rente al op een zeer laag niveau was, daalde de marktrente het minst. De geschetste ontwikkelingen misten hun effect op de valutamarkten niet. Met name het uiteenlopende monetaire beleid leidde

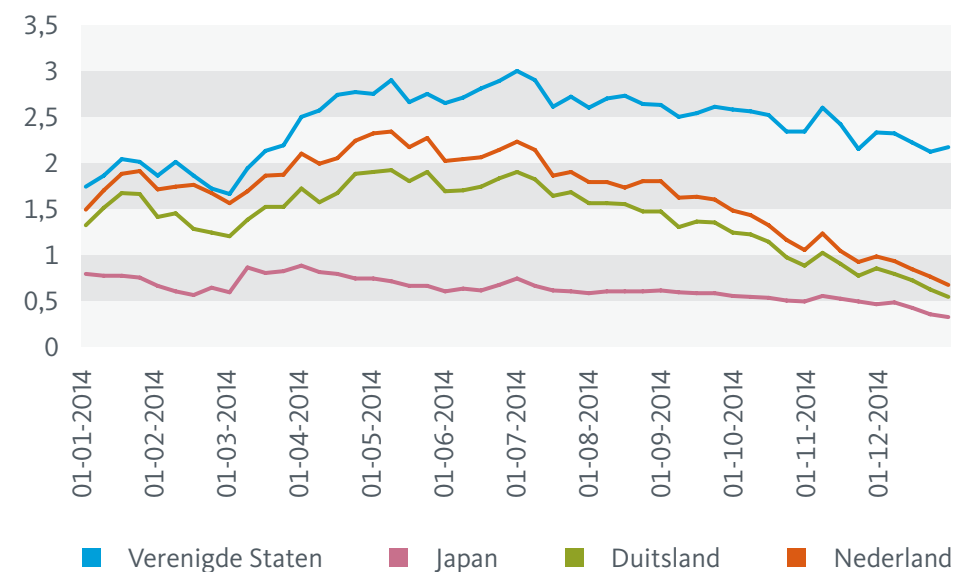
ertoe, dat de euro en in nog sterkere mate de yen in waarde daalden ten opzichte van de Amerikaanse dollar.

In het verslagjaar werd besloten dat Litouwen per 1 januari 2015 zal toetreden tot de eurozone. De muntunie telt na deze toetreding 19 landen. Het stemrecht over het monetaire beleid in de ECB-raad zal daardoor gaan rouleren. Dat betekent dat elk euroland – grote landen als Duitsland en Frankrijk niet uitgezonderd – bij toerbeurt niet mag meestemmen over het monetaire beleid.

De ECB heeft in 2014 het financieel onderzoek van de grootste banken afgerond. Dit onderzoek omvatte ongeveer 130 banken die in totaal 82% van de bancaire activa in het eurogebied vertegenwoordigen. Er werden zeven Nederlandse banken in het onderzoek betrokken,

10-JAARS STAATSRENTE

Bron: Macrobond (in procenten)

waaronder BNG Bank. Het onderzoek bestond uit drie onderdelen: risico's in de balans (liquiditeit, leverage en funding), kwaliteit van de activa en een stresstest die het schokabsorberend vermogen van de banken beoogt vast te stellen. De resultaten van het onderzoek werden op 26 oktober vrijgegeven. Het kapitaaltekort van de onderzochte banken bedroeg per ultimo 2013 EUR 25 miljard en was gelokaliseerd bij 25 banken. Van deze banken hadden 12 instellingen hun kapitaaltekort eind oktober 2014 gedekt. De overige banken hebben maximaal negen maanden de tijd gekregen om hun kapitaaltekort te dekken. Voorts bleek dat de banken in geval van een krimp van de economie met 5% nog over voldoende tier 1-kernkapitaal zullen beschikken. De resultaten waren naar het oordeel van de ECB bevredigend. Het onderzoek heeft de transparantie in de bankensector vergroot en heeft inzicht gegeven in de terreinen binnen de banken en binnen het stelsel die dienen te worden verbeterd.

In vervolg op het onderzoek is besloten om het gemeenschappelijk Europees toezicht op de belangrijkste banken op 4 november 2014 in te voeren. Dit betekent dat het toezicht op de banken van de eurozone voortaan volgens eenduidige regels en door één instituut, de ECB, zal plaatsvinden. Het toezicht op de overige banken is aan dezelfde regels onderworpen, maar blijft onder de primaire verantwoordelijkheid van de nationale centrale banken. Met de totstandkoming van het gemeenschappelijk financieel toezicht is een belangrijke stap gezet op weg naar een volwaardige bankenunie in de eurozone. ■

Het financieel onderzoek
van de ECB heeft de **transparantie**
in de bankensector **vergroot**.

Strategie

BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde dienstverlening wil BNG Bank bijdragen aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Decentrale overheden, woningcorporaties en zorginstellingen zijn de belangrijkste klantengroepen. Daarmee is zij essentieel voor de publieke taak.

De maatschappelijke waarde van BNG Bank komt naar voren uit de directe en indirecte economische effecten van haar kredietverlening, te weten het haalbaar maken van maatschappelijke projecten en voorzieningen door financieringen tegen lage tarieven en veelal met lange looptijden. Dit drukt de kosten van publieke voorzieningen. Hiermee dient de bank het belang van

de Nederlandse burgers: zij profiteren van lagere gemeentelijke tarieven, lagere sociale huren en lagere tarieven voor zorg en onderwijs, al valt de specifieke impact hiervan niet exact te meten als gevolg van de diversiteit van financiële posities en de autonomie van beleid bij de diversiteit aan instellingen.

De missie van de bank vormt zo de kern van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) door BNG Bank. Continuïteit in het realiseren van de maatschappelijke waarde wordt verzekerd door het realiseren van de volgende strategische doelstellingen: behoud van substantiële marktaandelen in het Nederlandse publieke en semipublieke domein en – tegelijkertijd – het behalen van een redelijk rendement voor de aandeelhouders. Het [MVO-beleid](#), dat onlosmakelijk met dit jaarverslag is verbonden, is gepubliceerd op bngbank.nl.

Het marktaandeel wordt gezien als indicator voor de mate van effectiviteit van BNG Bank. De bank streeft naar het rendabel voorzien in meer dan de helft van de totale langlopende kredietvraag van de belangrijkste klantengroepen. Daarnaast is het beleid van de bank erop gericht klanten te informeren en te begeleiden naar een duurzaam investeringsprofiel, als adviseur en als aanbieder van toegesneden en betrouwbare financieringsarrangementen. Een redelijk rendement voor de aandeelhouders betekent dat BNG Bank ook efficiënt invulling geeft aan haar missie. De voordelen van de

Continuïteit in het realiseren
 van **maatschappelijke waarde**
 door behoud van
substantiële marktaandelen
 en behalen van
 een **redelijk rendement.**

scherpe tarieven en winst komen ten goede aan overheden aangezien BNG Bank alleen overheden als aandeelhouder kent.

BNG Bank vult haar maatschappelijke betrokkenheid in door ruimte te bieden aan en aandacht te vragen voor relevante ontwikkelingen bij haar klanten, een essentieel element voor het realiseren van haar missie. De bank geeft haar mening in relevante overleggremia met beleidsvoorbereiders en belangenorganen en vraagt aandacht voor haar standpunten bij de betrokken bewindslieden. Met de uitgifte van een zogenoemde Socially Responsible Investment Bond is ingespeeld op de behoefte bij beleggers aan duurzame beleggingsvormen en wordt vorm gegeven aan het beleid om duurzame investeringen door gemeenten te stimuleren.

De bank verwacht in komende jaren een vervolg te kunnen geven aan de uitgifte van deze vorm van beleggingspapier.

Voorwaarden voor het realiseren van de strategische doelstellingen zijn het handhaven van de excellente kredietwaardigheid, het behoud van een scherpe inkooppositie en een zo effectief en efficiënt mogelijke bedrijfsvoering.

BNG Bank wordt als een van de veiligste banken ter wereld beschouwd. De triple A-ratings van Moody's en Fitch en de AA+ rating van Standard & Poor's duiden op een solide risicobeheersing en op betrouwbaarheid en integriteit in de bedrijfsvoering. De ratings zijn in lijn met die van de Staat der Nederlanden. De hoge kredietwaardigheid van en de nauwe verbondenheid met de publieke sector maken het wereldwijd opnemen van gelden tegen gunstige voorwaarden mogelijk.

De medewerkers vormen het fundament van BNG Bank voor een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering. De bank heeft te maken met een complexe en dynamische omgeving. De behoefte aan betrokken medewerkers met specialistische kennis is de afgelopen jaren sterk toegenomen. In de ontwikkeling van medewerkers wordt veel aandacht besteed aan het versterken van relevante kennis en kunde.

BNG Bank verwacht dat een deel van de kredietvraag van de corporaties **buiten de werkingssfeer van de overheidsachtervang** zal gaan plaatsvinden. Zoals **ook** het geval is **in de zorgsector**.

Op langere termijn houdt de bank rekening met een verschuiving van kredietverlening direct aan overheden naar financiering van projecten waarbij de overheid betrokken is, zoals publiek-private samenwerking, bijvoorbeeld op het gebied van infrastructuur en duurzame energie. Daarnaast verwacht de bank dat een deel van de kredietvraag van de corporaties buiten de werkingssfeer van de overheidsachtervang zal gaan plaatsvinden, zoals ook het geval is in de zorgsector. De bank zal zo nodig haar strategie hierop aanpassen. ■

DILEMMA: TOERUSTEN OF VOORKOMEN?

Dankzij hun degelijke begrotings- en financieringskader is de kredietverlening aan of onder garantie van decentrale overheden risicovrij. Kredieten kunnen dan ook tegen lage tarieven worden verstrekt. Gemeenten en provincies geven soms garanties af voor de financiering van projecten om zo het maatschappelijk belang ervan te onderstrepen, maar willen of kunnen die projecten niet zelf uitvoeren. Door de garantieverlening loopt de desbetreffende gemeente of provincie echter wel kredietrisico. Soms zijn deze voor de garant over de hele looptijd gezien moeilijk in te schatten.

Hier ligt een dilemma voor de bank. Enerzijds mag zij er vanuit gaan dat de overheid in het democratisch besluitvormingsproces rond de garantstelling de maatschappelijke wenselijkheid voldoende heeft afgewogen tegen de financiële risico's. Financiering door de bank tegen de lage tarieven voor risicovrije kredieten versterkt de haalbaarheid van een dergelijk project. Anderzijds kan de bank door haar expertise de waarschijnlijkheid en de omvang van de risico's wellicht beter schatten. Wanneer de bank de overheid wijst op de mogelijke gevaren en de klant desondanks de garantie toch wil doorzetten, moet de

bank dan het democratisch besluitvormingsproces respecteren of de garant voor eventuele risico's behoeden en uit overweging van zorgplicht niet tot kredietverlening overgaan?

BNG Bank zet actief in op verbetering van het kennisniveau bij decentrale overheden zodat zij beter in staat zijn de risico's van garantieverlening te onderkennen en de waarschijnlijkheid en impact van een eventuele aanspraak hierop in te schatten. De uiteindelijke beslissing om garant te staan ligt echter uitdrukkelijk bij de desbetreffende overheid zelf.

Aandeelhouders

FINANCIËLE GANG VAN ZAKEN

RESULTATEN

BNG Bank heeft over het verslagjaar 2014 een nettowinst behaald van EUR 126 miljoen, een daling van EUR 157 miljoen ten opzichte van 2013. De forse daling van de nettowinst is hoofdzakelijk het gevolg van grote negatieve ongerealiseerde marktwaardeveranderingen in het resultaat financiële transacties. Deze resultaten vinden hun oorsprong ten dele in conservatievere waarderingswijzen naar aanleiding van de uitkomsten van de balansrest door de Europese Centrale Bank. Daarnaast is sprake van een meer structurele daling van het renteresultaat vooral als gevolg van de aanhoudende daling van de marktrente.

Het renteresultaat over 2014 is ten opzichte van het vorige verslagjaar met EUR 86 miljoen afgenomen tot EUR 444 miljoen. Deze afname betreft onder meer een EUR 13 miljoen lager resultaat op (door klanten en beleggers geïnitieerde) af- en terugkopen van langlopende leningen. Daarnaast is het renteresultaat negatief beïnvloed door de relatief korte looptijden van de nieuw verstrekte langlopende leningen. De belangrijkste reden achter de daling van het renteresultaat is de aanhoudende daling van de marktrente. Deze ontwikkeling heeft niet alleen een negatief effect op de renteopbrengst uit het eigen vermogen, maar leidt tevens tot een lagere bijdrage vanuit de terughoudende rentepositie van de bank. Voorts heeft de terugkeer van vertrouwen op de internationale geldmarkten een einde gemaakt aan de grote inkoopvoordelen die BNG Bank als veilige haven in de afgelopen crisisjaren heeft kunnen realiseren bij het aantrekken van, vooral kortlopende, middelen. Ten slotte zorgt de unieke renteverlaging door de ECB in juni 2014 – naar een negatieve depositorente – voor een sterke neerwaartse druk op de marge in de kortlopende portefeuille van de bank.

Het resultaat financiële transacties is in de verslagperiode uitgekomen op EUR 187 miljoen negatief (2013: EUR 5 miljoen negatief). Het gerealiseerde deel van het resultaat financiële transacties komt uit op EUR 13 miljoen positief en betreft bijna volledig de verkoopresultaten van rentedragende waardepapieren uit de balanspost financiële

activa voor verkoop beschikbaar. Het restant, EUR 200 miljoen negatief, betreft ongerealiseerde marktwaardeveranderingen die naar verwachting in de toekomst volledig ongedaan gemaakt zullen worden, hetzij door herstel van marktomstandigheden hetzij door de contractueel overeengekomen aflossingen van de transacties.

Het resultaat financiële transacties bestaat voor EUR 37 miljoen positief uit ongerealiseerde marktwaardeveranderingen van transacties betrokken in hedge accounting. Deze positieve bijdrage is vooral het gevolg van de sterke daling van de lange rente in het verslagjaar. Het resultaat van de bank uit hedge accounting is door de gevolgen van de crisis weliswaar volatieler geworden, maar de mate van effectiviteit van hedge accounting is nog altijd zeer hoog.

De negatieve ongerealiseerde marktwaardeveranderingen in het resultaat financiële transacties kennen meerdere oorzaken. Ten eerste heeft de bank de berekening van het kredietrisico dat samenhangt met derivaten-transacties in lijn gebracht met de veranderde marktusance. Bij de bepaling van de ondergrens van de kans op het niet nakomen van verplichtingen is vanaf 2014 gebruik gemaakt van min of meer vergelijkbare openbaar beschikbare marktdata, zoals de premie voor een verzekering van een vordering op de Nederlandse Staat. Door deze aanpassing, in combinatie met de gedaalde markttrente, heeft de bank in het verslagjaar EUR 51

miljoen aan negatief resultaat in de waardering van derivatentransacties opgenomen. De gewijzigde waardering van een beperkt aantal aangekochte inflatie gerelateerde rentedragende waardepapieren in de balanspost financiële activa tegen reële waarde via het resultaat is de belangrijkste oorzaak van de negatieve ongerealiseerde marktwaardeverandering. Deze portefeuille van zeer langlopende waardepapieren van (semi) overheidsbedrijven, met in vele gevallen vormen van garantie door de Britse overheid, is aangekocht in de periode kort voor de huidige crisis en kent een totale nominale hoofdsom per einde 2014 van circa EUR 670 miljoen. Met de bijbehorende swaps, ten behoeve van het afdekken van het rente-, valuta- en inflatierisico, hebben deze transacties het resultaat financiële transacties in 2014 met EUR 189 miljoen negatief beïnvloed. Ondanks de stabiele 'investmentgrade' ratings van deze partijen zijn in 2014 de opslagen voor liquiditeitsrisico aanzienlijk toegenomen. Het met het oplopen van de liquiditeitsopslag samenhangende resultaat bedroeg ruim EUR 95 miljoen negatief van de genoemde EUR 189 miljoen. Daarnaast zijn in de berekening van de waarde van de additionele garanties met betrekking tot enkele van deze transacties de parameters conservatiever ingestoken. Deze aanpassing had een resultaat effect tot gevolg van ongeveer EUR 58 miljoen negatief. Het restant, EUR 36 miljoen, van de negatieve herwaarderingen van deze transacties is veroorzaakt door de ontwikkeling van de basisspreads in de swaps.

Het provisieresultaat is ten opzichte van 2013 met ruim EUR 4 miljoen toegenomen tot EUR 29 miljoen. Deze stijging is vooral het gevolg van de hogere bijdrage van de ontvangen vergoedingen voor solvabiliteitsplichtige kredietverlening en faciliteiten. De vergoedingen voor de diensten van BNG Vermogensbeheer dalen met EUR 2 miljoen tot EUR 4 miljoen als gevolg van de invoering eind 2013 van verplicht schatkistbankieren, in casu het aanhouden van overtollige liquide middelen in de staatskas, voor decentrale overheden.

Het uitblijven van een structureel economisch herstel heeft in beperkte mate ook financiële gevolgen voor de kwalitatief hoogwaardige kredietportefeuille van BNG Bank. In het verslagjaar zijn twee vorderingen van in totaal ongeveer EUR 0,5 miljoen afgewikkeld en ten laste gebracht van de debiteurenvoorziening. Een drietal nieuwe individuele voorzieningen op uitstaande leningen is de oorzaak van een aanvulling van de debiteurenvoorziening met EUR 10 miljoen tot EUR 53 miljoen. Daarnaast is het ingebrachte eigen vermogen van een participatie van BNG Gebiedsontwikkeling volledig afgewaardeerd, naar aanleiding van de aanhoudende onzekerheden over het in de desbetreffende participatie te realiseren project.

De reguliere geconsolideerde bedrijfslasten zijn ten opzichte van 2013 met EUR 1 miljoen toegenomen tot bijna EUR 65 miljoen. Deze stijging wordt vooral veroor-

zaakt door de structurele toename van de werkzaamheden binnen de bank als gevolg van de aanhoudende stroom aan nieuwe wet- en regelgeving. Door noodzakelijke personeelsuitbreiding nemen de directe personeelskosten en de kosten voor de inhuur van extern personeel toe. Naast de reguliere bedrijfslasten is ruim EUR 3 miljoen aan incidentele lasten genomen die voortvloeien uit de werkzaamheden ten behoeve van de transitie naar het ECB-toezicht, zoals advieskosten en door de ECB en DNB doorbelaste toezichtskosten.

DE BALANS

Het balanstotaal is in 2014 toegenomen met EUR 22,3 miljard tot EUR 153,5 miljard. De post Kredieten is in het verslagjaar gedaald met EUR 1,4 miljard tot EUR 90,7 miljard vooral als gevolg van de daling van kortlopende uitzettingen. De financiële activa voor verkoop beschikbaar nemen met EUR 4,1 miljard toe tot EUR 13,7 miljard als gevolg van de verdere uitbreiding van de liquiditeitsportefeuille van de bank. De belangrijkste oorzaak van de toename van het balanstotaal is de sterke daling van de markttrente in de verslagperiode en de verzwakking van de euro in het bijzonder ten opzichte van de Amerikaanse dollar. De effecten hiervan op de balans komen vooral tot uitdrukking in de stijging van de Actiefpost bankiers (dit betreft gestort onderpand uit hoofde van derivatencontracten), de schuldbewijzen en toevertrouwde middelen (gestegen balanswaarde door afgenomen waarde van de euro en gedaalde markttrente)

BNG Bank behoudt haar
sterke solvabiliteitspositie.

De Common Equity Tier 1-ratio
kwam eind 2014 uit op **23,7%**.

evenals de overige financiële activa en passiva (als gevolg van de toename van de waarde van derivatentransacties gebruikt voor het indekken van valuta- en renterisico's).

Het eigen vermogen van BNG Bank is in de verslagperiode met een kleine EUR 0,2 miljard toegenomen tot bijna EUR 3,6 miljard. Deze stijging is vooral het gevolg van de nettowinst 2014 en de toename van zowel de herwaarderingsreserve als de cashflow hedge reserve. Als gevolg van de per saldo afgenomen opslagen voor krediet- en liquiditeitsrisico's van de rentedragende waardepapieren in de post Financiële activa voor verkoop beschikbaar is de herwaarderingsreserve met EUR 54 miljoen toegenomen tot EUR 234 miljoen.

De sterke solvabiliteitspositie van BNG Bank komt tot uitdrukking in de hoge Common Equity Tier 1-ratio. Deze naar risico gewogen kapitaalratio is in 2014 relatief stabiel gebleven en kwam per einde 2014 uit op 23,7%.

De effecten van vooral de historisch lage markttrente zijn de belangrijkste oorzaak achter de daling van de leverage ratio tot 2,0% per einde 2014. In de berekening van de kapitaalratio's is de nettowinst 2014 niet meegenomen. De nieuwe regelgeving vereist dat op het moment van rapporteren aan de toezichthouder alleen gecontroleerde resultaten worden meegerekend. Vanaf 2018 dient bij de berekening van beide ratio's de herwaarderingsreserve niet meer geëlimineerd te worden. DNB kiest in de tussenliggende jaren voor een gefaseerde invoering van de herwaarderingsreserve in de berekening van de kapitaalratio's. Indien de herwaarderingsreserve en de nettowinst 2014, na aftrek van het voorgestelde dividend, volledig meegeteld worden dan zou de leverage ratio per einde 2014 uitkomen op 2,3%.

VOORGESTELDE WINSTVERDELING

Over het jaar 2014 is een nettowinst van EUR 126 miljoen (2013: EUR 283 miljoen) beschikbaar voor uitkering van dividend en toevoeging aan reserves. Aan de aandeelhouders wordt voorgesteld om 25% (2013: 25%) van de winst na belasting uit te keren. Dit komt neer op een dividendbedrag van EUR 32 miljoen (2013: EUR 71 miljoen). Het restant wordt toegevoegd aan de reserves. Het dividend bedraagt EUR 0,57 (2013: EUR 1,27) per aandeel van nominaal EUR 2,50.

CORPORATE GOVERNANCE

NEDERLANDSE CORPORATE GOVERNANCE CODE

In de Nederlandse corporate governance code zijn principes en best practice-bepalingen voor deugdelijk ondernemingsbestuur geformuleerd. Met inachtneming van de bepalingen van het structuurregime die aan de corporate governance structuur van een vennootschap raken, volgt de bank de in de code geformuleerde beginselen. De binnen BNG Bank bestaande reglementen, codes, regelingen en rapportages zijn hiermee in overeenstemming. Op bngbank.nl is een apart hoofdstuk aan [corporate governance](#) gewijd.

Op één punt wijkt de bank af van de Nederlandse corporate governance code. De aanbeveling die in de code wordt gedaan met betrekking tot het ‘stemmen op afstand’ wordt door BNG Bank niet gevolgd. Gelet op het karakter van de bank en de herkomst van haar

BNG Bank hecht
grote waarde aan het
directe contact
met aandeelhouders.

aandeelhouders acht de bank dit niet noodzakelijk. De bank hecht grote waarde aan het directe contact met de aandeelhouders. In de afgelopen jaren vertegenwoordigden representanten van de aandeelhouders in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders gemiddeld ongeveer 60% van het aandelenkapitaal van de bank. Omdat aandeelhouders tegelijkertijd ook klanten zijn, is er vanzelfsprekend veelvuldig contact tussen de bank en representanten van aandeelhouders. Bij de bank is sprake van evenredigheid tussen kapitaalbreng en zeggenschap in de vergadering van aandeelhouders. Medewerking door de bank aan certificering van aandelen is statutair uitgesloten.

CODE BANKEN

De Code Banken bevat principes die in het verlengde liggen van de Nederlandse corporate governance code. BNG Bank voldoet aan de Code Banken. Op bngbank.nl verantwoordt BNG Bank hoe zij de [principes uit de Code Banken](#) heeft geïmplementeerd. De reglementen, codes, regelingen en rapportages waarnaar in deze verantwoording wordt verwezen zijn eveneens gepubliceerd op de website. Dat geldt ook voor het integrale [beloningsbeleid](#) voor de leden Raad van Bestuur, het senior management en de overige medewerkers van de bank. De verantwoordingsinformatie op de website betreft de opzet en het bestaan van de getroffen maatregelen. Over de werking wordt gerapporteerd op verschillende plaatsen in dit jaarverslag.

Op één punt wijkt de bank af van de Code Banken. Het betreft principe 6.4.3 (variabele beloning op basis van individuele prestaties). Voor de leden van de Raad van Bestuur worden geen individuele doelstellingen vastgesteld. In het reglement van de Raad van Bestuur is vastgelegd dat voor de vervulling van de gezamenlijke taak van de Raad van Bestuur de leden van de Raad van Bestuur gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen. Elk lid is aanspreekbaar op de invulling van deze verantwoordelijkheid. Gelet op deze bepaling omtrent collegiaal bestuur (met zo nodig onderlinge vervanging), de wens om risicovol gedrag van individuele bestuurders te vermijden en de omvang van BNG Bank, acht de Raad van Commissarissen het vooralsnog onnodig om een beleid te ontwikkelen dat voorziet in beoordeling van de prestaties van de bedrijfsonderdelen van de individuele bestuursleden.

REGELING BEHEERST BELONINGSBELEID

De Regeling beheerst beloningsbeleid heeft betrekking op de vaststelling en toepassing door financiële ondernemingen van het beloningsbeleid voor medewerkers wier werkzaamheden het risicoprofiel van de financiële onderneming materieel beïnvloeden. BNG Bank heeft de regeling in haar beloningsbeleid geïmplementeerd op een wijze en in een mate die aansluiten bij haar omvang, haar interne organisatie en bij de aard, reikwijdte en complexiteit van haar activiteiten en legt daarover op

bngbank.nl verantwoording af. In 2014 heeft de bank haar beleid aangepast aan de wijzigingen in de Regeling beheerst beloningsbeleid Wft 2014.

IN CONTROL STATEMENT

De interne risicobeheer- en controlesystemen van BNG Bank vormen een belangrijk punt van aandacht binnen de bank. De inrichting hiervan is gebaseerd op de internationale richtlijnen vanuit het Basel Committee on Banking Supervision en is door BNG Bank beschreven in een intern 'Risk Appetite Framework'. Dit framework is van toepassing op alle door de bank onderkende risico's. Als onderdeel van het framework worden in het 'Risk Appetite Statement' de risico's omschreven die de bank wenst te accepteren om haar doelstellingen te realiseren.

De diverse risico's waarmee de bank bij de uitoefening van haar activiteiten wordt geconfronteerd, worden jaarlijks in het jaarverslag van BNG Bank aan de orde gesteld. De afdelingshoofden en directeurs geven in hun 'In Control Statements' aan de Raad van Bestuur aandacht aan de beheersing van de risico's in relatie tot de risicobereidheid van de bank. Tevens geven zij in de jaarplannen voor 2015 aan hoe zij inhoud zullen geven aan hun verantwoordelijkheid om te voldoen aan het risicobeleid. Het totale raamwerk heeft een nauwe relatie met het Kapitaalbeheersbeleid. Dit beleid wordt periodiek herzien en met de toezichthouder afgestemd.

Audits door de Interne Auditdienst zijn erop gericht de goede werking van de interne risicobeheer- en controle-systemen onafhankelijk te kunnen vaststellen. De externe accountant controleert de jaarrekening en evalueert de kwaliteit en effectiviteit van het functioneren van de governance, het risicobeheer en de beheersprocessen binnen de bank voor zover van belang in het kader van de controle van de jaarrekening. De bevindingen worden gerapporteerd in het accountantsverslag en de management letter aan de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen. De interne en externe accountant zijn aanwezig in de vergadering van het Audit & Risk Committee van de Raad van Commissarissen en in de vergadering van de voltallige Raad van Commissarissen waarin de jaarrekening wordt besproken.

De risicobeheer- en controlesystemen van de bank hebben in het verslagjaar naar behoren gewerkt en geven een redelijke mate van zekerheid dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat. Deze systemen kunnen op zichzelf uiteraard geen absolute zekerheid bieden voor het realiseren van de ondernemingsdoelstellingen en niet alle onjuistheden, fraudes en overtreding van wetten en regels voorkomen. Er zijn geen indicaties dat de risicobeheer- en controle-systemen in 2015 niet naar behoren zullen functioneren.

AANSLUITEN OP DUURZAAMHEIDSDOELSTELLINGEN AANDEELHOUDERS

BNG Bank wil aansluiten op de duurzaamheidsdoelstellingen van stakeholders en deze ondersteunen. De wijze waarop de bank waarde wil toevoegen is vastgelegd in het MVO-beleid, dat onderdeel vormt van de jaarstukken die onderwerp van bespreking zijn op de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders. In het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen formuleert de bank jaarlijks een aantal doelstellingen, die verbonden zijn aan thema's van het MVO-beleid. De doelstellingen 2014, de realisatie daarvan in het verslagjaar en de doelstellingen 2015 zijn in het onderstaand overzicht op de volgende pagina's, gerangschikt naar thema, opgenomen.

DOELSTELLINGEN 2014

VEILIGE BANK

Substantiële marktaandelen: rendabel voorzien in meer dan 50% van de totaal aangeboden langlopende solvabiliteitsvrije kredietvraag van decentrale overheden, woningcorporaties en zorginstellingen.

Rendement op het eigen vermogen: 8%.

Geïntegreerd jaarverslag conform de GRI 4 richtlijnen.

VERANTWOORDE GROEI

Portefeuille langlopende leningen aan decentrale overheden, woningcorporaties, zorg- en onderwijsinstellingen: > 85% van de langlopende leningenportefeuille van BNG Bank.

Kredietverlening ten behoeve van de uitrol van zonnepanelen op corporatiewoningen en voor het verduurzamen van accommodaties.

N.v.t.

Klanttevredenheidsonderzoek 2014: score boven het branchegemiddelde.

REALISATIE DOELSTELLINGEN 2014

Gerealiseerd. Zie paragraaf klanten.

Niet gerealiseerd: 4,3%.

Gerealiseerd. Geïntegreerd jaarverslag 2014 op basis van GRI 4, core approach.

Gerealiseerd. Zie paragraaf klanten.

Gerealiseerd. Zie paragraaf klanten.

N.v.t.

Gerealiseerd. Zie paragraaf klanten.

DOELSTELLINGEN 2015

De doelstelling voor 2015 en volgende jaren is gelijk aan die voor 2014.

Rendement op het eigen vermogen: 6,5%.

Geïntegreerd jaarverslag op basis van comprehensive approach.

Ten minste 90% van de langlopende leningenportefeuille op de balans is solvabiliteitsvrij.

Verdere uitrol zonnepanelen.

Uitgifte van ten minste één SRI-obligatie ten behoeve van duurzame investeringen.

Opvolging/monitoring verbeterpunten uit het onderzoek.

Het volgende onderzoek zal plaatsvinden in 2016.

DOELSTELLINGEN 2014**BETROKKEN MEDEWERKERS**

Organiseren interne bijeenkomsten in het kader van kennisoverdracht.

Optimale inzet van kwaliteit en kwantiteit van de formatie.

Mogelijkheden interne kennisdeling /stages inventariseren met leidinggevendenden.

Bevordering samenwerking tussen leidinggevendenden.

Meer gestructureerde aandacht voor aanpassingsvermogen en flexibiliteit medewerkers.

N.v.t.

Medewerkerstevredenheid.

REALISATIE DOELSTELLINGEN 2014

Gerealiseerd. Zie paragraaf medewerkers in het jaarverslag.

Gerealiseerd. Zie paragraaf medewerkers in het jaarverslag.

Gerealiseerd. Praktische uitwerking heeft ook plaatsgevonden in de vorm van interne stages.

Gerealiseerd. Opgenomen als doel in de ontwikkelde managementtraining die in 2014 van start is gegaan en in 2015 wordt vervolgd.

Deels gerealiseerd. In eerste instantie aandacht gericht op gezondheid medewerkers vanuit het oogpunt duurzame inzetbaarheid. Zie paragraaf medewerkers.

N.v.t.

Geen doelstelling.

DOELSTELLINGEN 2015

Bijeenkomsten organiseren over business model BNG Bank.

Vergroting inzicht in ontwikkelingsmogelijkheden en motivatie medewerkers.

Aandacht vitaliteit medewerkers door inzetten van preventieve middelen als vervolg op gezondheidsonderzoek.

Evaluatie en herziening beloningssystematiek.

Uitvoeren medewerkerstevredenheidsonderzoek: doel resultaat vergelijkbaar met de benchmark financiële sector.

DOELSTELLINGEN 2014

MAATSCHAPPELIJKE BETROKKENHEID

Ondersteuning van kwalitatief hoogwaardige projecten in Nederland op het gebied van kunst en cultuur. Er wordt spreiding over de diverse disciplines alsmede geografische spreiding nagestreefd.

Naast de prijs voor muziek, instelling van prijzen voor jong talent op het gebied van beeldende kunst en dans.

**MILIEUBEWUSTE INTERNE
BEDRIJFSVOERING**

CO₂-uitstoot gelijk of lager dan 2013.

REALISATIE DOELSTELLINGEN 2014

Steun voor projecten in diverse disciplines in geheel Nederland.

Uitreiking BNG Erfgoedprijs.

Organisatie van het project 'Eeuwige Jeugd' in het kader van 100 jaar BNG Bank en 50 jaar BNG Cultuurfonds.

Instelling van de prijs voor Beeldende Kunst (in samenwerking met Volkskrant).

Instelling prijs voor Dans (in samenwerking met Korzo Theater).

In plaats van de muziekprijs is een meerjarige samenwerking aangegaan met het Nationaal Jeugdorkest, dat drie nieuwe producties voor jong talent zal verzorgen.

Gerealiseerd. Zie GRI-index.

DOELSTELLINGEN 2015

Doelstelling ongewijzigd.

Doelstelling ongewijzigd.

Handhaving huidige prijzen.

CO₂-uitstoot in 2015 gelijk of lager dan 2014.

DOELSTELLINGEN 2014

Vermindering papiergebruik ten opzichte van 2013.

Verhogen van het niveau van duurzame inkoop.

REALISATIE DOELSTELLINGEN 2014

Niet gerealiseerd. Zie GRI-index.
In 2014 is 21.002 kg. papier ingekocht (2013: 13.196 kg.). Stijging houdt mede verband met extra publicaties en correspondentie in het kader van het 100-jarige bestaan.

Niet gerealiseerd.
Mogelijk gebruik van 'groene' cartridges is onderdeel van onderzoek naar vervanging printers en kopieermachines.

DOELSTELLINGEN 2015

Vermindering papierverbruik in 2015 ten opzichte van 2014.

Verhogen niveau van duurzame inkoop.
Gesprek met belangrijke sourcingpartijen over verduurzaming dienstverlening.

De bank is er in geslaagd het grootste deel van de doelstellingen te halen.

Het voldoen aan de strategische doelstelling inzake marktaandeel toont aan dat de bank ook in 2014 in staat is geweest financiering tegen concurrerende tarieven aan te bieden. Onder de huidige marktomstandigheden moet worden geconstateerd dat de groei van het eigen vermogen uit hoofde van ingehouden winst niet geheel voldoende zal zijn om de doelstelling van de bank inzake de leverage ratio te halen. BNG Bank heeft daarom besloten binnen de sfeer van de decentrale overheid hybride schuldpapier te plaatsen, dat door de bank als risicodragend vermogen mag worden aangemerkt. Omdat de door de bank te betalen rente binnen de sfeer van de overheid blijft, blijft het realiseren van de belangrijkste doelstelling van de bank overeind: het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

De positie van BNG Bank als veilige bank was ook in 2014 onomstreden. Op de ranglijst van de World's Safest Banks 2014 bezet BNG Bank de vijfde plaats, drie plaatsen lager dan vorig jaar. De terugval houdt verband met de downgrade die S&P in 2013 doorvoerde, in lijn met die van de Staat der Nederlanden. Op de ranglijst van de Transparantiebenchmark bezet BNG Bank in 2014 de tiende plaats van de 243 deelnemers, waarmee de openheid over de gang van zaken bij de

bank wordt geïllustreerd. BNG Bank was daarmee de hoogst scorende financiële instelling.

Doordat de Staat aandelen heeft in BNG Bank, is het Deelnemingenbeleid Rijksoverheid op haar van toepassing. De Staat beoordeelt de prestaties van de staatsdeelnemingen op bijdragen aan de borging van publieke belangen en het behoud van financiële waarde. De Staat toetst de bedrijven op goed ondernemingsbestuur. In dit kader hebben in 2014 gesprekken plaatsgevonden tussen het ministerie van Financiën, als vertegenwoordiger van de Staat, en de bank over de gang van zaken. Daarnaast is ook andere aandeelhouders de gelegenheid geboden hierover met de bank van gedachten te wisselen.

Het ministerie van Financiën vindt deze gesprekken essentieel als bijdrage aan de borging van het publieke belang. Risicomanagement en strategie zijn daarbij vaste agendapunten. In dit kader komt ook het beloningsbeleid aan de orde. De Wet Beloningsbeleid financiële ondernemingen voorziet onder meer in een maximering van de variabele beloning op 20% van de vaste beloning op jaarbasis. Het maximum voor de variabele beloning voor de Raad van Bestuur is per 1 januari 2015 zonder compensatie aangepast. Er is overleg gevoerd met het ministerie van Financiën over een rendementsnorm voor de publieke sectorbanken, waarbij rekening wordt gehouden met het zeer lage renteniveau dat zich al geruime tijd voordoet.

BNG Bank was de **hoogst scorende**
financiële instelling
op de Transparantiebenchmark.

Naar aanleiding van de bankencrisis heeft de Europese Commissie een aantal maatregelen genomen die moeten voorkomen dat in de toekomst problemen in de financiële sector ten laste komen van de publieke sector. Een van de maatregelen is de Bank and Recovery Resolution Directive. Deze houdt in dat bij een dreigend faillissement de kosten hiervan zoveel mogelijk door de aandeelhouders en de schuldeisers worden gedragen. In de markt heerst enige juridische onzekerheid over de vraag of de Staat in het geval van de publieke sector-banken als gewone aandeelhouder mag optreden, dan wel dat eventuele steun aan voorwaarden onderhevig is. Deze mogelijke beperking wordt door raters als een element in de bepaling van de rating van de banken beschouwd. BNG Bank is van mening dat de mogelijkheden voor de overheid om binnen de wetgeving haar rol als aandeelhouder te spelen niet of nauwelijks worden aangetast. ■

SOESTERBERG: AANBESTEDING VIA PUBLIEK-PRIVATE SAMENWERKING

- ▶ AAN DE NOORDZIJDE VAN DE VOORMALIGE VLEIEGBASIS SOESTERBERG ZIJN HET LEGER-MUSEUM UIT DELFT EN HET MILITAIRE LUCHTVAART MUSEUM UIT SOESTERBERG SAMENGEBRACHT IN HET NIEUWE NATIONAAL MILITAIR MUSEUM. HET MINISTERIE VAN DEFENSIE WIL MET DIT NIEUWE MUSEUM DE BETEKENIS VAN DE KRIJGSMACHT IN HEDEN, VERLEDEN EN TOEKOMST VERTELLEN AAN HET GROTE PUBLIEK. BNG BANK HEEFT IN EEN CONSORTIUM EEN DBFMO-FINANCIERINGSOVEREENKOMST GETEKEND VAN CIRCA 82 MILJOEN EURO. DBFMO IS EEN VORM VAN PUBLIEK-PRIVATE SAMENWERKING EN EEN VERGAANDE VORM VAN INTEGRALE AANBESTEDING.

**FERRY PANKRAS,
SPECIALIST GESTRUCTUREERDE
FINANCIERINGEN**

Klanten

PUBLIEKE SECTOR

In 2014 waren er voor het eerst tekenen van een voorzichtig herstel van de woningmarkt. Dit bleek uit het verloop van de productie van nieuwbouwwoningen en het aantal verleende bouwvergunningen. Ook de daling van de gemiddelde verkoopprijs kwam tot stilstand. De regionale verschillen blijven groot.

In 2013 hebben gemeenten opnieuw voor EUR 0,25 miljard moeten afboeken op grondexploitaties. In de periode 2010-2013 hebben gemeenten inmiddels totaal EUR 2,85 miljard afgeschreven op grondposities. De reservepositie van gemeenten is verder teruggelopen. Weliswaar in mindere mate dan de jaren ervoor, maar daarmee is de kwetsbaarheid toegenomen voor andere risico's zoals de gevolgen van de drie decentralisaties.

In het sociale domein worden drie grote decentralisaties doorgevoerd op het gebied van zorg, jeugd en werk. Gemeenten worden per 1 januari 2015 verantwoordelijk voor jeugdzorg, het hulp bieden bij het vinden van werk en zorg bieden aan langdurig zieken en ouderen. Een deel van deze taken hebben zij nu ook al, een deel nemen zij over van de Rijksoverheid en de provincies. Met de aanvaarding door de Eerste Kamer op 2 december 2014 van de Wet op de langdurige zorg (Wlz) is er vanaf 1 januari 2015 – samen met de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) en de aangepaste Zorgverzekeringswet (Zvw) sprake van een samenhangend en integraal nieuw wettelijk kader waarbinnen de hervorming van de langdurige zorg zijn beslag krijgt. In 2014 hebben gemeenten alles in het werk moeten stellen om de continuïteit van ondersteuning en zorg voor de burgers te kunnen waarborgen. Begin december 2014 meldde de staatssecretaris van VWS dat alle gemeenten klaar waren voor de transitie.

Voor de nieuwe taken krijgen gemeenten in 2015 een vergoeding van EUR 10,3 miljard. Deze gelden worden als integratie-uitkering toegevoegd aan het gemeentefonds. In het bedrag zijn forse budgetkortingen doorgevoerd. Gemeenten lopen het financiële risico dat de integratie-uitkering niet voldoende blijkt om te kunnen voldoen aan de zorgvraag. Het kabinet onderzoekt de mogelijkheid om gemeenten meer ruimte te geven voor het heffen van gemeentelijke belastingen. Door de

Door **drie grote decentralisaties** worden gemeenten qua inkomsten nu afhankelijker van het Rijk. Het **financiële risico** van gemeenten neemt hierdoor toe.

decentralisaties zijn de gemeenten met betrekking tot hun inkomsten afhankelijker geworden van het Rijk en nemen de kansen op conflicten daarover toe.

Gemeenten nemen verantwoordelijkheid in het leveren van een bijdrage aan een duurzame samenleving. Bij de gemeentelijke inkoop van goederen en diensten worden dan ook steeds hogere eisen gesteld. Sinds 2001 heeft BNG Bank in samenwerking met Rijksoverheid en decentrale overheden veel ervaring opgedaan met publiek-private samenwerking (PPS). In de huidige markt staan decentrale overheden voor de uitdaging om met beperkte middelen het niveau van voorzieningen op peil te houden. Decentrale overheden zullen in de toekomst naar verwachting vaker gebruik maken van het instrument van PPS voor hun investeringen in onder meer gemeentehuizen, scholen, rioleringen en wegen. BNG Bank zoekt samen met professionele marktpartijen naar

kwalitatief goede oplossingen en financieringsmogelijkheden ten behoeve van deze PPS-projecten. Door voorlichting en delen van kennis liggen er goede kansen voor PPS en kan er zowel bezuinigd als geïnvesteerd worden.

VOLKSHUISVESTING

Woningcorporaties stonden in 2014 volop in de politieke belangstelling. Juni en juli stonden voor een groot deel in het teken van de openbare verhoren door de parlementaire enquêtecommissie woningcorporaties. De commissie presenteerde haar eindrapport eind oktober en kwam met een aantal aanbevelingen voor aanpassing van het corporatiestelsel. Deze aanbevelingen zijn meegenomen in de parlementaire behandeling van de novelle op de herziene Woningwet.

De herziene Woningwet vormt de wettelijke context waarbinnen corporaties dienen te opereren, onder andere op het gebied van toegestane activiteiten, governance, toezicht en samenwerking met derden. Met de novelle werd de eerder door de Tweede Kamer aangenomen herziene Woningwet in overeenstemming gebracht met het regeerakkoord. Dat betekent onder andere een verdere inperking van toegestane activiteiten en de randvoorwaarden waarbinnen de activiteiten moeten worden uitgevoerd. Uiteindelijk zijn – eveneens naar aanleiding van de parlementaire enquête – tijdens de parlementaire behandeling van de wet diverse wijzigingen aangebracht ten opzichte van de eerste voor-

Meer bezit van woningcorporaties zal als **niet-DAEB** worden getypeerd. Hierdoor kan de **ongegarandeerde kredietvraag** flink toenemen.

stellen van de minister. Met de invoering van de wet, voorzien per 1 juli 2015, eindigt ook een periode van onzekerheid binnen de sector.

Zowel de herziene Woningwet als de parlementaire enquêtecommissie houden vast aan de kern van het corporatiestelsel, met een financierings- en garantiestelsel gebaseerd op solidariteit. BNG Bank onderschrijft deze keuze. Het financierings- en garantiestelsel is voor de financiering van de noodzakelijke volkshuisvestelijke investeringen namelijk van cruciaal belang gebleken: met name in de kwetsbare gebieden in Nederland. Aangezien het stelsel in hoge mate is gebaseerd op 'collectiviteit en solidariteit' is een nadere disciplinerende, waarin de herziene Woningwet moet voorzien, van groot belang om voldoende draagvlak voor het stelsel te behouden.

Een belangrijk element van de herziene Woningwet is de verplichte scheiding van Diensten van Algemeen Economisch Belang (DAEB) van de zogenaamde niet-DAEB activiteiten. Alleen DAEB activiteiten (activiteiten op het gebied van sociale huur en maatschappelijk vastgoed) mogen met staatssteun worden uitgevoerd. Garantstelling door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) is daarbij de belangrijkste vorm van staatssteun. Veel niet-DAEB activiteiten zijn momenteel nog met WSW-garantie gefinancierd. De intentie van de wet is dat bestaande niet-DAEB activiteiten op termijn zonder deze garantiestelling moeten worden gefinancierd. Momenteel is 6,5% van het corporatiesbezit te typeren als niet-DAEB. Omdat de wet corporaties de mogelijkheid biedt om meer bezit als niet-DAEB te typeren, kan de ongegarandeerde kredietvraag in de toekomst behoorlijk in omvang toenemen.

BNG Bank zal binnen haar mogelijkheden een rol blijven spelen bij deze ongegarandeerde kredietverlening aan woningcorporaties. In 2014 heeft BNG Bank tijdens diverse bijeenkomsten presentaties gegeven, om de sector en haar klanten te informeren over de mogelijke gevolgen van de nieuwe wetgeving voor de financiering.

De situatie op de woningmarkt en de verhuurders- en saneringsheffing hebben de voorgaande jaren een negatief effect gehad op de liquiditeitspositie van corporaties. Corporaties hebben hierop geanticipeerd

door middel van het huurbeleid, verlaging van de bedrijfslasten en bijstelling van het investeringsniveau. Als gevolg van dit beleid herstelt de vermogens- en liquiditeitspositie van corporaties zich, zo heeft ook de extern financieel toezichthouder eind 2014 geconstateerd. Het investeringsniveau van woningcorporaties is in historische perspectief laag en is in 2014 ten opzichte van eerder afgegeven prognoses door corporaties verder naar beneden bijgesteld.

In 2014 heeft het WSW een nieuwe werkwijze en risico-beoordelingsmodel geïmplementeerd. Naast risico-beoordeling ten aanzien van individuele corporaties, is hierbij expliciet aandacht voor de risicobegrenzing en risicobereidheid binnen het totale stelsel. Uit de in 2014 door het WSW afgegeven borgingsplafonds aan individuele corporaties blijkt dat het WSW veel corporaties aanzet tot de afbouw van de gegarandeerde leningenportefeuille. Het voorgaande heeft in 2014 een terugval van de kredietvraag vanuit de corporatiesector tot gevolg gehad.

ZORG

De overheid heeft de aansturing van de gezondheidszorg ingrijpend gewijzigd. Diverse stelselwijzigingen zijn doorgevoerd om de zorg betaalbaar, toegankelijk en van hoge kwaliteit te houden. De overheidsmaatregelen hiervoor zijn in 2014 vrijwel geheel doorgevoerd voor zowel de ziekenhuiszorg (cure) als de langdurige zorg

(care). In 2014 werden ook de inherente financiële risico's duidelijk door de stapeling van maatregelen die in relatief korte tijd zijn doorgevoerd.

De overheid heeft de risico's voor een belangrijk deel overgedragen aan de veldpartijen. Een overheidsvangnet is alleen nog beschikbaar zodra de continuïteit van cruciale zorg in het geding is. In het nieuwe zorgstelsel zoeken de veldpartijen ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheden en belangen naar invulling.

De kredietrisico's zijn daarmee in 2014 manifest geworden. Voor de tweede keer binnen anderhalf jaar is een ziekenhuis failliet gegaan. Een aantal ziekenhuizen verkeert in de gevarezone. Ook in de care is een aantal instellingen kwetsbaar, met name instellingen met relatief weinig vastgoedlocaties en gericht op de relatief lichtere zorgzwaarte. Onder het nieuwe zorgstelsel staat de bancaire financierbaarheid onder druk. Dit is in de eerste plaats een gevolg van de verminderde kredietwaardigheid. Daarnaast speelt kredietverschaffing door slechts een beperkt aantal Nederlandse banken een belangrijke rol.

Zorgverzekeraars hebben in 2014 hun rol opgepakt. Zij hebben regioplannen ontwikkeld ten aanzien van de concentratie van spoedeisende zorg. Deze plannen zijn na scherpe kritiek van de Autoriteit Consument Markt (ACM) uitgesteld. Conform de gemaakte afspraken in

BNG Bank maakt zich zorgen
over de beschikbaarheid van werkkapitaal
voor zorginstellingen.

het akkoord Curatieve Zorg (juli 2013) hebben zorgverzekeraars bij de contractering voor het jaar 2015 stevige druk uitgeoefend op het beperken van de groeirimte. Daarbij lukt het hen nog onvoldoende om kwaliteitscriteria te hanteren bij de zorginkoop. De druk wordt dan ook vooral gezet op tarieven en omzetplafonds. Zorgverzekeraars erkennen dat meerjarige contracten comfort geven aan financiers. Zij verliezen daarmee echter flexibiliteit om bij onvoldoende kwaliteit de zorg elders te kunnen inkopen.

Op 16 december 2014 heeft de Eerste Kamer het voorstel tot wijziging van de Zorgverzekeringswet verworpen. Volgens het voorstel zouden zorgverzekeraars niet langer verplicht zijn een vergoeding te geven voor geleverde zorg die niet was gecontracteerd. Hiermee werd beoogd de positie van zorgverzekeraars te verstevigen ten behoeve van een scherpere zorginkoop op prijs- en kwaliteitscriteria.

Zorgverzekeraars en banken verschaffen aan zorginstellingen werkkapitaal. Banken financieren de debiteurenpositie terwijl zorgverzekeraars het onderhanden werk bevoorschotten. In 2014 is de patstelling tussen banken en zorgverzekeraars ten aanzien van het kunnen vestigen van zekerheden nog niet doorbroken, ondanks intensief overleg. Zorgverzekeraars nemen in de voorwaarden bij de contractering doorgaans bij de bevoorschotting een verpandingsverbod op, waardoor banken geen zekerheden meer kunnen vestigen bij het financieren van debiteuren. BNG Bank maakt zich zorgen over de beschikbaarheid van werkkapitaal voor zorginstellingen.

In maart 2014 waarschuwden accountants via een audit-alert over te veel onzekerheden in de jaarcijfers van ziekenhuizen, waardoor zij geen goedkeurende verklaring konden afgeven. Later deden zij dit ook voor de instellingen die curatieve geestelijke gezondheidszorg leveren. Aanleiding waren de onduidelijkheden in de declaratievoorschriften. Ziekenhuizen, zorgverzekeraars en de Nederlandse Zorgautoriteit blijken deze verschillend te interpreteren. Daarnaast worden de regels regelmatig met terugwerkende kracht aangepast. Ziekenhuizen zijn met direct betrokken partijen een herstelplan overeengekomen. Daarbij kregen de ziekenhuizen tot 15 december 2014 uitstel voor het deponeren van de jaarrekening 2013. Banken hebben waivers verstrekt voor het niet volgens afspraak op of voor 1 juni 2014

kunnen overleggen van een door de accountant goedgekeurde jaarrekening, indien van toepassing. Ziekenhuizen hebben de declaraties over 2012 en 2013 gecontroleerd, waarbij het teveel gedeclareerde bedrag, 1,21% van de totale macro-omzet, is verrekend met het zorgverzekeraarsfonds. Daarmee is nu schoon schip gemaakt.

Al met al blijven de financiële vooruitzichten voor de zorgsector onder de geschetste ontwikkelingen onzeker. In 2012 en 2013 stelde de overheid nog transitiegelden beschikbaar om mogelijk nadelige gevolgen van de introductie van prestatiebekostiging in 2012 op te vangen. Ook daalt sinds 2012 het zorgvolume, dat in de jaren daarvoor steeds fors groeide. Een groot aantal instellingen past zich al aan deze nieuwe ontwikkelingen aan. Ook in 2014 was een verdere verbetering zichtbaar in de efficiency van de bedrijfsvoering. De disciplinerende werking van zorgverzekeraars en banken speelt daarbij een belangrijke rol.

De Tweede Kamer heeft op 1 juli 2014 het wetsvoorstel aangenomen dat winstuitkering voor aanbieders van medisch specialistische zorg onder voorwaarden mogelijk maakt. Bij de behandeling in de Eerste Kamer bleek er nog nader onderzoek nodig. Het wetsvoorstel is daar voorlopig aangehouden.

In 2014 hebben ziekenhuizen zich voorbereid op de gevolgen van de invoering van integrale tarieven per 1 januari 2015 voor de medisch specialistische zorg. Vanaf dat moment zullen de honoraria van medisch specialisten niet langer separaat worden bekostigd, maar zijn zij opgenomen in het tarief van de zorgproducten dat het ziekenhuis in rekening brengt bij de zorgverzekeraar. Dit heeft gevolgen voor de positie van de vrijgevestigde medisch specialisten en de governance van het ziekenhuis. De specialisten hebben er vooral vanuit fiscale motieven voor gekozen om zich te organiseren middels de oprichting van een medisch specialistisch bedrijf. Belangrijk aandachtspunt in de kredietbeoordeling is het gevolg hiervan voor de bestuurbaarheid van het ziekenhuis.

In 2014 zijn belangrijke stappen gezet in het wetgevingsproces ten behoeve van de hervorming van de AWBZ. Per 1 januari 2015 wordt deze teruggebracht tot een landelijke voorziening voor gehandicapten en ouderen en beperkt tot de relatief zware zorgzwaartes. De overige zorgvraag zal worden ingevuld door de gemeenten (via de nieuwe wet maatschappelijke ondersteuning 2015) en de zorgverzekeraars.

Uitbreiding van de internationale energie-infrastructuur van Nederlandse netwerkbedrijven wordt steeds belangrijker.

OVERIGE KLANTSECTOREN

Naast decentrale overheden, woningcorporaties en zorginstellingen verstrekt BNG Bank ook financieringen aan onderwijsinstellingen en private bedrijven waarvan overheden direct of indirect de meerderheid van het aandelenkapitaal houden of geheel of gedeeltelijk voor garant staan. Dit betreft onder andere energienetwerkbedrijven, waterleidingbedrijven, afvalverwerkingsbedrijven en initiatieven in de telecomsector.

ONDERWIJS

In 2014 is voor diverse onderwijssectoren een nadere uitwerking gemaakt van Het Nationaal Onderwijsakkoord zoals dat eind 2013 is gesloten tussen het Rijk, de verschillende sectororganisaties en vakbonden. In dit akkoord, en ook in het Herfstakkoord (2013) tussen coalitie en enkele oppositiepartijen, is bepaald dat in 2015 extra middelen beschikbaar komen voor de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Deze

middelen zijn vooral bedoeld voor investeringen in leraren en passend onderwijs. Maar op korte termijn hebben de instellingen te maken met een krimpend budget. Dit kan tot gevolg hebben dat leerkrachten de sector moeten verlaten. Daarom zijn in 2014 additionele middelen ingezet om vooral jonge leraren aan het werk te houden.

ENERGIENETWERKBEDRIJVEN

In 2009 is de Splitsingswet van kracht geworden. Deze verplicht Nederlandse energiebedrijven tot een volledige juridische en economische afsplitsing van hun productie- en leveringsbedrijven. De twee energiebedrijven die nog niet zijn gesplitst hebben zich tot dusver met succes verzet tegen deze splitsing, waardoor de werking van de wet voorlopig is opgeschort. De advocaat-generaal heeft de Hoge Raad geadviseerd een eerdere rechtszaak over de gedwongen splitsing over te doen. Hierbij moet ook worden bekeken of de verplichte splitsing in strijd is met Europese regelgeving die het recht op eigendom beschermt. De Hoge Raad beslist naar verwachting begin 2015. Volgens de Splitsingswet moeten netwerkbedrijven volledig in handen blijven van de overheid. Ook gelden voor deze bedrijven strikte regels ten aanzien van financiële ratio's en het rendement dat mag worden behaald.

Gezien de ontwikkelingen op de internationale energie-markt wordt uitbreiding van de internationale energie-infrastructuur van Nederlandse netwerkbedrijven steeds belangrijker. Onder andere om de transitie naar duurzame vormen van (decentrale) energieopwekking mogelijk te maken en ondercapaciteit in het ene land te compenseren met bestaande capaciteit in andere landen. De EU voert daarom een meer gecoördineerd energiebeleid, waaronder de modernisering en uitbreiding van de Europese energie-infrastructuur.

WATERLEIDINGBEDRIJVEN

Ook voor drinkwaterbedrijven gelden strikte regels met betrekking tot de financiële ratio's en het te behalen resultaat. Waterbedrijven brengen nauwkeurig in beeld wat de technische staat is van het waterleidingnetwerk. De verwachting is dat het komend decennium belangrijke vervangingsinvesteringen gepleegd moeten worden aan het netwerk. In het Bestuursakkoord Water is afgesproken dat de waterketenpartners (drinkwaterbedrijven, gemeenten en waterschappen) meer gaan samenwerken voor meer doelmatigheid en kwaliteitsverbetering. De waterbedrijven zijn momenteel bezig met substantiële besparingsprogramma's voor de komende jaren. De Visitatiecommissie Waterketen, die de voortgang van het Bestuursakkoord in 2014 heeft onderzocht, verwacht dat de drinkwaterbedrijven de in het akkoord gestelde kostenbesparingen gaan realiseren.

TELECOMSECTOR

In een tijd waarin tal van internetdiensten worden ontwikkeld, beschikken burgers en bedrijven in de buitengebieden van Nederland niet in alle gevallen over een betaalbare en toereikende communicatie-infrastructuur. De aanleg van deze infrastructuur is in die gebieden binnen de tariefstructuren van gevestigde marktpartijen niet rendabel, en zonder overheidssteun dan ook niet te realiseren. Diverse burger- en overheidsinitiatieven op lokaal niveau hebben als doel ook deze gebieden van een hoogwaardig netwerk te voorzien.

MILIEUBEDRIJVEN

Circa 80% van het geproduceerde afval wordt gerecycled. De stroom aan te verwerken afval is redelijk constant. Wel is een verschuiving te zien in de herkomst: het volume in Nederland geproduceerde afval neemt af, terwijl een steeds groter deel van het hier verwerkte afval wordt geïmporteerd. De overcapaciteit van de installaties voor de binnenlandse afvalverbranding wordt hiermee benut. Vanaf 1 april 2014 is de afvalstoffenbelasting heringevoerd. In eerste instantie alleen voor afvalstorting, maar vanaf 1 januari 2015 ook voor afvalverbranding. De belasting heeft alleen betrekking op door Nederlandse huishoudens en bedrijven aangeboden afval. Op aandringen van de sector is tevens een exportheffing ingesteld. Deze moet voorkomen dat de belasting leidt tot export naar vooral Duitse afvalverwerkers die kampen met grote restcapaciteit.

Ook in crisistijd, met beperkte beschikbaarheid van funding, kon BNG Bank de kredietverlening **ongestoord** continueren.

De verwerkingsbedrijven investeren in installaties voor vergisting van GFT-afval. De producten uit de verbranding en vergisting van afval (stroom en warmte) leveren een belangrijke bijdrage aan de nagestreefde CO₂-reductie en de lokaal nagestreefde duurzaamheidsdoelstellingen.

PRODUCTEN EN DIENSTEN

Kredietverlening is en blijft de kernactiviteit van de bank. BNG Bank biedt daarnaast producten aan op het gebied van betalingsverkeer, het verstrekken van advies, participaties in gebiedsontwikkeling en duurzaam en Fido-proof beleggen. De belangrijkste producten en diensten van de bank zijn beschreven op bngbank.nl.

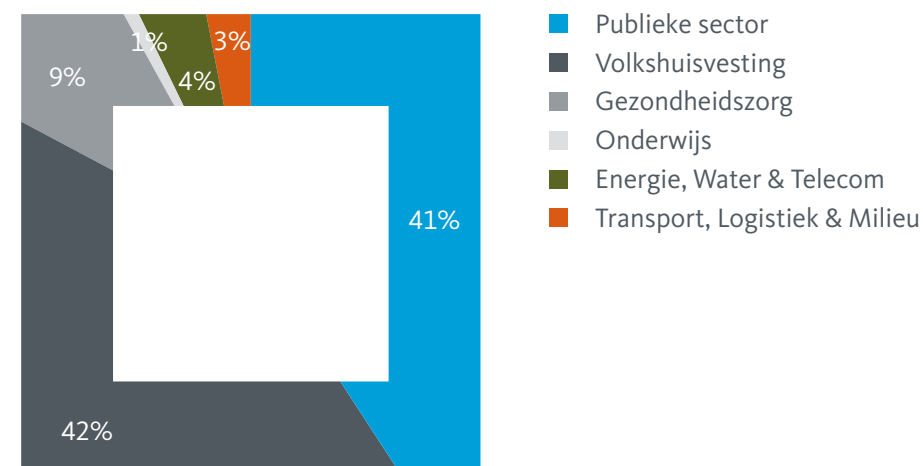
KREDIETVERLENING

Eén van de strategische doelstellingen van BNG Bank is het te allen tijde kunnen voorzien in de kredietvraag van overheden en instellingen voor het maatschappelijk

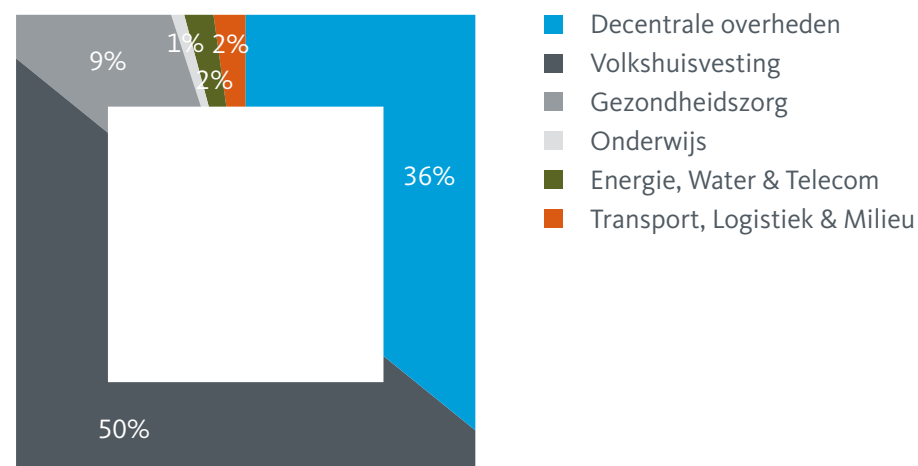
belang. De huidige crisis heeft aangetoond dat de bank ook in tijden van beperkte beschikbaarheid van funding de kredietverlening ongestoord kan continueren. Mede door de terughoudendheid van concurrenten van de bank sinds het ontstaan van de crisis heeft het marktaandeel van BNG Bank in de langlopende solvabiliteitsvrije kredietverlening de laatste jaren stabiel op zeer hoge niveaus gelegen.

De nieuw verstrekte langlopende kredietverlening is ten opzichte van 2013 met EUR 2,7 miljard afgenomen tot EUR 9,2 miljard. De aanhoudend hoge marktaandelen van de bank in de verschillende sectoren duiden op een sterke daling van de klantvraag. In onderstaande grafiek is de verdeling naar de belangrijkste sectoren weergegeven.

VERDELING NIEUW VERSTREKTE LANGLOPENDE KREDIETVERLENING 2014

VERDELING PORTEFEUILLE LANGLOPENDE KREDIETVERLENING PER 31-12-2014

De dalende klantvraag is vooral waar te nemen in de corporatiesector. De door het kabinet voorgestelde wijziging van de Woningwet leidt tot inperking van het werkdomein van de grootste klantengroep van de bank. Corporaties stellen mede om deze reden nieuwe investeringen uit of verkopen delen van hun woningportefeuille. In de kredietverlening aan de corporatiesector is daarnaast sprake van een lichte toename van concurrentie. Vooral in het segment van de zeer langlopende leningen zijn sinds kort meer aanbieders actief. De financieringsvraag vanuit decentrale overheden was in de verslagperiode eveneens lager dan die in dezelfde periode van vorig jaar. De decentralisatie van het Rijk naar gemeenten van taken zoals jeugdzorg en de zorg voor langdurig zieken maakt decentrale overheden terughoudend met nieuwe investeringen. Dit wordt versterkt door de aan de decentralisatie gekoppelde

budgettaire kortingen. De nieuw verstrekte kredietverlening aan de zorgsector nam in 2014 af ten opzichte van 2013, vooral als gevolg van de onduidelijkheden over de financiële situatie van vele zorginstellingen. De invoering van de vele nieuwe en vaak complexe regelgeving in deze sector heeft met name geleid tot onzekerheden over de juistheid van de opbrengstverantwoording. Het toegenomen concentratierisico in de portefeuille van de bank als gevolg van de relatief hoge omzetten van de afgelopen jaren, leidt bovendien tot terughoudendheid bij de invulling van de overwegend solvabiliteitsplichtige vraag vanuit de zorgsector. Desondanks nam de totale omvang van de solvabiliteitsplichtige kredietverlening met EUR 0,2 miljard toe tot EUR 1,4 miljard. In alle andere sectoren waar de bank actief is nam de vraag naar solvabiliteitsplichtige kredietverlening voorzichtig toe. De bank verwacht dat deze trend op langere termijn zal doorzetten, indien de economische vooruitzichten van klanten verbeteren en de kaders van de nieuwe wetgeving volledig helder zijn.

De totale portefeuille langlopende uitzettingen aan klanten op basis van hoofdsommen is mede als gevolg van de dalende klantvraag in 2014 afgenomen met EUR 0,2 miljard tot EUR 83,0 miljard. Het gemiddeld aan klanten verstrekte kortlopend krediet is ten opzichte van 2013 afgenomen met EUR 0,6 miljard tot EUR 4,6 miljard. Deze daling is vooral het gevolg van consolidatie

van korte termijn financiering binnen de sectoren volkshuisvesting en zorg mede naar aanleiding van de historisch lage markttrente.

BETALINGSVERKEER EN E-BANKING

BNG Bank levert producten en diensten waarmee relaties eenvoudig hun betalingsverkeer en liquiditeitsmanagement kunnen organiseren. Centraal in die dienstverlening staat het internetportaal 'Mijn BNG Bank'. Belangrijk onderdeel is de module voor internetbankieren 'BNG Betalingsverkeer' waarmee betalingen snel en veilig via het internet verricht kunnen worden. De module 'BNG Treasury' biedt ondersteuning in cash- en treasurymanagement activiteiten. Begin 2014 is de ontwikkeling naar de Europese betaalmarkt, de Single Euro Payments Area (SEPA) succesvol afgerond, zodat klanten ruim voor 1 augustus 2014 gebruik konden maken van de nieuwe SEPA producten. Ten behoeve van het schatkistbankieren ondersteunt BNG Bank de decentrale overheden door op verzoek overtollige liquide middelen automatisch af te romen naar de schatkist. BNG Bank wist haar sterke positie op het gebied van betalingsverkeer in het verslagjaar te behouden. De verwerking van de geldstromen tussen de rijksoverheid en lagere overheden (de zogenoemde Rijksverrekening) werd ook het afgelopen jaar door BNG Bank gefaciliteerd.

VERMOGENSBEHEER

BNG Vermogensbeheer richt zich op vermogensbeheer voor instellingen met een maatschappelijk belang. Het beheerd vermogen is in 2014 licht gedaald. Ultimo december 2014 bedraagt het vermogen onder beheer EUR 5,0 miljard. De uitstroom als gevolg van schatkistbankieren is in 2014 ten dele opgevangen door autonome acquisitie. Deze autonome groei is zowel in termen van vermogen onder beheer als marges bemoedigend. BNG Vermogensbeheer belegt met name in investment grade obligaties binnen Europa, zowel voor individueel samengestelde beleggingsportefeuilles als voor beleggingsfondsen. Duurzame beleggingen en duurzame portefeuilles leiden tot bevredigende oplossingen voor de klant, ook als het gaat om rendementen. Om duurzaam te kunnen beleggen wordt samengewerkt met gespecialiseerde instituten.

GEBIEDSONTWIKKELING

BNG Gebiedsontwikkeling realiseert ruimtelijke plannen door daarin risicodragend deel te nemen en operationele planmanagementcapaciteit in te zetten. Dit geschiedt in hechte samenwerking met de betrokken overheidspartijen en rekening houdend met publieke belangen. BNG Gebiedsontwikkeling participeert per eind 2014 in 22 samenwerkingsconstructies. In 2014 zijn belangrijke stappen genomen om twee participaties te beëindigen.

BNG Gebiedsontwikkeling blijft kampen met de gevolgen van de economische crisis. In met name de woningmarkt zijn de eerste tekenen van herstel zichtbaar en ook in de markt voor bedrijventerreinen is sprake van toenemende animo. In het verslagjaar heeft dit evenwel in slechts enkele projecten in ontwikkeling geleid tot concrete verkopen. In 2014 is een discussie over de toekomst van BNG Gebiedsontwikkeling gevoerd en afgerond. Dit heeft geleid tot het besluit dat BNG Gebiedsontwikkeling nieuwe projecten mag voorstellen, mits deze voldoen aan criteria ten aanzien van maatschappelijke meerwaarde en met een nieuwe uitvoeringsaanpak het risicoprofiel beduidend is teruggebracht. Het komend jaar zal, evenals in het verslagjaar, de aandacht vooral uitgaan naar het beheer van de bestaande portefeuille.

ADVIES

BNG Advies ondersteunt klanten van BNG Bank bij het vinden van innovatieve oplossingen, onder meer op het gebied van financiering, treasury, risicomanagement en publiek-private samenwerking. Voor verschillende doelgroepen, waaronder bestuurders, organiseert BNG Advies bovendien periodiek trainingen en masterclasses over actuele (financiële) onderwerpen.

MAATSCHAPPELIJKE MEERWAARDE

De mate waarin de bank erin slaagt haar kerntaak – het verstrekken van krediet tegen lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden – te realiseren kan worden afgemeten aan de marktaandelen die in de solvabiliteitsvrije kredietverlening worden gerealiseerd. De strategische doelstelling dat de bank in meer dan 50% van de langlopende solvabiliteitsvrije kredietvraag van kernklanten – gemeenten, woningcorporaties en zorginstellingen – moet voorzien is ook in 2014 ruimschoots gehaald. De samenleving profiteert hiervan, omdat de gemeentelijke tarieven, de sociale huren en de tarieven voor zorg en onderwijs lager zijn dan anders het geval zou zijn geweest. Op een portefeuilletotaal van meer dan EUR 80 miljard betekent elk basispunt (0,01%) dat BNG Bank goedkoper verstrekt dan de concurrenten zouden hebben gedaan ruim EUR 8 miljoen lagere rentelasten per jaar. De lage tarieven zijn mede mogelijk doordat BNG Bank niet streeft naar winstmaximalisatie, maar een redelijk rendement op haar eigen vermogen wil realiseren. Daarbij moet worden bedacht dat een groei van het eigen vermogen noodzakelijk is om te kunnen voldoen aan de Europese regelgeving met betrekking tot de leverage ratio die met ingang van 2018 van kracht wordt. De toegevoegde waarde van de activiteiten van de bank voor de samenleving uit hoofde van tarieven en winst kan op enkele honderden miljoenen worden geschat. Deze vloeit terug naar de overheid. De toegevoegde waarde van de bank bestaat naast deze

financiële component ook uit de activiteiten die zij in maatschappelijk opzicht ontplooit. Een belangrijk onderdeel daarvan is het mogelijk maken van duurzame investeringen door klanten.

Een belangrijk uitgangspunt voor de duurzaamheidsdoelstellingen van de klanten vormt het nationale Energieakkoord dat in 2013 is ondertekend. Uit de tweede gemeentelijke barometer fysieke leefomgeving, die in juni 2014 werd gepubliceerd, blijkt dat gemeenten veel kansen zien in de verduurzaming van het eigen vastgoed, energiebesparing bij huishoudens en in kleinschalige burgerinitiatieven. Bij de afweging door klanten van de diverse alternatieven voor het realiseren van voorzieningen of bij het uitvoeren van grootschalig onderhoud speelt het duurzaamheidsaspect een prominente rol. Vanuit haar maatschappelijke rol wil BNG Bank dit uitgangspunt ondersteunen. BNG Advies ondersteunt bij de beoordeling van haalbaarheid en financierbaarheid van nieuwe duurzame initiatieven en constructies. Door het aanbieden van leningen tegen

scherpe tarieven en met lange looptijden bevordert de bank de haalbaarheid van duurzame investeringen.

Veel klanten verbinden hun financiering niet rechtstreeks met hun investeringen. Het overgrote deel van hun financiering bestaat uit balansfinanciering, waarbij niet kan worden aangegeven welk deel bestemd is voor exploitatie, voor consolidatie of voor duurzame investeringen. In het verslagjaar heeft de bank een Socially Responsible Investment Bond uitgegeven die de meest duurzame gemeenten op basis van een 'best in class benadering' de mogelijkheid geeft balansfinanciering aan te trekken uit de opbrengsten van deze lening. Hierop wordt in het hoofdstuk Beleggers en financiële tegenpartijen nader ingegaan. Op projectbasis is BNG Bank betrokken bij diverse projecten op het gebied van wind- en zonne-energie. BNG Bank is in consortiumverband medefinancier van een groot windmolenpark. Daarnaast verzorgt de bank onder meer de financiering van een biomassacentrale die dient als vervanging van een conventionele gasgestookte centrale. De ontwikkeling van de kredietverlening voor de uitrol van zonnepanelen kreeg in het verslagjaar haar beslag in een concreet project voor de plaatsing van in totaal 7.500 zonnepanelen op 1.000 corporatiewoningen. Andere projecten op dit gebied zijn in diverse stadia van ontwikkeling en afronding. Het uitstaand bedrag ten behoeve financiering van duurzame projecten op projectbasis is inmiddels gestegen tot ongeveer EUR 823 miljoen.

Er staat nu ruim **EUR 823 miljoen**
uit voor financiering
van **duurzame projecten.**

IN DIALOOG MET, IN DIALOOG VOOR HAAR KLANTEN

De financiële perspectieven voor de decentrale overheden zijn uitdagend. Beperkte middelen en het groter wordend takenpakket hebben de aandacht voor het beheersen van risico's uit hoofde van investeringen, samenwerkingen en garanties doen toenemen.

Daarnaast neemt de behoefte bij raadsleden toe om in een vroegtijdig stadium geïnformeerd te worden over de financiële positie van hun gemeente. BNG Bank gaat op de specifieke positie van de klant in en werkt in overlegsessies actief aan bewustwording en beleidsvorming. De bank participeert regelmatig in publieke discussiebijeenkomsten over thema's die relevant zijn voor de bank en haar stakeholders, zoals de decentralisatie van zorgtaken. Een overzicht hiervan is terug te vinden op bngbank.nl.

BNG Bank vult haar maatschappelijke betrokkenheid onder meer in door ruimte te bieden en aandacht te vragen voor relevante ontwikkelingen bij haar klanten.

Tijdens het parlementair onderzoek naar het functioneren van de woningcorporaties heeft de voorzitter van de Raad van Bestuur nadere informatie verstrekt over de gang van zaken rond de financiering van corporaties. BNG Bank is terughoudend geweest met het verstrekken van derivaten en is hiermee in 2012 gestopt, behoudens een enkele specifieke uitzondering in het kader

van consortiale financiering. In het eindrapport van de commissie is aandacht besteed aan de marktpositie van de sectorbanken, die in de ogen van de commissie dominant is. De commissie onderkent evenwel ook de cruciale rol die de sectorbanken tijdens de kredietcrisis hebben gespeeld in de ongestoorde financiering van de corporatiesector. BNG Bank begrijpt de zorgen over een grote afhankelijkheid van de sector van slechts enkele banken. Initiatieven van de sector op de kapitaalmarkt hebben echter nog niet tot een concurrerend alternatief geleid. De hoge marktaandelen voor BNG Bank zijn een indicatie dat wordt voldaan aan de missie van het duurzaam laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen. BNG Bank werkt mee aan het vergroten van de keuzevrijheid voor corporaties en de zorgsector. In dit licht kan de samenwerkingsovereenkomst worden gezien die BNG Bank en de Europese Investeringsbank hebben afgesloten om gezamenlijk te investeren in projecten op onder meer het gebied van sociale woningbouw, onderwijs zorg, hernieuwbare energie en water.

BNG Bank neemt deel aan relevante overleggrema met beleidsvoorbereiders en belangenorganen en vraagt aandacht voor haar standpunten bij de betrokken bewindslieden. Een voorbeeld hiervan zijn de contacten van de bank met alle grote zorgverzekeraars en met koepelorganisaties zoals Zorgverzekeraars Nederland, waar aandacht is gevraagd voor de financieringsproblematiek van zorginstellingen. Door de grootschalige

BNG Bank werkt mee aan het vergroten van de **keuzevrijheid** voor corporaties en de zorgsector. Zoals door de **overeenkomst met de EIB** om **samen te investeren**.

stelselwijzigingen in de bekostiging komen risico's die voorheen bij de overheid lagen nu bij banken en zorgverzekeraars terecht. Bevoorschotting door zorgverzekeraars is niet langer vanzelfsprekend. Het beroep dat hiervoor voortaan op banken wordt gedaan gaat ten koste van de capaciteit voor bancaire financiering van zorgvastgoed. Onder het huidige stelsel kunnen zorginstellingen failliet gaan, mede omdat ondersteuning door de overheid niet in alle gevallen meer aan de orde is. De sector wordt in de huidige omstandigheden nog slechts bediend door een relatief beperkt aantal Nederlandse banken, waarbij de kredietvraag in de laatste jaren sterk is toegenomen. De benodigde financieringsmiddelen bij banken zijn gezien de geschetste risico's niet langer vanzelfsprekend aanwezig. Ook BNG Bank stelt zich terughoudend op bij de verstrekking van niet-geborgde financieringsmiddelen.

Bij het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Sport is deze problematiek nadrukkelijk onder de aandacht gebracht. Inmiddels is onder leiding van het ministerie van VWS een gedachtewisseling op gang gekomen tussen de betrokken partijen – zorgaanbieders, zorgverzekeraars en banken – om hiervoor een oplossing te vinden.

KLANTTEVREDENHEID

BNG Bank onderhoudt intensief contacten met haar klanten. In deze contacten worden de behoeften en verwachtingen van klanten besproken met betrekking tot de activiteiten van de bank. Een belangrijk hulpmiddel in dit kader is het klanttevredenheidsonderzoek, waarin een oordeel kan worden gegeven over het beleid en functioneren van de bank ten behoeve van klanten. Uit het klanttevredenheidsonderzoek dat in het verslagjaar werd gehouden bleek een hoge waardering (8,0) voor de dienstverlening van de bank. Respondenten associëren de bank in het bijzonder met de term 'betrouwbaar'. BNG Bank onderscheidt zich in het bijzonder in positieve zin van de concurrentie op de onderdelen klantenservice betalingsverkeer, trainingen, BNG Advies, accountmanagement en het relatiemagazine B&G. Als verbeterpunten werden onder andere genoemd: de klachtenafhandeling, het moderniseren van bepaalde processen en toepassingen in het betalingsverkeer en de gebruiksvriendelijkheid van de

website. Een nieuwe versie van de website is inmiddels 'live' gegaan. Leidinggevend is gevraagd naar aanleiding van de conclusies uit het onderzoek acties voor verbetering te initiëren. Deze acties zullen worden gemonitord en geborgd. Uitgebreidere informatie over de uitkomsten van het klanttevredenheidsonderzoek is te vinden op bngbank.nl.

De bank geeft in samenwerking met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten het blad B&G uit, dat tot doel heeft om klanten en andere belanghebbenden een podium te bieden voor relevante beleidszaken. Het tijdschrift wordt zeer gewaardeerd, zo komt uit het klanttevredenheidsonderzoek naar voren. In het blad is in het verslagjaar onder meer aandacht geschonken aan actuele ontwikkelingen en wetswijzigingen in de corporatiesector, gemeentelijke samenwerkingsverbanden en de ontwikkelingen rond duurzaamheid en social return. Deze artikelen zijn te vinden op bngbank.nl.

DE WERELD ACHTER DE KLANTEN

BNG Bank hecht waarde aan het stimuleren van activiteiten op het gebied van kunst en cultuur die van betekenis zijn voor haar klanten. Daarom is vijftig jaar geleden het BNG Cultuurfonds opgericht met het doel activiteiten te stimuleren op het gebied van kunst en cultuur. Het BNG Cultuurfonds verleent in de eerste plaats subsidie voor projecten. Daarnaast stimuleert het BNG Cultuurfonds jong talent met prijzen en projecten

op het vlak van theater, literatuur, jeugdcircus, dans en beeldende kunst. Jong talent op het gebied van klassieke muziek wordt gestimuleerd door een samenwerkingsovereenkomst met het Nationaal Jeugd Orkest. Met de BNG Erfgoedprijs worden gemeenten gestimuleerd om effectief erfgoedbeleid te voeren en elkaar op dit gebied te inspireren.

In 2014 bestond BNG Bank honderd jaar en het BNG Cultuurfonds vijftig jaar. De bank en het fonds vierden deze jubilea gezamenlijk met het project Eeuwige Jeugd. Het jubileumproject bood jonge, getalenteerde makers en gezelschappen de mogelijkheid nieuwe producties te maken rondom het thema Eeuwige Jeugd. Uit meer dan zestig productieplannen zijn door een professionele beoordelingscommissie veertien producties geselecteerd. De premières van deze producties vonden plaats op bijzondere (culturele of industriële) erfgoedlocaties. Hoogtepunt van het project vormde de galavoorstelling die in december van het verslagjaar in aanwezigheid van Hare Majesteit Koningin Máxima plaatsvond. Een aantal producties was zo succesvol dat ze zijn voortgezet voor een breder publiek.

In het licht van haar honderdjarig bestaan heeft de bank in 2014 een jubileumboek uitgebracht, geschreven door historici verbonden aan de Universiteit Utrecht. In het boek 'Kredietwaardigheid verzilverd' wordt aandacht besteed aan de geschiedenis van het functioneren van

BNG Bank in een brede historische, financieel-economische en politieke context.

BNG Bank draagt bij aan de bewustwording van de jeugd over geldzaken. In het kader van Bank voor de Klas tijdens de 'Week van het Geld' bezochten medewerkers van de bank de groepen 6, 7 en 8 van een aantal basisscholen. In maart van het verslagjaar verruilden 21 BNG'ers hun baan heel even voor die van gastdocent en gaven in totaal 41 gastlessen. De bank heeft enkele studenten geholpen aan een stageplaats en heeft ondersteuning geboden bij het schrijven van een scriptie of werkstuk. Eens per jaar wordt door medewerkers van BNG Bank vrijwilligerswerk verricht bij een zorginstelling, meestal een klant van de bank. In september hebben ruim 50 medewerkers van de bank de zorginstelling 's Heeren Loo in Noordwijk bezocht en een aantal gezamenlijke activiteiten ondernomen met de cliënten van 's Heeren Loo. ■

GEMEENTEN OP WEG NAAR DUURZAAMHEID

LEEWARDEN

WETHOUDER ISABELLE DIKS

Slim. Dat is het sleutelwoord voor de duurzame aanpak waar Leeuwarden al een aantal jaren mee bezig is. Het visiedocument uit 2010 kreeg de titel Slim omgaan met water en energie. Het programma voor verduurzaming van woningen heet Slim wonen in Leeuwarden.

‘Voor ons is duurzaamheid een combinatie van de vier p’s (people, planet, profit, prophesy)’, antwoordt wethouder Isabelle Diks op de vraag wat het begrip duurzaamheid voor haar betekent. ‘Het gaat niet alleen om het terugdringen van CO₂’, verduidelijkt ze. ‘Duurzaamheid is onderdeel van ons economisch programma dat zich richt op het organiseren van groen werk, isoleren van huizen, zonnepanelen plaatsen, maar ook innovatieve groene bedrijven hier naartoe halen of ze stimuleren zich te ontwikkelen. Met ons duurzaamheidsbeleid creëren we werkgelegenheid en verlagen we de milieudruk.’

Het Zuid-Afrikaanse woord volhoudbaarheid vindt Diks een mooi alternatief voor de term duurzaamheid. ‘Het drukt uit dat iets herhaalbaar is zonder beschadiging naar de toekomst of aan de toekomstige generaties. Dat past ook helemaal in de ontwikkeling naar een veel meer circulaire economie. Bijvoorbeeld door slimme combinaties te maken in de regio, op het gebied van voedselproductie en energieopwekking.’ De samenwerking met de provincie en de regio Noord Nederland is voor Diks vanzelfsprekend. ‘Er is geen sterke stad zonder sterk platteland. Maar het omgekeerde is ook waar. Je bestaat bij de gratie van elkaar.’

De visie en de uitwerking in verschillende programma's heeft al veel opgeleverd. Er zijn nieuwe bedrijven ontstaan die zich richten op water en energie. Duizend woningen zijn energiezuiniger gemaakt. De stadsbussen rijden op groen gas en er zijn groene tankstations met biogas. Volgens Diks hebben de concrete doelstellingen gezorgd voor focus, zodat de neuzen dezelfde kant op zijn gaan staan. 'In het programma zetten we in op drie speerpunten: duurzame energie, slimme watertechnologie en agrifood. Als wij ons geld uitgeven en daarmee duurzaamheid willen aanjagen en stimuleren, dan is het in die drie speerpunten of een combinatie daarvan.'

De ambitieuze doelstelling om in 2020 in Leeuwarden geheel onafhankelijk te zijn van fossiele brandstoffen leek lange tijd haalbaar. Nieuwe wijken krijgen een aansluiting op een biogasnet, het openbaar vervoer rijdt al helemaal op groen gas (opgewaardeerd biogas). Toch valt het realiseren van grote projecten voor duurzame energieproductie tegen. Knelpunten liggen daarbij volgens een evaluatie uit 2012 niet zozeer op het vlak van techniek, maar vooral op het niveau van financiering, organisatie en ruimtelijke inpassing.

De business case voor BioNoF, een groot innovatief biogasproject in Noord Friesland dat 28% van de energie in Leeuwarden groen zou moeten opwekken, is bijvoorbeeld nog niet rond te krijgen doordat een SDE-subsidie (Stimulering Duurzame Energievoorziening) niet is toegekend. Maar ook door stijgende vraag en dus hogere kosten voor benodigde bijproducten voor de vergisting. Dat is een tegenvaller. 'Maar we laten niet los', zegt Diks strijdbaar. 'We willen nog steeds onafhankelijk zijn van fossiele brandstoffen, maar we zien wel dat er een vertraging is opgetreden.'

LANDGRAAF

WETHOUDER FREED JANSSEN

Op zich is Freed Janssen wel te spreken over het Energieakkoord, maar eigenlijk is hij huiverig voor nota's en beleidsstukken die veel vergadertijd kosten, tijd die je ook aan concrete acties kunt besteden. Hij is meer van gewoon doen. 'Mijn frustratie zit hem vooral in het feit dat we met elkaar heel erg goed zijn om akkoord na akkoord te schrijven. In de praktijk komt daar vaak heel weinig van terecht. Er moet

gewoon een drive zijn, een basishouding ten aanzien van duurzaamheid. Het Energieakkoord lijkt een stap in de goede richting, maar laten we vooral ook aanpakken. Met elke stap kun je anderen weer enthousiasmeren en overtuigen, in plaats van steggelen over wat wel of niet in een akkoord moet. Soms gaat het stroef, maar je moet vasthoudend zijn in datgene wat je wilt, dan bereik je toch iets.'

De gemeente Landgraaf, waarvan Janssen acht jaar wethouder is geweest en daarvoor vier jaar gemeenteraadslid, heeft geen duurzaamheidsbeleid op papier gezet. Het thema is niet, zoals bij veel andere gemeenten, opgenomen in het collegeakkoord. 'We hebben duurzaamheid niet verankerd in een beleidsstuk, wat niet wil zeggen dat wij er niets aan doen. Het tegendeel is waar.' Janssen noemt het geleidelijk overstappen op LED in de openbare verlichting, het afkoppelen van hemelwaterafvoer van het riool, energieprestatieadviezen aan bewoners, laadpalen voor elektrische auto's, milieuvriendelijke onkruidbestrijding en duurzaam materiaalgebruik bij de herinrichting van pleinen en parken. Er is opdracht gegeven voor een onderzoek om het raad-

huis te verduurzamen, waarbij een externe partij de investeringen op zich neemt. Zonder financieel risico levert de gemeente zo toch een bijdrage aan CO₂-reductie.

Elk project moet worden bevochten, want de gemeenteraad keert elk dubbeltje om. In deze tijden van bezuinigingen hebben duurzaamheidsinvesteringen bij de raad geen prioriteit, vanwege de daarmee gemoeide kosten. Maar voor het meest recente duurzaamheidsproject waarvoor Janssen zich heeft hardgemaakt, kreeg hij toch de handen op elkaar. En dus krijgt Landgraaf in de loop van dit jaar energieneutrale openbare verlichting. Via zonnepanelen op daken van deelnemende bewoners wordt evenveel energie opgewekt als nodig is om alle straatlantaarns te laten branden. Daar ging nog wel het een en ander aan vooraf.

Met zonnepanelen op 560 daken van particulieren wil Landgraaf evenveel energie opwekken als nodig is voor de openbare verlichting: 1,5 miljoen kWh. De gemeente leent bij BNG Bank, de aflossing en rente wordt bekostigd uit de bijdrage van de deelnemende burgers. Zij betalen gedurende 15 jaar een vaste bijdrage die al vanaf het eerste jaar lager is dan de

besparing op energiekosten. Bij de huidige energieprijzen levert dit de bewoners al voordeel op, bij stijgende prijzen wordt dat alleen maar hoger. Na 15 jaar is de lening afgelost en heeft de burger het maximale voordeel, want de zonnepanelen gaan 25 jaar mee. Adviseurs van BNG Bank waren betrokken bij de risicoanalyse die in het projectplan is opgenomen.

Soms komt een aantal dingen mooi bij elkaar. Drie leerlingen van het Charlemagne College in Landgraaf ontwikkelden Play4Power, een energieopwekkende speeltuin. Dit initiatief werd al in 2012 met een prijs beloond en Freed Janssen was op zoek naar een passende locatie in de gemeente. Toen hij vorig jaar een petitie kreeg met 1.400 handtekeningen van bewoners die graag openbare verlichting wilden bij de trap met 550 treden op de Wilhelminaberg, werd de combinatie snel gemaakt. Nu wordt gewerkt aan de verdere ontwikkeling van een speelplaats onderaan de trap, waarmee de verlichting langs de trap wordt gevoed. Dat vergroot de sociale veiligheid van de sportieve traplopers. Dit vormt dan weer een opstapje naar de ambities van Landgraaf om de Wilhelminaberg een nog spraakmakender icoon voor de omgeving te maken.

Beleggers en financiële tegenpartijen

FUNDING

De langlopende financiering van BNG Bank vindt voor het grootste gedeelte plaats door middel van obligatieleningen onder het gestandaardiseerde Debt Issuance Programme ter grootte van EUR 90 miljard. De bank neemt leningen op in diverse valuta, die naar looptijd en voorwaarden op maat kunnen worden gesneden voor zowel institutionele als particuliere beleggers. Door het aanbod van waardepapieren zo flexibel mogelijk af te stemmen op de wensen van de beleggers in combinatie met de zeer hoge kredietwaardigheid is BNG Bank in staat om de benodigde middelen tegen scherpe voorwaarden in te kopen.

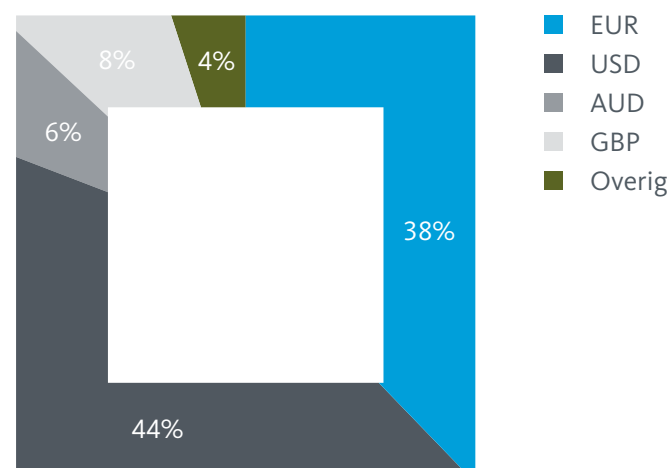
In het verslagjaar heeft het toenemende vertrouwen op de internationale kapitaalmarkten in de euro en de Europese bankensector geleid tot een verdere toename van de beschikbaarheid van langlopende funding. Mede hierdoor is de opslag voor krediet- en liquiditeitsrisico's die beleggers van BNG Bank vragen voor langlopende financiering in 2014 verder afgenomen. Het terugkerende vertrouwen heeft een einde gemaakt aan de grote inkoopvoordelen die BNG Bank als veilige haven in de afgelopen crisisjaren heeft kunnen realiseren bij het aantrekken van kortlopende middelen. De bank bleef niettemin in staat om tegen aantrekkelijke voorwaarden in haar korte termijn liquiditeitsbehoefte te voorzien.

Eind 2014 heeft DNB de status van BNG Bank als 'promotional lender' bevestigd. Dit betekent dat obligaties uitgegeven door BNG Bank kwalificeren als Level 1 assets voor de berekening van de in 2014 uit hoofde van de nieuwe liquiditeitsvoorschriften voor banken verplicht geworden Liquidity Coverage Ratio. Hiermee blijven de obligaties van de bank ook vanuit een liquiditeitsperspectief interessant voor andere banken, wat positieve gevolgen heeft voor de inkoop tarieven van de bank.

Ten behoeve van herfinanciering en kredietverlening heeft BNG Bank in 2014 EUR 14,9 miljard (2013: EUR 15,0 miljard) langlopende financiering aangetrokken.

Deze omvang is groter dan geprognoseerd door de wens tot inperking van het gebruik van het (kortlopende) ECP-programma. In lijn met de relatief korte looptijd van nieuwe verstrekte langlopende kredieten is de gewogen gemiddelde looptijd van de totale langlopende financiering met 1,1 jaar gedaald tot 5,5 jaar ten opzichte van 2013. In de verslagperiode emitteerde de bank in 10 verschillende valuta. De valuta- en renterisico's van deze emissies worden volledig afgedekt. Het aandeel van in Amerikaans dollar uitgegeven emissies was met 44% ook in 2014 hoog. De relatief hoge beschikbaarheid van funding in Amerikaanse dollar maakte het voor de bank aantrekkelijk om in deze valuta te emitteren. In onderstaande grafiek is de verdeling naar valuta te vinden over 2014.

VERDELING IN 2014 AANGETROKKEN LANGLOPENDE FUNDING NAAR VALUTA

BNG Bank emitteert jaarlijks een aantal benchmarkleningen waardoor BNG-yieldcurves in euro en Amerikaanse dollar beschikbaar zijn en blijven voor institutionele beleggers. In 2014 heeft BNG Bank 8 benchmarkleningen in euro's en Amerikaanse dollars geëmitteerd met een in omvang variërend volume van 1,0 tot 1,5 miljard. De tegenwaarde van het totaal aan uitgegeven benchmarkleningen bedraagt EUR 9,2 miljard (2013: EUR 8,9 miljard).

UITGIFTE EERSTE SOCIALLY RESPONSIBLE INVESTMENT BOND

BNG Bank is voor haar funding aangewezen op de internationale financiële markten. Naamsbekendheid, kredietkwaliteit van de bank en een goede afstemming van de behoefte van de bank op de voorkeuren van de beleggende partijen zijn de essentiële randvoorwaarden om de benodigde financiering van de kredietverlening tegen aantrekkelijke voorwaarden te realiseren. Daarvoor heeft BNG Bank een actief investor relations programma. In 2014 zijn in het kader van dit programma onder meer presentaties gegeven in China, Japan, de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland. Wereldwijd is er een groeiende belangstelling van beleggers voor maatschappelijk verantwoord ondernemen. BNG Bank heeft in het kader van haar MVO-programma de mogelijkheden onderzocht voor het uitbrengen van een SRI-obligatie. Hiermee wordt ingespeeld op de vraag van beleggers en wordt duur-

Met de **SRI-obligatie** werd
EUR 500 miljoen opgehaald.
Dit bedrag is geïnvesteerd in de
top 15 duurzame gemeenten.

zaamheid bij gemeenten gestimuleerd. Aangezien de bank vooral balansfinanciering van klanten verzorgt, waarbij financiering niet specifiek aan duurzame projecten wordt gekoppeld, moest een methodiek worden gevonden waarbij de duurzaamheidsscore van klanten als geheel kan worden vastgesteld. Telos, het duurzaamheidcentrum van de Universiteit van Tilburg, heeft op verzoek van BNG Bank alle 403 Nederlandse gemeenten onafhankelijk beoordeeld op duurzaamheid aan de hand van 3 kapitalen (ecologisch, sociaal-cultureel en economisch), 19 thema's en 90 kwantitatieve indicatoren. Hierbij werd als leidraad het European Reference Framework for Sustainable Cities (RFSC) gebruikt. De gemeenten zijn vervolgens door de Universiteit ingedeeld in 8 typen. Het geldt dat met de SRI-obligatie ter grootte van EUR 500 miljoen werd opgehaald, is geïnvesteerd in de top 15 duurzame gemeenten. Teneinde transparant en met regelmaat te kunnen rapporteren zal Telos ieder jaar een impact-rapportage

verzorgen die, naast alle andere relevante informatie over deze obligatie op de BNG Bank website wordt gepubliceerd. De bank verwacht ook in 2015 een SRI-obligatie uit te geven. ■

Medewerkers

PERSONELE ORGANISATIE

Het personeelsbestand van de bank en haar dochtermaatschappijen is gegroeid van 272 fte's in 2013 naar 278 fte's per eind 2014. De formatie is met 11 fte's toegenomen. Vooral de toegenomen regeldruk is hier debet aan. Van het aantal personen in dienst is bijna een derde deel vrouw. De leeftijdsopbouw van het personeelsbestand wordt gekenmerkt door een relatief hoge gemiddelde leeftijd (46,5 jaar) en een hoog gemiddeld aantal dienstjaren (bijna 14 jaar). De voorziene uitstroom én nieuwe instroom zullen de komende jaren naar verwachting beperkt blijven. Als gevolg van de afgenomen mogelijkheden voor vervroegde uittreding werken oudere medewerkers langer door in dezelfde functie. Het aantal externe medewerkers is relatief zeer gering en had over de afgelopen jaren een tamelijk constante

omvang van circa 10 fte's. In het verslagjaar heeft de bank een beroep moeten doen op externe adviseurs om te kunnen voldoen aan de extra informatievraag door toezichthouders uit hoofde van de Asset Quality Review en de Stresstest.

OPLEIDING EN ONTWIKKELING

De bank heeft te maken met een complexe en dynamische omgeving. De behoefte aan medewerkers met specialistische kennis is door de toegenomen en complexere regelgeving in de afgelopen jaren sterk gestegen; het overgrote deel van de functies is op HBO- of WO-niveau. De toegenomen werkdruk als gevolg van wet- en regelgeving, projecten en de transitie naar het ECB-toezicht heeft de behoefte aan flexibele inzetbaarheid van medewerkers doen groeien. In ontwikkelingstrajecten wordt daarom veel aandacht besteed aan het verbeteren van relevante kennis en vaardigheden. Naast het persoonlijk ontwikkelingsplan dat elke medewerker in overleg met de leidinggevende opstelt, wordt in het traject ook de behoefte van de organisatie betrokken. De opleidingskosten hebben zich ontwikkeld van EUR 1.564 per medewerker in 2013 tot EUR 2.209 per medewerker in 2014.

Door vereenvoudiging
van processen is in 2014
de **bedrijfsvoering**
efficiënter geworden.

BNG Bank heeft in 2014 een in-company training ‘Basel III in praktijk’ opgezet, met als doel meer medewerkers actuele kennis en grondig begrip van de regelgeving uit hoofde van Basel III te geven. Zo blijven zij een inhoudelijke gesprekspartner voor hun relaties. In verschillende groepen is gediscussieerd over de gevolgen voor de bank aan de hand van een aantal ‘wat-als-scenario’s’. In 2014 zijn opnieuw interne sessies over de uitwerking van de risk appetite gegeven. In 2015 zullen circa 100 medewerkers van BNG Bank een cursus Engels volgen om de contacten met de ECB te vergemakkelijken.

In 2014 is verdere voortgang geboekt op het punt van de samenwerking en een efficiënte bedrijfsvoering, onder andere door vereenvoudiging of een andere opzet van bepaalde processen. Samen met een kern-team van managers is een training ontwikkeld ter bevordering van de samenwerking tussen leidinggevendenden. Deze managementtraining is aan het eind

van het jaar gestart. Met onderlinge uitwisseling van collega’s tussen afdelingen en interne stages wordt meer flexibiliteit gecreëerd en de inzetbaarheid van de medewerkers vergroot.

GEZONDHEID

De bank stelt medewerkers periodiek in de gelegenheid deel te nemen aan een gezondheidsonderzoek. Bijna twee derde van de medewerkers maakte in 2014 van deze gelegenheid gebruik. De deelname illustreert de belangstelling van medewerkers voor een gezond leefpatroon. Medewerkers kunnen naar aanleiding van de individuele uitkomsten van het onderzoek gebruik maken van begeleiding om eventuele gezondheidsrisico’s te verminderen. De bank krijgt door het onderzoek inzicht in mogelijke arbeidsgerelateerde risicofactoren. Het ziekteverzuim van de bank is laag en ligt onder het sectorgemiddelde.

OVERLEG

BNG Bank heeft een door medewerkers gekozen Gemeenschappelijke Ondernemingsraad (GOR), die periodiek met de Raad van Bestuur overlegt. Terugkerende onderwerpen in dat overleg zijn de strategie van de bank en de algemene gang van zaken, het jaarplan en budget en het gevoerde sociale beleid. Meer informatie is te vinden op bngbank.nl/ondernemingsraad. De GOR wordt actief betrokken bij het vormgeven van de arbeidsvoorwaarden voor de medewerkers.

VAKINHOUELIJK

In 2015 zal een medewerkersonderzoek plaatsvinden. Daarnaast zal de kennis over het ontwikkelpotentieel van medewerkers worden vergroot door zogenoemde vlootschouwgesprekken met leidinggevenden, gevolgd door persoonlijke ontwikkelingsgesprekken met medewerkers. Aan de vitaliteit van de medewerkers zal aandacht worden besteed door het inzetten van preventieve middelen. Een vervolg op het periodiek gezondheidsonderzoek met individuele begeleiding van medewerkers op verbetermogelijkheden maakt hier onderdeel van uit. Diversiteit heeft op alle niveaus van de organisatie de nodige aandacht.

In 2015 wordt onderzocht hoe de functie- en belonings-systematiek kan worden verbeterd. Doel is een evenwichtige functie-indeling waarbij de beloning past bij de verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. In dit onderzoek wordt het totale beloningspakket, inclusief variabele beloning, betrokken. Daarnaast zal de discussie over de beloningen bij banken effect hebben op de secundaire arbeidsvoorwaarden.

In de zogenoemde BNG Bijdetijdsbijeenkomsten worden medewerkers geïnformeerd over actuele zaken. In het verslagjaar zijn 22 bijeenkomsten georganiseerd. In deze bijeenkomsten is onder meer ingegaan op de jaarcijfers, het risicobeleid, de veranderingen in het toezichtregime, het MVO-beleid, het gezondheidsonderzoek, de CAO Banken en de ontwikkelingen op pensioengebied.

WERKOMGEVING

In het kader van milieubewuste interne bedrijfsvoering is besloten om tot reductie van het energie- en papierverbruik te komen. In het verslagjaar is een start gemaakt met de verdiepingsgewijze vervanging van de traditionele halogeenverlichting in de kantoorruimten door LED-verlichting. Daarnaast zijn de instellingen van de koude- en warmte-installatie geoptimaliseerd. Voorts is besloten de huidige kopieer/scanapparaten en printers te vervangen door multifunctionele apparaten met een lager energieverbruik. Deze apparaten bieden extra functionaliteit om het papierverbruik terug te kunnen dringen. Hoewel BNG Bank afnemer is van 'groene stroom', wil zij ook zelf een bijdrage leveren aan het duurzaam opwekken van energie. In dit kader is besloten zonnepanelen op het dak te plaatsen. ■

GEMINI WINDPARK HELPT EUROPA BIJ DUURZAME DOELSTELLINGEN

Op 14 mei 2014 zijn de laatste contracten getekend voor Gemini, een van de grootste windparken op zee ter wereld. BNG Bank is één van de twaalf kredietverstrekkers. Het Gemini offshore windpark wordt gebouwd in het Nederlandse deel van de Noordzee, 85 km boven de kust van Groningen. De locatie kent een harde, constante wind en is onzichtbaar vanaf land.

Gemini gaat groene stroom leveren voor meer dan 785.000 huishoudens (1,5 miljoen personen, evenveel als het aantal inwoners in de drie Noordelijke provincies). Het windpark vermindert de CO₂-uitstoot met 1,25 miljoen ton. Daarmee levert het een bijdrage aan het realiseren van een onafhankelijke energievoorziening van Nederland en Europa. Gemini krijgt een capaciteit van 600 MW en zal 2.6 TWh aan elektriciteit produceren. Het wordt daarmee een van de meest productieve windparken ter wereld. Die hoge productiviteit komt door de goede locatie en de relatief kleine windturbines. Op de locatie van Gemini worden de hoogste windsnelheden bereikt op het Nederlandse deel van de Noordzee.

Met een bedrag van 2,8 miljard euro is dit de grootste projectfinanciering van een offshore windpark tot op heden. Circa 70% van de benodigde financiering is verstrekt als projectfinanciering door twaalf internationale kredietverstrekkers, de Europese Investeringsbank en drie exportkredietmaatschappijen. Het ministerie van Economische Zaken heeft voor de exploitatie van het windpark een subsidie voor duurzame energie toegezegd van maximaal EUR 4,5 miljard voor een periode van vijftien jaar (vanaf het moment dat het windpark energie zal leveren).

Gemini is eigendom van een consortium dat bestaat uit de onafhankelijke Canadese energieproducent Northland Power Inc. (60%), Siemens Financial Services (20%), Van Oord Dredging and Marine Contractors BV (10%) en NV HVC (10%). HVC is een toonaangevend nutsbedrijf van en voor 48 Nederlandse gemeenten en zes waterschappen. Gemini speelt een belangrijke rol in het behalen van de Europese richtlijn voor duurzame energie waarmee lidstaten worden opgeroepen om in 2020 twintig procent van hun energieverbruik uit duurzame bronnen te halen. De financiering van het Gemini offshore windpark past in de missie van BNG Bank om duurzaam bij te dragen aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

NATIONAAL MILITAIR MUSEUM IS VOORBEELD VAN PUBLIEK-PRIVATE SAMENWERKING

Eind 2014 opende Koning Willem Alexander het Nationaal Militair Museum aan de noordzijde van de voormalige vliegbasis Soesterberg. Doel van het Ministerie van Defensie is om met dit nieuwe museum de betekenis van de krijgsmacht in heden, verleden en toekomst te vertellen aan het grote publiek. In het nieuwe Museum zijn het Legermuseum uit Delft en het Militaire Luchtvaart Museum uit Soesterberg samengebracht.

Ter financiering van het museum hebben BNG Bank, NIBC en NMM Company BV in 2012 een 27-jarige DBFMO-financieringsovereenkomst getekend ter grootte van circa 82 miljoen euro. DBFMO is een vorm van publiek-private samenwerking en een voorgaande vorm van integrale aanbesteding. Naast de ontwikkelkosten brengt het ook de totale kosten over de gehele levensduur van het vastgoed in kaart. Het combineert ontwerp, bouw, beheer en onderhoud van een project. Hierbij neemt de opdrachtnemer ook de financiering voor zijn rekening voor ontwerp en bouw. De opdrachtgever – de gebruiker van het vastgoed – betaalt de opdrachtnemer daarbij gedurende de operationele fase een periodieke ver-

goeding naar de prestatie. In dit project omvat het de realisatie, museale inrichting en gedeeltelijke exploitatie van het museum en het terrein eromheen. Na oplevering ontvangt NMM Company BV een beschikbaarheidsvergoeding gedurende 25 jaar. Hieruit worden zowel de exploitatielasten als de financieringslasten betaald.

Wet- en regelgeving en toezichthouders

ONTWIKKELINGEN IN WET- EN REGELGEVING

In het streven de banken veiliger te maken voeren meerdere regelgevers in hoog tempo vele voorstellen tot nieuwe wet- en regelgeving door. Hoewel het streven is ingegeven door goede motieven leiden nagenoeg al deze voorstellen direct of indirect tot, soms aanzienlijke, lastenverzwaringen voor banken. Uiteindelijk heeft dit ook negatieve implicaties voor de klanten van banken. De kredietverlening wordt duurder en de beschikbaarheid neemt af. De gevolgen van de nieuwe regelgeving zijn voor BNG Bank eveneens ingrijpend. Naast een structurele stijging van de operationele lasten en de bijdrage aan heffingen vragen de omvang en de snelheid van de voorstellen veel van de relatief kleine organisatie. Ook de uniforme aanpak van de nieuwe Europese toezichthouder heeft een forse impact. De grote

hoeveelheden data die binnen steeds kortere tijdslijnen worden opgevraagd, vereisen aanpassingen van de processen en systemen van de bank. De meeste implicaties voor BNG Bank komen voort uit de uitbreiding en aanpassing van IFRS-regelgeving, de nieuwe Basel III-regelgeving en de stappen van de Europese Commissie om te komen tot een Europese bankenunie.

De invoeringsdatum van de IFRS-regelgeving met betrekking tot classificatie en waardering van financiële instrumenten – i.e. de vervanging van IAS 39 door IFRS 9 – is vastgesteld op 1 januari 2018. Op grond van de definitieve regelgeving verwacht BNG Bank ook onder IFRS 9 het overgrote deel van haar activa tegen geamortiseerde kostprijs te kunnen waarderen en hiermee volatiliteit in de winst-en-verliesrekening te kunnen voorkomen. De aanpassingen in de regelgeving met betrekking tot hedge accounting – de boekhoudkundige verwerking van ingedekte risicoposities – zullen naar verwachting beperkte gevolgen hebben op de resultaten van de bank. Het voorstel over bijzondere waardevermindering (impairment) heeft mogelijk grotere implicaties. De debiteurenvoorziening zal naar verwachting fors hoger uitkomen omdat leningen waarop nog geen daadwerkelijke verliezen zijn geleden maar waarvan het risico wel sterk is toegenomen, zwaarder gaan meetellen in de debiteurenvoorziening. Daarnaast dienen de financiële activa voor verkoop beschikbaar waarvoor geen sprake is van een individuele bijzondere

Hoewel gebaseerd op goede motieven,
 hebben de nieuwe wet- en
 regelgevingsvoorstellen uiteindelijk
 negatieve implicaties
 voor de **klanten** van banken.

waardevermindering, in tegenstelling tot de huidige voorschriften, in de berekening van de voorziening opgenomen te worden.

IFRS 13 'Fair value measurement' heeft geleid tot een verplichte aanpassing van de waardering van de derivaten. De bank gebruikt deze instrumenten ten behoeve van het indekken van valuta- en renterisico's en houdt deze daarom in beginsel aan tot einde looptijd. Derivaten worden – conform marktusage – gewaardeerd op de 'Overnight Index Swapcurve' (OIS), die wordt samengesteld op basis van dagrentetarieven (Eonia). De bank heeft de systemen, inclusief hedge accounting, hierop aangepast. Daarnaast dient bij derivaten waarbij geen of in beperkte mate sprake is van uitwisseling van dagelijkse onderpandsverplichtingen een waardeaanpassing opgenomen te worden voor het

potentiële kredietrisico. De volatiliteit van het jaarresultaat neemt als gevolg van de waarderingaanpassingen beperkt maar structureel toe.

De regelgeving die bekend staat als het Basel III akkoord is inmiddels binnen de EU ondergebracht in Capital Requirements Directive IV (CRD IV) en wordt tussen nu en 2019 gefaseerd ingevoerd. CRD IV bestaat uit een Capital Requirements Regulation (CRR) en een Capital Requirement Directive (CRD). De CRR betreft regels die direct vanuit de EU van toepassing zijn op instellingen. De CRD bevat regels die via nationale wetgeving moeten worden geïmplementeerd. CRD IV is meer gaan omvatten dan het Basel III akkoord en wordt nog doorontwikkeld. De tekst van CRD IV staat vast, maar op veel gebieden dient de European Banking Authority (EBA) nog technische uitwerkingen te geven over wat regels in concreto gaan inhouden. Deze technical standards zijn talrijk en omvangrijk. Ook in 2014 is veel nieuwe regelgeving gepubliceerd.

De grootste impact op het bedrijfsmodel van BNG Bank vloeit voort uit de leverage ratio waarin kapitaal en balanstotaal op elkaar worden gedeeld zonder risicoweging op de activa toe te passen. Dit is ongunstig voor de bank aangezien haar balans voor het overgrote deel uit relatief grote solvabiliteitsvrije kredieten bestaat. De EBA is opdracht gegeven om uiterlijk in 2016 met een analyse te komen over de te stellen hoogte van

de ratio, mede in relatie tot de verschillende bedrijfsmodellen van afzonderlijke banken. Het bedrijfsmodel van BNG Bank wordt op grond van haar specifieke klantengroepen als minder risicovol beschouwd. Dit biedt de bank de mogelijkheid toezichthouders en politiek te (blijven) wijzen op de negatieve effecten van een dergelijke ongenueanceerde kapitaalseis voor nichebanken zoals BNG Bank. Mede gezien de huidige discussies in Nederland – waarbij de minister van Financiën een minimum van 4% vereist van de vier systeembanken – gaat de bank er in haar kapitaalsplanning vanuit dat de door Basel voorgestelde ondergrens van 3% waarschijnlijk niet naar beneden zal worden bijgesteld. BNG Bank heeft in 2014 een update van het plan opgesteld om uiterlijk ultimo 2017 te kunnen voldoen aan de minimumnorm van 3% voor de leverage ratio. Dit plan is ter beschikking gesteld aan de toezichthouders.

Met de overheveling van het toezicht op Europese banken naar de ECB per 4 november 2014 is de eerste stap naar de Europese bankenunie gezet. De tweede stap betreft het Single Resolution Mechanism (SRM). Belangrijke uitwerking daarvan vormt de EU-richtlijn voor het herstel en de afwikkeling van kredietinstellingen, de Bank Recovery and Resolution Directive (BRRD), die in de verslagperiode definitief is geworden. De BRRD geeft de betrokken autoriteiten de mogelijkheid om onder meer houders van gewone obligaties en grote

deposanten mee te laten betalen in de afwikkeling van een bank (bail-in). Hiermee moet voorkomen worden dat alleen ‘de belastingbetaler’ de rekening betaalt bij financieel onoverkomelijke problemen van banken. Naar aanleiding hiervan hebben de ratingbureaus Moody’s en Fitch aan de triple A-rating van BNG Bank een negatief vooruitzicht toegekend. De bank is actief in de discussie rondom de definitieve invoering van de regelgeving en is hierover tevens met de ratingbureaus in gesprek.

De Europese Commissie heeft in 2014 overeenstemming bereikt over de opbouw in tien jaar van een resolutiefonds. In totaal moeten de banken 1% van hun gedekte deposito’s in het fonds laten vloeien. Dat komt neer op circa EUR 55 miljard. De individuele ex ante bijdrage van elke bank zal worden berekend op basis van de verhouding tussen het bedrag van de passiva (exclusief eigen vermogen en gedekte deposito’s) van de desbetreffende bank en het totaalbedrag van deze passiva van alle deelnemende banken. De bijdrage wordt vervolgens gecorrigeerd voor het risico van de individuele instelling.

Het SRM verplicht banken ook tot het opstellen van herstel- en afwikkelingsplannen. Doel van een herstelplan is dat banken aangeven hoe zij kunnen herstellen in het geval zij buiten hun risk appetite zijn geraakt. Als herstel niet meer mogelijk is dan moet een bank op een ordentelijke manier afgewikkeld worden, waarbij de stabiliteit van het financiële systeem zoveel mogelijk

moet worden beschermd. Hiertoe dient een resolutie- autoriteit een afwikkelingsplan op te stellen. Het doel van deze plannen is dat vantevoren is bedacht welke maatregelen mogelijk zijn en hoe afwikkeling ordentelijk kan gebeuren. De EBA is verantwoordelijk voor het opstellen van technische standaards op basis van het Recovery and Resolution Directive van de EU. Omdat deze regelgeving nog in concept is heeft DNB een eigen raamwerk ontwikkeld voor herstelplannen dat binnen Nederland wordt gehanteerd. Het herstelplan van de bank is inmiddels opgeleverd, door DNB goedgekeurd en aan de ECB ter beschikking gesteld. Op termijn zal ook voor BNG Bank een resolutieplan worden opgesteld.

In het prudentieel toezicht van de ECB heeft BNG Bank aandacht gevraagd voor haar specifieke kenmerken als bank van en voor de Nederlandse publieke sector.

Vanuit de European Securities and Market Authority (ESMA) is regelgeving uitgevaardigd voor centrale clearing van derivaten onder de noemer van European Market Infrastructure Regulation (EMIR). Dit betreft onder andere centrale clearing van bepaalde soorten derivaten, nieuwe regels voor niet-centraal geadmini- streerde derivaten en uitgebreide rapportages aan daartoe aangewezen autoriteiten. De inrichting van centrale clearing blijkt complex. Invoering van verplichte clearing van de meest eenvoudige derivaten is uitgesteld naar begin 2016.

INTENSIEF CONTACT MET TOEZICHTHOUDERS

De contacten met DNB waren in 2014 bijzonder inten- sief. Dit kwam enerzijds door een toename in intensiteit van het reguliere prudentieel toezicht, maar anderzijds vooral door het Comprehensive Assessment van de ECB dat in Nederland vooral door DNB werd uitgevoerd.

Het Comprehensive Assessment was een groot project, met projectorganisaties bij zowel ECB, DNB als BNG Bank. Omdat voor de ECB de Nederlandse publieke sector en BNG Bank relatief onbekend waren, heeft DNB de bank op gewaardeerde wijze ondersteund bij het helder uitleggen van haar specifieke kenmerken. Sinds 4 november 2014 is het prudentieel toezicht in handen van de ECB en de nieuwe manier van werken zal in 2015 geleidelijk aan vorm krijgen. Het toezicht zal een meer formeler karakter krijgen en zal meer gebaseerd

zijn op het uitvragen van grote hoeveelheden data bij de onder toezicht staande instellingen. Op meerdere momenten in het afgelopen jaar heeft de bank aandacht gevraagd voor haar specifieke kenmerken als bank van en voor de Nederlandse publieke sector. In de gehanteerde uniforme aanpak bleek hiervoor nauwelijks ruimte. Om de toegenomen intensiteit van het toezicht het hoofd te kunnen bieden heeft de bank een afdeling ingericht specifiek ten behoeve van het toezicht en de communicatie met de ECB en DNB. ■

DILEMMA: HAALBAARHEID

Technische risico's, marktrisico's, forse bezuinigingen op overheidsfinanciën evenals terughoudendheid bij gemeenten ten aanzien van publiek-private samenwerking, remmen de belangstelling bij klanten voor langjarige uitbesteding van werkzaamheden/projectfinanciering af. Hoewel het energieakkoord een nieuwe impuls lijkt te geven, is het moeilijk om goed inzicht te krijgen in de omvang en de stabiliteit van de marktvraag.

In de praktijk kennen duurzame investeringen vaak een lokaal en ideëel karakter en hebben een kleine omvang. De ontwikkelingstrajecten verlopen in kleine stappen, over het algemeen niet gestoeld op bestendig beleid. Het is tegen die achtergrond dat partijen dergelijke projecten zelf oppakken. Voor BNG Bank is het een probleem dat haar – qua personeelsbezetting relatief kleine – organisatie niet is ingericht op het verstrekken van leningen kleiner dan EUR 5 miljoen in de kredietrisicodragende sfeer. Kredietrisicovolle kleine projecten die veel aandacht vragen passen niet bij het bedrijfsmodel van de bank dat gericht is op een lage risicograad van de kredietportefeuille om haar maatschappelijke betekenis blijvend waar te maken.

PURMEREND: BIOWARMTE VAN HOUTSNIPPERS

- ▶ HET MERENDEEL VAN DE GROENE STROOM IN NEDERLAND WORDT OPGEWKST VIA VERBRANDING VAN ORGANISCH AFVAL IN AFVALENERGIECENTRALES, DOOR MEESTOKEN VAN HOUT IN ELEKTRICITEITSCENTRALES EN DOOR BIOGASINSTALLATIES. EEN RECENT VOORBEELD HIERVAN IS BIOWARMTECENTRALE DE PURMER: EEN OP HOUTSNIPPERS GESTOOKTE WARMTECENTRALE DIE 24.000 HUISHOUDENS EN 1.000 BEDRIJVEN IN PURMEREND VOORZIET VAN WARMTE EN WARM WATER. STAATSBOSBEHEER ZAL JAARLIJKS ONGEVEER 100.000 TON HOUTSNIPPERS (BIOMASSA) LEVEREN. DE WARMTECENTRALE IS ONTSTAAN UIT HET STADSVARWARMINGSBEDRIJF VAN DE GEMEENTE. DE PURMER IS GEFINANCIERD MET EEN LENING VAN EEN CONSORTIUM VAN BNG BANK EN TRIODOS BANK.

EVANGELOS DIMITRAKAKIS,
SPECIALIST GESTRUCTUREERDE
FINANCIERINGEN

Vooruitzichten voor 2015

BNG Bank verwacht dat de omvang van nieuw verstrekte langlopende leningen in 2015 lager zal uitkomen dan in het voorgaande jaar. De nieuwe verstrekkingen betreffen naar verwachting vooral herfinanciering van aflopende leningen. De ongunstige economische omstandigheden in combinatie met bezuinigingen of lastenverzwaringen bieden de belangrijkste klantengroepen van de bank weinig ruimte voor nieuwe investeringen. Daarnaast dienen enkele corporaties hun woningportefeuille min of meer verplicht in omvang te verkleinen. Indien de politiek gewenste verkoop van huurwoningen aantrekt zal het in deze sector minder vanzelfsprekend zijn dat aflopende leningen geherfinancierd zullen worden.

In het licht van deze economische vooruitzichten kan niet uitgesloten worden dat, net als in de afgelopen jaren, een enkele debiteur niet langer aan de betalingsverplichtingen kan voldoen. Een aanvulling van de debiteurenvoorziening of een bijzondere waardevermindering kan daarom ook in 2015 noodzakelijk zijn.

De verwachte langlopende financieringsbehoefte van BNG Bank in 2015 ligt met EUR 15 miljard op hetzelfde niveau als in het afgelopen jaar. De bank wil haar sterke liquiditeitsprofiel continueren door het aantrekken van middelen met relatief lange looptijden. Tevens zijn de inspanningen wederom gericht op het realiseren van de optimale fundingmix, waarin gediversifieerd wordt naar valuta en looptijden. In 2015 zullen daarnaast, naar verwachting, een emissie van hybride kapitaal en een tweede SRI-obligatie uitgegeven worden.

De wettelijke bankenbelasting geldt ook in 2015. De bijdrage van de bank, die wordt bepaald aan de hand van de balans per einde 2014, bedraagt EUR 36 miljoen en zal in oktober 2015 ten laste van de winst-en-verliesrekening worden gebracht. Tevens dient BNG Bank vanaf 2015 bij te dragen aan de opbouw in 10 jaar van het Europese resolutiefonds. De definitieve verdeelsleutel van de bijdrage van banken is nog onbekend. De bank houdt rekening met een minimale bijdrage van circa EUR 15 miljoen in 2015.

Het **renteresultaat** over 2015

zal naar verwachting

lager uitkomen dan over 2014.

In de komende jaren loopt het kostenniveau van de bank naar verwachting op onder invloed van de grote hoeveelheid nieuwe regelgeving die in de systemen en processen van de bank moet worden doorgevoerd. In 2015 wordt EUR 66 miljoen aan reguliere geconsolideerde bedrijfslasten voorzien. De omvang van de toezichtkosten van de ECB, voor het eerst te betalen in 2015, zijn hierin nog niet opgenomen. Het is nog onduidelijk hoe deze kosten zullen worden doorbelast aan de onder toezicht staande instellingen.

Het renteresultaat over 2015 zal naar verwachting lager uitkomen dan over 2014. De aanhoudend lage marktrente veroorzaakt een dalende trend van de renteopbrengst uit de eigen middelen. De terugkeer van vertrouwen op de internationale geldmarkten zorgt daarnaast voor een normalisatie van de marge in de kortlopende portefeuille. De grote inkoopvoordelen die BNG Bank als veilige haven in de afgelopen crisisjaren heeft kunnen realiseren bij het aantrekken van kortlopende middelen zijn naar verwachting verleden tijd. Het resultaat financiële transacties zal

ook in de nabije toekomst gevoelig blijven voor de politieke en economische ontwikkelingen binnen de Europese Unie. De volatiliteit van het resultaat van de bank is mede als gevolg van de aanpassingen van de hedge accounting van de bank en de waardering van financiële instrumenten toegenomen. Gezien de aanhoudende onzekerheden acht de bank het niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte nettowinst 2015. ■

Verantwoordelijkheids- verklaring

Naar het oordeel van de Raad van Bestuur geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de activa, de passiva, de financiële positie en het resultaat van BNG Bank en de in de consolidatie opgenomen dochterondernemingen. Het jaarverslag geeft een getrouw beeld van de toestand op de balansdatum, de gang van zaken gedurende het boekjaar en de verwachte ontwikkelingen van BNG Bank inclusief de geconsolideerde dochterondernemingen waarvan de gegevens in de geconsolideerde jaarrekening zijn opgenomen. In het jaarverslag worden de wezenlijke risico's beschreven waarmee BNG Bank wordt geconfronteerd. ■

Den Haag, 6 maart 2015

Raad van Bestuur

C. VAN EYKELENBURG
VOORZITTER

J.J.A. LEENAARS

J.C. REICHARDT

Geconsoli- deerde

jaarrekening

Geconsolideerde balans	95
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening	96
Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten	97
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	98
Geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen	100
Grondslagen geconsolideerde jaarrekening	101
Toelichting geconsolideerde jaarrekening	123
Risicopragraaf	156

GECONSOLIDEERDE BALANS

In miljoenen euro's

ACTIVA

Kas en tegoeden bij de centrale banken ¹
Bankiers ²
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat ³
Overige financiële activa ⁴
Financiële activa voor verkoop beschikbaar ⁵
Kredieten ²
Deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures ⁶
Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen ⁷
Overige activa ^{8,9}

TOTAAL ACTIVA**PASSIVA**

Bankiers ¹⁰
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat ¹¹
Overige financiële passiva ¹²
Schuldbewijzen ¹³
Toevertrouwde middelen ¹⁰
Achtergestelde schulden ¹⁰
Overige passiva ^{8,9}
Totaal verplichtingen

Eigen vermogen ¹⁴**TOTAAL PASSIVA****31-12-2014****31-12-2013**

2.241	1.467
11.046	8.509
4.247	3.530
31.322	15.874
13.693	9.607
90.732	92.074
54	53
16	17
154	52

153.505**131.183**

2.544	3.939
3.327	3.553
25.357	15.086
106.069	94.828
12.334	10.033
32	32
260	282
149.923	127.753

3.582

3.430

153.505**131.183**

De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de Toelichting geconsolideerde jaarrekening.

GECONSOLIDEERDE WINST-EN-VERLIESREKENING

In miljoenen euro's

– Rentebaten ¹⁵

– Rentelasten ¹⁶

Renteresultaat

Resultaten uit deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures ¹⁷

– Provisiebatens ¹⁸

– Provisielasten ¹⁹

Provisieresultaat

Resultaat financiële transacties ²⁰

Overige resultaten ²¹

TOTAAL BATEN

– Personeelskosten ²²

– Andere beheerskosten ²³

Personeels- en andere beheerskosten

Afschrijvingen ²⁴

TOTAAL BEDRIJFSLASTEN

Bijzondere waardeverminderingen ²⁵

Bankenbelasting ²⁶

WINST VOOR BELASTINGEN

Belastingen ⁹

NETTOWINST

De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de Toelichting geconsolideerde jaarrekening.

	2014	2013
	1.258	1.514
	814	984
	444	530
	1	-1
	35	30
	6	5
	29	25
	-187	-5
	4	3
	291	552
	38	36
	27	26
	65	62
	2	2
	67	64
	15	58
	30	33
	179	397
	-53	-114
	126	283

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN GEREALISEERDE EN ONGEREALISEERDE RESULTATEN

In miljoenen euro's

NETTOWINST

Reclassificeerbare resultaten rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen:

Mutatie cashflow hedge reserve

Mutatie herwaarderingsreserve financiële activa voor verkoop beschikbaar:

- ongerealiseerde waardeverandering
- gerealiseerde waardeverandering overgeheveld naar winst-en-verliesrekening

Niet-reclassificeerbare resultaten rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen:

Mutatie actuariel resultaat

RESULTATEN RECHTSTREEKS VERWERKT IN HET EIGEN VERMOGEN

TOTAAL

	2014	2013
NETTOWINST	126	283
Reclassificeerbare resultaten rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen:		
Mutatie cashflow hedge reserve	43	401
Mutatie herwaarderingsreserve financiële activa voor verkoop beschikbaar:		
- ongerealiseerde waardeverandering	66	101
- gerealiseerde waardeverandering overgeheveld naar winst-en-verliesrekening	-12	-24
	<u>54</u>	<u>77</u>
	97	478
Niet-reclassificeerbare resultaten rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen:		
Mutatie actuariel resultaat	<u>0</u>	<u>0</u>
RESULTATEN RECHTSTREEKS VERWERKT IN HET EIGEN VERMOGEN	97	478
TOTAAL	223	761

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

In miljoenen euro's

blad 1/2

KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN

Winst voor belastingen

Aanpassingen voor:

- Afschrijvingen
- Bijzondere waardeverminderingen
- Ongerealiseerde resultaten via de winst-en-verliesrekening

Kasstroom uit bedrijfsoperaties

Mutatie bankiers (niet direct opeisbaar)

Mutatie kredieten

Mutatie toevertrouwde middelen

Mutatie derivaten

Betaalde vennootschapsbelasting

Overige mutaties uit operationele activiteiten

TOTAAL KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN *

KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN

Investerings en aankopen:

- Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat en financiële activa voor verkoop beschikbaar
- Deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures
- Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen

Desinvesteringen, aflossingen en verkopen:

- Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat en financiële activa voor verkoop beschikbaar
- Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen

TOTAAL KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN

* De ontvangen rente is EUR 5.318 miljoen (2013: EUR 5.553 miljoen), de betaalde rente is EUR 4.746 miljoen (2013: EUR 5.008 miljoen).

	2014	2013
Winst voor belastingen	179	397
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	2	2
- Bijzondere waardeverminderingen	15	58
- Ongerealiseerde resultaten via de winst-en-verliesrekening	198	32
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	394	489
Mutatie bankiers (niet direct opeisbaar)	-4.150	-464
Mutatie kredieten	780	1.328
Mutatie toevertrouwde middelen	1.196	-1.255
Mutatie derivaten	927	-124
Betaalde vennootschapsbelasting	-128	-216
Overige mutaties uit operationele activiteiten	-7	-532
TOTAAL KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN *	-1.382	-1.263
	-988	-774
Investerings en aankopen:		
- Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat en financiële activa voor verkoop beschikbaar	-4.052	-3.974
- Deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures	-1	-4
- Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen	-1	-
	-4.054	-3.978
Desinvesteringen, aflossingen en verkopen:		
- Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat en financiële activa voor verkoop beschikbaar	2.086	3.995
- Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen	-	-
	2.086	3.995
TOTAAL KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN	-1.968	17

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

In miljoenen euro's

blad 2/2

KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN

Ontvangsten uit hoofde van:

- Schuldbewijzen
- Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat

Betalingen uit hoofde van:

- Schuldbewijzen
- Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat
- Achtergestelde schulden
- Dividend

TOTAAL KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN

NETTO TOENAME IN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN

Geldmiddelen en kasequivalenten per 1 januari

GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN PER 31 DECEMBER

De geldmiddelen en kasequivalenten zijn als volgt opgebouwd per 31 december:

- Kas en tegoeden bij de centrale banken
- Kasequivalenten onder de actiefpost bankiers
- Kasequivalenten onder de passiefpost bankiers

	2014	2013
	49.604	54.270
	22	21
	<u>49.626</u>	<u>54.291</u>
	-45.683	-54.405
	-142	-408
	-3	-2
	-71	-83
	<u>-45.899</u>	<u>-54.898</u>
	<u>3.727</u>	<u>-607</u>
	<u>771</u>	<u>-1.364</u>
	1.469	2.833
	<u>2.240</u>	<u>1.469</u>
	2.241	1.467
	2	2
	-3	-
	<u>2.240</u>	<u>1.469</u>

GECONSOLIDEERD MUTATIE- OVERZICHT EIGEN VERMOGEN

In miljoenen euro's

STAND 1-1-2013

- Nettowinst
- Ongerealiseerde resultaten
- Dividenduitkering
- Toevoeging uit winstinhouding voorgaand boekjaar

STAND 31-12-2013

- Nettowinst
- Ongerealiseerde resultaten
- Dividenduitkering
- Toevoeging uit winstinhouding voorgaand boekjaar

STAND 31-12-2014

KAPITAAL	AGIO- RESERVE	HERWAAR- DERINGS- RESERVE	CASH- FLOW HEDGE RESERVE	OVERIGE RESERVES	ONVER- DEELDE WINST	TOTAAL
139	6	103	-69	2.241	332	2.752
		77	401		283	283
				-83		478
				332	-332	-83
						-
139	6	180	332	2.490	283	3.430
		54	43		126	126
				-71		97
				283	-283	-71
						-
139	6	234	375	2.702	126	3.582

Grondslagen geconsolideerde jaarrekening

ALGEMENE BEDRIJFSINFORMATIE

De geconsolideerde jaarrekening is door de Raad van Bestuur op 6 maart 2015 opgemaakt en vrijgegeven voor publicatie en wordt op 23 april 2015 aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders ter vaststelling voorgelegd. BNG Bank is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. BNG Bank is gevestigd te Den Haag in Nederland en heeft geen nevenvestigingen.

BELANGRIJKSTE GEHANTEERDE GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld op basis van het going concern principe. De balansposten zijn gewaardeerd op basis van geamortiseerde kostprijs met

uitzondering van de jaarrekeningposten Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat, Financiële activa voor verkoop beschikbaar, Overige financiële activa, Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat, en Overige financiële passiva. Deze jaarrekeningposten worden gewaardeerd tegen reële waarde. De balanspost Deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures is gewaardeerd volgens de equity-methode. De balanspost Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen is gewaardeerd tegen historische kostprijs minus afschrijvingen. In de geconsolideerde jaarrekening worden alle bedragen gepresenteerd in miljoenen euro's tenzij anders vermeld. De euro is de functionele valuta en rapporteringsvaluta van BNG Bank. Baten worden verantwoord voor zover het waarschijnlijk is dat de economische voordelen ten goede vallen aan BNG Bank en de baten betrouwbaar kunnen worden bepaald. Lasten worden toegerekend aan de periode waarin de diensten zijn geleverd of aan de gerelateerde baten waar deze tegenover staan.

GRONDSLAGEN VOOR CONSOLIDATIE

Jaarlijks stelt BNG Bank een geconsolideerde jaarrekening op, waarin opgenomen de moedermaatschappij en haar dochterondernemingen. De jaarrekeningen van de moedermaatschappij en haar dochterondernemingen die worden gebruikt voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening zijn opgesteld per dezelfde verslagdatum en gebaseerd op uniforme grondslagen.

Alle intragroeptransacties en -saldi, waaronder baten, lasten en dividenden zijn in de geconsolideerde jaarrekening volledig geëlimineerd. De geconsolideerde jaarrekening omvat alle dochterondernemingen waarin BNG Bank zeggenschap heeft. Er is sprake van zeggenschap indien BNG Bank, direct of indirect via groepsmaatschappijen, is blootgesteld aan of recht heeft op variabele rendementen uit hoofde van haar betrokkenheid en in staat is om deze rendementen door middel van het uitoefenen van haar macht over de activiteiten van een entiteit te beïnvloeden. Macht wordt verondersteld te bestaan indien het aandeel in bestaande (stem) rechten, rekening houdend met allerlei contractuele beperkingen en potentiële (stem)rechten, het recht en vermogen geven om de activiteiten te sturen, die het rendement van BNG Bank significant beïnvloeden. Dit kan ook in het geval BNG Bank niet de meerderheid van deze (actuele en potentiële) rechten heeft. Groepsmaatschappijen worden vanaf de datum dat zeggenschap is verkregen volledig geconsolideerd totdat geen sprake meer is van zeggenschap of alle verbonden risico's en voordelen zijn overgedragen aan derden. Voor belangen in beleggingsfondsen is bij het bepalen of BNG Bank zeggenschap heeft rekening gehouden met het financiële belang van BNG Bank voor eigen rekening als participant en de rol van (een dochteronderneming van) de bank als fondsbeheerder. De rapportageperiodes van in de consolidatie betrokken dochtermaatschappijen zijn gelijk aan die van BNG Bank. Een volledig overzicht van de

geconsolideerde dochtermaatschappijen van BNG Bank is opgenomen in bijlage A.

BETROKKENHEID IN NIET-GECONSOLIDEERDE GESTRUCTUREERDE ENTITEITEN

De bank beoordeelt op individuele basis de betrokkenheid in niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten. Hierbij wordt rekening gehouden met de aard, het doel, de omvang en de activiteiten van deze entiteiten. Investerings in beleggingsfondsen middels participaties of in securitisatieposities en covered bond programma's (uitgegeven door 'special purpose entiteiten') zijn voor de bank niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten. Vanwege haar betrokkenheid in deze entiteiten is de bank blootgesteld aan variabele rendementen inzake de performance van deze entiteiten, maar heeft geen zeggenschap. Deze entiteiten zijn gestructureerd zodat niet de stem- of soortgelijke rechten maar de contractuele bepalingen de doorslaggevende factoren zijn voor het bepalen waar de zeggenschap ligt. Gestructureerde entiteiten zijn opgericht met een specifiek doel en duidelijk omkaderde activiteiten. De bank treedt niet op als sponsor in deze niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten.

GEBRUIK VAN SCHATTINGEN EN METHODIEKEN

Waar nodig liggen aan de bedragen zoals vermeld in dit rapport, schattingen en veronderstellingen van het management ten grondslag. De belangrijkste schattingen

hebben betrekking op de bepaling van de reële waarde van financiële instrumenten waarvoor een actieve markt ontbreekt. Daarnaast worden schattingen gebruikt ten behoeve van de bijzondere waardeverminderingen (inclusief voorziening voor oninbaarheid), latente belastingen en de voorziening personeelsbeloningen. BNG Bank hanteert marktconforme waarderingmodellen ter bepaling van de reële waarde van financiële instrumenten waarvoor een actieve markt ontbreekt. De uitkomsten van deze modellen zijn gebaseerd op verschillende veronderstellingen, waaronder de disconteringsvoet en verwachte toekomstige kasstromen. Afwijkingen in de gehanteerde veronderstellingen hebben mogelijk een effect op de gerapporteerde waarden. BNG Bank evalueert periodiek de gehanteerde schattingen en veronderstellingen. Eventuele herzieningen worden gerapporteerd in het jaar waarin de schatting is herzien. In 2014 zijn naar aanleiding van de uitkomsten van de AQR de schattingen omtrent de waardering van een beperkt aantal gestructureerde rentedragende waardepapieren aangepast. Voor meer informatie wordt verwezen naar [noot 20](#) van de toelichting.

GRONDSLAGEN EN PRESENTATIE VERGELIJKENDE CIJFERS

De grondslagen van de vergelijkende cijfers wijken niet af van de grondslagen die van toepassing zijn op de jaarrekening van 2014.

VERKLARING TOEGEPASTE WET- EN REGELGEVING

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals uitgegeven door de International Accounting Standard Board (IASB) en aanvaard binnen de Europese Unie (EU) en met Titel 9 BW2.

BNG Bank heeft in de jaarrekening over 2014 de hieronder weergegeven nieuwe, vanaf 1 januari 2014 verplicht van kracht zijnde, door de IASB uitgegeven en door de EU aanvaarde IFRS-standaarden, -aanpassingen en -interpretaties toegepast. De toepassing van deze standaarden, aanpassingen en interpretaties hebben in de jaarrekening over 2014 invloed gehad op de toelichtingen. Het betreft de volgende retrospectief toegepaste standaarden, aanpassingen en interpretaties:

- ‘Amendment IAS 32 Offsetting Financial Assets and Financial Liabilities’: Deze aanpassing verduidelijkt de voorwaarden waaronder gesaldeerd mag worden, met name in het kader van central clearing. BNG Bank past nog geen central clearing toe. Deze aanpassing heeft geen gevolgen voor het vermogen en resultaat van BNG Bank in 2014.
- ‘Amendment IAS 36 Impairment of Assets – Recoverable Amount Disclosures for Non-Financial Assets’: Deze aanpassing heeft betrekking op additionele toelichtingen ingeval een non-financial asset impaired wordt. BNG Bank heeft geen goodwill en

- immateriële vaste activa geactiveerd op de balans. Deze aanpassing is niet van toepassing op BNG Bank.
- 'Amendment IAS 39 – Novation of Derivatives and Continuation of Hedge Accounting': Bij toepassing van central clearing kan in bepaalde omstandigheden de hedge relatie blijven bestaan. BNG Bank past nog geen central clearing toe. Deze aanpassing heeft geen gevolgen voor het vermogen en resultaat van BNG Bank in 2014.
 - 'IFRS 10 Consolidated Financial Statement': Deze standaard geeft nieuwe definitie aan het begrip zeggenschap en vervangt IAS 27 en SIC-12. De bank heeft haar investeringen in deelnemingen en beleggingsfondsen beoordeeld en geconcludeerd dat IFRS 10 geen materiële gevolgen heeft voor de consolidatiekring, het resultaat en het vermogen van de bank.
 - 'IFRS 11 Joint Arrangements': Deze standaard vervangt IAS 31 en SIC-13 en geeft invulling aan de waardering en bepaling van de aard van de samenwerkingsverbanden 'joint venture' en 'joint operation'. Proportionele consolidatie is niet meer toegestaan. Bij een joint operation dienen activa, passiva, baten, lasten en het aandeel in dit samenwerkingsverband in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen te worden. Bij een joint venture dient de investering op basis van de equity-methode gewaardeerd te worden. De bank heeft het nieuwe joint control model beoordeeld en geconcludeerd dat de bestaande samenwerkings-
- verbanden voldoen aan de vereisten van een joint venture. BNG bank waardeerde haar investeringen in joint ventures al volgens de equity-methode, er zijn derhalve geen gevolgen voor het resultaat en vermogen van BNG Bank in 2014.
- 'IFRS 12 Disclosures of interest in Other Entities': Deze standaard heeft betrekking op de geconsolideerde jaarrekening en voorziet in integrale toelichtingsvereisten voor dochtermaatschappijen, geconsolideerde gestructureerde entiteiten, niet-geconsolideerde dochtermaatschappijen indien de moeder een beleggingsinstelling is, deelnemingen met invloed van betekenis, samenwerkingsverbanden en belangen in niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten. Toelichtingsvereisten uit IAS 27, SIC-12, IAS 28, IAS 31 en SIC-13 zijn nu onder deze standaard opgenomen. De toelichtingsvereisten zijn voor de bank niet significant. Ze hebben betrekking op (de uitbreiding van) de samengevatte financiële en kwalitatieve informatie over de dochtermaatschappijen en de fondsen van BNG Bank. Deze toelichtingen zijn in de jaarrekening 2014 verwerkt.
 - 'Transition Guide IFRS 10, 11 en 12 (Amendment)': De transitie naar IFRS 10, 11 en 12 is, afgezien van een aantal vrijstellingen, retrospectief toegepast voor zover van toepassing op de jaarrekening 2014.
 - 'IAS 27 Separate Financial statements': Na invoering van IFRS 10 is IAS 27 alleen van toepassing op de enkelvoudige jaarrekening. Alle dochtermaatschap-

- pijen, deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures van de bank voldoen aan deze standaard. BNG Bank waardeert deze entiteiten conform de standaard op kostprijs. Dividenden worden in het resultaat verantwoord op het moment dat het besluit tot uitkering is genomen. Nieuwe toelichtingsvereisten zijn er niet. Deze standaard heeft geen gevolgen voor het vermogen, resultaat en toelichtingen in de enkelvoudige jaarrekening van de bank.
- 'IAS 28 Investments in Associates and Joint Ventures': Deze standaard is op de geconsolideerde jaarrekening van toepassing. Deelnemingen met invloed van betekenis die voldoen aan deze standaard en joint ventures die voldoen aan de IFRS 11 standaard dienen conform de equity-methode gewaardeerd te worden. Alle deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures van de bank voldoen aan deze nieuwe standaard. BNG Bank waardeert desbetreffende entiteiten reeds volgens de equity-methode. Deze standaard heeft geen gevolgen voor het vermogen en resultaat van BNG Bank.
 - 'Amendments IFRS 10, IFRS 12 en IAS 27 – Investment entities': Deze aanpassingen vereisen dat beleggingsinstellingen investeringen in dochtermaatschappijen niet consolideren, maar als eigen vermogensinstrumenten op reële waarde met waardemutaties via het resultaat waarderen. BNG Bank en haar dochter BNG Vermogensbeheer zijn geen beleggingsinstellingen. Deze aanpassing is niet van toepassing op BNG Bank.

- 'IFRIC 21 – Interpretation Levies': Deze interpretatie geeft een nadere toelichting over de opname en waardering van heffingen zoals die op grond van IAS 37 standaard worden opgenomen. Er zijn geen uitgebreide toelichtingen vereist. Voor de bank heeft deze interpretatie betrekking op de bankenbelasting. De bank verwerkt deze heffing reeds conform IAS 37 en IFRIC 21.

BNG Bank maakt geen gebruik van de mogelijkheid om door de IASB uitgegeven – al dan niet door de EU aanvaarde – nieuwe of aangepaste standaarden en interpretaties, waarbij toepassing verplicht is in boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2015 en relevant zijn voor BNG Bank, vroegtijdig toe te passen. Vervroegde toepassing van deze nieuwe standaarden en interpretaties zou significante gevolgen kunnen hebben gehad voor de jaarrekening over 2014. BNG Bank onderzoekt momenteel de mogelijke gevolgen. Het betreft de volgende voor BNG Bank relevante nog niet door de EU aanvaarde standaarden:

- 'IAS 1 Amendment Disclosure initiative': Deze aanpassing is gepubliceerd om ondernemingen inzicht te geven hoe meer 'professional judgement' te hanteren bij de bepaling van welke informatie wordt toegelicht en hoe dit in de jaarrekening verwerkt kan worden. De aanpassing is per 1 januari 2016 effectief. De verwachting is dat de impact op de jaarrekening van BNG Bank beperkt is.

- 'IAS 27 Amendment Equity method in separate financial statement': Deze aanpassing dient retrospectief toegepast te worden en geeft de mogelijkheid om investeringen in deelnemingen (dochtermaatschappijen, joint ventures en deelnemingen met invloed van betekenis) in de enkelvoudige jaarrekening te waarderen volgens de equity methode zoals uiteengezet in IAS 28. De bank waardeert haar investeringen in deelnemingen op grond van IAS 27 in de enkelvoudige jaarrekening op kostprijs. Dit leidt tot een verschil in het eigen vermogen ten opzichte van de geconsolideerde jaarrekening. Bovendien is er een verschil ten opzichte van de verantwoording van dividenden. Deze worden op het moment van ontvangst verantwoord in de winst-en-verliesrekening in de post Resultaten uit deelnemingen. De bank onderzoekt momenteel deze optie. Toepassing ervan heeft gevolgen voor het vermogen van de bank in de enkelvoudige jaarrekening. De aanpassing wordt per 1 januari 2016 effectief.
- 'Improvements to IFRSs 2012-2014 cycle': De verbeteringen (met retrospectieve toepassing) hebben weinig gevolgen voor de jaarrekening van de bank. De verbeteringen worden per 1 januari 2016 effectief.
- 'IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers issued': IFRS 15 vervangt een aantal standaarden en interpretaties met betrekking tot opbrengstverantwoording en is van toepassing op contracten die niet onder IAS 39 of IFRS 9 vallen. De standaard zal per 1 januari 2017 effectief worden. IFRS 15 voorziet in een vijf-stappen model ter bepaling of en hoe de opbrengst verantwoord dient te worden. De standaard geeft de keuze tussen volledig of beperkte retrospectieve toepassing. De bank onderzoekt momenteel of bepaalde provisies voldoen aan deze nieuwe standaard. Toepassing van deze standaard zal gevolgen hebben voor het resultaat, het vermogen en de toelichtingen van de bank.
- 'IFRS 9 Financial Instruments': De IASB heeft op 24 juli 2014 de finale versie van deze standaard gepubliceerd. De standaard bevat drie onderdelen: 'Classification and measurement', 'Impairment (expected credit loss model)' en 'General hedge accounting'. De standaard dient deels retrospectief en deels prospectief toegepast te worden. IFRS 9 zal de standaard IAS 39 'Financial Instruments: Recognition and Measurement' nagenoeg volledig gaan vervangen, behalve het onderdeel macro hedge accounting. De standaard zal per 1 januari 2018 effectief worden. BNG Bank onderzoekt het effect van deze nieuwe standaard en sluit niet uit dat de toepassing van deze standaard significante gevolgen voor het eigen vermogen, het resultaat en/of de toelichtingen zal hebben.

GESEGMENTEERDE INFORMATIE

IFRS 8 'Operating segments' schrijft voor dat segmentering afhankelijk is van de wijze van sturing van de organisatie. De Raad van Bestuur maakt bij de inzet van middelen en rendementsmeting geen onderscheid naar meerdere segmenten. In de jaarrekening is derhalve geen gesegmenteerde informatie opgenomen.

REËLE WAARDE VAN FINANCIËLE INSTRUMENTEN

De reële waarde is de prijs (ongecorrigeerd voor transactiekosten) die, ongeacht de intentie of de mogelijkheid van de onderneming, zou worden ontvangen indien een actief wordt verkocht of de prijs die zou worden betaald indien een passief wordt overgedragen in een ordelijke transactie tussen marktdeelnemers per waarderingdatum onder de huidige marktcondities. Uitgangspunt is dat de waardering vanuit het perspectief van marktpartijen moet worden gezien, waarbij alleen specifieke kenmerken en beperkingen van het financieel instrument meegenomen mogen worden. De reële waarde is gebaseerd op gequoteerde marktprijzen in actieve markten of, indien deze niet beschikbaar zijn, gemodelleerde waarderingstechnieken. Waarderingstechnieken worden over het algemeen gebruikt om de reële waarde te bepalen van niet beursgenoteerde activa en passiva en OTC-derivaten. Het betreft methoden en technieken die algemeen aanvaard zijn zoals modellen voor optieprijs, discounted cashflows, forward pricing, credit-spreads en liquiditeitsopslagen. Hierbij wordt rekening

gehouden met contractuele bepalingen en wordt gebruikt gemaakt van beschikbare objectieve marktgegevens zoals marktconforme yieldcurves voor discounting, correlaties, volatiliteiten, cross currency basisspreads, creditspreads, valuation adjustments en andere factoren, schattingen en veronderstellingen die marktpartijen zouden gebruiken om de prijs te bepalen. Voor zogenoemde level 3 waarderingen wordt mede gebruik gemaakt van veronderstellingen die niet door marktgegevens worden ondersteund.

Voor een gedetailleerde beschrijving van de reële waarde wordt verwezen naar [noot 31](#) van de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN

Onder de bijzondere waardeverminderingen worden de waardeverminderingen van financiële en niet-financiële vaste activa verantwoord. BNG Bank verwerkt de mutaties in de voorzieningen voor oninbaarheid (Bankiers en Kredieten), de waardeverminderingen voor instrumenten onder Financiële activa voor verkoop beschikbaar, de waardeverminderingen in de Deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures en de waardeverminderingen in de niet-financiële vaste activa onder de post Bijzondere waardeverminderingen. Bijzondere waardeverminderingen worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord indien de boekwaarde van een (niet)-financieel actief of de kasstroom genererende eenheid

waartoe het (niet)-financieel actief behoort, hoger is dan de geschatte realiseerbare waarde. Indien het (niet)-financieel actief verstrekt is tegen onderpand, wordt bij de berekening van toekomstige kasstromen rekening gehouden met de opbrengsten minus kosten uit verkoop van dat onderpand. Indien oninbare (niet)-financiële activa na het afboeken toch kasstromen genereren, worden deze rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN VAN FINANCIËLE ACTIVA

Per balansdatum wordt voor alle financiële activa beoordeeld of er objectieve indicatoren zijn die duiden op een bijzondere waardevermindering. Daarvan is sprake indien er objectieve aanwijzingen zijn dat één of meerdere gebeurtenissen na de eerste opname een betrouwbaar in te schatten negatief effect hebben gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief. Objectieve indicatoren worden bij BNG Bank vastgesteld bij sterk gewijzigde marktomstandigheden in bijvoorbeeld beurs- en valutakoersen, rentestanden, mate van liquiditeit van de markt, de kredietwaardigheid van tegenpartijen en de kans op default (in de hoogte en tijdigheid) van de te ontvangen kasstromen.

De bijzondere waardeverminderingen hebben betrekking op twee groepen financiële activa van BNG Bank:

- financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs; en

- financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met waardemutaties via het eigen vermogen (herwaarderingsreserve uit hoofde van de financiële activa voor verkoop beschikbaar).

Financiële en niet-financiële activa, die aan een bijzondere waardevermindering onderhevig zijn geweest, worden op iedere balansdatum beoordeeld op indicaties dat de bijzondere waardevermindering afgenomen is of niet langer bestaat. Indien, in een opvolgende periode, het bedrag van de bijzondere waardevermindering afneemt en de afname objectief toegeschreven kan worden aan een gebeurtenis nadat de bijzondere waardevermindering zich heeft voorgedaan, wordt de voorheen verwerkte bijzondere waardevermindering bij alle financiële activa, behalve bij de beleggingen in eigen vermogensinstrumenten, teruggedraaid en het bedrag verwerkt in de winst-en-verliesrekening via de post Bijzondere waardeverminderingen. Bij een belegging in een eigen vermogensinstrument in de post Financiële activa voor verkoop beschikbaar wordt deze afname als een (nieuwe) herwaardering behandeld en verantwoord ten gunste van de herwaarderingsreserve in het eigen vermogen.

FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS

Bij uitstaande leningen en vorderingen op bankiers en kredieten gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs vormt BNG Bank ten laste van de winst-en-verliesrekening een voorziening voor oninbaarheid. Bij de bepaling van bijzondere waardeverminderingen wordt onderscheid gemaakt naar leningen en vorderingen waarbij sprake is van een objectieve aanwijzing voor een bijzondere waardevermindering en leningen en vorderingen waarvoor geen objectieve aanwijzing voor bijzondere waardeverminderingen aanwezig is. Indien een actief definitief oninbaar is, wordt de vordering afgeboekt ten laste van de reeds gevormde voorziening voor bijzondere waardevermindering. Een eventueel verschil wordt ten laste of ten gunste van de winst-en-verliesrekening onder de post Bijzondere waardeverminderingen verwerkt.

BNG Bank bepaalt eerst of er aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van individuele kredieten bij het vormen van de voorziening, rekening houdend met de bedragen die naar verwachting na afboeking daadwerkelijk zullen worden ontvangen. Voor alle posten waarbij sprake is van een objectieve aanwijzing voor een bijzondere waardevermindering wordt op tegenpartij niveau een inschatting gemaakt van de toekomstige kasstromen die op basis van de Discounted Cashflowmethode (DCF-methode) constant

worden gemaakt. Veronderstellingen die hierbij onder andere gebruikt worden, zijn de inschatting van de (executie)waarde van zekerheden, inschatting van nog te ontvangen betalingen, de inschatting van de timing van deze betalingen en de disconteringsvoet. Onder IFRS wordt geen rekening gehouden met onzekere toekomstige loss events. De mate van waarschijnlijkheid speelt dan ook geen rol in de bepaling van de individuele waardeverminderingen anders dan in de verwachtingen ten aanzien van kasstromen.

Kredieten waarvoor geen objectieve aanwijzing voor bijzondere waardevermindering bestaat, worden meegenomen in de collectieve assessment van het zogenaamde Incurred But Not Identified loss model (IBNI). In deze portfolio methode worden naast de kredietexposures ook de off-balance exposures meegenomen. Belangrijke parameters bij de berekening van de IBNI zijn de EAD (Exposure at Default), PD (Probability of Default) en LGD (Loss Given Default). In 2011 is de methodiek ter bepaling van de hoogte van de IBNI voorziening voor oninbaarheid gewijzigd. In de nieuwe methodiek is aansluiting gezocht bij de uitkomsten van de interne ratingmodellen en de bijbehorende kans op een verlies. Hierdoor is de bank bij de bepaling van de hoogte van deze voorziening minder afhankelijk van management-inschattingen.

FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE VIA HET EIGEN VERMOGEN

De bijzondere waardeverminderingen hebben betrekking op twee groepen financiële activa van BNG Bank gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen:

- Beleggingen in eigen vermogensinstrumenten;
- Beleggingen in vreemd vermogensinstrumenten.

Naast de objectieve indicatoren voor bijzondere waardeverminderingen is bij voor verkoop beschikbare beleggingen in eigen vermogensinstrumenten, zoals participaties, ook sprake van objectieve aanwijzingen op een bijzondere waardevermindering indien de kostprijs de realiseerbare waarde duurzaam overtreft. Hiervan is sprake als de reële waarde langdurig (meer dan 9 maanden) of significant (meer dan 25%) lager is dan de kostprijs. Indien voor beleggingen voor verkoop beschikbaar objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bestaan, wordt het verschil tussen de kostprijs en de huidige reële waarde, verminderd met eventueel eerder verantwoorde bijzondere waardeverminderingen, verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder de post Bijzondere waardeverminderingen.

Beleggingen in vreemd vermogensinstrumenten, zoals rentedragende waardepapieren, worden getoetst op bijzondere waardeverminderingen indien objectieve aanwijzingen bestaan voor financiële problemen bij de

tegenpartij, het wegvallen van een markt of andere aanwijzingen. Bij voor verkoop beschikbare beleggingen wordt een eventuele bijzondere waardevermindering verwerkt in de winst-en-verliesrekening in de post Bijzondere waardeverminderingen.

BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN VAN NIET-FINANCIËLE ACTIVA

De boekwaarde van de niet-financiële activa van BNG Bank (onroerende zaken en bedrijfsmiddelen, belangen in deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures), uitgezonderd de uitgestelde belastingvorderingen, wordt tweemaal per jaar beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen zijn voor een bijzondere waardevermindering. Om bijzondere waardeverminderingen te kunnen bepalen, wordt een schatting van de realiseerbare waarde gemaakt en worden individuele activa in groepen ingedeeld op het laagste niveau waarop verwachte toekomstige kasstromen te identificeren zijn (kasstroom genererende eenheden). De in een deelneming begrepen goodwill wordt voor de toetsing op bijzondere waardeverminderingen niet separaat getoetst, maar wordt meegenomen in de totale boekwaarde.

Voor een actief of een kasstroom genererende eenheid is de realiseerbare waarde gelijk aan de hoogste van de bedrijfswaarde of de reële waarde minus verkoopkosten. Bij het bepalen van de bedrijfswaarde wordt de contante

waarde van de geschatte toekomstige kasstromen berekend met behulp van een discontovoet vóór belasting, die een afspiegeling is van zowel de actuele markt-taxaties van de tijdswaarde van geld als van de specifieke risico's met betrekking tot het actief. Bijzondere waardeverminderingen opgenomen met betrekking tot kasstroom genererende eenheden worden eerst in mindering gebracht op de boekwaarde van eventueel aan de eenheden toegerekende goodwill, en vervolgens naar rato in mindering gebracht op de boekwaarde van de overige activa van de eenheid (of groep van eenheden).

Een bijzonder waardevermindering van niet-financiële activa, met uitzondering van in de niet-financiële activa begrepen goodwill, wordt via de winst-en-verliesrekening (post Bijzondere waardevermindering) teruggedraaid als de indicatie voor bijzondere waardeverminderingen aan de hand waarvan de realiseerbare waarde was bepaald is veanderd. Een bijzondere waardevermindering wordt uitsluitend teruggedraaid voor zover de boekwaarde van het actief niet hoger is dan de boekwaarde, na aftrek van afschrijvingen of amortisatie, die zou zijn bepaald als geen bijzondere waardevermindering was opgenomen.

BALANSSALDERING

Gesaldeerde verwerking van activa en passiva vindt uitsluitend plaats indien en voor zover de gesaldeerde en simultane afwikkeling van de vordering en de schuld deugdelijk juridisch afdwingbaar is en ook het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

VREEMDE VALUTA

De euro is de functionele en rapporteringsvaluta van BNG Bank inclusief haar groepsmaatschappijen. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in euro's. Transacties in vreemde valuta worden bij de eerste verwerking omgerekend naar de functionele valuta tegen de koers die geldt op de transactiedatum. De koersresultaten worden geboekt ten laste of ten gunste van het valutaresultaat. Per balansdatum worden de vreemde valuta posten, waaronder ook eigen en vreemd vermogensinstrumenten die onder de post Financiële activa voor verkoop beschikbaar zijn opgenomen, geherwaardeerd naar de functionele valuta tegen de slotkoers. Niet-monetaire vreemde valuta posten die tegen kostprijs worden gewaardeerd, worden op balansdatum niet geherwaardeerd, tenzij deze posten als een afdekkingsinstrument in een fair value hedgerelatie zijn aangewezen. De koersresultaten van monetaire items als gevolg van koers- en omrekenverschillen worden per balansdatum in de winst-en-verliesrekening verwerkt onder de post Resultaat

financiële transacties, met uitzondering van:

- het effectieve deel van de vreemde valuta posten die in een cashflow hedgerelatie zijn aangewezen. Deze valutaverschillen worden in de cashflow hedge reserve verantwoord;
- niet-monetaire vreemde valuta posten waarbij reële waardemutaties via het eigen vermogen worden verantwoord, waaronder de eigen vermogensinstrumenten onder de post Financiële activa voor verkoop beschikbaar. Deze koersverschillen worden in de herwaarderingsreserve van het eigen vermogen verwerkt.

OPNAME EN VERWERKING VAN FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA

Financiële activa en passiva worden opgenomen op transactiebasis. Dit betekent dat transacties worden verwerkt vanaf het tijdstip dat de bank recht heeft op de voordelen respectievelijk gebonden is aan verplichtingen voortkomend uit de contractuele bepalingen van het financieel instrument. Hieronder vallen zowel de traditionele financiële instrumenten (leningen, waardepapieren en schuldbewijzen) als ook afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

De financiële activa en passiva worden bij eerste opname in de balans gewaardeerd tegen reële waarde, vermeerderd met de transactiekosten die direct toe te wijzen zijn aan de verwerving of uitgifte van het

financieel actief of het financieel passief, met uitzondering van de transacties met waardering tegen reële waarde en verwerking van de resultaten via de winst-en-verliesrekening. De in deze balansposten opgenomen transacties worden gewaardeerd tegen reële waarde zonder vermeerdering met transactiekosten. Na eerste opname worden de financiële activa en passiva gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs of reële waarde, afhankelijk van de classificatie van de transactie. De geamortiseerde kostprijs (amortisatiewaarde) bestaat naast de hoofdsom uit opgelopen rente, verrekenende transactiekosten en/of (dis)agio dat volgens de effectieve rentemethode wordt verdeeld over de rentetypische looptijd van de transactie. Financiële derivaten zijn op contractniveau opgenomen onder activa bij een netto positieve reële waarde of onder passiva bij een netto negatieve reële waarde. De waardeveranderingen van financiële derivaten worden volledig verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

NIET LANGER OPNEMEN IN DE BALANS VAN FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA

Een financieel actief wordt niet langer op de balans opgenomen indien:

- er geen recht meer is op de kasstromen uit het actief; of
- BNG Bank het recht heeft behouden om de kasstromen uit dit actief te ontvangen maar een verplichting is aangegaan om deze volledig zonder belangrijke

- vertraging te betalen aan een derde als gevolg van een bijzondere afspraak; of
- de rechten op de kasstromen uit het actief en nagenoeg alle risico's en voordelen van dit actief zijn overgedragen, ofwel de zeggenschap over dit actief is overgedragen.

Een financieel passief wordt niet langer op de balans opgenomen zodra aan de prestatie als gevolg van de verplichting is voldaan, deze is opgeheven of verlopen. Indien een bestaand financieel actief of passief contractueel wordt vervangen door een andere van dezelfde tegenpartij tegen nagenoeg dezelfde voorwaarden, dan wordt het nieuwe actief of passief behandeld als een voortzetting van het bestaande actief of passief tegen dezelfde balanswaarde. Er worden dan geen vervreemdingsresultaten genomen. Ten aanzien van vervreemding van financiële activa en passiva past BNG Bank het principe First In, First Out (FIFO) toe. Na vervreemding wordt het verschil tussen de opbrengst van de overdracht en de boekwaarde van het actief of passief onmiddellijk en volledig in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

OVERDRACHT VAN FINANCIËLE ACTIVA

BNG Bank houdt overgedragen financiële activa op haar balans indien alle of vrijwel alle risico's en voordelen van de overgedragen (delen van de) financiële activa behouden blijven. Inbreng van financiële activa met behoud van alle of vrijwel alle risico's en voordelen vindt bijvoorbeeld plaats bij repotransacties.

OPNAME EN VERWERKING VAN DERIVATEN

Vanaf de eerste verwerking worden derivaten gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij waardeveranderingen worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening, onder de post Resultaat financiële transacties. Derivaten met een positieve marktwaarde worden op de balans gepresenteerd als activa, waarbij derivaten die niet in een boekhoudkundige hedgerelatie zijn betrokken onder de post Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat worden gepresenteerd. Derivaten die wel in een boekhoudkundige hedgerelatie zijn betrokken worden opgenomen onder de post Overige financiële activa.

Derivaten met een negatieve marktwaarde worden op de balans gepresenteerd als passiva, waarbij derivaten die niet in een boekhoudkundige hedgerelatie zijn betrokken onder de post Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat worden gepresenteerd en derivaten die wel in een boekhoudkundige hedgerelatie zijn betrokken onder de post Overige financiële passiva.

IN CONTRACT BESLOTEN DERIVATEN

In contracten besloten derivaten worden als een apart derivaat gewaardeerd indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- er bestaat geen nauw verband tussen de economische kenmerken en risico's van het in een contract besloten derivaat en die van het basiscontract; en
- het basiscontract wordt niet tegen reële waarde – met waardemutaties via het resultaat – gewaardeerd; en
- een afzonderlijk instrument met dezelfde voorwaarden zou voldoen aan de definitie van een derivaat.

Derivaten welke voldoen aan deze voorwaarden worden gewaardeerd tegen reële waarde op het moment dat het contract wordt aangegaan, waarbij waardemutaties worden verwerkt in het resultaat onder de post Resultaat financiële transacties. Contracten worden alleen dan opnieuw beoordeeld indien een wijziging in de contractvoorwaarden heeft plaatsgevonden, welke de verwachte kasstromen aanzienlijk beïnvloedt.

HEDGE ACCOUNTING

De bank dekt aan financiële activa of passiva verbonden renterisico's en de variabiliteit in kasstromen veelal af met behulp van financiële instrumenten. In marktwaardetermen vindt een compensatie plaats van waardeveranderingen als gevolg van rentemutaties en valutaschommelingen. Door hedge accounting toe te passen verwerkt de bank de in beginsel verschillende

boekhoudkundige resultaatneming tussen afdekkingsinstrument en de afgedekte positie toch resultaatneutraal, voor zover de hedgerelatie effectief is. BNG Bank past zowel fair value als cashflow hedge accounting toe. BNG Bank gebruikt alleen derivaten als afdekkingsinstrument. Deze worden verplicht tegen reële waarde op de balans opgenomen. De tegenhanger van het afdekkingsinstrument is de afgedekte positie, die veelal op amortisatiewaarde in de boeken staat. Op de datum dat een derivatentransactie wordt afgesloten, bestemt de bank deze al dan niet als een hedge van het op de balans opgenomen actief of passief.

Hedge accounting wordt enkel toegepast indien er formele documentatie aanwezig is over het afdekkingsinstrument, de afgedekte positie, de relatie hiertussen en het doel van de hedge. Uit deze hedge documentatie blijkt dat verwacht kan worden dat de hedge effectief is en hoe de effectiviteit wordt vastgesteld.

Effectiviteit wil zeggen dat er gedurende de rapportageperiode sprake is van tegengestelde risico's uit hoofde van het afdekkingsinstrument en de afgedekte positie, binnen de door IAS 39 gestelde bandbreedte (80%-125%). Daarnaast wordt aangetoond dat de hedge effectief zal blijven gedurende de resterende looptijd. Het ineffectieve gedeelte van een afdekkingsrelatie wordt per saldo in de winst-en-verliesrekening verwerkt onder de post Resultaat financiële transacties.

Zodra de hedge niet langer voldoet aan de voorwaarden voor hedge accounting of indien de afgedekte positie dan wel het afdekkingsinstrument afloopt of wordt verkocht, wordt de hedgerelatie verbroken. Het verschil tussen de voorgaande balanswaardering en de amortisatiewaarde van de afgedekte positie wordt over de resterende looptijd van de afgedekte positie afgeschreven, voor zover deze positie op de balans opgenomen blijft.

FAIR VALUE HEDGE ACCOUNTING

BNG Bank past twee vormen van fair value hedge accounting toe, micro en portfolio hedging. Micro hedging heeft betrekking op individuele transacties die voor wat betreft renterisico in een economische hedgerelatie zijn betrokken. Er is in geval van micro hedging een een-op-een relatie tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument. BNG Bank past micro hedging toe op (een groot deel van) de financiële verplichtingen die onder andere onder de posten Toevertrouwde middelen en Schuldbewijzen staan alsmede op grote delen van de (zeer) liquide activa in de post Financiële activa voor verkoop beschikbaar.

Portfolio hedging heeft betrekking op een groep transacties die voor het renterisico door meerdere derivaten wordt afgedekt. BNG Bank past portfolio hedging toe op het grootste gedeelte van de uitgezette kredieten. Hierbij is er geen relatie tussen afgedekte posities en afdekkingsinstrumenten op individueel niveau maar

wordt op portefeuilleniveau aangetoond dat de betrokken derivaten de reële waardemutaties als gevolg van rentebewegingen van de betrokken activa compenseren. Door het ontbreken van een directe relatie tussen de activa en de als afdekkingsinstrument gebruikte derivaten wordt, in afwijking van micro hedging, de reële waardecorrectie opgenomen onder de balanspost Overige financiële activa.

CASHFLOW HEDGE ACCOUNTING

Bij cashflow hedging wordt een mogelijke variabiliteit in toekomstige kasstromen, die ontstaat als gevolg van wijzigingen uit hoofde van valutaverschillen, afgedekt. Cashflow hedge accounting wordt door BNG Bank toegepast op de in micro hedge opgenomen financiële verplichtingen in vreemde valuta die voornamelijk onder de Toevertrouwde middelen en Schuldbewijzen staan. De verandering in de reële waarde van het derivaat (afdekkingsinstrument) als gevolg van de mutatie in de valutakoersen wordt, voor zover effectief, niet in de winst-en-verliesrekening maar in de Cashflow hedge reserve binnen het eigen vermogen verwerkt. De gecumuleerde reële waardeveranderingen uit hoofde van cashflow hedge accounting worden naar de winst-en-verliesrekening (Resultaat financiële transacties) overgeheveld wanneer het afdekkingsinstrument is verkocht of de hedgerelatie is verbroken.

Voor een nadere beschrijving van de afdekking van risico's met derivaten wordt verwezen naar [noot 32](#) van de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

KAS EN TEGOEDEN BIJ DE CENTRALE BANKEN

Onder deze post zijn alle wettige betaalmiddelen opgenomen alsmede direct en niet direct opeisbare tegoeden bij DNB en ECB.

BANKIERS EN KREDIETEN

Onder deze actiefposten zijn de vorderingen op bankiers en leningen aan klanten (waaronder reverse repotransacties) gerubriceerd die niet voor handelsdoeleinden worden aangehouden en die gewaardeerd zijn tegen amortisatiewaarde. Daarnaast is het deel van de rentedragende waardepapieren (MTN's en obligaties) onder deze posten gerubriceerd, dat niet op een actieve markt worden verhandeld. De balansposten Bankiers en Kredieten zijn opgenomen onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voor de grondslagen voor voorziening voor oninbaarheid wordt verwezen naar 'Bijzondere waardeverminderingen'.

In 2008 is een deel van de Financiële activa beschikbaar voor verkoop geherclassificeerd naar Bankiers en Kredieten. Deze activa zijn na herclassificatie initieel gewaardeerd tegen de reële waarde per 1 juli 2008. Het verschil tussen de reële waarde per 1 juli 2008 en

de aflossingswaarde wordt gedurende de resterende looptijd van de individuele contracten geamortiseerd.

FINANCIËLE ACTIVA EN FINANCIËLE PASSIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT

In deze balansposten zijn derivatentransacties opgenomen die niet kwalificeren voor de toepassing van hedge accounting op basis van de voorwaarden die IAS 39 stelt. BNG Bank maakt op incidentele basis gebruik van de mogelijkheid om individuele activa en passiva zoals leningen en waardepapieren op reële waarde te waarderen met volledige resultaatneming via de winst-en-verliesrekening. Aanmerking van transacties tegen reële waarde vindt in een aantal specifieke gevallen plaats indien:

- het tot doel heeft om een accounting mismatch uit te sluiten; of
- een portefeuille op basis van reële waarde wordt beheerd en geëvalueerd; of
- het een instrument betreft met een daarin besloten derivaat (embedded derivative) dat niet gesepareerd wordt.

Deze onherroepelijke aanmerking van transacties tegen reële waarde vindt in principe plaats op het moment van afsluiting.

OVERIGE FINANCIËLE ACTIVA EN OVERIGE FINANCIËLE PASSIVA

In deze balansposten wordt de marktwaarde van de derivaten opgenomen, die in een boekhoudkundige hedgerelatie zijn betrokken. Daarnaast worden onder de Overige financiële activa de waardecorrecties opgenomen uit hoofde van portfolio fair value hedging. Deze waardecorrecties betreffen de effectieve delen van de marktwaardeveranderingen uit hoofde van het gehedgede renterisico van activa die op portefeuille-niveau zijn afgedekt.

FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR

De rentedragende waardepapieren waarvoor bij aankoop een actieve markt bestaat en eigen vermogensinstrumenten, zoals participaties met een belang van minder dan 20%, worden – voor zover niet opgenomen onder de post Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat – gerubriceerd onder de post Financiële activa voor verkoop beschikbaar. Deze activa worden aangehouden voor onbepaalde duur en kunnen indien gewenst verkocht worden. Waardering vindt plaats tegen reële waarde waarbij waardeveranderingen, na aftrek van belastingen, via het eigen vermogen worden verantwoord.

Voor de bepaling van de reële waarde van de participaties waarvoor geen marktnotering beschikbaar is, wordt gebruikt gemaakt van waarderingmethodieken waaruit de aandeelhouderswaarde volgt, zoals de netto contante waarde methode of zichtbare intrinsieke waarde methode. Indien eigen vermogensinstrumenten geen marktnotering in een actieve markt hebben en de reële waarde niet betrouwbaar bepaald kan worden, wordt het actief tegen kostprijs gewaardeerd.

Indien de rentedragende waardepapieren zijn betrokken in een fair value hedgerelatie, wordt het effectieve deel van de afdekking verwerkt in het resultaat in plaats van in het eigen vermogen. Het op basis van de effectieve interestmethode geamortiseerde renteresultaat – rente en (dis)agio – en de eventuele valutaherwaardering worden direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Bij verkoop van rentedragende waardepapieren en participaties worden het verkoopresultaat en de betreffende cumulatieve waardeverandering teruggenomen uit het eigen vermogen en vervolgens in de winst-en-verliesrekening onder de post Resultaat financiële transacties verantwoord. Voor de grondslagen voor bijzondere waardeverminderingen wordt verwezen naar ‘Bijzondere waardeverminderingen’.

DEELNEMINGEN MET INVLOED VAN BETEKENIS EN JOINT VENTURES

Belangen in deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures worden voor het evenredig aandeel verantwoord op basis van de equity-methode. Deelnemingen met invloed van betekenis zijn die ondernemingen waarin BNG Bank invloed van betekenis heeft op het operationele en financiële beleid, maar geen zeggenschap heeft. Over het algemeen wordt invloed van betekenis verondersteld wanneer BNG Bank tussen de 20% en de 50% van de aandelen of stemrechten bezit. Joint ventures zijn samenwerkingsverbanden waarbij BNG Bank en andere partijen, die de gedeelde zeggenschap hebben over de contractuele afspraken, contractueel recht hebben op de netto activa. Deze contractuele afspraken worden gestructureerd middels aparte juridische entiteiten. Het delen van de zeggenschap over de regeling wordt contractueel overeengekomen en bestaat slechts wanneer relevante activiteiten van de regeling unanieme instemming vereisen van de partijen die de zeggenschap delen. Voor een beschrijving van de deelnemingen met invloed van betekenis en de joint ventures van de bank wordt verwezen naar [noot 40](#) respectievelijk [noot 41](#) van de geconsolideerde jaarrekening. Voor de grondslagen voor bijzondere waardeverminderingen wordt verwezen naar 'Bijzondere waardeverminderingen'.

ONROERENDE ZAKEN EN BEDRIJFSMIDDELEN

Alle onroerende en roerende zaken in eigendom, zoals gebouwen en duurzame installaties, zijn gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met de cumulatieve afschrijving. Rekening wordt gehouden met eventuele cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingstermijn wordt bepaald aan de hand van de economische levensduur. De economische levensduur en de restwaarde worden jaarlijks getoetst. Afschrijvingen worden berekend op basis van de lineaire methode en ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Op grond wordt niet afgeschreven. Bijzondere waardeverminderingen worden ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voor de grondslagen voor bijzondere waardeverminderingen wordt verwezen naar 'Bijzondere waardeverminderingen'.

BANKIERS, SCHULDBEWIJZEN, TOEVERTROUWDE MIDDELEN EN ACHTERGESTELDE SCHULDEN

Opgenomen gelden (waaronder repotransacties) en schuldbewijzen worden tegen geamortiseerde kostprijs in de balans verwerkt. Voor transacties in Schuldbewijzen en Toevertrouwde middelen die in micro fair value hedging betrokken zijn, wordt de geamortiseerde kostprijs aangepast voor het effectieve deel van de marktwaardeveranderingen uit hoofde van renterisico. Teruggekochte verplichtingen worden van de balans verwijderd waarbij het verschil tussen de boekwaarde en de transactiewaarde in het resultaat wordt genomen.

PERSONEELSBELONINGEN

PENSIOENEN

De bank behandelt haar collectieve bedrijfstakpensioenregeling als een toegezegde bijdragenregeling. In deze regeling liggen de actuariële en beleggingsrisico's nagenoeg volledig bij de deelnemers. Bij deze regeling aangesloten werkgevers hebben geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen als sprake is van een tekort bij het fonds. De verplichtingen bestaan uit het voldoen van de door het pensioenfonds vastgestelde premie. Het pensioenfonds stelt deze premie jaarlijks vast, op basis van eigen bestandsgegevens en met inachtneming van de door de toezichthouder voorgeschreven parameters en vereisten. De premieplicht komt voort uit de aansluiting bij het fonds in het betreffende jaar en niet uit de aansluiting in voorgaande jaren. Het werkgeversdeel van de premie en eventuele supplementaire bedragen worden in het jaar waarop het betrekking heeft ten laste van het resultaat gebracht.

OVERIGE PERSONEELSBELONINGEN

De overige personeelsbeloningen worden behandeld als toegezegde bijdrageregelingen waarvoor afzonderlijke voorzieningen zijn gevormd. Deze overige personeelsbeloningen betreffen de voortzetting van het verstrekken van hypotheekrentekorting aan zowel actieve als gepensioneerde medewerkers. De voorziening wordt door onafhankelijke deskundigen om de twee jaren

volgens de 'Projected Unit Credit Method (PUCM)' berekend. De verplichting uit hoofde van de hypotheekrentekorting is opgenomen onder de balanspost Overige passiva. De lasten die betrekking hebben op de personeelsbeloningen worden verantwoord onder de personeelskosten in de winst-en-verliesrekening. Alle actuariële resultaten worden direct via het eigen vermogen verwerkt en zijn niet reclassificeerbaar ('non recyclable') naar de winst-en-verliesrekening in vervolgperioden. Onder de overige personeelsbeloningen is tevens een voorziening voor een vitaliteitsregeling opgenomen. De vitaliteitskorting wordt aangemerkt als een aanpassing op de bestaande CAO welke als een toegezegde bijdrageregeling is geclassificeerd. Een aanpassing op een toegezegde bijdrageregeling wordt initieel via de winst-en-verliesrekening opgenomen evenals de herwaarderingen als gevolg van actuariële resultaten.

BELASTINGEN

Het belastingbedrag wordt berekend op basis van de bij wet vastgestelde tarieven en geldende belastingwetgeving. Voor tijdelijke verschillen tussen de commerciële boekwaarde en fiscale waarde worden belastinglatenties opgenomen. De belastinglatenties worden berekend met behulp van geldende belastingpercentages die betrekking hebben op de perioden waarin deze naar verwachting zullen worden gerealiseerd. Verschil in belastinglatenties als gevolg van wijziging in belastingpercentages worden in de winst-en-verliesrekening

verwerkt. Actieve belastinglatenties worden alleen opgenomen indien verwacht wordt dat in de nabije toekomst fiscale winsten worden gerealiseerd ter compensatie van deze tijdelijke verschillen. Zowel latente belastingvorderingen als latente belastingverplichtingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Alle latente belastingvorderingen en belastingverplichtingen worden bij het hoofd van de fiscale eenheid opgenomen. Actieve en passieve belastingposities, zowel acuut als latent, worden gesaldeerd wanneer zij betrekking hebben op dezelfde belastingautoriteit, zelfde soort belasting en het wettelijk toegestaan is om deze vorderingen en verplichtingen te salderen. Groepsmaatschappijen die onderdeel zijn van de fiscale eenheid passen het vastgestelde tarief toe.

EIGEN VERMOGEN

De balans wordt opgesteld voor resultaatbestemming. Dit betekent dat het volledige resultaat van het boekjaar als onderdeel van het eigen vermogen is gepresenteerd.

Het eigen vermogen bevat een herwaarderingsreserve waarin de ongerealiseerde reële waardemutatie uit hoofde van de balanspost Financiële activa voor verkoop beschikbaar, na belastingen, wordt verwerkt. Daarnaast bestaat deze herwaarderingsreserve uit de tot 1 juli 2008 verantwoorde reële waardemutaties na belastingen, betreffende de in 2008 van Financiële activa voor verkoop beschikbaar naar Bankiers en Kredieten

geherclassificeerde activa. Dit deel van de herwaarderingsreserve zal gedurende de resterende looptijd van de geherclassificeerde activa worden geamortiseerd naar de winst-en-verliesrekening en verantwoord worden onder het Renteresultaat. Bij eventuele verkoop, waarbij FIFO wordt toegepast, komen deze cumulatieve herwaarderingsresultaten ten gunste of ten laste van de winst-en-verliesrekening. Voor de in hedge accounting betrokken transacties wordt het effectieve deel van de marktwaardeveranderingen ten gunste of ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht gedurende de periode dat de transacties in een boekhoudkundige hedgerelatie zijn betrokken.

Het eigen vermogen bevat tevens een cashflow hedge reserve waarin de ongerealiseerde waardemutaties van derivaten, na belastingen, als gevolg van de mutatie in de vreemde valuta basisspread zijn opgenomen. De herwaarderingsreserve uit hoofde van financiële activa voor verkoop beschikbaar en cashflow hedge reserve wordt gecorrigeerd met een belastinglatentie die gebaseerd is op de verwachte fiscale afhandeling als de betreffende activa direct op balansdatum zouden worden verkocht.

RENTEBATEN EN RENTELASTEN

Rentebaten en rentelasten worden voor alle op de balans opgenomen rentedragende instrumenten bepaald aan de hand van de amortisatiewaarde.

Bij het bepalen van de amortisatiewaarde wordt de effectieve rentemethode toegepast. Bij verkoop van transacties die gewaardeerd staan op amortisatiewaarde wordt het verschil tussen de boekwaarde en de verkoopwaarde eveneens verantwoord onder rentebaten respectievelijk rentelasten.

RESULTATEN UIT DEELNEMINGEN MET INVLOED VAN BETEKENIS EN JOINT VENTURES

Hieronder zijn de resultaten van de op equity methode gewaardeerde uit deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures opgenomen.

PROVISIEBATEN EN PROVISIELASTEN

Commissies en provisies worden onder deze posten verantwoord in de periode waarin de diensten zijn geleverd.

RESULTAAT FINANCIËLE TRANSACTIES

Hieronder worden opgenomen de (on)gerealiseerde resultaten uit hoofde van de marktwaardeveranderingen van derivaten, de marktwaardeveranderingen van financiële instrumenten die aangemerkt zijn als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via de winst-en-verliesrekening, de marktwaardeaanpassingen voor derivatentransacties zonder dagelijkse of beperkte uitwisseling van onderpand uit hoofde van tegenpartij kredietrisico (Credit Valuation Adjustment) en uit hoofde van het eigen kredietrisico (Debit Valuation

Adjustment), de effectieve marktwaardeaanpassingen uit hoofde van het gehedgede renterisico van afgedekte items betrokken in een boekhoudkundige fair value hedgerelatie, alsmede het effectieve deel van het gehedgede risico bij cashflow hedge accounting.

Ook worden de verkoopresultaten van Financiële activa voor verkoop beschikbaar opgenomen onder het Resultaat financiële transacties. Deze verkoopresultaten bestaan uit een vrijval van de in het eigen vermogen opgebouwde herwaardering en het verschil tussen de boekwaarde en de verkoopwaarde. Verder worden in deze post de valutaresultaten van financiële transacties opgenomen. Ten slotte worden hier de rendementen verantwoord uit hoofde van de participaties (eigen vermogensinstrumenten) die onder de Financiële activa voor verkoop beschikbaar zijn opgenomen.

OVERIGE RESULTATEN

Onder de overige resultaten worden resultaten verantwoord die niet met de operationele kernactiviteiten van BNG Bank samenhangen.

AFSCHRIJVINGEN

Zie onder 'Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen'.

BANKENBELASTING

Per 1 oktober 2012 is de Wet Bankenbelasting in werking getreden. Banken zijn jaarlijks in oktober de bankenbelasting verschuldigd. Het betaalde bedrag komt in deze maand in één keer ten laste van het resultaat.

OVERZICHT VAN GEREALISEERDE EN ONGEREALISEERDE RESULTATEN

Het overzicht van gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten geeft gecombineerd het nettoresultaat van de verslagperiode en de directe vermogensmutaties weer, eventueel na aftrek van belastingen. In het overzicht worden de bedragen na belastingen gegroepeerd en gepresenteerd naar posten die in de toekomst uit het eigen vermogen naar de winst-en-verliesrekening gereclassificeerd ('recycled') kunnen worden dan wel posten waarbij dat nooit kan ('non-recycled').

KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De kasstromen worden gesplitst naar operationele, investerings- en financieringsactiviteiten. Als geldmiddelen worden aangemerkt de aanwezige kasmiddelen, de per saldo direct opeisbare tegoeden bij (centrale) banken en bancaire daggeld. Deze middelen hebben een oorspronkelijke looptijd van drie maanden of korter, zijn eenvoudig converteerbaar in vaststaande geldbedragen en zijn onderhevig aan een verwaarloosbaar risico op waardeveranderingen.

De mutaties in kredieten, toevertrouwde middelen, derivaten en vorderingen en verplichtingen op banken zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Investeringsactiviteiten omvatten de aan- en verkopen en aflossingen in de beleggingsportefeuille, alsmede de aan- en verkopen van deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures en onroerende zaken en bedrijfsmiddelen. De opname of aflossing van achtergestelde schulden en obligatieleningen en uitbetaald dividend worden als financieringsactiviteit gepresenteerd.

MUTATIEOVERZICHT EIGEN VERMOGEN

Het mutatieoverzicht eigen vermogen geeft het verloop weer van de onder het eigen vermogen verantwoorde posten. ■

Toelichting geconsolideerde jaarrekening

In miljoenen euro's

1

KAS EN TEGOEDEN BIJ DE CENTRALE BANKEN

Onder deze post zijn alle wettige betaalmiddelen opgenomen, alsmede direct en niet direct opeisbare tegoeden bij DNB en ECB.

	31-12-2014	31-12-2013
Rekening-couranttegoeden bij centrale banken (direct opeisbaar)	2.241	1.467
Callgeldleningen aan centrale banken (direct opeisbaar)	–	–
Kasgeldleningen aan centrale banken (niet direct opeisbaar)	–	–
TOTAAL	2.241	1.467

2

BANKIERS EN KREDIETEN

Deze post omvat alle vorderingen op bankiers en de verstrekte kredieten voor zover deze tegen geamortiseerde kostprijs zijn gewaardeerd, alsmede rentedragende waardepapieren voor zover niet op een actieve markt verhandeld.

	BANKIERS		KREDIETEN		TOTAAL	
	31-12-2014	31-12-2013	31-12-2014	31-12-2013	31-12-2014	31-12-2013
Kortgeld en rekening-courant	2	2	4.470	5.209	4.472	5.211
Reverse repotransacties	501	2.009	501	501	1.002	2.510
Cash collateral	10.090	5.983	-	-	10.090	5.983
Langlopende kredietverlening	12	17	83.456	83.529	83.468	83.546
Rentedragende waardepapieren	-	-	579	619	579	619
Geherclassificeerde AFS-transacties	441	498	1.779	2.259	2.220	2.757
Voorziening voor oninbaarheid	-	-	-53	-43	-53	-43
TOTAAL	11.046	8.509	90.732	92.074	101.778	100.583

	2014	2013
HET VERLOOP VAN DE VOORZIENING VOOR ONINBAARHEID		
Beginstand	-43	-39
Dotatie boekjaar	-16	-13
Vrijval boekjaar	6	2
Ottrekking boekjaar	0	7
EINDSTAND	-53	-43

95	137	144	184
----	-----	-----	-----

185	253	280	286
-----	-----	-----	-----

3**FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT**

Hieronder zijn activa opgenomen die specifiek zijn aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde met waarde-mutaties via het resultaat en de derivaten die niet in een boekhoudkundige afdekkingsrelatie zijn betrokken.

	31-12-2014	31-12-2013
Derivaten	1.522	1.073
Kredieten	946	915
Waardepapieren	1.779	1.542
TOTAAL	4.247	3.530

Er zijn in 2014 geen nieuwe kredieten of waardepapieren opgenomen in deze balanspost. De toename van de reële waarde is het vooral het gevolg van de sterk gedaald markttrente. De aflossingswaarde van de kredieten en waardepapieren ultimo 2014 is EUR 1.956 miljoen (2013: EUR 2.007 miljoen).

4**OVERIGE FINANCIËLE ACTIVA**

Onder deze balanspost zijn opgenomen de reële waarde van de derivaten die in een boekhoudkundige afdekkingsrelatie zijn betrokken en de waardecorrecties betreffende het effectieve deel van het afgedekte renterisico van activa die op portefeuilleniveau zijn afgedekt.

	31-12-2014	31-12-2013
Derivaten betrokken in een boekhoudkundige portfolio afdekkingsrelatie	5.172	3.348
Derivaten betrokken in een boekhoudkundige micro afdekkingsrelatie	10.106	4.925
Marktwaardecorrectie van activa die op portefeuilleniveau zijn afgedekt	16.044	7.601
TOTAAL	31.322	15.874

5

FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR

Hieronder worden opgenomen aangekochte obligaties met een vaste of variabele rente en andere rentedragende waardepapieren en participaties, voor zover niet opgenomen onder de Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat.

	31-12-2014	31-12-2013
Overheid	8.541	6.415
Supranationale instellingen	1.212	899
Bankiers	1.565	1.472
Overige financiële instellingen	1.856	284
Niet-financiële instellingen	417	428
Investerings in participaties	102	109
TOTAAL	13.693	9.607

OVERDRACHT ZONDER DERECOGNITION

In [noot 30 Risicoparagraaf](#) zijn additionele toelichtingen opgenomen voor overdracht van Financiële activa voor verkoop beschikbaar zonder derecognition in combinatie met repotransacties.

6

DEELNEMINGEN MET INVLOED VAN BETEKENIS EN JOINT VENTURES

	BELANG		EQUITY METHODE WAARDE	
	31-12-2014	31-12-2013	31-12-2014	31-12-2013
DEELNEMINGEN MET INVLOED VAN BETEKENIS				
- Dataland BV, Rotterdam	30%	30%	0	0
- Data B Mailservice Holding BV, Leek	45%	45%	2	2
- NV Trustinstelling Hoevelaken, Den Haag	40%	40%	0	0
	SUBTOTAAL		2	2
JOINT VENTURES				
BNG Gebiedsontwikkeling BV, diverse participaties	zie noot 40		52	51
	TOTAAL		54	53

Voor een beschrijving en samengevatte financiële informatie van de deelnemingen met invloed van betekenis en de joint ventures wordt verwezen naar [noot 40](#) respectievelijk [41](#).

7

ONROERENDE ZAKEN EN BEDRIJFSMIDDELEN

Het verloop van deze balanspost is als volgt:

HISTORISCHE AANSCHAFWAARDE	
Waarde begin van het boekjaar	
Investerings	
Desinvestering	
Waarde eind van het boekjaar	
AFSCHRIJVINGEN	
Cumulatieven begin van het boekjaar	
Afschrijvingen gedurende het jaar	
Cumulatieven eind van het boekjaar	
BOEKWAARDE EIND VAN HET BOEKJAAR	

ONROERENDE ZAKEN		BEDRIJFSMIDDELEN		TOTAAL	
2014	2013	2014	2013	2014	2013
47	47	13	12	60	59
0	0	1	1	1	1
-	-	-	-	-	-
47	47	14	13	61	60
32	31	11	10	43	41
1	1	1	1	2	2
33	32	12	11	45	43
14	15	2	2	16	17

ECONOMISCHE LEVENSDUUR	
Gebouwen	
Technische installaties	
Machines en inventaris	
Hard- en software	

33 ¹ / ₃ jaar
15 jaar
5 jaar
3 jaar

8

OVERIGE ACTIVA EN OVERIGE PASSIVA

	31-12-2014	31-12-2013
OVERIGE ACTIVA		
Acute belastingvordering	58	–
Diverse vorderingen	96	52
TOTAAL OVERIGE ACTIVA	154	52
OVERIGE PASSIVA		
Acute belastingverplichting	–	11
Latente belastingverplichting	224	196
Voorziening personeelsbeloningen	3	2
Overige schulden	33	73
TOTAAL OVERIGE PASSIVA	260	282

Voor de latente belastingposities wordt verwezen naar [noot 9](#). De overige vorderingen bestaan vooral uit nog te ontvangen bedragen uit hoofde van kredieten aan klanten. De overige schulden bestaan met name uit nog te betalen bedragen uit hoofde van derivaten en kredietverlening aan klanten.

De voorziening personeelsbeloningen betrof tot 1 januari 2014 uitsluitend een voorziening voor de hypotheek-rentekortingregeling voor zowel actieve als gepensioneerde medewerkers. Deze voorziening heeft een langlopend karakter. Met ingang van 1 januari 2014 is tevens een nieuwe voorziening van EUR 0,7 miljoen voor vitaliteitsverlof opgenomen. Mede hierdoor is de totale voorziening toegenomen van EUR 2 miljoen per einde 2013 tot bijna EUR 3 miljoen per einde 2014.

De mutaties in de contante waarde van de netto verplichting uit hoofde van de toegezegde rechten voor de hypotheekrentekorting en de voorziening voor vitaliteitsverlof zijn als volgt:

	2014	2013
VOORZIENING PERSONEELSBELONINGEN		
Stand netto verplichting per 1 januari	2	3
Mutatie voorziening	1	-1
STAND NETTO VERPLICHTING PER 31 DECEMBER	3	2

9

BELASTINGEN

BNG Bank heeft met de Belastingdienst een vaststellingsovereenkomst voor de periode 2013 – 2014 afgesloten. In 2014 is de vaststellingsovereenkomst verlengd voor de periode 2015 – 2017. De vaststellingsovereenkomst is van toepassing op de fiscale eenheid van BNG Bank. De inhoud van de overeenkomst heeft tot gevolg dat alle financiële instrumenten zowel commercieel als fiscaal conform IFRS-waarderingsgrondslagen verwerkt worden. De uitzondering hierop zijn transacties die geclassificeerd zijn als Financiële activa voor verkoop beschikbaar. Fiscaal wordt het geheel van de transacties binnen deze categorie gewaardeerd tegen kostprijs of lagere marktwaarde. Het fiscale resultaat wijkt af van het commerciële resultaat indien per saldo ongerealiseerde verliezen zijn ontstaan. Bij toename van de herwaarderingsreserve wordt het positieve bedrag ten gunste van de fiscale jaarwinst gebracht tot het niveau van de oorspronkelijke kostprijs. De aansluiting tussen het effectieve en het nominale belastingpercentage is als volgt:

	2014	2013
Winst voor belastingen	179	397
Belastingbedrag tegen nominaal belastingpercentage	-45	-99
Aanpassing inzake belasting van voorgaande jaren	0	0
Deelnemingsvrijstelling (afboeking deelneming Transdev-BNG-Connexion Holding BV)	-	-7
Fiscaal niet-aftrekbare kosten (bankenbelasting)	-8	-8
EFFECTIEF GECONSOLIDEERD BELASTINGBEDRAG	-53	-114
Nominaal belastingpercentage	25,0%	25,0%
Effectief belastingpercentage	29,6%	28,8%

VERLOOP IN LATENTE BELASTINGEN	
Vrijgesteld inzake openingsbalans	
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	
Cashflow hedge reserve	
Personeelsvoorziening	
TOTAAL	

2014			
BEGINSTAND	MUTATIES VIA HET EIGEN VERMOGEN	MUTATIES VIA HET RESULTAAT	EINDSTAND
1	-	-	1
-87	-14	-	-101
-110	-15	-	-125
0	-	1	1
-196	-29	1	-224

VERLOOP IN LATENTE BELASTINGEN	
Vrijgesteld inzake openingsbalans	
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	
Cashflow hedge reserve	
Personeelsvoorziening	
TOTAAL	

2013			
BEGINSTAND	MUTATIES VIA HET EIGEN VERMOGEN	MUTATIES VIA HET RESULTAAT	EINDSTAND
2	-	-1	1
-64	-23	-	-87
23	-133	-	-110
-	-	0	0
-39	-156	-1	-196

10**BANKIERS, TOEVERTROUWDE MIDDELEN EN ACHTERGESTELDE SCHULDEN**

Hieronder worden opgenomen schulden aan bankiers, toevertrouwde middelen en achtergestelde schulden voor zover niet belichaamd in schuldbewijzen.

	31-12-2014	31-12-2013
Rekening-courant	1.725	1.826
Deposito's van banken	1.207	848
Overige deposito's	2.151	1.208
Cash collateral	878	422
Onderhandse geldleningen o/g	8.407	7.087
Repotransacties	510	2.581
Achtergestelde schulden	32	32
TOTAAL	14.910	14.004

11**FINANCIËLE PASSIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT**

Hieronder zijn schuldbewijzen en onderhandse rentedragende waardepapieren opgenomen die specifiek zijn aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde met waardemutaties via het resultaat en de derivaten die niet in een boekhoudkundige afdekkingsrelatie zijn betrokken.

	31-12-2014	31-12-2013
Derivaten	1.250	1.601
Schuldbewijzen	1.455	1.442
Onderhandse rentedragende waardepapieren	622	510
TOTAAL	3.327	3.553

De aflossingswaarde van de schuldbewijzen en toevertrouwde middelen ultimo 2014 is EUR 1.715 miljoen (2013: EUR 1.652 miljoen).

12**OVERIGE FINANCIËLE PASSIVA**

Deze balanspost betreft de reële waarde van derivaten die zijn betrokken in een boekhoudkundige afdekkingsrelatie.

	31-12-2014	31-12-2013
Derivaten betrokken in een boekhoudkundige portfolio afdekkingsrelatie	22.297	11.795
Derivaten betrokken in een boekhoudkundige micro afdekkingsrelatie	3.060	3.291
TOTAAL	25.357	15.086

13**SCHULDBEWIJZEN**

Hieronder worden opgenomen obligaties en andere geëmitteerde verhandelbare schuldbewijzen met een vaste of variabele rente. Bij een emissie worden niet-geplaatste obligaties in mindering gebracht op de desbetreffende obligatielening.

	31-12-2014	31-12-2013
DEZE BALANSPOST IS ALS VOLGT SAMENGESTELD:		
Obligatieleningen	90.858	81.723
Commercial Paper	15.211	13.105
TOTAAL	106.069	94.828

14

EIGEN VERMOGEN

Omdat BNG Bank na consolidatie geen minderheidsbelangen heeft die verwerkt worden in het geconsolideerde vermogen, kan het geheel worden toegerekend aan de aandeelhouders. De onder het geconsolideerde eigen vermogen verantwoorde posten worden onderstaand toegelicht.

	31-12-2014	31-12-2013
Kapitaal	139	139
Agioreserve	6	6
Herwaarderingsreserve	234	180
Cashflow hedge reserve	375	332
Overige reserves	2.702	2.490
Onverdeelde winst	126	283
TOTAAL	3.582	3.430

	2014	2013
Aantal uitstaande aandelen	55.690.720	55.690.720
Voorgesteld dividend per aandeel in euro	0,57	1,27
VOORGESTELD DIVIDEND		
– Primair statutair dividend	7	7
– Voorgesteld boven primair statutair dividend	25	64
TOTAAL	32	71

KAPITAAL

Het maatschappelijk aandelenkapitaal bestaat uit 100 miljoen aandelen van EUR 2,50 nominaal, waarvan 55.690.720 aandelen zijn geplaatst en volgestort. Er hebben zich geen mutaties voorgedaan in het aantal in omloop zijnde aandelen gedurende het boekjaar. Er is geen sprake van uitgegeven niet-volgestorte aandelen. BNG Bank en de dochtermaatschappijen hebben geen eigen aandelen in beheer. Op geen van de aandelen rusten voorkeursrechten dan wel beperkingen. Er zijn geen opties die recht geven op uitgifte van aandelen bij uitoefening.

AGIORESERVE

Er hebben zich in 2014 geen mutaties voorgedaan.

HERWAARDERINGSRESERVE

De herwaarderingsreserve bevat ongerealiseerde reële waardemutaties, exclusief de waarde van het ingedekte deel van het renterisico van rentedragende waardepapieren betrokken in hedge accounting, die uit hoofde van de balanspost Financiële activa voor verkoop beschikbaar worden verwerkt. Deze post wordt gecorrigeerd voor belastingen. Bij verkoop van desbetreffende activa wordt het daarop betrekking hebbende cumulatieve resultaat, dat in het eigen vermogen is verwerkt, alsnog overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening. Ultimo december 2014 heeft EUR 21 miljoen (2013: EUR 13 miljoen) van de Herwaarderingsreserve betrekking op eigenvermogensinstrumenten.

CASHFLOW HEDGE RESERVE

Onder de cashflow hedge reserve worden de waardeveranderingen van derivaten verantwoord die het gevolg zijn van de mutatie van de vreemde valuta basisspread. Deze post wordt gecorrigeerd voor belastingen. De cashflow hedge reserve heeft betrekking op een groot aantal derivaten en afgedekte posities met verschillende looptijden. De maximale resterende looptijd bedraagt 40 jaar, met de grootste concentraties in resterende looptijden van 1 tot 5 jaar in lijn met de looptijden van de langlopende funding in vreemde valuta betrokken in hedge accounting.

OVERIGE RESERVES

Nadat de statutair voorgeschreven delen ten laste van de voor uitkering vatbare winst zijn vastgesteld, bepaalt de Algemene Vergadering van Aandeelhouders welk deel toegevoegd wordt aan de reserves.

ONVERDEELDE WINST

De balans is opgemaakt voor winstverdeling. De post representeert het behaalde resultaat na aftrek van de verplichting uit hoofde van vennootschapsbelasting.

15**RENTEBATEN**

Hieronder zijn de rentebaten opgenomen uit hoofde van de kredietverlening, de uitzettingen en beleggingen, alsmede de renteresultaten uit financiële instrumenten die ter dekking van het renterisico respectievelijk valutarisico zijn afgesloten. Daarnaast zijn onder deze post de ontvangen overige kredietgerelateerde baten verantwoord.

	2014	2013
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	60	62
Derivaten niet betrokken in hedge accounting	123	260
Derivaten betrokken in fair value hedge accounting	-2.202	-2.181
Financiële activa voor verkoop beschikbaar niet betrokken in hedge accounting	6	7
Financiële activa betrokken in hedge accounting	3.070	3.201
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	163	164
Overig	38	1
TOTAAL	1.258	1.514

In de rentebaten is over 2014 EUR 0,2 miljoen (2013: EUR 1,3 miljoen) aan interestbaten opgenomen voor financiële activa, betreffende kredieten ([noot 2](#)) en financiële activa voor verkoop beschikbaar ([noot 5](#)), die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan.

16**RENTELASTEN**

Hieronder zijn opgenomen de lasten voortvloeiend uit het lenen van gelden en daarmee samenhangende transacties, alsmede andere lasten die het karakter hebben van rente.

	2014	2013
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat	71	81
Derivaten niet betrokken in hedge accounting	80	177
Derivaten betrokken in hedge accounting	-1.810	-1.995
Financiële passiva betrokken in hedge accounting	2.223	2.368
Financiële passiva tegen geamortiseerde kostprijs	245	353
Overig	5	0
TOTAAL	814	984

17**RESULTATEN UIT DEELNEMINGEN MET INVLOED VAN BETEKENIS EN JOINT VENTURES**

Hieronder zijn de resultaten uit deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures opgenomen.

	2014	2013
Deelnemingen met invloed van betekenis	0	0
Joint ventures	1	-1
TOTAAL	1	-1

Voor een beschrijving van de deelnemingen met invloed van betekenis en de joint ventures wordt verwezen naar [noot 40](#).

18**PROVISIEBATEN**

Onder deze post worden de baten verantwoord uit hoofde van ontvangen respectievelijk nog te ontvangen vergoedingen van voor derden verrichte diensten.

	2014	2013
DE PROVISIEBATEN ZIJN TE SPLITSSEN IN:		
– Baten uit hoofde van kredieten en faciliteiten	19	12
– Baten uit hoofde van betalingsverkeer	11	10
– Baten uit hoofde van fiduciaire activiteiten	5	8
TOTAAL	35	30

19**PROVISIELASTEN**

Onder deze post worden de lasten verantwoord uit hoofde van betaalde respectievelijk nog te betalen vergoedingen voor door derden verrichte diensten, uit hoofde van kredieten en faciliteiten, betalingsverkeer en fiduciaire activiteiten.

20

RESULTAAT FINANCIËLE TRANSACTIES

Hieronder zijn (on)gerealiseerde resultaten uit hoofde van waardeveranderingen van financiële instrumenten verantwoord, die zijn gewaardeerd tegen reële waarde met mutaties via het resultaat. Deze worden vrijwel geheel gecompenseerd door marktwaardebewegingen van de derivaten die daartegenover zijn afgesloten. Tevens zijn de verkoopresultaten van financiële activa voor verkoop beschikbaar onder deze post opgenomen. De mutaties in de marktwaardeaanpassingen uit hoofde van tegenpartij kredietrisico ('Credit Valuation Adjustment, CVA') en aanpassingen voor het eigen kredietrisico, de 'Debit Valuation Adjustment (DVA)', voor alle derivatentransacties met klanten en financiële tegenpartijen zonder dagelijkse of beperkte uitwisseling van onderpand zijn ook onder deze post verantwoord.

	2014	2013
MARKTWAARDEVERANDERINGEN FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT ALS GEVOLG VAN VERANDERINGEN IN KREDIET- EN LIQUIDITEITSOPSLAGEN WAARVAN		
– Rentedragende waardepapieren	-112	-12
– Derivaten zonder dagelijkse collateraluitwisseling (CVA/DVA)	-51	3
– Gestructureerde leningen	3	19
	-160	10
RESULTAAT HEDGE ACCOUNTING		
– Financiële activa betrokken in fair value hedge accounting	9.785	-4.147
– Financiële passiva betrokken in micro fair value hedge accounting	-6.683	6.164
– Derivaten betrokken in hedge accounting	-3.065	-2.058
	37	-41
RESULTAAT OVERGANG NAAR OIS-WAARDERING VAN DERIVATEN MET DAGELIJKSE UITWISSELING VAN COLLATERAL	-	-27
VERKOOPRESULTATEN FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR	12	26
OVERIGE MARKTWAARDEVERANDERINGEN	-76	27
TOTAAL	-187	-5

Het resultaat financiële transacties is in 2014 negatief beïnvloed door ongerealiseerde resultaten, onder meer als gevolg van:

- toegenomen krediet- en liquiditeitsopslagen van een aantal rentedragende waardepapieren in de post Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat; en
- het toepassen van conservatievere parameters in de modelmatige waardering van gestructureerde rentedragende waardepapieren, mede naar aanleiding van de uitkomsten van de balanstest door de ECB; en
- de toename van tegenpartijrisico bij derivaten en het feit dat vanaf 2014 in de bepaling van de reële waarde van derivatentransacties de CVA en de DVA voor alle derivatentransacties meegenomen is; en
- herwaarderingen van derivaten die niet betrokken zijn in hedge accounting.

Het resultaat financiële transacties is positief beïnvloed als gevolg van gerealiseerde resultaten uit de verkoop van rentedragende waardepapieren.

21

OVERIGE RESULTATEN

	2014	2013
DE OVERIGE RESULTATEN BESTAAN UIT:		
- Opbrengst advieswerkzaamheden	4	3
TOTAAL	4	3

22**PERSONEELSKOSTEN**

	2014	2013
DE PERSONEELSKOSTEN BESTAAN UIT:		
– Lonen en salarissen	26	25
– Pensioenlasten	4	4
– Sociale lasten	2	2
– Toevoeging aan voorzieningen	0	0
– Overige personeelslasten	6	5
TOTAAL	38	36

De variabele beloning van individuele medewerkers bedroeg over 2014 maximaal 25% van de vaste beloning (2013: 35%). Voor 93% van de medewerkers bedroeg dit percentage over 2014 maximaal 12,5% (2013: 93%, respectievelijk 12,5%).

23**ANDERE BEHEERSKOSTEN**

Onder deze post zijn onder meer opgenomen de kosten inzake uitbesteding, huur en onderhoud van onroerende zaken en bedrijfsmiddelen, drukwerk, opleiding en reclame.

24**AFSCHRIJVINGEN**

Voor een specificatie van deze post wordt verwezen naar de mutatieoverzichten van de onroerende zaken en bedrijfsmiddelen ([noot 7](#)).

25

BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN

De bijzondere waardeverminderingen bedragen in 2014 EUR 15 miljoen (2013: EUR 58 miljoen).

	2014	2013
DE BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN BESTAAN UIT:		
– Dotatie aan voorziening voor oninbaarheid kredieten	16	13
– Vrijval uit voorziening voor oninbaarheid kredieten	–6	–2
– Bijzondere waardevermindering financiële activa voor verkoop beschikbaar	–	21
– Bijzondere waardevermindering deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures	5	26
TOTAAL	15	58

De mutaties in de voorziening voor oninbaarheid kredieten is opgenomen in de balanspost Kredieten ([noot 2](#)). De bijzondere waardeverminderingen in 2014 zijn veroorzaakt door negatieve ontwikkelingen in individuele kredieten van de bank en een aantal participaties van BNG Gebiedsontwikkeling (joint ventures).

26

BANKENBELASTING

Per 1 oktober 2012 is de Wet Bankenbelasting in werking getreden. De lasten uit hoofde van de bankenbelasting zijn niet aftrekbaar voor de vennootschapsbelasting. Dit heeft tot gevolg dat de effectieve belastingdruk uitkomt boven het nominale belastingpercentage. BNG Bank is jaarlijks per 1 oktober de bankenbelasting verschuldigd, voor 2014 bedraagt dit EUR 30 miljoen (2013: EUR 33 miljoen). Voor 2015 wordt op basis van dezelfde in de wet opgenomen methodiek en uitgangspunten een verschuldigde bankenbelasting verwacht van EUR 36 miljoen.

	2014	2013
DE VERSCHULDIGDE BANKENBELASTING IS ALS VOLGT BEREKEND:		
Balanstotaal	131.183	142.228
Minus: Toetsingsvermogen (Basel II)	2.811	2.576
Minus: Deposito's die vallen onder het depositogarantiestelsel	43	42
Minus: Passiva die samenhangen met het verzekeringsbedrijf	-	-
BELASTBARE SOM	128.329	139.610
Minus: Doelmatigheidsvrijstelling	20.000	20.000
BELASTBAAR BEDRAG	108.329	119.610
Totaal schulden met een looptijd van minder dan 1 jaar, volgens balans	31.751	36.621
Totaal alle schulden, volgens balans	127.753	139.477
Bankenbelasting deel kortlopende schulden (0,044% van belastbaar bedrag)	12	14
Bankenbelasting deel langlopende schulden (0,022% van belastbaar bedrag)	18	19
TOTAAL	30	33

27**VERGOEDING EXTERNE ACCOUNTANT**

De vergoedingen aan de externe accountant zijn gerubriceerd onder Andere beheerskosten. In overeenstemming met artikel 382a Titel 9 Boek 2 BW is onder [noot 27](#) van de enkelvoudige jaarrekening een nadere detaillering weergegeven van de kosten en vergoedingen aan de externe accountant, gerubriceerd naar controle- en niet-controlegerelateerde diensten.

ONDERVERDELING FINANCIËLE INSTRUMENTEN NAAR CATEGORIEËN EN RESTERENDE CONTRACTUELE LOOPTIJD

BALANSWAARDEN INGEDEELD NAAR CATEGORIEËN

	31-12-2014						
	FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT	DERIVATEN	DERIVATEN BETROKKEN IN HEDGE ACCOUNTING	FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR NIET BETROKKEN IN HEDGE ACCOUNTING	FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA BETROKKEN IN HEDGE ACCOUNTING	FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA TEGEN GEAMORTI- SEERDE KOSTPRIJS	TOTAAL
– Kas en tegoeden bij de centrale banken						2.241	2.241
– Bankiers					12	11.034	11.046
– Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	2.725	1.522					4.247
– Overige financiële activa			15.278		16.044		31.322
– Financiële activa voor verkoop beschikbaar				3.270	10.423		13.693
– Kredieten					73.155	17.577	90.732
TOTAAL ACTIVA	2.725	1.522	15.278	3.270	99.634	30.852	153.281

Vervolg zie volgende pagina

Vervolg van vorige pagina	31-12-2014						
	FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT	DERIVATEN	DERIVATEN BETROKKEN IN HEDGE ACCOUNTING	FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR NIET BETROKKEN IN HEDGE ACCOUNTING	FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA BETROKKEN IN HEDGE ACCOUNTING	FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA TEGEN GEAMORTI- SEERDE KOSTPRIJS	TOTAAL
– Bankiers						2.544	2.544
– Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat	2.077	1.250					3.327
– Overige financiële passiva			25.357				25.357
– Schuldbewijzen					84.415	21.654	106.069
– Toevertrouwde middelen					6.727	5.607	12.334
– Achtergestelde schulden						32	32
TOTAAL PASSIVA	2.077	1.250	25.357	–	91.142	29.837	149.663

	31-12-2013						
	FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT	DERIVATEN	DERIVATEN BETROKKEN IN HEDGE ACCOUNTING	FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR NIET BETROKKEN IN HEDGE ACCOUNTING	FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA BETROKKEN IN HEDGE ACCOUNTING	FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA TEGEN GEAMORTI- SEERDE KOSTPRIJS	TOTAAL
– Kas en tegoeden bij de centrale banken						1.467	1.467
– Bankiers					363	8.146	8.509
– Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	2.457	1.073					3.530
– Overige financiële activa			8.273		7.601		15.874
– Financiële activa voor verkoop beschikbaar				372	9.235		9.607
– Kredieten					73.393	18.681	92.074
TOTAAL ACTIVA	2.457	1.073	8.273	372	90.592	28.294	131.061

Vervolg zie volgende pagina

Vervolg van vorige pagina	31-12-2013						
	FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT	DERIVATEN	DERIVATEN BETROKKEN IN HEDGE ACCOUNTING	FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR NIET BETROKKEN IN HEDGE ACCOUNTING	FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA BETROKKEN IN HEDGE ACCOUNTING	FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA TEGEN GEAMORTI- SEERDE KOSTPRIJS	TOTAAL
– Bankiers						3.939	3.939
– Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat	1.952	1.601					3.553
– Overige financiële passiva			15.086				15.086
– Schuldbewijzen					74.252	20.576	94.828
– Toevertrouwde middelen					5.345	4.688	10.033
– Achtergestelde schulden						32	32
TOTAAL PASSIVA	1.952	1.601	15.086	–	79.597	29.235	127.471

BALANSWAARDEN INGEDEELD NAAR CONTRACTUELE LOOPTIJD

	31-12-2014				
	TOT 3 MAANDEN	3 - 12 MAANDEN	1 - 5 JAAR	LANGER DAN 5 JAAR	TOTAAL
Kas en tegoeden bij de centrale banken	2.241	–	–	–	2.241
Bankiers	10.103	509	389	45	11.046
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat (exclusief derivaten)	27	122	347	2.229	2.725
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	186	826	4.527	8.154	13.693
Kredieten	7.604	9.476	36.261	37.391	90.732
TOTAAL ACTIVA	20.161	10.933	41.524	47.819	120.437
Bankiers	2.352	192	–	–	2.544
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat (exclusief derivaten)	10	20	490	1.585	2.105
Schuldbewijzen	12.160	22.248	47.765	23.896	106.069
Toevertrouwde middelen	3.001	1.169	2.365	5.799	12.334
Achtergestelde schulden	1	2	5	24	32
TOTAAL PASSIVA	17.524	23.631	50.625	31.304	123.084

Kas en tegoeden bij de centrale banken
Bankiers
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat (exclusief derivaten)
Financiële activa voor verkoop beschikbaar
Kredieten
TOTAAL ACTIVA
Bankiers
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat (exclusief derivaten)
Schuldbewijzen
Toevertrouwde middelen
Achtergestelde schulden
TOTAAL PASSIVA

31-12-2013				
TOT 3 MAANDEN	3-12 MAANDEN	1-5 JAAR	LANGER DAN 5 JAAR	TOTAAL
1.467	–	–	–	1.467
6.003	1.573	878	55	8.509
57	350	330	1.720	2.457
151	206	2.973	6.277	9.607
8.338	10.152	36.720	36.864	92.074
16.016	12.281	40.901	44.916	114.114
1.787	2.152	–	–	3.939
13	24	475	1.440	1.952
11.342	14.689	45.762	23.035	94.828
2.960	363	1.865	4.845	10.033
1	1	7	23	32
16.103	17.229	48.109	29.343	110.784

29

HERCLASSIFICATIE FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR

Op 15 oktober 2008 heeft de EU een aantal wijzigingen in IAS 39 en IFRS 7 (amendments to IAS 39: Financial Instruments: Recognition and Measurement and IFRS 7 Financial Instruments: Disclosure) aanvaard, welke het mogelijk maken in bepaalde situaties, zoals illiquide markten, financiële instrumenten te herclassificeren. BNG Bank heeft, gebruikmakende van deze wijzigingen, een deel van de Financiële activa voor verkoop beschikbaar geherclassificeerd naar de balansposten Bankiers en Kredieten. De intentie is om deze posten voor onbepaalde termijn (foreseeable future) aan te houden. Wanneer handel in (delen van) de portefeuille weer op gang komt, wordt gedeeltelijke verkoop niet uitgesloten. De herclassificatie heeft geen invloed op de gerealiseerde resultaten.

De effectieve rentevoet, vanaf het moment van herclassificatie, van deze geherclassificeerde activa bedraagt gewogen gemiddeld 5,2% en bevindt zich in een bandbreedte van 2,8% tot 6,3%. Omdat op de onderliggende activa geen bijzondere waardeverminderingen zijn toegepast, is bij de berekening van de effectieve rentevoet uitgegaan van de oorspronkelijke kasstromen.

BALANSWAARDE PER 31-12-2014

Financiële activa voor verkoop beschikbaar
Bankiers
Kredieten
Eigen vermogen
– waarvan herwaarderingsreserve

MET HERCLASSIFICATIE	ZONDER HERCLASSIFICATIE	EFFECT HERCLASSIFICATIE
13.693	15.909	-2.216
11.046	10.605	441
90.732	88.953	1.779
3.582	3.578	4
234	230	4

BALANSWAARDE PER 31-12-2013

Financiële activa voor verkoop beschikbaar
Bankiers
Kredieten
Eigen vermogen
– waarvan herwaarderingsreserve

MET HERCLASSIFICATIE	ZONDER HERCLASSIFICATIE	EFFECT HERCLASSIFICATIE
9.607	12.176	-2.569
8.509	8.011	498
92.074	89.815	2.259
3.430	3.242	188
180	-8	188

GEHERCLASSIFICEERDE ACTIVA	
– Balanswaarde	
– Reële waarde	
– Stand ongerealiseerde marktwaardeverandering in het eigen vermogen	
– Mutatie ongerealiseerde marktwaardeverandering in het eigen vermogen	

	31-12-2014		31-12-2013
MET HERCLASSIFICATIE	ZONDER HERCLASSIFICATIE	MET HERCLASSIFICATIE	ZONDER HERCLASSIFICATIE
2.220	2.216	2.757	2.569
2.216	2.216	2.569	2.569
–99	–103	–114	–302
15	199	20	40

Risicoparagraaf

30

RISICOPARAGRAAF

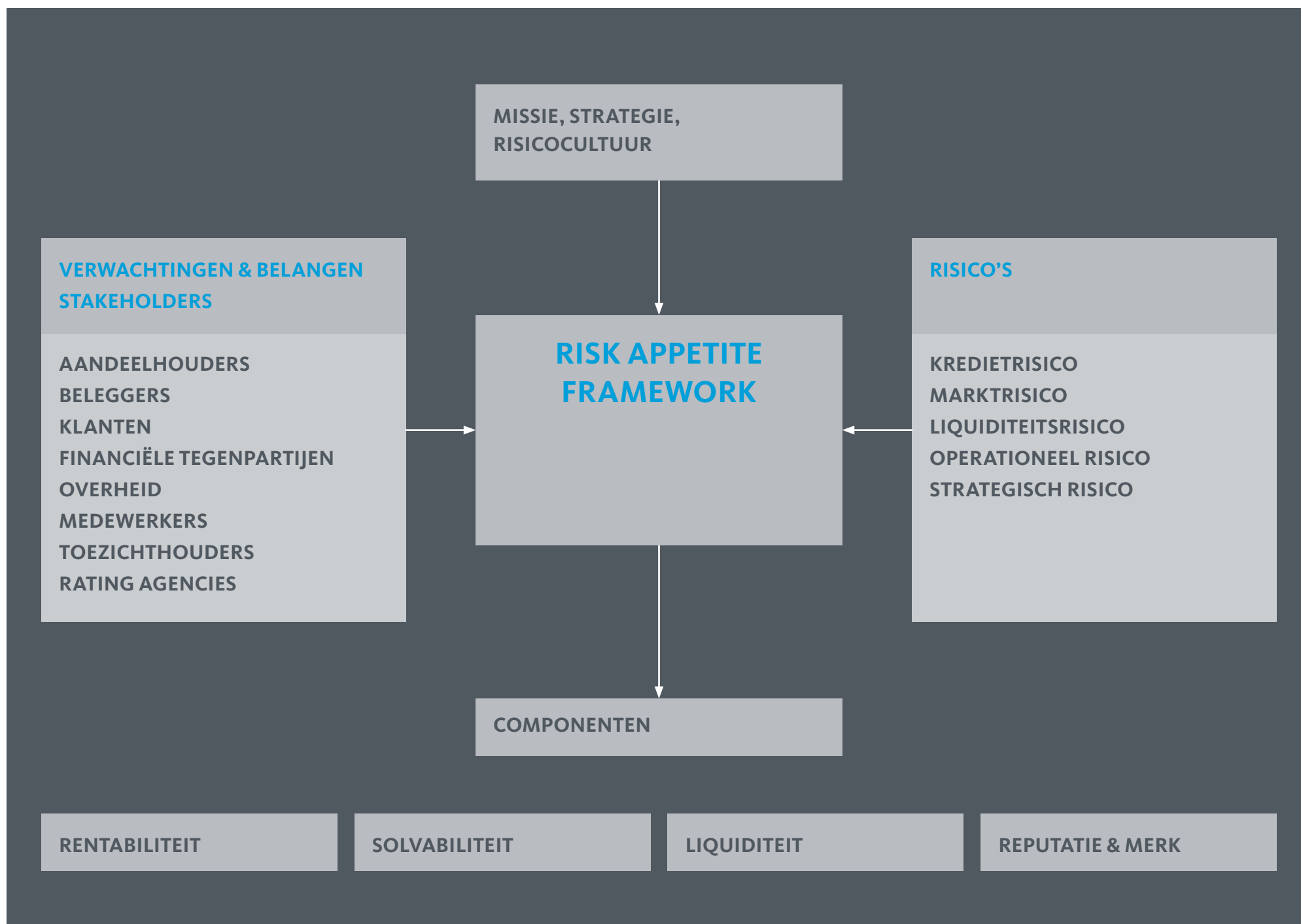
ALGEMEEN

Het aangaan en beheersen van risico's is inherent aan de bedrijfsvoering van een bank. Zonder het accepteren van een bepaalde mate van krediet-, markt-, liquiditeits- en operationeel risico is het voeren van een bankbedrijf niet mogelijk. Hoewel individuele risico's, zoals marktrisico, zijn af te dekken, leidt afdekking veelal weer tot andere risico's. In het geval van het afdekken van marktrisico bijvoorbeeld, levert dit een risico op financiële tegenpartijen op.

Het risicobeheer van BNG Bank is gericht op handhaving van het veilige risicoprofiel van de bank. Dit profiel komt tot uitdrukking in hoge externe credit rating. Om deze reden hanteert BNG Bank een strak kapitalisatiebeleid, met ondergrenzen voor de leverage ratio en de tier 1-ratio. Deze grenzen bepalen in combinatie met de beperking van de dienstverlening zoals vastgelegd in haar statuten het werkgebied en de actieradius van de bank.

De bank beschikt over een risk appetite. Dit is de totale hoeveelheid risico en de soorten risico die de bank bereid is te accepteren om haar strategische doelstellingen en businessplan te verwezenlijken. De risk appetite valt binnen de risk capacity. Dat is het maximale risiconiveau dat de bank aankan, gegeven de huidige resources, zonder de gestelde

grenzen voor regulatorisch kapitaal, liquiditeit en de operationele omgeving te doorbreken en waarbij zij haar verplichtingen aan klanten, beleggers, aandeelhouders en andere stakeholders nog kan nakomen. Onder operationele omgeving vallen bijvoorbeeld de technische infrastructuur, risicomanagement capaciteiten en expertise.

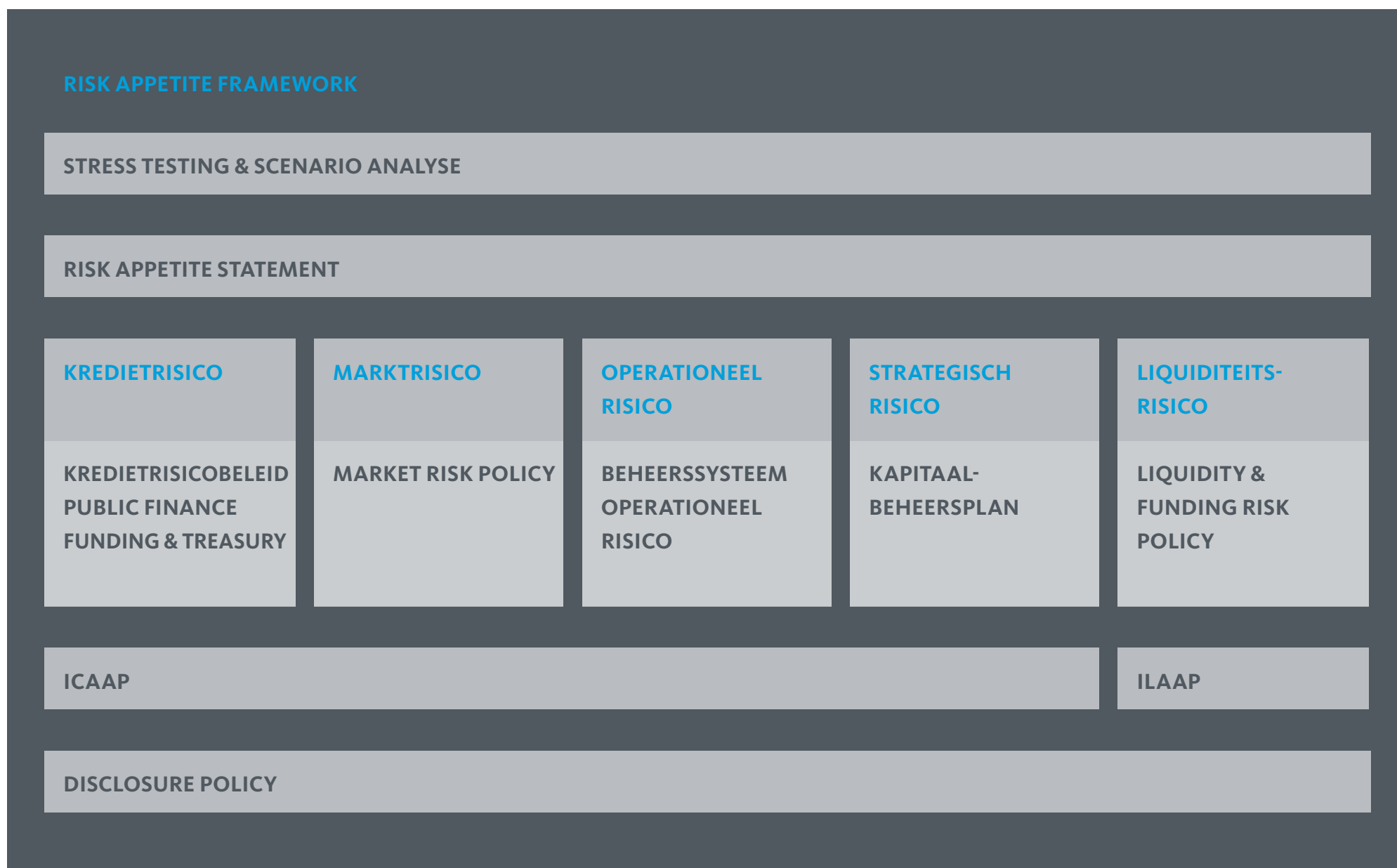

De risk appetite wordt jaarlijks geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. De Raad van Commissarissen stelt de risk appetite vast. De risk appetite geeft de kaders voor de risicotolerantie voor verschillende soorten risico's en bijbehorende beheersingskaders en limietstellingen. Dit is uitgewerkt in een stelsel van limieten, targets en informatiegetallen. In voorkomende gevallen vindt beleidsaanpassing plaats om de praktijk in lijn te houden met de risk appetite. Ieder kwartaal vindt monitoring plaats om te bepalen of de bank binnen de gestelde limieten blijft. Op deze wijze is de risk appetite in de organisatie verankerd en de praktische toepasbaarheid vergroot. De verschillende directoraten en afdelingen geven in hun in control statements en in hun jaarplannen aan hoe zij vanuit hun eigen verantwoordelijkheden zorg dragen voor het voldoen aan de risk appetite. In 2014 is de bank binnen haar risk appetite gebleven, behalve waar het rendement op vermogen betreft. Opgemerkt wordt daarbij dat financiële ratio's effectiever te monitoren zijn dan minder tastbare zaken zoals bijvoorbeeld het in de toekomst kunnen blijven voldoen aan nieuwe regelgeving.

Het risicobeheer maakt gebruik van een stelsel van rapportages, dat gericht is op zowel het interne risicobeheer als de verantwoording daarvan naar externe stakeholders. Voor het rapporteren van kredietrisico aan de toezichthouder, sinds november 2014 de ECB, wordt gebruik gemaakt van de 'Standardised Approach' en voor operationeel risico van de 'Basic Indicator Approach'. Daarnaast draagt de bank er zorg voor dat rapportages voldoen aan toenemende eisen met betrekking tot onder andere kapitaal en liquiditeit.

ORGANISATORISCHE INRICHTING VAN HET RISICOBEBEER

De bank kent twee verbijzonderde bestuursvergaderingen waarin de leden van de Raad van Bestuur en de verantwoordelijke directeuren zitting hebben. Iedere vergadering adresseert een specifiek risicogebied. Het Asset & Liability Committee (ALCO) is gericht op het markt- en liquiditeitsrisico. Het beleid ten aanzien van het kredietrisico en het operationeel risico komt aan de orde in het Directieoverleg. In beide vergaderingen hebben de leden van de Raad van Bestuur het stemrecht. In aanvulling op bovenstaande wordt strategisch risico geadresseerd in de reguliere vergadering van de Raad van Bestuur. De Raad van Bestuur bespreekt tevens de inrichting en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen periodiek met de Raad van Commissarissen en met het Audit & Risk Committee.

In aansluiting op haar risk appetite beschikt de bank over een risk appetite framework. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende soorten risico's, de verantwoordelijkheden die ermee samenhangen en de verschillende beleidsdocumenten waarin het aangaan en het beheersen van deze risico's wordt beschreven.

Onderdeel van dit framework is het Kapitaalbeheersbeleid. Dit komt voort uit de ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process), het proces waarmee de bank haar eigen kapitaal beoordeelt en beheerst. Dit wordt gezien als overkoepelend over alle soorten risico's, met uitzondering van liquiditeitsrisico, waarvoor kapitaal moet worden aangehouden. Op gebied van liquiditeitsrisico is er ILAAP (Internal Liquidity Adequacy Assessment Process). Dit is het proces waarmee een instelling haar eigen liquiditeit beoordeelt en beheerst.

De commissie Kapitaalbeleid en Financiële Regelgeving geeft adviezen over het kapitaalbeleid en de toedeling van kapitaal aan de diverse bedrijfsonderdelen van de bank. Ook adviseert deze commissie over de invoering van nieuwe regelgeving op het terrein van solvabiliteit en liquiditeit en over onderwerpen van financieel-technische aard. Het Directieoverleg neemt beslissingen die de kapitaalallocatie beïnvloeden en keurt ICAAP en ILAAP goed. Daarnaast is het directieoverleg verantwoordelijk voor stresstesting. Voor alle risico's, zowel afzonderlijk als in bepaalde combinaties op grond van economische scenario's, wordt bekeken wat de impact is van stress situaties. De wijze waarop dit gebeurt is beschreven in de Stresstesting Policy.

Beslissingen over het daadwerkelijk aangaan van kredietrisico's in de vorm van het verstrekken van individuele kredieten of het doen van andere uitzettingen worden genomen door drie commissies die beslissingen nemen op basis van het vigerende beleid. Dit betreft de Kredietcommissie, de Commissie Financiële Tegenpartijen en het Investment Committee. Alle worden voorgezeten door een lid van de Raad van Bestuur.

De volgende afdelingen ondersteunen de Raad van Bestuur en de risicocommissies bij de uitvoering van het risicobeleid:

- De afdeling Risk Control kwalificeert, kwantificeert en monitort de risico's en rapporteert deze aan de verantwoordelijke commissies. Het betreft hier kredietrisico, marktrisico, liquiditeitsrisico, operationeel risico en overige risico's. Met betrekking tot strategisch risico is de rol ondersteunend. De afdeling beheert de risicobeleidsdocumenten en het risk appetite framework.
- De afdeling Kredietrisicobeoordeling doet beleidsvoorstellen op het gebied van kredietrisico en zorgt daarnaast in het kredietverleningsproces onafhankelijk van de commercie voor beoordeling van en advisering over de risico's in krediet- en revisievoorstellen voor klanten en financiële tegenpartijen. De afdeling Kredietrisicobeoordeling is vertegenwoordigd in de Kredietcommissie, de Commissie Financiële Tegenpartijen en het Investment Committee

- van de bank. Onder de verantwoordelijkheid van deze afdeling vallen ook de bijzonder beheeractiviteiten van de bank betreffende de begeleiding, het beheer en de afwikkeling van problematische financieringen.
- De Interne Auditdienst (IAD) voert periodiek operational audits uit om de inrichting en werking van de risico-beheersingssystemen te toetsen en de naleving van de relevante wet- en regelgeving te beoordelen. De IAD heeft een onafhankelijke positie binnen de bank en rapporteert aan de Raad van Bestuur. Daarnaast heeft de bank een onafhankelijke Compliance Officer die toeziet op de naleving van relevante wet- en regelgeving. De taken, positie en bevoegdheden van de compliancefunctie zijn vastgelegd in het BNG Bank Compliance Statuut.
 - De afdeling Juridische Zaken, Fiscale Zaken en Compliance (JFC) wordt waar nodig ingeschakeld met betrekking tot gedragstypische vraagstukken.

ONTWIKKELINGEN IN 2014

FINANCIËLE MARKTEN

Ondanks geopolitieke onrust op verschillende fronten was de situatie op de financiële markten stabiel dan in de voorafgaande jaren. Het afbouwen van de stimuleringsmaatregelen door de FED leidde tot weinig onrust. De begin 2014 al zeer lage rentes bleken met name in de eurozone nog lager te kunnen. De rente op staatsobligaties van Duitsland en Nederland met een looptijd van 10 jaar was lager dan ooit. Ook de Zuid-Europese landen konden lenen tegen historisch lage tarieven, een duidelijk teken dat de zorg om het uiteenvallen van de eurozone sterk is afgenomen. Aan het einde van 2014 ontstond nieuwe zorg over het mogelijk verlaten van de eurozone door Griekenland, maar ook dit verontrustte de markten nauwelijks.

BNG Bank kon het hele jaar tegen goede en relatief stabiele prijzen voor haar funding terecht op de kapitaalmarkt. Wat betreft looptijden kon de gewenste fundingmix worden bereikt. De sterke daling van de marktrente leidde ertoe dat fors meer collateral gesteld moest worden aan financiële tegenpartijen als gevolg van de gedaalde marktwaarde van rentederivaten. Dit is binnen de bestaande liquiditeitsbuffers opgevangen.

RATINGS BNG BANK

De ratings van BNG Bank zijn respectievelijk Aaa bij Moody's, AAA bij Fitch en AA+ bij Standards & Poor's en zijn daarmee gelijk aan de Nederlandse Staat. Standard & Poor's benadrukte in november 2014 als sterke kanten de leidende rol van BNG Bank als kredietverschaffer aan de Nederlandse publieke sector, de robuuste kapitalisatie en het aandeelhouderschap door overheden. Minder positief is S&P over de geringe geografische spreiding van de activa en de beperkte verscheidenheid aan inkomstenbronnen. Daarnaast constateert S&P dat door de geringe marges de aanwas van kapitaal langzaam is en de resultaten gevoelig zijn voor bewegingen in de reële waarde van financiële instrumenten. Moody's stelt in mei 2014 dat het profiel voor funding en liquiditeit adequaat is ondanks de mismatches in looptijd die BNG Bank als gevolg van haar bedrijfsmodel kent. De financiële performance wordt in lijn gezien met de publieke taak. Fitch noemt in april 2014 het bedrijfsmodel van BNG Bank eenvoudig en stabiel en benadrukt het prudente risicobeheer. Fitch signaleert dat de beschikbaarheid van overheidssteun in de EU afneemt, maar veronderstelt dat de Staat BNG Bank zeker zou willen helpen in het onwaarschijnlijke geval dat er een kapitaaltekort optreedt. In het geval van BNG Bank is er een sterk argument dat dit het publieke belang zou dienen waardoor er geen sprake is van bail-in van senior obligatiehouders als gevolg van het Bank Recovery and Resolution Directive. Fitch noemt het exposure in GIIPS landen relatief hoog ten opzichte van het kapitaal maar signaleert dat ook het gedeelte van dit exposure met ratings onder investment grade performing is.

KREDIETRISICO

DEFINITIES

- Kredietrisico betreft de kans op verliezen als een tegenpartij niet aan de (financiële) verplichtingen kan voldoen en omvat mede het tegenpartijrisico, het concentratierisico en het settlementrisico.
- Tegenpartijrisico: De kans op verliezen als een partij in gebreke blijft bij betalingen die voortvloeien uit een financiële transactie op het moment dat die betalingen moeten worden uitgevoerd.
- Concentratierisico: De mate van spreiding van de blootstelling van een bank over het aantal en de variëteit van landen, sectoren en partijen.
- Settlementrisico: De kans op verliezen als een partij in gebreke blijft bij het naleven van de condities van een contract (of een groep van contracten) met een andere partij op het tijdstip van afhandeling.

ALGEMEEN

Ten behoeve van de beheersing van de kredietrisico's heeft BNG Bank een interne beheersorganisatie. Deze is afgestemd op de diversiteit en complexiteit van de kredietverlening en kent de volgende structuur:

- De kaders voor de kredietverlening worden vastgesteld door de Raad van Bestuur.
- De Kredietcommissie beslist over de solvabiliteitsplichtige kredietverlening aan klanten. In bepaalde gevallen is deze bevoegdheid gedelegeerd.
- De Commissie Financiële Tegenpartijen neemt besluiten over limieten op financiële instellingen.
- Het Investment Committee beslist over beleggingsvoorstellen in rentedragende waardepapieren.
- De Cliënt Acceptatie Commissie toetst potentiële klanten op de vragen of deze statutair zijn toegestaan, binnen het commerciële beleid passen en geen integriteitsrisico's met zich meebrengen.

De afdelingen Kredietrisicobeoordeling en Risk Control (op portefeuilleniveau) verzorgen de beoordeling, kwantificering en rapportage van het kredietrisico. Deze afdelingen zijn in de organisatie onafhankelijk gepositioneerd van de directoraten Public Finance en Treasury, die de kredietrisico's aangaan.

TEGENPARTIJRISICO

De bank loopt kredietrisico op statutaire marktpartijen en financiële tegenpartijen.

STATUTAIRE MARKTPARTIJEN

De statuten staan uitsluitend kredietverlening toe aan partijen waarbij sprake is van overheidsbetrokkenheid. Dientengevolge betreft het overgrote deel van de kredietportefeuille aan de overheid verstrekte kredieten en/of door de overheid gegarandeerde kredieten. Vanwege het nagenoeg ontbreken van kredietrisico binnen deze solvabiliteitsvrije portefeuille vindt hierbij geen individuele kredietrisicobeoordeling plaats. In het geval van de waarborgfondsen WSW (volkshuisvesting) en WfZ (zorg) wordt de kredietrisicobeoordeling expliciet uitgevoerd door het waarborgfonds. BNG Bank beoordeelt periodiek de sectoren waarin zij actief is en de werking van de instituten die de individuele garanties of borgstellingen afgeven. Daarnaast is BNG Bank op allerlei manieren in gesprek met relevante partijen middels onder andere congressen, seminars en bilaterale gesprekken.

De solvabiliteitsplichtige kredietverlening wordt voorafgegaan door een uitgebreide kredietwaardigheidsanalyse:

- De afdeling Financiële Analyse, onderdeel van het directoraat Public Finance, stelt in opdracht van de accountmanager het kredietvoorstel op. Dit bevat een uitgebreide beoordeling van de kredietwaardigheid van de betreffende cliënt mede op basis van het interne rating model van de bank. Naarmate de transactie een grotere maatwerkcomponent kent wordt een zwaardere procedure gevolgd uit hoofde van operationeel risico. De bank heeft daartoe een productgoedkeuringsproces ingericht om daarmee de complexiteit voor klant en bank beheersbaar te houden.
- Het kredietvoorstel wordt door de afdeling Kredietrisicobeoordeling voorzien van een onafhankelijke second opinion.
- Op basis van de voorgestelde rating en de omvang van het krediet wordt de zwaarte van de besluitvormingsprocedure bepaald. Uit de risk appetite volgt tevens de hoogte van het maximale kredietrisico dat de bank wil lopen op de klant. Het kredietvoorstel dient in overeenstemming te zijn met deze bovengrens.
- De Kredietcommissie besluit of het krediet wel of niet wordt geaccepteerd. De Kredietcommissie wordt voorgezeten door een Lid van de Raad van Bestuur en kent vertegenwoordiging van Public Finance en Kredietrisicobeoordeling. In voorkomende gevallen kan ook Treasury vertegenwoordigd zijn als een transactie in de portefeuille Investment & Lending aan instemming van de Kredietcommissie onderhevig is. Als de Kredietcommissie niet tot een eensluidend oordeel kan komen volgt escalatie naar de Raad van Bestuur.

Na goedkeuring van een kredietvoorstel en acceptatie door de cliënt vangt het kredietbeheersproces aan. Dit bevat onder andere de volgende elementen:

- Het dossier wordt gecompliceerd door de afdeling Back Office.
- Het beheren van het dossier, waaronder het bewaken van zekerheden en convenanten, door de afdeling Mid Office.
- Minimaal eens per jaar dient een beoordeling van de kredietwaardigheid plaats te vinden. Hierbij wordt de interne rating geactualiseerd. Ook dit proces loopt via de Kredietcommissie.
- Kredieten waarvan de kwaliteit beneden bepaalde normen is gekomen, worden intensiever beheerd en indien noodzakelijk overgenomen door de groep Bijzonder Beheer binnen de afdeling Kredietrisicobeoordeling.

FINANCIËLE TEGENPARTIJEN

Voor financiële tegenpartijen wordt op basis van een kredietwaardigheidsanalyse een limiet vastgesteld. De bank doet uitsluitend zaken met financiële tegenpartijen die beschikken over externe ratings. Onderdeel van deze kredietwaardigheidsanalyse is ook het vaststellen van een interne rating. Op basis van deze analyse wordt een limiet vastgesteld. Ter verlaging van het kredietrisico uit hoofde van derivaten sluit BNG Bank nettingovereenkomsten met financiële tegenpartijen. Tevens worden met deze partijen bilaterale collateralovereenkomsten afgesloten.

KREDIETMODELLEN

De bank gebruikt intern ontwikkelde ratingmodellen voor het bepalen van kredietwaardigheid. Dit stelt de bank in staat om kredietbeoordeling uit te voeren mede op basis van objectief waarneembare criteria. Gezien het 'low default' karakter van de kredietportefeuille wordt gebruik gemaakt van expertmodellen. Voor de volgende sectoren zijn modellen ontwikkeld:

- Volkshuisvesting.
- Gezondheidszorg en onderwijs.
- DBFMO (Design Build Finance Maintain Operate, projectfinanciering).
- Gebiedsontwikkeling.
- Financiële instellingen.
- Energie, water, telecom, transport, logistiek en milieu.

De betekenis van de interne ratings is voor alle modellen hetzelfde:

INTERNE RATING	BESCHRIJVING
0	Solvabiliteitsvrij krediet.
1 tot en met 11	Er is sprake van een acceptabel kredietrisico. Reguliere revisie vindt jaarlijks plaats.
12 tot en met 13	Watchlist: er is sprake van verhoogd kredietrisico. Minstens twee keer per jaar vindt revisie plaats.
14 tot en met 17	Bijzonder Beheer: er is sprake van sterk verhoogd kredietrisico. Minstens drie keer per jaar wordt over deze relaties gerapporteerd aan de Raad van Bestuur.
18 tot en met 19	Bijzonder Beheer: er is sprake van sterk verhoogd kredietrisico en/of de debiteur voldoet structureel niet aan de betalingsverplichtingen en/of er is geen continuïteitsverwachting. Minstens drie keer per jaar wordt over deze relaties gerapporteerd aan de Raad van Bestuur.

CONCENTRATIERISICO

Concentratierisico in de kredietverlening is inherent aan de missie van de bank: het financieren van de Nederlandse publieke sector. Een aanzienlijk deel van het exposure heeft indirect betrekking op onroerend goed in de publieke sector. Dit risico wordt voor het grootste deel gemitigeerd door garanties van overheden op verstrekte kredieten en door de waarborgfondsen WSW in de sector Volkshuisvesting en WfZ in de sector Zorg. De solvabiliteitsplichtige kredietverlening is onderhevig aan sectorgebonden beleid en aan limietstelling om het concentratierisico te beperken.

De financiële tegenpartijen van de bank vormen eveneens een concentratierisico. Met deze partijen worden vooral rente- en valutaswaps afgesloten om marktrisico's te mitigeren. BNG Bank stelt eisen aan de minimum ratings van de financiële tegenpartijen waarmee zaken worden gedaan. Dit beperkt het aantal beschikbare partijen en het aantal transacties met deze partijen is dan ook groot. Met behulp van de dagelijkse uitwisseling van collateral wordt

het kredietrisico op deze partijen in termen van marktwaarde gemitigeerd. Er resteert operationeel risico wanneer alle contracten met een partij zouden moeten worden vervangen door contracten met andere partijen. Dit kan significante kosten met zich meebrengen. De in ontwikkeling zijnde centrale clearing van derivaten verkleint dit risico op individuele tegenpartijen maar introduceert een risico op de partijen die voor de clearing zorgen.

Een laatste vorm van concentratierisico is het landenrisico. De kredietportefeuille van BNG Bank concentreert zich sterk op Nederland. Dit is voor de bank een reden om bewust buitenlands papier in haar liquiditeitsportefeuille op te nemen. BNG Bank beperkt zich met betrekking tot rentedragende waardepapieren en kredietverlening tot landen binnen de EU en kent een algemene buitenlandlimiet op langlopende uitzettingen ter grootte van 15% van het balanstotaal. Daarnaast gelden individuele limieten op landen die mede op basis van de externe landenratings worden vastgesteld. In veel gevallen kennen ook de buitenlandse kredieten directe of indirecte garanties van de betreffende overheden. De verslechtering van de kredietwaardigheid van bepaalde landen die deel uitmaken van de eurozone vergroot het landenrisico. Dit heeft geleid tot de verlaging van interne limieten. De bank brengt haar posities in deze landen geleidelijk aan terug. Dit gebeurt voornamelijk door het uit laten lopen van bestaande uitzettingen en deze niet te vervangen door nieuwe. Het totale buitenland exposure in balanswaarde was EUR 22,7 miljard per eind 2014 (2013: EUR 16,3 miljard), waarvan EUR 13,8 miljard langlopend (2013: EUR 11,2 miljard). Dit is 9,0% van het balanstotaal (2013: 8,5%). De groei van het buitenland exposure wordt veroorzaakt door investeringen in langlopende rentedragende waardepapieren ten behoeve van de liquiditeitsportefeuille en een toename van kortlopende collateralverplichtingen uit hoofde van derivatentransacties.

SETTLEMENTRISICO

Settlementrisico's doen zich voornamelijk voor bij transacties met financiële tegenpartijen. De hiervoor genoemde netting- en collateralovereenkomsten dienen niet alleen ter afdekking van het tegenpartijrisico, maar ook ter beperking van het settlementrisico omdat betalingen over en weer zoveel als mogelijk gesaldeerd worden uitgevoerd. Verdere mitigatie van settlementrisico vindt plaats door beheersmaatregelen in het operationele proces.

ONTWIKKELINGEN KREDIETRISICO

In 2014 is meer solvabiliteitsplichtig krediet verstrekt dan in 2013. De kredieten werden uitsluitend in Nederland uitgezet. De uitzettingen in het buitenland liepen terug als gevolg van reguliere aflossingen. De sectoren Volkshuisvesting en Gezondheidszorg lieten een lichte verslechtering zien wat betreft de kredietkwaliteit op basis van de interne credit rating. Het totale exposure uit hoofde van solvabiliteitsplichtige kredietverlening bleef op de balans ongeveer gelijk aan 2013. Het gerealiseerde kredietverlies bleef in 2014 beperkt tot EUR 0,5 miljoen (2013: EUR 7 miljoen).

LANGLOPENDE UITZETTINGEN BUITENLAND

De volgende tabellen geven een overzicht van de langlopende uitzettingen in het buitenland. Derivatentransacties en kortgeldtransacties (waaronder met name cash collateral met banken) zijn hierin niet opgenomen. De getoonde bedragen betreffen de restant hoofdsommen in miljoenen euro's.

Supranationale instellingen (EU)
Multilaterale ontwikkelingsbanken
België
Duitsland
Finland
Frankrijk
Groot-Brittannië
Italië
Oostenrijk
Portugal
Spanje
TOTAAL

31-12-2014

AAA	AA	A	BBB	NON- INVEST- MENT GRADE	TOTAAL
270	830				1.100
753					753
40	598	133	126		897
1.423	40				1.463
770					770
	1.046	43	50	78	1.217
478		323	196	81	1.078
	14	100	229	86	429
804	18			125	947
		51	87	272	410
	83	858	894	356	2.191
4.538	2.629	1.508	1.582	998	11.255

Supranationale instellingen (EU)
Multilaterale ontwikkelingsbanken
België
Duitsland
Finland
Frankrijk
Groot-Brittannië
Ierland
Italië
Oostenrijk
Portugal
Spanje
Verenigde Staten
Zweden
TOTAAL

31-12-2013					
AAA	AA	A	BBB	NON- INVEST- MENT GRADE	TOTAAL
175	700				875
722					722
42	609	140	144		935
935	40				975
500					500
	918	40	50	78	1.086
55	325	293	185	84	942
			269	7	276
	45	100	220	91	456
706		125			831
		39	54	257	350
	111	495	1.184	373	2.163
		55			55
				13	13
3.135	2.748	1.287	2.106	903	10.179

De non-investment grade posten, d.w.z. met een rating lager dan BBB-, bestaan hoofdzakelijk uit uitzettingen in de zogenaamde GIIPS-landen. Het betreft grotendeels rentedragende waardepapieren waaronder covered bonds en RMBS-transacties.

Het non-investment grade exposure op Oostenrijk betreft een senior unsecured bond van de voormalige Hypo Alpe-Adria-Bank met een garantie van de deelstaat Karinthië en een looptijd tot begin 2017. De reële waarde van deze belegging is in 2014 afgenomen met EUR 34 miljoen als gevolg van de vraag of de Oostenrijkse overheid aan alle verplichtingen zal voldoen. BNG Bank ziet vooralsnog geen aanleiding voor een bijzondere waardevermindering. Zie [noot 38](#) Gebeurtenissen na balansdatum voor een nadere toelichting.

De totale reële waarde van het buitenlandse non-investment grade exposure bedraagt EUR 890 miljoen (2013: EUR 795 miljoen). Deze toename is voornamelijk toe te rekenen aan de downgrade van bovengenoemde belegging en de reële waardeverhoging van Spaanse en Portugese RMBS-transacties en Spaanse covered bonds.

PORTEFEUILLE RENTEDRAGENDE WAARDEPAPIEREN (RWP)

De totale RWP-portefeuille van BNG Bank kan worden onderverdeeld in een liquiditeitsportefeuille en een ALM-portefeuille (Asset & Liability Management). De liquiditeitsportefeuille bestaat uitsluitend uit goed verhandelbaar papier en is onderverdeeld naar de verschillende LCR-levels opgenomen in de volgende tabel. De ALM-portefeuille is onderverdeeld naar het type papier. De getoonde bedragen betreffen de restant hoofdsommen in miljoenen euro's.

LIQUIDITEITSPORTEFEUILLE	
Level I – Overheid/Supranationaal	
Level II A – Covered bonds	
Level II A – Overheid/Supranationaal	
Level II B – Corporates	
Level II B – RMBS	
ALM PORTEFEUILLE	
RMBS/CMBS	
Covered bonds	
ABS	
NHG	
Overig	
TOTAAL	

31-12-2014

AAA	AA	A	BBB	NON- INVEST- MENT GRADE	TOTAAL
5.745	2.415	1	251	46	8.458
499	75				574
	64		17		81
		196			196
88	14	38			140
6.332	2.568	235	268	46	9.449
136	97	488	120	231	1.072
		474	565	95	1.134
121	18	65	161	64	429
853	625	354			1.832
355	19	302	167	274	1.117
1.465	759	1.683	1.013	664	5.584
7.797	3.327	1.918	1.281	710	15.033

LIQUIDITEITSPORTEFEUILLE	
Level I – Overheid/Supranationaal	
Level II A – Covered bonds	
Level II A – Overheid/Supranationaal	
Level II B – Corporates	
Level II B – RMBS	
ALM PORTEFEUILLE	
RMBS/CMBS	
Covered bonds	
ABS	
NHG	
Overig	
TOTAAL	

31-12-2013					
AAA	AA	A	BBB	NON- INVEST- MENT GRADE	TOTAAL
4.738	2.166	3	247	46	7.200
420		75			495
	60	22	21		103
		235			235
347	45				392
5.505	2.271	335	268	46	8.425
179	123	215	489	204	1.210
		397	687	50	1.134
127	29		185	65	406
50	133	313			496
	320	412	167	216	1.115
356	605	1.337	1.528	535	4.361
5.861	2.876	1.672	1.796	581	12.786

KREDIETRISICO FINANCIËLE ACTIVA

In de volgende tabellen wordt een kwantitatief inzicht gegeven in het kredietrisico van de bank.

	31-12-2014	31-12-2013
	BALANSWAARDE	BALANSWAARDE
FINANCIËLE ACTIVA		
Bankiers en Kredieten	101.778	100.583
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	4.247	3.530
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	13.693	9.607
Overige financiële activa	31.322	15.874
	151.040	129.594
Minus derivaten en waarde ingedekt risico inzake hedge accounting	-32.844	-16.947
TOTAAL	118.196	112.647

	31-12-2014		31-12-2013	
	BALANS- WAARDE	IN %	BALANS- WAARDE	IN %
VERDELING NAAR MARKTSEGMENTEN				
Publieke sector	40.220	34%	37.934	34%
Volkshuisvesting	42.966	36%	43.441	38%
Gezondheidszorg	7.698	7%	8.030	7%
Energie, Water en Telecom	1.712	1%	1.912	2%
Transport, Logistiek en Milieu	2.100	2%	2.186	2%
Onderwijs	1.071	1%	1.064	1%
Overige	2.256	2%	2.284	2%
SUBTOTAAL	98.023	83%	96.851	86%
Kredietinstellingen	12.664	11%	9.686	9%
Overige financiële instellingen	6.183	5%	5.102	4%
Overige	1.326	1%	1.008	1%
TOTAAL	118.196	100%	112.647	100%

Vervolg zie volgende pagina

	31-12-2014		31-12-2013	
	BALANS- WAARDE	IN %	BALANS- WAARDE	IN %
Vervolg van vorige pagina				
WAARVAN SOLVABILITEITSPLICHTIG				
Publieke sector	393	3%	449	3%
Volkshuisvesting	693	5%	841	5%
Gezondheidszorg	2.519	17%	2.580	16%
Energie, Water en Telecom	1.670	11%	1.866	12%
Transport, Logistiek en Milieu	873	6%	940	6%
Onderwijs	948	6%	933	6%
Overige	1.621	11%	1.621	10%
SUBTOTAAL	8.717	59%	9.230	58%
Kredietinstellingen	1.144	7%	2.696	17%
Overige financiële instellingen	5.132	34%	4.058	25%
Overige	85	0%	86	0%
TOTAAL	15.078	100%	16.070	100%

De grootste risicoconcentraties doen zich voor in de marktsegmenten met solvabiliteitsplichtige uitzettingen. Voor nagenoeg alle solvabiliteitsplichtige uitzettingen aan statutaire marktpartijen zijn onderpanden en zekerheden verstrekt door tegenpartijen. Deze onderpanden en zekerheden werken niet solvabiliteitsverlagend maar zijn wel beschikbaar voor uitwinning in geval van deconfiture van de tegenpartij. De overige solvabiliteitsplichtige uitzettingen hebben betrekking op een beperkt aantal financiële instellingen, hoofdzakelijk in verband met onderpandsverplichtingen. Onder de solvabiliteitsplichtige uitzettingen zijn 5 tegenpartijen (2013: 8) opgenomen die een uitzetting vertegenwoordigen van meer dan 10% van het toetsingsvermogen.

MAXIMAAL KREDIETRISICO

Deze tabel geeft inzicht in het maximale kredietrisico van alle financiële activa zonder de reële waarde van enig onderpand of zekerheid daarin te betrekken, indien de tegenpartij niet aan haar verplichting kan voldoen. Deze financiële activa zijn opgenomen tegen balanswaarden, met uitzondering van de voorwaardelijke schulden en de onherroepelijke faciliteiten. Deze zijn opgenomen tegen nominale waarden.

	31-12-2014	31-12-2013
Kas en tegoeden bij de centrale banken	2.241	1.467
Derivaten*	16.800	9.346
Bankiers en Kredieten	101.778	100.583
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat (excl. derivaten)	2.725	2.457
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	13.693	9.607
Voorwaardelijke schulden	172	188
Onherroepelijke faciliteiten	5.326	5.925
* Exclusief waarde ingedekt risico inzake hedge accounting		
TOTAAL	142.735	129.573

De derivaten betreffen vrijwel uitsluitend interest rate swaps, cross currency (interest rate) swaps en forex swaps. Hiervoor geldt dat deze contracten alleen worden aangegaan met financiële tegenpartijen met een hoge kredietwaardigheid. Daarnaast is met netting- en onderpandovereenkomsten het kredietrisico verder beperkt. De waarde van de garanties verstrekt door overheden, het WSW en het WfZ op leningen in de balanspost kredieten bedraagt per 31-12-2014 EUR 81,0 miljard (2013: EUR 81,7 miljard). De voorwaardelijke schulden respectievelijk onherroepelijke faciliteiten zijn toegelicht in [noot 34](#) en [35](#). In [noot 36](#) is weergegeven welk deel van de financiële activa niet ter vrije beschikking staan.

OVERDRACHT VAN FINANCIËLE ACTIVA ZONDER DERECOGNITION

Onderstaande tabel geeft de balanswaarden weer van de overgedragen, maar niet van de balans verwijderde, financiële activa en de gerelateerde financiële passiva. De financiële activa zijn niet verwijderd van de balans omdat BNG Bank de kredietrisico's en de rechten op de onderliggende cashflows heeft behouden. BNG Bank heeft geen financiële activa in haar portefeuille die zijn overgedragen en zijn verwijderd van de balans, waarbij BNG Bank nog een doorlopende betrokkenheid heeft.

OVERGEDRAGEN ACTIVA
Financiële activa voor verkoop beschikbaar
GERELATEERDE PASSIVA
Bankiers
NETTO POSITIE

31-12-2014	
RENTEDRAGENDE WAARDEPAPIEREN OVERGEDRAGEN IN REPROTRANSACTIES	
BALANSWAARDE	MARKTWAARDE
522	522
510	510
12	12

	31-12-2013	
	RENTEDRAGENDE WAARDEPAPIEREN OVERGEDRAGEN IN REPROTRANSACTIES	
	BALANSWAARDE	MARKTWAARDE
OVERGEDRAGEN ACTIVA		
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	2.557	2.557
GERELATEERDE PASSIVA		
Bankiers	2.581	2.580
NETTO POSITIE	-24	-23

De rentedragende waardepapieren die zijn overgedragen uit hoofde van repotransacties betreffen Staatspapier en papier uitgegeven door supranationale instellingen. Dit papier is zeer liquide, is beleenbaar bij de centrale bank en heeft zeer goede ratings. Gedurende de looptijd van de repotransacties kunnen de overgedragen rentedragende waardepapieren door BNG Bank niet worden verkocht en niet als onderpand worden gebruikt in andere transacties. Dit kan ook niet in het geval waarin de waarde van de overgedragen activa de waarde van de gerelateerde passiva overstijgen.

KREDIETEQUIVALENTEN VAN DERIVATEN DIE ACTIEF OP DE BALANS STAAN

Het kredietrisico van derivaten is relatief klein ondanks dat de omvang van de hoofdsommen per einde 2014 EUR 246 miljard groot is (2013: EUR 225 miljard). Deze contractuele hoofdsommen dienen, behalve in het geval van valutaderivaten, slechts als rekengrootheid en geven geen indicatie van de omvang van de kasstromen of het aan de derivaten verbonden risico. Hiervoor is het kredietequivalent van de derivatenportefeuille een betere indicator. Het kredietrisico wordt uitgedrukt in termen van kredietequivalenten op basis van voorschriften van de centrale bank. Het kredietequivalent bestaat uit de marktwaarde inclusief een opslag voor toekomstig kredietrisico.

De contracten met een positieve waarde – de contracten waarbij de bank winst zou derven bij niet nakoming van het contract door de tegenpartij – zijn in dit geval relevant. Daarnaast worden de hoofdsommen vermenigvuldigd met bepaalde looptijd- en productafhankelijke percentages. De som van deze twee waarden (kredietequivalent) geeft een indicatie voor het kredietrisico. Het risicogewogen kredietequivalent van de derivatenportefeuille bedroeg ultimo 2014 EUR 1.312 miljoen (2013: EUR 880 miljoen). In deze cijfers is het effect van netting van positieve en negatieve marktwaarden van de contracten per tegenpartij verwerkt.

	31-12-2014	31-12-2013
KREDIETEQUIVALENTEN (NIET RISICOGEWOGEN):		
Rentecontracten	1.874	1.198
Valutacontracten	1.154	643
TOTAAL	3.028	1.841
Minus: Cash collateral ontvangen	819	336
TOTAAL NA AFTREK CASH COLLATERAL	2.209	1.505

SALDERING VAN FINANCIËLE ACTIVA EN FINANCIËLE PASSIVA

BNG Bank heeft voor derivatentransacties netting- en onderpandsovereenkomsten gesloten met tegenpartijen. Deze overeenkomsten komen echter niet in aanmerking voor balanssaldering. Onderstaande tabel geeft de posities weer indien deze overeenkomsten wel zouden voldoen aan de voorwaarden van balanssaldering en indien rekening wordt gehouden met onderpandsovereenkomsten.

		31-12-2014						
		BRUTO WAARDE VAN FINANCIËLE ACTIVA OF PASSIEF VOOR SALDERING	BRUTO WAARDE VAN TE SALDEREN FINANCIËLE PASSIVA	BALANS- WAARDE FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA (NA SALDERING)	WAARDE FINANCIËEL VERREKE- NINGSIN- STRUMENT WELKE VOOR SALDERING NIET VOLDOET AAN IAS 32 ²	EXPOSURE VÓÓR COLLATERAL	WAARDE FINANCIËEL ONDER- PAND WELKE VOOR SALDERING NIET VOLDOET AAN IAS 32	NETTO EXPOSURE
Derivaten actief ¹	NOOT 3+4+ 5+10	16.800	–	16.800	14.324	2.476	897	1.579
Derivaten passief	NOOT 2+5+ 11+12	26.607	–	26.607	14.324	12.283	12.247	–36
NETTO		–9.807	–	– 9.807	–	– 9.807	–11.350	1.543

		31-12-2013						
		BRUTO WAARDE VAN FINANCIËLE ACTIVA OF PASSIEF VOOR SALDERING	BRUTO WAARDE VAN TE SALDEREN FINANCIËLE PASSIVA	BALANS- WAARDE FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA (NA SALDERING)	WAARDE FINANCIËEL VERREKE- NINGSIN- STRUMENT WELKE VOOR SALDERING NIET VOLDOET AAN IAS 32 ²	EXPOSURE VÓÓR COLLATERAL	WAARDE FINANCIËEL ONDER- PAND WELKE VOOR SALDERING NIET VOLDOET AAN IAS 32	NETTO EXPOSURE
Derivaten actief ¹	NOOT 3+4+ 5+10	9.346	–	9.346	8.118	1.228	422	806
Derivaten passief	NOOT 2+5+ 11+12	16.687	–	16.687	8.118	8.569	8.152	417
NETTO		–7.341	–	–7.341	–	–7.341	–7.730	389

¹ Exclusief waarde ingedekt risico inzake hedge accounting EUR 16.044 miljoen (2013: EUR 7.601 miljoen).

² Netting van derivaten met dezelfde tegenpartij.

FORBORN EXPOSURES

Forbearance heeft betrekking op kredietovereenkomsten, waarvan de kredietvoorwaarden ten gunste van de debiteur zijn gewijzigd als gevolg van een ongunstige financiële positie van de debiteur, zodat deze aan zijn verplichtingen kan blijven voldoen. In onderstaande tabel zijn geen rentedragende waardepapieren opgenomen, omdat de bank in die gevallen de voorwaarden niet kan wijzigen.

INTERNE RATING	31-12-2014			
	EXPOSURE KREDIETEN EN OFF-BALANCE, EXCLUSIEF DEBITEUREN- VOORZIENING	VERDELING IN %	EXPOSURE VAN SOLVABILITEITS- PLICHTIGE KREDIETEN MET GEWIJZIGDE VOORWAARDEN	EXPOSURE SOLVABILITEITS- VRIJE KREDIETEN MET GEWIJZIGDE VOORWAARDEN
o (s-vrij)	58.298	57%	–	20
1 tot en met 11	39.087	39%	–	–
12 tot en met 13	3.223	3%	15	–
14 tot en met 17	824	1%	87	–
18 tot en met 19	84	0%	9	–
TOTAAL	101.516	100%	111	20

INTERNE RATING	31-12-2013			
	EXPOSURE KREDIETEN EN OFF-BALANCE, EXCLUSIEF DEBITEUREN- VOORZIENING	VERDELING IN %	EXPOSURE VAN SOLVABILITEITS- PLICHTIGE KREDIETEN MET GEWIJZIGDE VOORWAARDEN	EXPOSURE SOLVABILITEITS- VRIJE KREDIETEN MET GEWIJZIGDE VOORWAARDEN
o (s-vrij)	57.572	55%	–	–
1 tot en met 11	42.226	41%	–	–
12 tot en met 13	2.864	3%	145	96
14 tot en met 17	285	0%	155	33
18 tot en met 19	700	1%	61	623
TOTAAL	103.647	100%	361	752

De kredietovereenkomsten waarvan de contractvoorwaarden zijn gewijzigd als gevolg van een ongunstige financiële positie van de debiteur bedragen ultimo 2014 EUR 131 miljoen (ultimo 2013: EUR 1.113 miljoen). Het aandeel in de totale kredietportefeuille is nihil (ultimo 2013: 1%) en heeft betrekking op 6 debiteuren (ultimo 2013: 25 debiteuren). De forse afname van debiteuren met forbearance wordt veroorzaakt doordat de interpretatie van de te rapporteren posten onder forbearance naar aanleiding van definitieve regelgeving in 2014 verder is ingevuld. De regelgeving met betrekking tot dit onderwerp was per einde 2013 nog niet definitief. BNG Bank heeft aansluiting gezocht bij de interpretatie van het Baselse comité.

NON-PERFORMING EXPOSURES

Non-performing exposures betreffen exposures:

- waarvan contractvoorwaarden zijn geschonden door de debiteur (bijvoorbeeld betalingsachterstanden van meer dan 90 dagen); en/of
- waarvoor de verwachting bestaat dat de debiteur niet (volledig) aan zijn toekomstige betalingsverplichting kan blijven voldoen ('unlikely to pay'); en/of
- waarvoor een individuele voorziening is getroffen.

Het verloop van de kredietverlening aan deze debiteuren is in onderstaande tabel weergegeven.

	2014	2013
Beginstand	81	38
Kredieten in default geraakt, maar waar geen individuele voorziening voor noodzakelijk is	19	22
Kredieten in default geraakt en individueel voorzien	58	36
Aflossingen op of afwikkeling van kredieten in default	-7	-1
Verschuiving van non-performing naar performing exposures	-36	-14
EINDSTAND	115	81

In 2014 zijn 4 partijen in default geraakt, waarbij het treffen van een individuele voorziening niet noodzakelijk werd geacht. Van 7 tegenpartijen zijn in 2014 de openstaande vorderingen individueel voorzien. Hiervan waren 4 tegenpartijen reeds in 2013 in default. Van 2 andere tegenpartijen zijn in 2014 de vorderingen afgeboekt. Het verloop van de voorziening voor kredieten die afgewaardeerd zijn is in [noot 2](#) toegelicht.

VOORZIENINGENBELEID

BNG Bank kent een aantal triggers die leiden tot de beoordeling of een individuele kredietvoorziening noodzakelijk is:

- een interne rating van 14 of hoger; of
- een betalingsachterstand en/of schending van contractvoorwaarden van meer dan 90 dagen en/of de debiteur is 'unlikely to pay' ('default').

De individuele voorziening heeft alleen betrekking op de solvabiliteitsplichtige kredieten. Solvabiliteitsvrije kredieten worden geacht vrij te zijn van kredietrisico vanwege garantstellingen en zekerheden of vanwege de status van de tegenpartij, zoals Nederlandse decentrale overheden. Daarnaast kent de bank een collectieve voorziening op basis van een zogeheten 'Incurred But Not Reported' (IBNR) model. Dit model berekent voor solvabiliteitsplichtige kredieten een voorziening op basis van onder meer exposure en rating van de debiteur. Ten slotte wordt voor kredieten die als gevolg van een garantie door een decentrale overheid solvabiliteitsvrij zijn, een voorziening bepaald op basis van een opslag voor operationeel risico.

OUDERDOMSANALYSE REEDS VERVALLEN ACTIVA ZONDER INDIVIDUELE BIJZONDERE WAARDEVERMINDERING

	31-12-2014	31-12-2013
Minder dan 31 dagen	1	0
31 tot en met 60 dagen	0	0
61 tot en met 90 dagen	0	0
Meer dan 90 dagen	2	3
TOTAAL	3	3

Vervallen activa hebben volledig betrekking op de post Kredieten (noot 2).

FINANCIËLE ACTIVA EN FINANCIËLE PASSIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT

In de berekening van de marktwaarde van financiële activa en financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat is een opslag voor kredietrisico verwerkt. Waardeveranderingen als gevolg van veranderingen in kredietrisico worden afgeleid van veranderingen in deze opslagen. Periodiek wordt het risicoprofiel van individuele klanten en financiële instrumenten beoordeeld. Indien noodzakelijk wordt de opslag voor kredietrisico aangepast.

De mutatie van de marktwaarde van financiële activa tegen reële waarde via het resultaat als gevolg van gewijzigde opslagen voor kredietrisico bedraagt cumulatief EUR 354 miljoen negatief (2013: EUR 206 miljoen negatief) en over 2014 EUR 148 miljoen negatief (2013: EUR 1 miljoen positief).

Bij een integrale toename van de opslagen voor kredietrisico van +25 basispunten per einde 2014 zou de marktwaarde van de rentedragende waardepapieren opgenomen in de financiële activa tegen reële waarde via het resultaat met circa EUR 62 miljoen (2013: circa EUR 51 miljoen) dalen.

De (cumulatieve) mutatie van de marktwaarde van financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat als gevolg van gewijzigde opslagen voor kredietrisico in de afgelopen jaren is bij benadering nihil. Bij een integrale toename van de opslagen voor kredietrisico met +25 basispunten per einde 2014 zou de marktwaarde van de schuldbewijzen opgenomen in de financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat met circa EUR 73 miljoen (2013: circa EUR 54 miljoen) stijgen.

MARKTRISICO

DEFINITIES

Marktrisico is de bestaande of toekomstige bedreiging van kapitaal en resultaat van de bank als gevolg van bewegingen in marktprijzen. Marktrisico (inclusief vervangingsrisico) kent verschillende verschijningsvormen: renterisico, valutarisico, fluctuaties in krediet- en liquiditeitsopslagen.

- Renterisico is het risico voor jaarresultaat en kapitaal dat voorkomt uit nadelige bewegingen in marktrentetarieven.
- Valutarisico is het risico voor jaarresultaat en kapitaal dat voorkomt uit nadelige bewegingen in valutakoersen.
- Het spreadrisico is het risico voor jaarresultaat en kapitaal dat voortkomt uit nadelige bewegingen in opslagen voor kredietrisico en opslagen voor liquiditeitsrisico.

RENTERISICO

BNG Bank voert een actief rentepositiebeleid en beoogt daarmee een additioneel rendement op het vermogen te behalen door te anticiperen op veranderingen in de marktrente. De uitvoering van dit beleid is belegd bij het Asset & Liability Committee (ALCO) waarin alle leden van de Raad van Bestuur deelnemen en het stemrecht hebben. Naast de Raad van Bestuur zijn in ALCO de directeuren verantwoordelijk voor Treasury en Public Finance vertegenwoordigd, evenals het hoofd Risk Control. Op basis van marktvisies van Treasury en Economisch Onderzoek stelt ALCO periodiek de rentevisie van de bank vast en, binnen de daarvoor geformuleerde vaste kaders, de limieten waarbinnen Treasury opereert.

Risk Control is verantwoordelijk voor het onafhankelijk monitoren van het marktrisico alsmede voor advisering ten aanzien van de inrichting van het marktriscomanagement. De afdeling zorgt voor rapportage naar ALCO en Treasury en kan gevraagd en ongevraagd risico's signaleren of adviezen geven. De dagelijkse uitvoering van het renterisicobeheer is belegd bij het directoraat Treasury. Dit directoraat draagt zorg voor de hedgingactiviteiten met betrekking tot de marktrisico's die ontstaan als gevolg van de commerciële activiteiten en stuurt tevens de rentepositie van de bank. Vanuit het oogpunt van functiescheiding wordt het verzamelen van marktinformatie en de feitelijke herwaardering van financiële instrumenten uitgevoerd binnen het directoraat Processing. De afdeling Planning & Control dient wijzigingen met betrekking tot de gehanteerde systematiek en de gebruikte marktinformatie goed te keuren, evenals waarderingsvoorstellen voor nieuwe transacties die niet onder een voorgeschreven standaard vallen.

BNG Bank gebruikt een scala aan risicomaatstaven en beheersystemen om renterisico's te beheersen. Hierbij worden technieken gebruikt die gelden als best practices. Indien noodzakelijk worden eigen begrippenkaders, modellen en systemen ontwikkeld. De belangrijkste risicomaatstaven die bij BNG Bank worden gehanteerd zijn duration en rentegevoeligheid per tijdsinterval (delta). Deze renterisicomaatstaven vullen elkaar aan en vormen in combinatie met enkele andere indicatoren een basis om risico's inzichtelijk en beheersbaar te maken. Hiervoor worden rapportages voor verschillende doelgroepen op verschillende detailniveaus en met verschillende tijdfrequenties opgesteld.

Daarnaast worden in beperkte mate technieken als scenarioanalyse en stresstesting ingezet om inzicht te krijgen in de marktwaardeverandering bij forse renteschokken. De uitkomsten vormen een aanvulling op de maatstaven die geschikt zijn om risico's in te schatten onder 'normale' marktomstandigheden. Scenarioanalyse en stresstesting worden door BNG Bank vooral gebruikt om additioneel inzicht te verkrijgen in de verbanden tussen rentebewegingen en marktwaarde. Een gangbaar scenario om inzicht te krijgen in de risico's die optreden onder extreme omstandigheden is een instantane parallelle renteschok van plus of min 200 basispunten. Dit scenario van plus of min 200 basispunten is ook voorgeschreven in de Baselse regelgeving om de maximale verhouding tussen marktrisico en eigen vermogen uit te drukken. Dit staat bekend als het outlier criterium. Als het outlier criterium wordt overschreden stelt de toezichthouder een onderzoek in. De bank kent een interne grenswaarde die als early warning dient. In het marktrisicobeleid van de bank is daarnaast bepaald dat de duration van het eigen vermogen nooit hoger dan 10 mag zijn.

In de volgende tabel wordt het effect van een instantane verandering van de rente per einde 2014 weergegeven. Getoond wordt de marktwaardeverandering die hierdoor optreedt. Deze wordt vervolgens uitgesplitst naar de wijze waarin deze uiteindelijk in het resultaat van de bank terechtkomt. De rechterkolom geeft tot slot het geschatte effect van de marktwaardeverandering weer op het renteresultaat van de bank in de jaren na 2014.

Het effect voor belasting van een instantane renteschok op de marktwaarde per 31 december 2014 (31-12-2013):

	TOTALE MARKTWAARDE- VERANDERING		EFFECT OP DE WINST- EN-VERLIESREKENING		EFFECT OP HET EIGEN VERMOGEN		LANGETERMIJNEFFECT OP TOEKOMSTIGE WINST-EN-VERLIES- REKENING	
	31-12-2014	31-12-2013	31-12-2014	31-12-2013	31-12-2014	31-12-2013	31-12-2014	31-12-2013
	RENTESCHOK							
+200 basispunten	-183	-158	+75	+14	-4	+1	-254	-173
-200 basispunten	+205	+163	-65	-20	+4	-1	+266	+184
BOEKHOUDKUNDIGE CLASSIFICATIE			REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT		REËLE WAARDE VIA HET VERMOGEN		GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS	

Slechts een beperkt deel van de marktwaardeveranderingen komt direct tot uitdrukking in de winst-en-verliesrekening en/of het eigen vermogen. In het voorbeeld van het scenario van 200 basispunten rentestijging komt EUR 75 miljoen positief (2013: EUR 14 miljoen positief) direct in het jaarresultaat terecht en EUR 254 miljoen negatief (2013: EUR 173 miljoen negatief) in toekomstige jaren. Van dit bedrag komt EUR 4 miljoen negatief (2013: EUR 1 miljoen positief) direct in het eigen vermogen terecht. Uit de tabel blijkt dat een relatief grote schok in de marktwaarde als gevolg van renteveranderingen slechts een relatief kleine impact heeft op het jaarresultaat van de bank. Dit komt doordat het renteresultaat van de bank voor het overgrote deel op amortized cost basis wordt bepaald. Dit wordt mogelijk gemaakt door de hedgingstrategie en de daarop aansluitende hedge accounting systematiek van de bank. Hierdoor komen winsten en verliezen als gevolg van veranderingen in de rente gespreid over langere termijn in het resultaat terecht.

VALUTARISICO

Omdat de bank een groot deel van haar funding in vreemde valuta betreft is er sprake van grote potentiële valutaposities. De bank heeft als beleid om het valutarisico geheel af te dekken. In incidentele gevallen kunnen kleine valutaposities bestaan, wanneer het niet kostenefficiënt is om deze af te dekken.

KREDIETOPSLAGEN, LIQUIDITEITSPREMIES EN RENTERISICOBEBEER

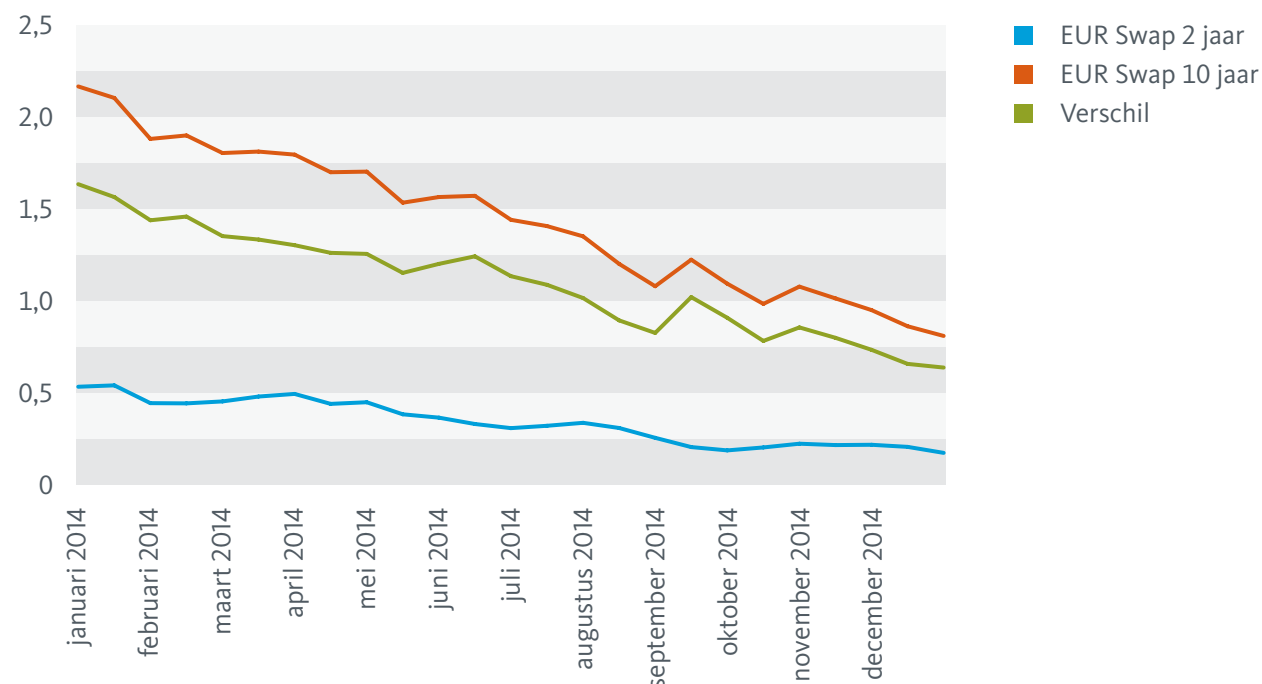
De rentepositie van BNG Bank wordt bepaald over de gehele portefeuille van activa en passiva. De rentepositie wordt gewaardeerd met behulp van een rentecurve die is opgebouwd uit swaptarieven uit de markt plus op- en afslagen voor krediet- en liquiditeitsrisico. De rentedragende waardepapieren in het bezit van de bank kenden als gevolg van het relatief veilige karakter traditioneel zeer beperkte opslagen voor krediet- of liquiditeitsrisico ten opzichte van deze swapcurve. Sinds 2008 zijn deze opslagen opgelopen, wat het sturen van de rentepositie compliceert. Met behulp van additionele informatie analyseert de bank de rentepositie daarom nu met en zonder deze risico-opslagen. Limitering vindt onveranderd plaats op basis van marktprijzen inclusief genoemde op- en afslagen.

ONTWIKKELINGEN MARKTRISICO

Net als in voorgaande jaren heeft de bank voor een restrictief positiebeleid gekozen in de zin dat de rentepositie qua duration het hele jaar laag was. Dit vanuit de afweging dat het eventuele rendement dat een hogere duration zou leveren bij een verdere daling van de rente niet opweegt tegen de negatieve gevolgen van een forse rentestijging bij een fors hogere duration. Bij de huidige lage rentestand en de verwachting ten aanzien van de ontwikkeling ervan blijft de bank terughoudend. De risico's van een grotere positie in termen van rentegevoeligheid worden te hoog geacht. De valutapositie was conform het marktriscobeleid het hele jaar nihil.

EUROPESE SWAPCURVE

(in procenten)

Een van de uitgangspunten achter het renterisicoraamwerk van de bank was dat in- en verkoopprijzen van de bank zich vrij dicht rondom de euro swapcurve bevonden. Sinds de financiële crisis is dit veel minder het geval. De kosten van liquiditeit worden door de markten veel nadrukkelijker geprijsd dan vroeger, hetgeen heeft geleid tot hogere spreads, vooral in de langere looptijden. Het renterisicoraamwerk van de bank wordt daar op aangepast. Ook kennen financiële instrumenten risico's die nadrukkelijker dan voorheen worden meegenomen in de waardering en stelt daarnaast de regelgeving steeds meer eisen omtrent de manier waarop renterisicomanagement moet worden beheerst. Omdat deze omstandigheden het renterisicomanagement compliceerden is in 2013 een nieuw conceptueel raamwerk opgesteld. Begin 2014 is gestart met de invoering van dit raamwerk. Het project is gesplitst in een aantal deelprojecten waarin onderdelen als beleid, risicomodellen, waarderingsinstellingen, portefeuille-indeling en rapportages zijn geadresseerd. Afronding van het project is in 2015 voorzien. In het vernieuwde raamwerk zal de rentepositie worden gestuurd op rentegevoeligheid in termen van 'base point values' (delta) per looptijdsegment.

LIQUIDITEITS- EN FUNDINGRISICO

DEFINITIES

Liquiditeitsrisico is de bestaande of toekomstige bedreiging van kapitaal en resultaat van de bank als gevolg van de mogelijkheid dat zij op enig moment niet in staat zal zijn aan haar betalingsverplichtingen te voldoen zonder dat dit gepaard gaat met onaanvaardbare kosten of verliezen.

- Het liquiditeitsrisico voor de korte termijn is het risico dat de bank op korte termijn niet genoeg geld kan aantrekken om aan haar betalingsverplichtingen te voldoen.
- Het herfinancieringsrisico of het lange termijn liquiditeitsrisico is het risico dat de bank als gevolg van de ontwikkeling van haar eigen kredietwaardigheid geen of onvoldoende geld kan aantrekken tegen prijzen waarmee de continuïteit van de onderneming niet in gevaar komt.

LIQUIDITEIT

De liquiditeitskracht van BNG Bank is groot, mede omdat haar balans voor het grootste deel uit activa bestaat die als onderpand kunnen dienen bij de centrale bank. Op basis van het daadwerkelijk gedeponeerde onderpand beschikt de bank reeds over een ruime leencapaciteit. Daarnaast wordt een toenemend gedeelte van de activa op de balans expliciet voor liquiditeitsdoeleinden aangehouden, de zogenoemde liquiditeitsportefeuille.

Om de liquiditeitspositie te monitoren beschikt de bank over een dagelijks geactualiseerde liquiditeitsvervalkalender en worden wekelijks meerjarige liquiditeitsprognoses opgesteld. Op de liquiditeitspositie is een stelsel van limieten van toepassing.

De bank heeft door haar kredietwaardigheid en goede naam ook in moeilijke marktomstandigheden meer dan voldoende toegang tot de internationale financiële markten kunnen behouden. De liquiditeitspositie van BNG Bank voldoet ruimschoots aan de bestaande en toekomstige toezichtsnormen. Naast het doel om op korte termijn aan de betalingsverplichtingen te kunnen voldoen, is het liquiditeitsbeleid ook gericht op het behoud van de excellente kredietwaardigheid. Hiertoe wordt onder meer de liquiditeitsbehoefte op langere termijn gemonitord. De meerjarige liquiditeitspositie wordt bepaald op basis van toekomstige kasstromen. De fundingtekorten per jaarultimo vallen binnen de limieten van de bank.

De uitvoering van het funding- en liquiditeitsbeleid is belegd bij het directoraat Treasury. Over het gebruik van de vastgestelde limieten wordt door de afdeling Risk Control onafhankelijk gerapporteerd aan ALCO.

FUNDING

BNG Bank maakt onderscheid tussen kortlopende funding en langlopende funding. Voor de kortlopende middelen kan gebruik gemaakt worden van:

- Commercial Paper. De bank gebruikt een European Commercial Paper (ECP) programme ter grootte van maximaal EUR 20 miljard en een US Commercial Paper (USCP) programme ter grootte van maximaal USD 10 miljard. Onder normale omstandigheden wordt een aanzienlijke ruimte aangehouden tussen de maximale ruimte in het programma en de daadwerkelijke inzet ervan.
- Repotransacties met interbancaire partijen onder een Global Master Repurchase Agreement (GMRA).
- Deposito's van institutionele geldmarktpartijen.
- Eventuele herfinancieringsoperaties van de Europese Centrale Bank.

De bank kent vrijwel geen retail deposito's. Na de invoering van schatkistbankieren eind 2013 kan de bank niet langer deposito's van decentrale overheden opnemen.

Voor de lange termijn middelen is de bank vooral aangewezen op de kapitaalmarkt. Hiervoor bestaan:

- een Debt Issuance Programme (DIP) ter grootte van maximaal EUR 90 miljard; en daarnaast
- een zogeheten Kangaroo-Kauri-Programma specifiek voor de Australische en Nieuw-Zeelandse markt ter grootte van AUD 5 miljard; en
- een zogeheten Samurai-shelf en een Uridashi-shelf specifiek ten behoeve van beleggers in Japan.

Om redenen van diversificatie wordt ten behoeve van de financiering van de activiteiten tevens gebruik gemaakt van:

- Het in onderpand geven van instrumenten uit de liquiditeitsportefeuille.
- Guaranteed Investment Contracts (GICs).

ONTWIKKELINGEN

In 2014 kon BNG Bank goed terecht op zowel de geldmarkt als de kapitaalmarkt. Het in 2013 geïntroduceerde USCP programma om kortlopende funding in dollars op te halen is inmiddels een vast bestanddeel van de fundingmix en heeft daarmee aan diversificatie van de funding bijgedragen. Ook funding in relatief langere looptijden was ruim voldoende beschikbaar in de kapitaalmarkt. In combinatie met de in het verslagjaar enigszins kortere looptijden van aan klanten verstrekte leningen leidde dit tot een afname van het fundingtekort op termijn. De bank is hierdoor minder gevoelig voor oplopende liquiditeitsspreads in de toekomst.

In het kader van zowel het Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (ILAAP) als het herstelplan zijn in 2014 veranderingen doorgevoerd in het liquiditeitsbeleid. In 2014 is het liquidity contingency plan getest. De resultaten van deze test zijn geëvalueerd en gaven geen aanleiding tot verdere bijstelling van het liquiditeitsbeleid.

LOOPTIJDANALYSE FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA OP BASIS VAN RESTERENDE CONTRACTUELE LOOPTIJD

De getoonde bedragen betreffen alle niet gediscoteerde toekomstige cashflows van de financiële activa en passiva. Voor de looptijdanalyse van de verstrekte garanties en onherroepelijke verplichtingen wordt verwezen naar [noten 34 en 35](#).

	31-12-2014				
	TOT 3 MAANDEN	3 - 12 MAANDEN	1 - 5 JAAR	LANGER DAN 5 JAAR	TOTAAL
Kas en tegoeden bij de centrale banken	2.241				2.241
Bankiers	10.103	511	409	52	11.075
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat (excl. derivaten)	22	116	381	2.847	3.366
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	146	794	4.434	9.261	14.635
Kredieten	7.620	9.732	39.739	59.077	116.168
Overige activa	155				155
TOTAAL ACTIVA (EXCL. DERIVATEN)	20.287	11.153	44.963	71.237	147.640
Bankiers	-2.353	-192			-2.545
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat (excl. derivaten)	-8	-15	-481	-2.766	-3.270
Schuldbewijzen	-11.863	-21.915	-48.804	-30.571	-113.153
Toevertrouwde middelen	-2.996	-1.161	-2.448	-11.146	-17.751
Achtergestelde schulden	-1	-2	-6	-45	-54
Overige Passiva	-34				-34
TOTAAL PASSIVA (EXCL. DERIVATEN)	-17.255	-23.285	-51.739	-44.528	-136.807

Vervolg zie volgende pagina

Vervolg van vorige pagina

BRUTO GESALDEERDE DERIVATEN
Te ontvangen bedragen activa
Te betalen bedragen activa
ACTIVA DERIVATEN
Te ontvangen bedragen passiva
Te betalen bedragen passiva
PASSIVA DERIVATEN
TOTAAL GENERAAL

				31-12-2014
TOT 3 MAANDEN	3 - 12 MAANDEN	1 - 5 JAAR	LANGER DAN 5 JAAR	TOTAAL
10.325	18.457	32.701	26.416	87.899
-8.915	-15.288	-23.743	-17.022	-64.968
1.410	3.169	8.958	9.394	22.931
930	528	5.397	17.021	23.876
-1.721	-2.857	-15.383	-31.176	-51.137
-791	-2.329	-9.986	-14.155	-27.261
3.651	-11.292	-7.804	21.948	6.503

	31-12-2013				
	TOT 3 MAANDEN	3 - 12 MAANDEN	1 - 5 JAAR	LANGER DAN 5 JAAR	TOTAAL
Kas en tegoeden bij de centrale banken	1.467	-	-	-	1.467
Bankiers	6.002	1.583	909	76	8.570
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat (excl. derivaten)	46	357	381	2.708	3.492
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	129	200	3.068	8.422	11.819
Kredieten	8.346	10.267	40.407	59.995	119.015
Overige activa	11	-	-	-	11
TOTAAL ACTIVA (EXCL. DERIVATEN)	16.001	12.407	44.765	71.201	144.374
Bankiers	-1.787	-2.153	-	-	-3.940
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat (excl. derivaten)	-11	-20	-511	-2.962	-3.504
Schuldbewijzen	-11.229	-14.716	-47.836	-30.002	-103.783
Toevertrouwde middelen	-2.958	-365	-1.984	-10.648	-15.955
Achtergestelde schulden	-1	-2	-8	-46	-57
Overige Passiva	-65	-	-	-	-65
TOTAAL PASSIVA (EXCL. DERIVATEN)	-16.051	-17.256	-50.339	-43.658	-127.304

Vervolg zie volgende pagina

31-12-2013					
	TOT 3 MAANDEN	3 - 12 MAANDEN	1 - 5 JAAR	LANGER DAN 5 JAAR	TOTAAL
Vervolg van vorige pagina					
BRUTO GESALDEERDE DERIVATEN					
Te ontvangen bedragen activa	4.294	6.060	19.992	20.430	50.776
Te betalen bedragen activa	-3.418	-4.562	-14.880	-16.052	-38.912
ACTIVA DERIVATEN	876	1.498	5.112	4.378	11.864
Te ontvangen bedragen passiva	6.606	7.398	20.500	33.017	67.521
Te betalen bedragen passiva	-7.525	-9.434	-28.250	-38.463	-83.672
PASSIVA DERIVATEN	-919	-2.036	-7.750	-5.446	-16.151
TOTAAL GENERAAL	-93	-5.387	-8.212	26.475	12.783

LIQUIDITEITSPORTEFEUILLE

Onder CRD IV zijn de Liquidity Coverage Ratio (LCR) en de Net Stable Funding Ratio (NSFR) geïntroduceerd. De LCR geeft aan in hoeverre BNG Bank over een afdoende buffer van liquide assets beschikt, om een gestreste netto uitgaande kasstroom over een 30-daagse periode te kunnen opvangen. De NSFR is een ratio voor liquiditeit voor de periode van een jaar. Deze ratio wordt berekend door de beschikbare stabiele funding te delen op de vereiste stabiele funding. Zowel de LCR als de NSFR zijn onderworpen aan een minimumeis van 100%. BNG Bank beschikt over een liquiditeitsportefeuille om op korte termijn onder gestreste omstandigheden over liquide middelen te kunnen beschikken zonder gebruik te hoeven maken van de naam van BNG Bank in de markt. Primair komt deze wens voort uit prudent liquiditeitsbeleid en secundair uit de verplichting om te kunnen voldoen aan de eisen uit nieuwe regelgeving. De assets in de portefeuille zijn opgedeeld in twee categorieën, namelijk level I activa (de zeer liquide assets) en level II activa (de liquide activa). Level II activa mogen voor maximaal 40% aan de waarde van de

liquiditeitsportefeuille bijdragen. De portefeuille bestaat voor 90% (2013: 79%) van de totale LCR-waarde uit level I activa en voor 10% (2013: 21%) van de totale LCR-waarde uit level II activa. De LCR per eind 2014 bedroeg 168% en voldeed daarmee aan de minimumnorm.

Eind 2014 bedroeg de LCR-waarde van de liquiditeitsportefeuille EUR 9,1 miljard (2013: EUR 4,6 miljard). De stijging van EUR 4,5 miljard (2013: EUR 3,0 miljard daling) wordt veroorzaakt door het terugontvangen van bezwaard papier en groei in de portefeuille.

LCR-KLASSE	31-12-2014			
	RESTANT HOOFDSOM	RESTANT HOOFDSOM ONBEZWAARD	MARKTWAARDE ONBEZWAARD	LCR-WAARDE ONBEZWAARD
Level I – Overheid	5.628	3.763	4.980	4.980
Level I – Supranationaal	2.848	2.848	3.246	3.246
Level II A – Overheid/ Supranationaal	81	81	94	94
Level II A – Covered Bonds	574	574	570	570
Level II B – Corporates	196	196	130	130
Level II B – RMBS	140	140	104	104
TOTAAL	9.467	7.602	9.124	9.124

LCR-KLASSE	RESTANT HOOFDSOM	RESTANT HOOFDSOM ONBEZWAARD	MARKTWAARDE ONBEZWAARD	31-12-2013
				LCR-WAARDE ONBEZWAARD
Level I – Overheid	4.833	1.783	1.968	1.968
Level I – Supranationaal	2.368	1.558	1.638	1.638
Level II A – Overheid/ Supranationaal	103	103	102	87
Level II A – Covered Bonds	495	495	550	467
Level II B – Corporates	235	235	258	129
Level II B – RMBS	392	392	386	290
TOTAAL	8.426	4.566	4.902	4.579

TOELICHTING:

- Marktwaarde: marktwaarde van het onbezwaarde deel van de liquiditeitsportefeuille;
- LCR-waarde: LCR-liquiditeitswaarde van het onbezwaarde deel van de liquiditeitsportefeuille.

Ultimo 2014 is nominaal EUR 0,4 miljard (2013: EUR 2,0 miljard) aan activa uit deze portefeuille ingezet als onderpand voor repotransacties en EUR 1,4 miljard (2013: EUR 1,8 miljard) als onderpand voor derivatentransacties.

BEZWAARDE EN ONBEZWAARDE FINANCIËLE ACTIVA

Bezwaarde financiële activa zijn in situaties van funding- en liquiditeitsbehoefte niet vrij ter beschikking om op korte termijn in deze behoefte te voorzien. De hierna volgende tabel geeft de balanswaarden weer van de financiële activa, opgesplitst naar bezwaarde activa (niet vrij ter beschikking) en onbezwaarde activa (vrij ter beschikking).¹⁶

¹⁶ BNG Bank rapporteert jaarlijks de bezwaarde en onbezwaarde financiële activa op basis van de cijfers per jaareinde.

Kas en tegoeden bij de centrale banken
Bankiers
Financiële activa tegen reële waarde (excl. derivaten)
Financiële activa voor verkoop beschikbaar
Kredieten
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA

31-12-2014		
BEZWAARD	ONBEZWAARD	TOTAAL
0	2.241	2.241
10.089	957	11.046
0	2.725	2.725
2.704	10.989	13.693
889	89.843	90.732
13.682	106.755	120.437

Kas en tegoeden bij de centrale banken
Bankiers
Financiële activa tegen reële waarde (excl. derivaten)
Financiële activa voor verkoop beschikbaar
Kredieten
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA

31-12-2013		
BEZWAARD	ONBEZWAARD	TOTAAL
0	1.467	1.467
7.384	1.125	8.509
53	2.404	2.457
5.645	3.962	9.607
0	92.074	92.074
13.082	101.032	114.114

OPERATIONEEL RISICO

DEFINITIES

Operationeel risico is het risico van verliezen als gevolg van tekortkomingen van interne processen, mensen en systemen, of als gevolg van externe gebeurtenissen. Operationeel risico omvat onder meer de volgende risico's:

- IT-risico is het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continu of onvoldoende beveiligd worden ondersteund door informatietechnologie.
- Uitbestedingsrisico is het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden uitbesteedde werkzaamheden dan wel door deze derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel wordt geschaad.
- Integriteitsrisico is het risico dat de integriteit van de instelling wordt geschaad als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van de organisatie, dan wel haar medewerkers en cliënten in het kader van wet- en regelgeving en maatschappelijke en door de instelling opgestelde normen.
- Juridisch risico is het risico samenhangend met (veranderingen in en naleving van) wet- en regelgeving, het mogelijk bedreigd worden van haar rechtspositie, met inbegrip van de mogelijkheid dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar of niet correct gedocumenteerd zijn.
- Algemeen: operationeel risico dat niet valt onder IT-, uitbestedings-, integriteits- of juridisch risico.

ALGEMEEN

Het lijnmanagement is als 'first line of defense' primair verantwoordelijk voor het beheersen van operationeel risico in de dagelijkse bedrijfsvoering, conform beleid en afspraken. Het wordt daarbij ondersteund door gespecialiseerde afdelingen, zoals Interne Controle. Operationele risico's kunnen en hoeven niet volledig te worden gemitigeerd. Deze risico's moeten wel inzichtelijk en beheersbaar worden gemaakt.

Risk Control is de 'second line of defense' en zorgt voor overzicht en inzicht in risico's en voor richtlijnen voor beheersing. Ze ondersteunt en adviseert het lijnmanagement, onder meer door het faciliteren van periodieke 'risk self assessments' en de analyse van operationele risico's. De geïdentificeerde risico's, beheersmaatregelen en restrisico's worden vastgelegd. Waar nodig doet Risk Control voorstellen voor aanvullende beheersmaatregelen en houdt zij toezicht op de tijdige invoering ervan. Restrisico's worden voorgelegd aan de verantwoordelijke directeur. Deze adviseert de Raad van Bestuur over de eventuele acceptatie van de restrisico's. Naast de assessments

adviseert Risk Control in projecten en bij wijziging van processen over de beheersing van operationeel risico. Onafhankelijk van de self assessments, de risicoanalyses door Risk Control en de activiteiten van Interne Controle voert de IAD audits uit naar de opzet, het bestaan en de werking van beheersmaatregelen. De IAD vormt daarmee de 'third line of defense' en rapporteert aan de Raad van Bestuur. Jaarlijks geven de directeuren en de stafhoofden aan de Raad van Bestuur aan of zij in control zijn voor de processen en risico's waarvoor zij verantwoordelijk zijn. Verder wordt vanuit de compliancefunctie periodiek een integriteitsanalyse gemaakt.

BNG Bank registreert operationele incidenten vanaf een bepaalde omvang. Hiertoe melden de medewerkers in het operationele proces de incidenten bij Risk Control. Naast registratie beziet Risk Control in overleg met de afdelingen of het proces, systemen of werkwijzen moeten worden aangepast om incidenten in de toekomst te voorkomen. Elk kwartaal wordt een incidentenrapportage aangeboden aan de Raad van Bestuur en de directie. Jaarlijks vindt rapportage plaats over de incidenten met een (mogelijke) impact van meer dan EUR 100.000 aan de Raad van Bestuur en het Audit & Risk Committee van de Raad van Commissarissen. De incidentenrapportage over 2014 bevatte 3 incidenten (2013: 4). Het effect van deze incidenten op het jaarresultaat van de bank was zowel in 2014 als 2013 beperkt.

IT-RISICO

Het informatiebeleid is erop gericht de informatievoorziening zo in te richten dat de bank in staat blijft haar bedrijfsstrategie succesvol uit te voeren. Preventieve maatregelen prevaleren bij het beheersen van het IT-risico. Deze maatregelen zijn erop gericht (potentiële) incidenten te voorkomen dan wel zo snel mogelijk te detecteren en de mogelijk voortkomende schade te beperken dan wel zo snel mogelijk te herstellen. Om de continuïteit van de IT-ondersteuning te kunnen garanderen is ook in 2014, met succes, een uitwijktest uitgevoerd waarmee is vastgesteld dat de dienstverlening in geval van een calamiteit kan worden voortgezet op uitwijksystemen. Ook worden de systemen frequent getest op de (on)mogelijkheid om te worden gehackt.

De bank is een kleine speler die toch moet voldoen aan alle eisen die aan grote instellingen worden gesteld. Belangrijke uitgangspunten zijn de dienstverlening aan klanten, de eisen van toezichthouders en risicobeheersing. Om het IT-risico te beperken wordt gestreefd naar beperking van de complexiteit. De dynamiek van de financiële markten en de eisen die vanuit wet- en regelgeving worden gesteld vormen in dit verband voor de bank een uitdaging. Voor

IT resulteert dat in een volle projectenportefeuille en forse investeringen in hard- en software. De versterking van de informatiemanagementfunctie heeft in 2014 verder vorm gekregen en zal ook in 2015 aandacht krijgen.

In 2014 zijn verbeteringen doorgevoerd in de kwaliteit van de projectenplanning. Hierdoor is de bank beter in staat om de projectenportefeuille, die voor een belangrijk deel met IT samenhangt, te sturen en daarbij de juiste prioriteiten te stellen. Gezien de volle IT-kalender, vooral door de noodzakelijke aanpassingen in systemen vanwege veranderende wet- en regelgeving, is dit een belangrijk aandachtspunt voor de bank.

In 2014 heeft de bank de door DNB gevraagde self assessment naar het niveau van informatiebeveiliging uitgevoerd. De conclusie hieruit was dat het niveau van informatiebeveiliging, na een beperkt aantal in 2014 doorgevoerde aanpassingen, voldoet aan de normen die vanuit DNB worden gesteld.

Zoals bij het uitbestedingsrisico beschreven heeft de bank haar IT deels uitbesteed aan Centric FSS. Een goede samenwerking tussen de bank en Centric FSS is noodzakelijk om het IT-risico te kunnen beheersen. De uitbreiding van de interne capaciteit van de IT-afdeling om de grote hoeveelheid projecten het hoofd te kunnen bieden wordt in 2015 gecontinueerd. De verwachting is dat dit ook de komende jaren noodzakelijk zal zijn.

UITBESTEDINGSRISICO

De belangrijkste uitbesteding van BNG Bank is de uitbesteding van een deel van de IT-activiteiten aan Centric FSS. De activiteiten betreffen betalingsverkeer en de rekening-courantadministratie, het rekencentrum en het werkplekbeheer. Via service level agreements en een binnen de bank ingerichte demand organisatie zijn de door Centric FSS uitgevoerde activiteiten met die van BNG Bank verbonden.

IT-ondersteuning is voor een bank cruciaal. Daarom zorgt de bank voor een goede monitoring en evaluatie van de dienstverlening. Onderdeel daarvan is de ISAE 3402 verklaring die Centric FSS jaarlijks afgeeft. Extra assurance wordt verkregen doordat de Interne Audit Dienst van de bank periodiek een onderzoek doet bij Centric FSS. Daarnaast besteedt de bank structureel aandacht aan de financiële situatie van Centric FSS en zorgt zij voor contingency plannen.

INTEGRITEITSRISICO

Integriteit is een integraal onderdeel van de bedrijfsvoering. De BNG Bank Bedrijfscode is leidend voor het handelen van de bank en haar medewerkers. De bank laat integer en betrouwbaar handelen prevaleren boven het uitsluitend behalen van financieel gewin. De BNG Bank Bedrijfscode is gepubliceerd op de website van de bank. De norm voor integere bedrijfsvoering is nader ingevuld op grond van de Code Banken en wet- en regelgeving op het gebied van beloningsbeleid. Nieuwe werknemers, zowel interne als externe, worden getoetst op integriteit bij indiensttreding.

Periodiek wordt integriteit bankbreed onder de aandacht gebracht. Dit zal in 2015 gebeuren in combinatie met het afleggen van de bankierseed door het gehele personeel.

De bank eist ook van haar klanten en leveranciers integer handelen. Zij heeft hiervoor regels opgesteld omtrent de acceptatie, identificatie en monitoring van klanten en transacties, in het kader van Customer Due Diligence.

JURIDISCH RISICO

De bank heeft een gespecialiseerde juridische afdeling die onder meer de taak en verantwoordelijkheid heeft om afspraken met klanten en andere partijen op een juridisch juiste wijze vast te leggen in overeenkomsten. Hiertoe zijn standaardcontracten en -bepalingen opgesteld, die worden beheerd in een interne (contract)modellenbibliotheek. Bij afwijkingen van deze standaardmodellen wordt de afdeling Juridische Zaken altijd ingeschakeld.

De bank werkt toe naar een verder geautomatiseerde administratie van contractuele bepalingen in overeenkomsten met klanten, waarbij wordt gestreefd naar zoveel mogelijk standaardisering van voorwaarden en bepalingen. Hiertoe wordt de interne modellenbibliotheek doorontwikkeld en bijgewerkt, mede in het belang van de efficiency van het kredietverleningsproces. Dit zorgt er voor dat het operationele proces zo min mogelijk handmatige werkzaamheden bevat en daarmee de noodzaak tot individuele contracten zoveel als mogelijk wordt voorkomen. Dit proces loopt in 2015 door.

Onder meer in geval van complexe (veelal consortiale) transacties en in gevallen waarbij specialistische juridische kennis is vereist, schakelt de afdeling Juridische Zaken externe juristen in.

BNG Bank is per einde 2014 betrokken in een zeer beperkt aantal juridische procedures. De bank heeft de geschillen beoordeeld en verwacht geen negatieve financiële gevolgen uit deze procedures. In het verslagjaar hebben de juridische procedures niet geleid tot uitbetaling van claims.

ONTWIKKELINGEN OPERATIONEEL RISICO

Het comprehensive assessment van de ECB bracht in 2014 een grote additionele werkdruk met zich mee. De ECB stelt andere eisen aan banken en BNG Bank wordt behandeld als alle andere banken. De vragen die worden gesteld vergen een precieze en cijfermatig onderbouwde beantwoording, ongeacht het risicoprofiel van de bank. Als bank met een laag kredietrisicoprofiel en afwijkend business model is BNG Bank gericht op kennisintensieve samenwerking en dienstbaarheid aan de klanten. De strakke deadlines en het moeten voldoen aan snel veranderende eisen van toezichthouders vergt extra en andere inspanning. Ondanks uitbreiding in menskracht is de werkdruk hoog in delen van de organisatie. De operationele risico's die hieruit voortkomen zijn een aandachtspunt.

Vanuit de Raad van Bestuur is voor 2015 een programma met betrekking tot datakwaliteit geïnitieerd waarin zowel technische aspecten worden meegenomen als aspecten die te maken hebben met bewustzijn en gedrag.

Op basis van de recente ontwikkelingen zijn de risk self assessments qua vorm en structuur aangepast om het beheer van operationeel risico beter te faciliteren. De aandacht voor operationeel risico binnen projecten en bij proceswijzigingen wordt versterkt.

De bezetting wordt voor 2015 op een aantal kritieke plekken significant versterkt. Desondanks zal de werkdruk naar verwachting hoog blijven. Waar nodig zal bovendien externe menskracht worden ingehuurd. Omdat BNG Bank een technisch en kennisintensief bedrijf is, waar de activiteiten van medewerkers vaak meerdere aandachtsgebieden bestrijken, kost het inwerken van nieuwe medewerkers relatief veel tijd.

STRATEGISCH RISICO

DEFINITIES

Strategisch risico is het risico dat strategische beslissingen van de bank zelf bij uitvoering tot verliezen kunnen leiden en/of de kans op verliezen als gevolg van buiten de instelling of groep komende veranderingen op het gebied van concurrentieverhoudingen, belanghebbenden, reputatie en ondernemingsklimaat (inclusief politiek). Strategisch risico bestaat uit de volgende onderdelen:

- Concurrentierisico is het risico dat de concurrentie- en marktpositie van de bank wordt beïnvloed als gevolg van activiteiten, acties en/of besluiten van (nieuwe) concurrenten.
- Afhankelijkheidsrisico is het risico dat de invloed van en ontwikkelingen bij stakeholders resulteren in conflicterende belangen met de bank en/of beïnvloeding van de financiële positie van de instelling.
- Reputatierisico is het risico dat de marktpositie van de bank verslechtert als gevolg van negatieve perceptie van het imago van de bank door stakeholders.
- Risico uit hoofde van ondernemingsklimaat is de kans op verliezen als gevolg van veranderingen in de omgeving op het gebied van economie, beursklimaat, loon- en/of koopkrachtontwikkelingen, maatschappij, politiek en technologie.

CONCURRENTIERISICO, AFHANKELIJKHEIDSRISICO EN ONDERNEMINGSKLIMAAT

Toetreden tot de markt die BNG Bank bedient is als gevolg van de relatief lage kredietmarges niet eenvoudig. Schaalgrootte en efficiency zijn voorwaarden voor een winstgevend bedrijfsmodel. Partijen die streven naar winst-maximalisatie zullen deze markt slechts beperkt kunnen en willen betreden. Het concurrentierisico is daarom nog altijd beperkt. De laatste jaren dreigde er eerder een gebrek aan concurrentie. Met het normaliseren van de markten zal de concurrentie naar verwachting weer toenemen. De grote hoeveelheid nieuwe regelgeving leidt tot aanzienlijke kostenstijgingen en daarmee afnemende efficiency in financiële zin. Andere banken hebben hier ook mee te maken. Het is vooralsnog onduidelijk in hoeverre de verschillende bedrijfsmodellen van financiële instellingen worden beïnvloed en of concurrentieverhoudingen daardoor zullen wijzigen.

Afhankelijkheidsrisico en politiek risico (ondernemingsklimaat) zijn bij BNG Bank nauw verweven, omdat overheden zowel aandeelhouder als klant zijn. Het afhankelijkheidsrisico is daarom hoog waar het gaat om ontwikkelingen bij de overheid. De aanhoudende bezuinigingen in de publieke sector leiden er momenteel toe dat de balans van BNG Bank uit hoofde van kredietverlening nauwelijks groeit. Vanuit de optiek van schaalgrootte en kostenratio's is dit nadelig. Om te voldoen aan de vanaf begin 2018 verplichte leverage ratio kan dit als voordeel worden gezien.

Een potentiële bedreiging is de toekomstige rol van woningcorporaties. Onderdeel van het advies van de parlementaire enquêtecommissie woningcorporaties is om de geldgevers meer risico te laten dragen in de financiering van corporaties. Als dit het geval wordt is dit van invloed op het bedrijfsmodel van BNG Bank. De bank zal alsdan haar risicoprofiel moeten aanpassen of accepteren dat ze deze belangrijke klantengroep minder goed kan bedienen. Daarnaast komt een dergelijke maatregel de efficiency van het kredietverleningsproces niet ten goede en zal daarom in ieder geval tot hogere tarieven leiden voor de maatschappelijke taak die wordt uitgevoerd door de woningcorporaties.

Een andere potentiële bedreiging vormt de EU-richtlijn voor het herstel en de afwikkeling van kredietinstellingen, de Bank Recovery and Resolution Directive (BRRD). Deze leidt tot de vraag of de Nederlandse Staat BNG Bank mag bijstaan in geval van problemen zonder dat dit staatssteun of bail-in discussies oproept. Onduidelijkheid over de precieze vorm en interpretatie van de bail-in regelgeving maakt de ratingbureaus thans voorzichtig.

BNG Bank neemt incidenteel en op bescheiden schaal met risicodragend vermogen deel in projecten voor gebiedsontwikkeling. Dit is een middel om ook als kredietverlener bij die projecten betrokken te worden. Gezien de marktomstandigheden in de sector is vanaf medio 2010 een pas op de plaats gemaakt en zijn sindsdien vrijwel geen nieuwe participaties in projecten aangegaan.

REPUTATIERISICO

BNG Bank zoekt steeds naar oplossingen die in het belang zijn van de klant. Dit acht zij van het grootste belang voor haar reputatie als bank van en voor de publieke sector. Dit uit zich niet alleen in het aanbieden van de producten die de klant vraagt, maar vooral ook in terughoudendheid als niet voldoende duidelijk is dat het betreffende product in het belang is van de klant. Wanneer klanten vragen om financieringsconstructies die naar de mening van de bank

niet geschikt zijn voor de betreffende relatie, worden deze hierop gewezen. Dit geldt vooral wanneer het kleinere organisaties betreft, waarvan de bank veronderstelt dat intern niet de expertise aanwezig is om bijvoorbeeld de waardeontwikkeling van financiële instrumenten onder stressvolle marktomstandigheden te kunnen schatten. In het interne productgoedkeuringsproces van de bank wordt hiermee rekening gehouden.

Reputatierisico geldt uiteraard ook met betrekking tot de andere stakeholders, waaronder beleggers en aandeelhouders. Het ontstaat vaak als gevolgrisico als andere risico's niet goed beheerst worden. Het maakt dan ook impliciet deel uit van alle elementen van risicobeleid. Door de verschillende risico's te mitigeren wordt indirect de reputatie van de bank beschermd.

KAPITAAL EN SOLVABILITEIT

Na publicatie van het derde Baselse Akkoord en deels op basis daarvan is een veelheid aan nieuwe regelgeving geformuleerd en gepubliceerd. In 2013 zijn deze regels in wetgeving verankerd door middel van het Capital Requirements Directive IV (CRD IV) en de bijbehorende Capital Requirements Regulation (CRR). Het CRD IV gedeelte is vertaald in nationale wetgeving waarbij nationale discreties mogelijk waren. Voor CRR geldt dat deze stap de facto is overgeslagen en dat de inhoud rechtstreeks wet is in alle lidstaten van de EU. Dit staat bekend als 'single rule book' omdat verschillen tussen de lidstaten niet meer mogelijk zijn. De CRR is op 27 juni 2013 gepubliceerd in het Official Journal of the European Union en op 30 november 2013 gevolgd door een gewijzigde versie. Vanaf 1 januari 2014 is de CRR van toepassing. Het CRD IV gedeelte is gelijktijdig gepubliceerd en inmiddels in de Nederlandse wetgeving opgenomen.

In CRD IV/CRR is onder meer een leverage ratio geïntroduceerd. Hiermee wordt de ratio tussen de niet-risicogewogen balansgrootte en het kapitaal van de bank bedoeld. Omdat de balans van BNG Bank voor een zeer groot deel uit niet-risicogewogen kredietverlening bestaat pakt de leverage ratio veel slechter uit dan de tier 1-ratio. Het minimum vereiste niveau voor deze ratio wordt naar verwachting niet eerder dan in 2017 formeel vastgesteld. Basis voor dit besluit is een uiterlijk in 2016 op te leveren advies door de European Banking Association (EBA), waarbij expliciet rekening gehouden dient te worden met de verschillende bedrijfsmodellen die banken kennen. Tot op heden is alleen een percentage van 3% genoemd. Nationaal bestaat geen bevoegdheid om een lagere leverage ratio vast te stellen, maar wel om een hogere vast te stellen. In Nederland dienen de vier systeembanken aan een niveau

van 4% te gaan voldoen per 2018. BNG Bank geldt niet als systeembank en heeft in haar kapitaalplanning het door het Basels comité genoemde minimumniveau van 3% gehandhaafd. Dit heeft er onder meer toe geleid dat met ingang van de winst over het boekjaar 2011 het dividend is verlaagd van 50% naar 25%. Ook de mogelijkheid tot het aantrekken van hybride kapitaal dat kwalificeert als (additioneel) tier 1-vermogen maakt deel uit van het migratieplan en de voorbereiding van een mogelijke uitgifte is vergevorderd. Met deze maatregelen voorkomt de bank dat de kredietverstrekking aan haar klanten in gevaar komt als gevolg van een knellende leverage ratio.

Om haar goede credit ratings te behouden werkt BNG Bank al lange tijd met een zelfopgelegde tier 1-ratio van 18% die ook ruim genoeg is om aan de eisen van CRD IV te voldoen. Deze ratio acht de bank nog ruimschoots voldoende in relatie tot haar risicoprofiel. Vanwege de wens om deze ratio ten opzichte van andere banken hoog te houden streeft de bank voor 2015 en verder naar een ratio die hoger is dan 18%. Per 31 december 2014 bedroegen de tier 1-ratio en de CET 1-ratio 24%. BNG Bank hanteert de 'Standardised Approach' (SA) voor kredietrisico en marktrisico. Voor operationeel risico hanteert de bank de 'Basic Indicator Approach'.

In de volgende tabel zijn de ratio's per 31-12-2014 op basis van de uitgangspunten van CRD IV/CRR weergegeven en per 31-12-2013 op basis van Basel II. De minimaal extern vereiste normen per 31-12-2014 geven de gewenste eindsituatie (2018) weer.

SOLVABILITEIT CRD IV/CRR

	31-12-2014		31-12-2013	
	MINIMAAL EXTERN VEREIST	AANWEZIG	MINIMAAL EXTERN VEREIST	AANWEZIG
CRD IV/CRR UITGANGSPUNTEN (2014)				
Toetsingvermogen	934	2.770	923	2.810
Total capital ratio	8%	24%	8%	24%
Common Equity Tier 1-vermogen	529	2.770	461	2.806
Common Equity Tier 1-ratio	4,5%	24%	4%	24%
Risico gewogen activa	nvt	11.681	nvt	11.530
Leverage ratio (LR)	3%	2,0%	nvt	2,3%

KAPITAALVEREISTEN EN RISICOGEWOGEN ACTIVA

	31-12-2014		31-12-2013	
	RISICO- GEWOGEN BEDRAG	KAPITAAL- VEREISTEN	RISICO- GEWOGEN BEDRAG	KAPITAAL- VEREISTEN
KREDIETRISICO				
Standaardbenadering (onderverdeeld in categorieën)				
Decentrale overheden	481	39	400	32
Instellingen (per 31-12-2014 incl. CVA charge)	580	46	428	34
Ondernemingen	6.794	543	7.026	562
Verenigingen, stichtingen etc.	665	53	632	51
Gedekte obligaties	525	42	451	36
Securitisaties	1.454	116	1.399	112
Participatie in beleggingsfondsen	124	10	126	10
Overig	208	17	145	12
	10.831	866	10.607	849
MARKTRISICO				
Standaardbenadering	–	–	–	–
OPERATIONEEL RISICO				
Basisindicator benadering	850	68	923	74
TOTAAL	11.681	934	11.530	923

REGULATORY KAPITAAL

	31-12-2014	31-12-2013
REGULATORY KAPITAAL		
Aandelenkapitaal	139	139
Agioreserve	6	6
Herwaarderingsreserve	-15	-
Wettelijke en statutaire reserve	632	601
Overige reserves	2.071	1.889
Winst lopend boekjaar	-	283
Verwachte dividenduitkering	-	-71
Aftrekposten	-63	-41
COMMON EQUITY TIER-1 VERMOGEN	2.770	2.806
Aanvullend Tier 1-vermogen	-	4
TIER 1-VERMOGEN	2.770	2.810
TOETSINGSVERMOGEN	2.770	2.810

INFASERING CRD IV/CRR TOT 2018

Onderstaand zijn de ratio's op basis van de CRD IV/CRR uitgangspunten in 2018 weergegeven. Dit betekent dat in de berekening van de ratio's de herwaarderingsreserve volledig is meegenomen. De minimaal extern vereiste normen geven de gewenste eindsituatie (2018) weer.

CRD IV/CRR UITGANGSPUNTEN (2018)	
Toetsingvermogen	
Total capital ratio	
Common Equity Tier 1-vermogen	
Common Equity Tier 1-ratio	
Risico gewogen activa	
Leverage ratio (LR)	

31-12-2014		31-12-2013	
MINIMAAL EXTERN VEREIST	AANWEZIG	MINIMAAL EXTERN VEREIST	AANWEZIG
934	3.019	934	2.946
8%	26%	8%	25%
529	3.019	525	2.946
4,5%	26%	4,5%	25%
nvt	11.681	nvt	11.669
3%	2,2%	nvt	2,4%

KAPITAALVEREISTEN EN RISICOGEWOGEN ACTIVA

	31-12-2014		31-12-2013	
	RISICO- GEWOGEN BEDRAG	KAPITAAL- VEREISTEN	RISICO- GEWOGEN BEDRAG	KAPITAAL- VEREISTEN
KREDIETRISICO				
Standaardbenadering (onderverdeeld in categorieën)				
Decentrale overheden	481	39	400	32
Instellingen (incl. CVA charge)	580	46	567	45
Ondernemingen	6.794	543	7.026	562
Verenigingen, stichtingen etc.	665	53	632	51
Gedekte obligaties	525	42	451	36
Securitisaties	1.454	116	1.399	112
Participatie in beleggingsfondsen	124	10	126	10
Overig	208	17	145	12
	10.831	866	10.746	860
MARKTRISICO				
Standaardbenadering	–	–	–	–
OPERATIONEEL RISICO				
Basisindicator benadering	850	68	923	74
TOTAAL	11.681	934	11.669	934

REGULATORY KAPITAAL

	31-12-2014	31-12-2013
REGULATORY KAPITAAL		
Aandelenkapitaal	139	139
Agioreserve	6	6
Herwaarderingsreserve	234	180
Wettelijke en statutaire reserve	632	601
Overige reserves	2.071	1.889
Winst lopend boekjaar	–	283
Verwachte dividenduitkering	–	–71
Aftrekposten	–63	–81
COMMON EQUITY TIER 1-VERMOGEN	3.019	2.946
Aanvullend Tier 1-vermogen	–	–
TIER 1-VERMOGEN	3.019	2.946
TOETSINGSVERMOGEN	3.019	2.946

KAPITAALBELEID

Het kapitaalbeleid is vormgegeven in het zogeheten ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). Centraal in dit beleid staat het kapitaalbeheersplan, waarin de hoogte en de samenstelling van het kapitaal worden bepaald op basis van de risico's waarvoor het kapitaal de dekking vormt. Bij het vaststellen van het benodigde kapitaal worden tevens enkele stress scenario's meegenomen die het kapitaal kunnen aantasten.

De bank kent een Commissie Kapitaalbeleid en Financiële Regelgeving waarin de partijen zijn vertegenwoordigd die betrokken zijn bij de toedeling van het beschikbare kapitaal, het gebruik daarvan en de monitoring van dat gebruik. Deze Commissie wordt voorgezeten door een lid van de Raad van Bestuur en bereidt de toedeling van het kapitaal

voor, waarover in het Directieoverleg wordt besloten. Met betrekking tot Financiële Regelgeving volgt deze Commissie de ontwikkelingen en neemt waar nodig actie om besluitvorming voor te bereiden en invoering uit te laten voeren.

Het beschikbare kapitaal wordt bepaald binnen de restricties van Pijler I en Pijler II uit de Baselse kapitaalakkoorden. Dit betreft respectievelijk het regulatorisch kapitaal en het economisch kapitaal. Daarnaast gelden de maatstaven die in de risk appetite van de bank zijn geformuleerd als bovengrenzen aan de inzet van kapitaal.

Per risicosoort wordt kapitaal toegewezen. De daadwerkelijke risico's mogen niet uitkomen boven deze bedragen. Het benodigde kapitaal voor kredietrisico onder Pijler I wordt bepaald op basis van solvabiliteitsweging. Het benodigde kapitaal voor kredietrisico onder Pijler II wordt bepaald met een model dat het mogelijke verwachte en onverwachte verlies berekent. Hiervoor geldt een betrouwbaarheidsinterval van 99,99% en een tijdshorizon van een jaar. Het betrouwbaarheidsinterval is hoog gekozen vanwege de ratingambitie van de bank. Door de in aantallen beperkte klantengroepen is de bank aangewezen op expertmodellen. De onzekerheden die dergelijke modellen met zich brengen heeft mede de keuze voor dit hoge betrouwbaarheidsinterval bepaald.

Maandelijks vindt voor Pijler I en Pijler II per risicosoort een confrontatie plaats tussen toegewezen kapitaal en daadwerkelijk gebruik. In 2014 werden geen kapitaallimieten overschreden.

Er is een publieke discussie over de vraag of kredietverlening aan of onder garantie van overheden solvabiliteitsvrij kan blijven. De zogenaamde nulweging van de Nederlandse Staat in termen van solvabiliteit is een belangrijke pijler onder de BIS ratio van de bank. Ook onder Pijler II van de kapitaalregels van het Basel II akkoord beschouwt de bank het kredietrisico in economische termen als nihil. In de praktijk heeft zich ook nog nimmer een kredietverlies voorgedaan op de kredietverlening aan of onder garantie van de Nederlandse overheid. Een andere weging van kredieten aan de Nederlandse publieke sector of gegarandeerd door de Nederlandse publieke sector kan een aanzienlijk effect hebben op de tier 1-ratio van BNG Bank. De bank verwacht ook in dat geval nog aan de minimum-eisen te kunnen voldoen, hoewel dit uiteindelijk afhankelijk van de zwaarte van de weging is. ■

31

REËLE WAARDE VAN FINANCIËLE INSTRUMENTEN

De reële waarde is de prijs (ongecorrigeerd voor transactiekosten) die, ongeacht de intentie of de mogelijkheid, zou worden ontvangen indien een actief wordt verkocht of de prijs die zou worden betaald indien een passief wordt overgedragen in een ordelijke transactie tussen marktdeelnemers per waardingsdatum onder de geldende marktcondities. Uitgangspunt is dat de waardering vanuit het perspectief van marktpartijen moet worden gezien, waarbij alleen specifieke kenmerken en beperkingen van het financieel instrument meegenomen worden. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen drie ‘levels’ van reële waarde waarbij de aard en de mate van significantie van de inputfactoren op de totale waardering een doorslaggevende rol spelen voor de juiste classificatie in de hiërarchie.

REËLE WAARDE HIËRARCHIE

- **LEVEL 1:** waardering op basis van (ongecorrigeerde) gequoteerde marktprijzen van het instrument zelf, en indien niet beschikbaar van identieke instrumenten, in een actieve markt. Een financieel instrument wordt beschouwd als genoteerd in een actieve markt als de genoteerde prijs regelmatig beschikbaar is en als deze prijzen de actuele en regelmatig voorkomende ‘at arm’s length’ markttransacties weergeven. De gequoteerde marktprijzen voor financiële activa en passiva zijn gebaseerd op middenkoersen.
- **LEVEL 2:** waardering op basis van een waarderingstechniek gebruik makend van direct of indirect in de markt openbaar waarneembare inputdata, niet zijnde gequoteerde marktprijzen zoals bij level 1. In deze categorie zijn instrumenten begrepen met een waardering die gebruik maakt van genoteerde prijzen in een actieve markt voor vergelijkbare instrumenten, genoteerde prijzen voor identieke of vergelijkbare instrumenten in markten die beschouwd worden als minder dan actief of andere waarderingstechnieken waarbij alle significante inputvariabelen direct of indirect waarneembaar zijn uit de marktdata.
- **LEVEL 3:** waardering op basis van een waarderingstechniek met significant gebruik makend van niet in de markt openbaar waarneembare inputdata. In deze categorie zijn instrumenten begrepen met een waarderingstechniek die gebruik maakt van inputvariabelen die niet gebaseerd zijn op in de markt openbaar waarneembare data en waarbij de niet openbaar waarneembare marktdata een significante invloed hebben op de waardering van het instrument. Deze categorie behelst ook de instrumenten die gewaardeerd zijn op genoteerde prijzen voor vergelijkbare instrumenten waarbij significante niet openbaar waarneembare aanpassingen of (management)veronderstellingen noodzakelijk zijn om het verschil tussen de instrumenten tot uitdrukking te brengen.

BNG Bank maakt waar mogelijk gebruik van gequoteerde marktprijzen (level 1). Deze zijn voor financiële activa gebaseerd op biedkoersen en voor financiële passiva op laatkoersen. Het is toegestaan om middenkoersen te hanteren indien het marktrisico van de financiële activa en passiva geoffset wordt. BNG Bank hanteert voor haar waardering middenkoersen.

In veel gevallen is de bank bij haar debiteuren aangewezen op theoretische waardering (level 2). In dat geval wordt de reële waarde bepaald op basis van in de financiële sector gebruikelijke waarderingsmodellen en technieken, veelal modellen gebaseerd op netto-contante waardeberekening en optie-prijssmodellen. Input voor deze modellen is gebaseerd op direct of indirecte objectief waarneembare inputdata zoals marktprijzen, forward pricing, marktconforme yieldcurves voor discounting, correlaties, volatiliteiten, cross currency basisspreads, kredietwaardigheid van tegenpartijen en andere factoren, schattingen en veronderstellingen die marktpartijen zouden gebruiken om de prijs te bepalen. Ten behoeve van de bepaling van de reële waarde van financiële instrumenten, waarbij sprake is van krediet- en liquiditeitsrisico en theoretische waardering noodzakelijk is, maakt de bank gebruik van zogeheten spreadcurves. Deze spreadcurves worden geconstrueerd op basis van de relevante rentecurve en een opslag voor krediet- en liquiditeitsrisico. De kredietopslag is afhankelijk van de kredietwaardigheid van de debiteur, rekening houdend met verkregen zekerheden, garantiestellingen en looptijd van het financieel instrument. De liquiditeitsopslag is afhankelijk van de mate van verhandelbaarheid van het instrument. Minimaal één keer per kwartaal wordt het risicoprofiel van individuele klanten en financiële instrumenten beoordeeld. Indien noodzakelijk wordt de opslag voor kredietrisico aangepast.

In een beperkt aantal gevallen is de waardering van financiële instrumenten van de bank significant gebaseerd op niet in de markt openbaar waarneembare inputdata, aanpassingen en managementinschattingen (level 3).

Vanaf 2012 wordt voor interest rate swaps waarbij de bank met solvabiliteitsplichtige klanten geen overeenkomst heeft tot het dagelijks uitwisselen van onderpand een 'Credit Valuation Adjustment (CVA)' voor het kredietrisico van de tegenpartij meegenomen in de berekening van reële waarde. Naar aanleiding van gewijzigde marktusance zijn in 2014 verbeteringen doorgevoerd. In de bepaling van de reële waarde van derivatentransacties wordt de CVA voor alle derivatentransacties met alle klanten en financiële tegenpartijen waarbij de bank met de tegenpartij geen overeenkomst heeft tot dagelijkse uitwisseling van onderpand meegenomen. Ook in geval de bank met een tegenpartij

een overeenkomst heeft tot dagelijkse uitwisseling van onderpand maar deze als niet voldoende sterk wordt beschouwd, wordt de CVA voor alle derivatentransacties met deze klant of financiële tegenpartij meegenomen in de bepaling van de reële waarde. Tevens neemt de bank aanpassingen op voor het eigen kredietrisico, de 'Debit Valuation Adjustment (DVA)', in de reële waarde van derivatentransacties met klanten en financiële tegenpartijen waarbij de bank geen (voldoende sterke) overeenkomst heeft tot dagelijkse uitwisseling van onderpand.

De bank heeft de aanpassingen voor het eigen kredietrisico, de Own Credit Adjustment (OCA), voor instrumenten in Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat op grond van haar kredietwaardigheid op nihil vastgesteld.

Voor zover financiële instrumenten het karakter hebben van een termijncontract, wordt gebruik gemaakt van officiële termijnprijzen waaronder forward-rentecurves en termijnvalutakoersen. In het geval van complexe instrumenten worden de samenstellende delen van het instrument separaat gewaardeerd op basis van de hiervoor genoemde technieken en modellen. De reële waarde van het gehele instrument wordt bepaald als de som van de reële waardes van de samenstellende delen. BNG Bank heeft alleen recurring reële waarden, die op on-going basis worden bepaald ter verwerking in de financiële positie aan het eind van elke rapportageperiode.

BALANSWAARDEN VERSUS REËLE WAARDEN

	31-12-2014		31-12-2013	
	BALANS- WAARDE	REËLE WAARDE	BALANS- WAARDE	REËLE WAARDE
Kas en tegoeden bij de centrale banken	2.241	2.241	1.467	1.467
Bankiers en Kredieten	101.778	119.058	100.583	109.946
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	4.247	4.247	3.530	3.530
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	13.693	13.693	9.607	9.607
Overige financiële activa*	31.322	15.278	15.874	8.273
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA	153.281	154.517	131.061	132.823
Bankiers en Toevertrouwde middelen	14.878	16.725	13.972	14.151
Achtergestelde schulden	32	50	32	46
Schuldbewijzen	106.069	107.679	94.828	95.717
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat	3.327	3.327	3.553	3.553
Overige financiële passiva	25.357	25.357	15.086	15.086
TOTAAL FINANCIËLE PASSIVA	149.663	153.138	127.471	128.553

* In de balanswaarde van de Overige financiële activa is voor een bedrag van EUR 16.044 miljoen positief (2013: EUR 7.601 miljoen positief) de marktwaardecorrectie opgenomen uit hoofde van portfolio fair value hedging, die vrijwel geheel betrekking heeft op Bankiers en Kredieten. Dit bedrag betreft de boekhoudkundige verwerking van de effectieve delen van de ingedekte marktwaardeveranderingen. Zie ook [noot 32](#) voor een beschrijving van de wijze waarop met derivaten de marktrisico's worden afgedekt.

De juiste hiërarchische indeling wordt bij het afsluiten van een transactie bepaald op basis van de relevante kenmerken van waardering waarbij de aard en de mate van significantie van de inputfactoren op de totale waardering een doorslaggevende rol spelen voor de juiste classificatie. Indeling onder één van de drie levels dient te geschieden op basis van het laagste inputniveau welke significant is voor de reële waarde in het geheel van de transactie. Significantie wordt beoordeeld door de invloed van niet-waarneembare inputfactoren op de uitkomst van de totale waardering te bepalen, rekening houdend met de range aan mogelijke alternatieve aannames voor de betreffende niet-waarneembare inputfactoren. Minimaal één keer per kwartaal wordt per transactie de indeling beoordeeld en indien noodzakelijk aangepast.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de wijze waarop de reële waarde wordt bepaald van transacties die op reële waarde zijn gewaardeerd in de balans op basis van hiërarchische indeling zoals BNG Bank dit in haar waarderingproces heeft geborgd.

OVERZICHT VAN REËLE WAARDE LEVELS

	31-12-2014			
	LEVEL 1	LEVEL 2	LEVEL 3	TOTAAL
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	339	3.024	884	4.247
Overige financiële activa*	–	15.278	–	15.278
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	11.288	2.339	66	13.693
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA	11.627	20.641	950	33.218
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat	–	3.276	51	3.327
Overige financiële passiva	–	25.357	–	25.357
TOTAAL FINANCIËLE PASSIVA	–	28.633	51	28.684

* Exclusief waarde ingedekt risico inzake hedge accounting EUR 16.044 miljoen positief (2013: EUR 7.601 miljoen positief).

	31-12-2013			
	LEVEL 1	LEVEL 2	LEVEL 3	TOTAAL
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	–	2.475	1.055	3.530
Overige financiële activa*	–	8.273	–	8.273
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	5.289	4.097	221	9.607
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA	5.289	14.845	1.276	21.410
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat	–	3.301	252	3.553
Overige financiële passiva	–	15.086	–	15.086
TOTAAL FINANCIËLE PASSIVA	–	18.387	252	18.639

BELANGRIJKSTE WIJZIGINGEN IN REËLE WAARDE LEVELS

De toename in Financiële activa voor verkoop beschikbaar in level 1 van EUR 6 miljard is voor EUR 1,3 miljard toe te rekenen aan Staatsobligaties uitgegeven door landen uit de eurozone, ten behoeve van de uitbreiding van de liquiditeitsportefeuille. Vanwege de goede verhandelbaarheid zijn voor circa nominaal EUR 4,7 miljard aan activa overgeheveld van level 2 naar level 1. Het betreft met name beleggingen in covered bonds (nominaal EUR 1,6 miljard) en supranationale instellingen (nominaal EUR 3 miljard). Level 2 activa zijn toegenomen door investeringen in securitisaties van Nederlandse hypotheeklen voor nominaal EUR 1,5 miljard, door de ontwikkeling van de marktrente en door overheveling vanuit level 3. De afname in Financiële activa voor verkoop beschikbaar in level 3 van EUR 155 miljoen wordt onder meer veroorzaakt door de overheveling naar level 2 van beleggingen in de beleggingsfondsen van BNG Vermogensbeheer. De daling van de post Financiële passiva via het resultaat wordt veroorzaakt door overheveling van derivaten naar level 2.

VERLOOPOVERZICHT LEVEL 3 ACTIVA EN PASSIVA

	2014		
	FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT	FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR	FINANCIËLE PASSIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT
BEGINSTAND	1.055	221	-252
Resultaten via de winst-en-verliesrekening:			
– Renteresultaat	13	6	-6
– Ongerealiseerd resultaat financiële transacties	-1	-	-120
– Gerealiseerde resultaat financiële transacties	0	0	0
	12	6	-126
Ongerealiseerde waardeverandering via de herwaarderingsreserve	-	8	-
Investerings	-	-	0
Kasstromen	-41	-15	-3
Naar Level 2	-182	-154	381
Van Level 2	40	-	-51
Derivaten van actief naar passief en v.v.			
EINDSTAND	884	66	-51

	2013		
	FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT	FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR	FINANCIËLE PASSIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT
BEGINSTAND	1.123	632	-260
Resultaten via de winst-en-verliesrekening:			
– Renteresultaat	14	3	-6
– Ongerealiseerd resultaat financiële transacties	-13	–	1
– Gerealiseerde resultaat financiële transacties	0	0	0
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	1	3	-5
Ongerealiseerde waardeverandering via de herwaarderingsreserve	–	3	–
Investerings	–	3	–
Kasstroom	-63	-424	7
Deelneming geherclassificeerd naar Financiële activa voor verkoop beschikbaar	–	4	–
Naar Level 2	–	–	–
Van Level 2	–	–	–
Derivaten van actief naar passief en v.v.	-6		6
EINDSTAND	1.055	221	-252

De level 3-posten betreffen voornamelijk gestructureerde rentedragende waardepapieren waarin nagenoeg geen handel in de markt plaatsvindt. De reële waarde van deze transacties is bepaald op basis van openbare data en aangepast met behulp van significante niet waarneembare inputvariabelen.

NIET WAARNEEMBARE INPUTVARIABLEN

Voor de bepaling van de reële waarde van de level 3 activa en passiva hanteert BNG Bank de onderstaande significante niet waarneembare inputvariabelen.

FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE

Ten behoeve van de bepaling van de opslag van rentedragende waardepapieren en leningen met een inflatiecomponent is gebruik gemaakt van de volgende niet-waarneembare inputvariabelen:

- recovery rates met betrekking tot betreffende debiteuren (0,4) en de relevante monoline verzekeraars (0,3);
- een correlatiefactor tussen de debiteur en de monoline verzekeraar (0,2 of 0,9, afhankelijk van de financiële positie van de verzekeraar).

Ten behoeve van een RMBS-transactie met NHG-garantie en Portugese debiteuren zijn bij de bepaling van de individuele spreadcurves specifieke liquiditeitsopslagen toegepast als gevolg van het ontbreken van openbare marktinformatie.

FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR

Ten behoeve van een viertal ABS-transacties zijn bij de bepaling van de individuele spreadcurves specifieke liquiditeitsopslagen toegepast als gevolg van het ontbreken van openbare marktinformatie. Bij de bepaling van de marktwaarde van een infrastructuur participatiefonds is de koers afgeleid van de net asset value van het fonds (121%).

SENSITIVITEIT VAN DE REËLE WAARDE VAN LEVEL 3 ACTIVA BIJ EEN MUTATIE VAN SIGNIFICANTE INPUTFACTOREN

Met ingang van 2014 is de sensitiviteitsanalyse aangepast waardoor de sensitiviteit van de componenten inflatie, liquiditeits- en kredietopslag en rentebewegingen separaat en gecorreleerd worden weergegeven. Hiertoe zijn vier tabellen opgenomen. De eerste drie tabellen geven de sensitiviteit van de level 3 activa weer bij een separate mutatie van deze significante inputfactoren. Hoewel er geen directe afhankelijkheden bestaan tussen deze inputfactoren is in de vierde tabel de sensitiviteit van de instrumenten bij een gelijke beweging van deze drie inputfactoren weergegeven.

De vergelijkende cijfers zijn niet aangepast. De sensitiviteit van de reële waarde op basis van de eindstand van 2013 werd bepaald door het effect te meten aan de hand van een viertal parallelle rentebewegingen. Hierin werden ook de mitigerende effecten van de bijbehorende swaps getoond. In deze cijfers waren de gevolgen van bewegingen uit hoofde van krediet- en liquiditeitsrisico's niet weergegeven.

	31-12-2014				
	EFFECT BALANSWAARDE BIJ EEN MUTATIE VAN RENTECURVE MET				
BALANS- WAARDE	+10 BP	-10 BP	+100 BP	-100 BP	
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	884	-8	8	-71	102
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	66	0	0	0	0
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat	-51	0	0	3	-10
TOTAAL (NETTO)	899	-8	8	-68	92

Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat
Financiële activa voor verkoop beschikbaar
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat
TOTAAL (NETTO)

31-12-2014

EFFECT BALANSWAARDE BIJ EEN MUTATIE VAN INFLATIECOMPONENT MET

BALANS- WAARDE	+10 BP	-10 BP	+100 BP	-100 BP
884	7	-7	84	-62
66	0	0	0	0
-51	0	0	0	0
899	7	-7	84	-62

Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat
Financiële activa voor verkoop beschikbaar
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat
TOTAAL (NETTO)

31-12-2014

EFFECT BALANSWAARDE BIJ EEN MUTATIE VAN KREDIET- EN LIQUIDITEITSOPSLAG VAN

BALANS- WAARDE	+10 BP	-10 BP	+100 BP	-100 BP
884	-8	8	-67	90
66	0	0	0	0
-51	0	0	0	0
899	-8	8	-67	90

Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat
Financiële activa voor verkoop beschikbaar
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat
TOTAAL (NETTO)

31-12-2014

EFFECT BALANSWAARDE BIJ EEN MUTATIE VAN SIGNIFICANTE INPUTFACTOREN VAN

BALANS- WAARDE	+10 BP	-10 BP	+100 BP	-100 BP
884	-6	7	-58	90
66	0	0	0	0
-51	0	0	2	-10
899	-6	7	-56	80

Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat
Financiële activa voor verkoop beschikbaar
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat
TOTAAL (NETTO)

31-12-2013

EFFECT BALANSWAARDE BIJ EEN MUTATIE VAN SIGNIFICANTE INPUTFACTOREN VAN

BALANS- WAARDE	+10 BP	-10 BP	+100 BP	-100 BP
1.055	-17	17	-174	174
221	0	0	-1	1
-252	17	-17	173	-173
1.024	0	0	-2	2

BNG Bank dekt nagenoeg alle renterisico's in met behulp van swaps. Veranderingen in de reële waarde van rentedragende waardepapieren als gevolg van een verandering van de rentecurve alleen, hebben daarom een beperkt effect op het resultaat en het vermogen van de bank. In de verslagperiode is de gevoeligheid voor rentebewegingen en waardeveranderingen van de rentedragende waardepapieren en leningen met een inflatiecomponent af gaan wijken van de daarbij afgesloten swaps waarmee valuta, rente- en inflatierisico's zijn afgedekt. Deze gevoeligheid is mede door het gebruik van OIS-waardering voor swaps (met dagelijkse uitwisseling van onderpandsverplichtingen) niet langer perfect tegengesteld. Aan het einde van de looptijd van de assets en de daarbij behorende swaps zullen de marktwaardeveranderingen als gevolg van deze effecten tenderen naar nihil, mits alle partijen aan de betalingsverplichtingen hebben voldaan. Aangezien nagenoeg alle derivaten behorende bij de assets in level 3 zijn verplaatst naar level 2, is het mitigerende effect van deze swaps niet meer in deze overzichten zichtbaar. Dit verklaart de forse afname van de level 3 instrumenten in 2014 binnen de post Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat.

Het grootste deel van de assets (EUR 487 miljoen) in level 3 bestaat uit zogenaamde inflation linked bonds waarbij het renterisico en het inflatierisico zijn afgedekt door middel van swaps. Rentebewegingen uit hoofde van wijzigende krediet- of liquiditeitsopslagen hebben directe gevolgen voor het resultaat en het vermogen. Bij een integrale wijziging van de opslagen voor kredietrisico met +50 basispunten in de rentedragende waardepapieren met level 3 aan de actiefzijde van de balans daalt het resultaat van de bank met EUR 36 miljoen (2013: EUR 87 miljoen). Het default risico van deze transacties is bij aankoop verzekerd middels een garantie van een zogenaamde monoline verzekeraar. Indien de waarde van deze garanties op nihil wordt gesteld, zou dit per einde 2014 een negatief ongerealiseerd effect op het resultaat financiële transacties hebben gehad van EUR 34 miljoen (2013: EUR 52 miljoen).

REËLE WAARDE HIËRARCHIE AMORTISED COST TRANSACTIES

De volgende tabel geeft inzicht in de wijze waarop de reële waarde is bepaald van transacties die op amortised cost zijn gewaardeerd in de balans op basis van eerdergenoemde hiërarchie. In de tabel zijn niet opgenomen de kas en tegoeden bij centrale banken, cash collateral en rekening-courantsaldi vanwege het zeer kortlopende karakter.

Bankiers (exclusief cash collateral en rekening-courant)
Kredieten (exclusief rekening-courant)
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA (TEGEN AMORTIZED COST)
Bankiers (exclusief cash collateral en rekening-courant)
Schuldbewijzen
Toevertrouwde middelen (exclusief rekening-courant)
Achtergestelde schulden
TOTAAL FINANCIËLE PASSIVA (TEGEN AMORTIZED COST)

31-12-2014			
LEVEL 1	LEVEL 2	LEVEL 3	TOTAAL
441	518	14	973
558	98.427	7.175	106.160
999	98.945	7.189	107.133
–	–	1.717	1.717
57.229	50.033	–	107.262
–	–	12.402	12.402
–	–	50	50
57.229	50.033	14.169	121.431

Bankiers (exclusief cash collateral en rekening-courant)
Kredieten (exclusief rekening-courant)
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA (TEGEN AMORTIZED COST)
Bankiers (exclusief cash collateral en rekening-courant)
Schuldbewijzen
Toevertrouwde middelen (exclusief rekening-courant)
Achtergestelde schulden
TOTAAL FINANCIËLE PASSIVA (TEGEN AMORTIZED COST)

31-12-2013			
LEVEL 1	LEVEL 2	LEVEL 3	TOTAAL
–	2.529	–	2.529
–	90.629	8.609	99.238
–	93.158	8.609	101.767
–	3.440	–	3.440
–	95.717	–	95.717
–	–	8.468	8.468
–	–	46	46
–	99.157	8.514	107.671

De financiële activa tegen amortized cost opgenomen onder level 3 hebben hoofdzakelijk betrekking op solvabiliteitsplichtige kredietverlening aan statutaire marktpartijen van BNG Bank. Tevens zijn daarin opgenomen de reële waarde van de sinds 2008 naar de post Kredieten geherclassificeerde activa afkomstig uit de balanspost Financiële activa voor verkoop beschikbaar voor zover herwaardering geschiedt met niet in de markt openbaar waarneembare data. Kredietverlening aan statutaire tegenpartijen onder garantie van de overheid is opgenomen onder level 2 uit hoofde van de sterke correlatie met obligaties uitgegeven door de Nederlandse Staat. De financiële passiva tegen amortized cost die zijn opgenomen onder level 1 hebben betrekking op de door BNG Bank geëmitteerde verhandelbare benchmarkobligaties. De onderhands opgenomen middelen zijn geclassificeerd als level 3.

AFDEKKING VAN RISICO'S MET DERIVATEN

BNG Bank past in economisch opzicht hedging toe met het doel om valutarisico's te mitigeren en renterisico's op een gewenst niveau te houden. Hiertoe heeft de bank een stelsel van limieten en richtlijnen dat strikt wordt nageleefd en waarop dagelijks controle wordt uitgeoefend. Valuta- en renterisico worden voornamelijk afgedekt met behulp van derivaten. De verwerking van derivaten en afgedekte posities in de balans en winst-en-verliesrekening vindt zodanig plaats dat deze zoveel als mogelijk in lijn wordt gebracht met de feitelijke economische afdekking. BNG Bank verwerkt deze afdekkingsrelaties onder IFRS middels multi curve micro en portfolio fair value hedging alsmede cashflow hedging. In de paragraaf van de grondslagen zijn de voorwaarden opgenomen die worden gesteld aan de toepassing van deze vormen van hedge accounting.

Micro fair value hedging (MH) wordt toegepast op individuele transacties die voor wat betreft de renterisico's in een economische hedgerelatie zijn betrokken. Deze vorm van hedging wordt toegepast op nagenoeg alle uitgegeven schuldbewijzen. Door middel van derivaten, hoofdzakelijk (cross currency) interest rate swaps, worden zowel het valuta- als het renterisico afgedekt. De emissies worden gespiegeld in het derivaat, waardoor de vaste couponnen van de emissies per saldo worden getransformeerd naar variabele rentebedragen in euro's. Zowel de emissie als de bijbehorende derivaten kunnen structuren bevatten, zoals optionaliteiten, die eveneens gespiegeld zijn. De herwaarderings-effecten van afgedekte MH-transacties met betrekking tot fair value hedging worden in dezelfde balanspost verantwoord als de afgedekte transacties.

BNG Bank past ook (micro) cashflow hedge accounting toe op nagenoeg alle langlopende fundingtransacties in vreemde valuta om het resultaat van de bank te beschermen tegen de mogelijke variabiliteit in toekomstige kasstromen uit hoofde van wisselkoersveranderingen. De basisswapsread is een belangrijke bouwsteen van de waarde van een cross currency (interest rate) swap. De reële waarde van deze swaps, als separaat financieel instrument bezien, wordt dan ook beïnvloed door de mutatie van deze spread. Deze verandering heeft geen economisch effect voor de bank en zal dat in beginsel nooit hebben, omdat de bank de contracten in principe tot einde looptijd aanhoudt. Behalve in het geval van vrijwillig vervroegde aflossing van funding in vreemde valuta of onmiddellijke en volledige beëindiging van het bankbedrijf zijn er geen omstandigheden mogelijk waardoor de mutatie van de basisswapsread kan materialiseren in een gerealiseerd resultaat. Desondanks is de bank onder IFRS verplicht de verandering van de reële waarde van het instrument in de cijfers te verantwoorden. De effecten van deze

accounting mismatch worden als waardeverandering van derivaten in de winst-en-verliesrekening meegenomen. Door de toepassing van cashflow hedge accounting wordt het effectieve deel van de cashflow hedge verantwoord in een cashflow hedge reserve binnen het eigen vermogen. De resultaten uit rentestromen van zowel het afdekkingsinstrument als het afgedekte instrument worden in dezelfde periode in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Bij portfolio fair value hedging (PH) worden de renterisico's van een groep van transacties afgedekt door middel van een groep van derivaten. De hedgerelatie wordt op totaalniveau geconstrueerd en beheerst, waardoor er geen relatie met individuele transacties mogelijk is. De effectiviteit van PH is evenals die van MH bij BNG Bank in de afgelopen jaren zeer hoog geweest. Met ingang van 2014 is de effectiviteit verder verbeterd door de cashflows met een looptijd korter dan één jaar, die in een hedge accounting relatie gealloceerd kunnen worden, in PH te betrekken. Voor zover er ineffectiviteit is, komt dit tot uitdrukking in de winst-en-verliesrekening. De herwaarderingen van afgedekte PH-posities worden in de balans verantwoord onder de post Overige financiële activa. De betreffende derivaten worden bij beide vormen van boekhoudkundige hedging gewaardeerd tegen reële waarde en zijn opgenomen onder de posten Overige financiële activa en Overige financiële passiva.

Hoewel BNG Bank derivaten gebruikt ten behoeve van economische hedging is het niet in alle gevallen mogelijk om deze ook te betrekken in een boekhoudkundige, door IFRS toegestane, hedgerelatie. De reële waarde van derivaten die niet worden betrokken in een boekhoudkundige hedgerelatie worden in de balans opgenomen onder de post Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat indien de waarde positief is of onder de post Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat als de waarde negatief is. Bij de enkele derivaten die niet zijn betrokken in een boekhoudkundige hedgerelatie, is in nagenoeg alle gevallen een economische gehedgede positie aanwezig die eveneens gewaardeerd wordt tegen reële waarde met waardemutaties via het resultaat. Per saldo wordt hiermee de volatiliteit van het resultaat (uit hoofde van rente- en valutarisico's) beperkt.

De derivaten zijn opgenomen onder verschillende balansposten, afhankelijk van de accounting behandeling onder IFRS. Derivaten zijn altijd op de balans gewaardeerd tegen reële waarde. Derivatencontracten die een positieve reële waarde hebben, staan aan de actiefzijde van de balans, derivaten met een negatieve waarde staan aan de passiefzijde van de balans.

De notional amounts van de derivaten zijn hieronder opgenomen, gesplitst per balanspost en type derivaat.

	31-12-2014		31-12-2013	
	NOTIONAL AMOUNT	REËLE WAARDE	NOTIONAL AMOUNT	REËLE WAARDE
DERIVATEN BETROKKEN IN EEN BOEKHOUDKUNDIGE AFDEKKINGSRELATIE				
OVERIGE FINANCIËLE ACTIVA*				
Swaps	108.711	15.278	81.238	8.273
	108.711	15.278	81.238	8.273
OVERIGE FINANCIËLE PASSIVA				
Swaps	107.445	-25.357	115.014	-15.086
	107.445	-25.357	115.014	-15.086

* Exclusief waarde ingedekt risico inzake hedge accounting EUR 16.044 miljoen positief (2013: EUR 7.601 miljoen positief).

Vervolg zie volgende pagina

Vervolg van vorige pagina		31-12-2014		31-12-2013	
		NOTIONAL AMOUNT	REËLE WAARDE	NOTIONAL AMOUNT	REËLE WAARDE
DERIVATEN NIET BETROKKEN IN EEN BOEKHOUDKUNDIGE AFDEKKINGSRELATIE					
FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT					
Swaps		8.482	631	8.792	1.000
Forwards		15.028	879	2.335	64
Opties		325	12	360	9
		23.835	1.522	11.487	1.073
FINANCIËLE PASSIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT					
Swaps		3.029	-1.036	5.127	-1.081
Forwards		385	-4	11.710	-298
Opties		3.037	-210	748	-222
		6.451	-1.250	17.585	-1.601

Uit hoofde van kredietrisico van derivaten ontvangt BNG Bank zekerheden van tegenpartijen. Per 31 december 2014 bedroegen deze zekerheden EUR 878 miljoen (2013: EUR 422 miljoen).

VERBONDEN PARTIJEN

TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN

De Staat der Nederlanden bezit 50% van de uitstaande aandelen van BNG Bank. Transacties met de Staat betreffen onder meer obligaties die worden verhandeld op openbare markten. BNG Bank verstrekt tevens kredieten onder garantie van de Staat. Gezien de aard van deze transacties worden deze niet gezien als transacties met verbonden partijen.

Aan de heer C. van Eykelenburg is in 2008 een financiering verstrekt. Het uitstaande bedrag per jaarultimo bedraagt EUR 703.620 (2013: EUR 705.847). De gemiddelde rentevoet bedraagt 4,3% (2013: 4,3%). De lening is verstrekt tegen standaard personeelscondities van BNG Bank.

BELANGRIJKSTE BESLUITVORMINGSORGANEN VAN BNG BANK

De belangrijkste besluiten en beheersdaden worden uitgevoerd door de Raad van Bestuur. Het gevoerde beleid wordt getoetst en gecontroleerd door de Raad van Commissarissen.

BELONING RAAD VAN BESTUUR

De beloning van de Raad van Bestuur is gebaseerd op grondslagen die zijn verwoord in het Beloningsbeleid waarvan de hoofdlijn is opgenomen in het Verslag van de Raad van Commissarissen. Het integrale Beloningsbeleid is gepubliceerd op bngbank.nl. De beloning van de Raad van Bestuur kent een vaste en een variabele component. De vaste beloning is sinds 2002 slechts aangepast met de percentages zoals deze voortvloeien uit de Algemene Bank-CAO. Bestuurders en personeel bezitten geen aandelen of opties BNG Bank en ontvangen geen additionele beloning via dochtermaatschappijen van de bank.

BELONING TOEGEKEND AAN LEDEN RAAD VAN BESTUUR

(bedragen in duizenden euro's)

	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
	VASTE BELONING (A)		VARIABELE BELONING ¹ (B)		TOTAAL KORTE TERMIJN BELONING (A+B)		BIJDRAGEN PENSIOEN	
C. van Eykelenburg	448	448	32	52	480	500	148	153
J.J.A. Leenaars	362	375	24	39	386	414	123	129
J.C. Reichardt	356	356	25	41	381	397	65	69
TOTAAL	1.166	1.179	81	132	1.247	1.312	336	351

¹ Dit betreft de helft van de variabele beloning. De andere helft van de variabele beloning is voorwaardelijk toegekend en wordt na drie jaar uitgekeerd, tenzij is gebleken dat het behalen van de doelstellingen de continuïteit van BNG Bank op langere termijn heeft geschaad. Aanpassing van vastgestelde – nog niet uitgekeerde – variabele beloning kan ook plaatsvinden naar aanleiding van (onjuiste) financiële informatie, dan wel onethisch of 'non-compliant' gedrag.

² De uitgestelde voorwaardelijke variabele beloningen over 2010 en 2011 zijn in januari 2014 respectievelijk januari 2015 uitgekeerd. De Raad van Commissarissen heeft vastgesteld dat het behalen van de in 2010 en 2011 gestelde kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen de continuïteit van de bank niet heeft geschaad.

UITGESTELDE VARIABELE BELONING

(bedragen in duizenden euro's)

	2014	2013	2012	2011 ²	2010 ²
UITGESTELDE VARIABELE BELONING					
C. van Eykelenburg	32	52	72	72	75
J.J.A. Leenaars	24	39	54	54	56
J.C. Reichardt	25	41	57	57	53
TOTAAL	81	132	183	183	184

De in de verslagperiode toegekende beloningen zijn de beloningen die als last volledig in de winst-en-verliesrekening zijn verantwoord. In de winst-en-verliesrekening is in 2014 EUR 2 miljoen (2013: EUR 2 miljoen) aan beloningen en pensioenlasten opgenomen.

De variabele beloning 2014 is vastgesteld op maximaal 25% (2013: 25%) van de gedefinieerde componenten van de vaste beloning. De toekenning van de variabele beloning is afhankelijk van de mate waarin de door de Raad van Commissarissen gestelde kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen zijn behaald. Op advies van de Remuneratiecommissie heeft de Raad van Commissarissen vastgesteld in welke mate de doelstellingen variabele beloning 2014 door de leden van de Raad van Bestuur zijn gehaald. Gedetailleerde informatie hierover is opgenomen in het verslag van de Raad van Commissarissen aan de aandeelhouders. De realisatie van de doelstellingen voor de variabele beloning over 2014 heeft geleid tot toekenning van 57% van de maximale variabele beloning (2013: 93%). De leden van de Raad van Bestuur hebben in 2014 een vergoeding voor representatiekosten ontvangen van EUR 3.900 (2013: EUR 3.900). In 2015 vindt geen aanpassing van deze vergoeding plaats.

BNG Bank heeft in 2014 een bedrag aan crisisheffing van EUR 149.181 (2013: EUR 157.068) ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht dat is gerelateerd aan de beloning van de Raad van Bestuur. De crisisheffing betreft een additionele werkgeverslast en maakt geen onderdeel uit van de beloning van de Raad van Bestuur.

BELONING RAAD VAN COMMISSARISSEN

De beloning van de Raad van Commissarissen is in 2011 door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders aangepast met ingang van 1 januari 2012. Het beleid ter zake is gericht op een marktconforme beloning, die onafhankelijk is van het resultaat van de vennootschap. Daarbij wordt rekening gehouden met het karakter van de vennootschap, de beoogde kwaliteit van commissarissen, de benodigde beschikbaarheid voor de taak alsmede het tijdsbeslag en daarnaast aspecten van verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid. Commissarissen bezitten geen aandelen of opties BNG Bank en ontvangen geen beloningen via dochtermaatschappijen van de bank.

De vergoeding voor de leden van de Raad van Commissarissen vond ingeval van benoeming of aftreden pro rata parte van de zittingsperiode gedurende het boekjaar plaats. Leden die deel uitmaakten van het Audit & Risk Committee, de Selectie- en Benoemingscommissie, de Remuneratiecommissie of de Commissie Marktstrategie ontvingen daarvoor een additionele toelage. Daarnaast ontving de voorzitter van de Raad van Commissarissen een toelage naast de basisvergoeding. Deze toelagen zijn verwerkt in het overzicht Beloning leden Raad van Commissarissen. De leden van de Raad van Commissarissen ontvingen een onkostenvergoeding van EUR 1.000

(2013: EUR 1.000). Leden die deel uitmaakten van één of meerdere commissies ontvingen per commissie daarenboven een onkostenvergoeding van EUR 500 (Audit & Risk Committee en Commissie Marktstrategie), respectievelijk EUR 250 (Remuneratiecommissie en Selectie- en Benoemingscommissie).

Gewezen commissarissen ontvingen geen beloning. De bank heeft in 2014 en 2013 geen bedrag aan crisisheffing ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht dat is gerelateerd aan de beloning van de Raad van Commissarissen.

BELONING LEDEN RAAD VAN COMMISSARISSEN

(bedragen in duizenden euro's)*

	2014	2013
H.O.C.R. Ruding, voorzitter	36	36
Mevr. S.M. Dekker, vicevoorzitter en secretaris	32	32
H.H. Apotheker	9	26
Mevr. H.G.O.M. Berkers	–	12
C.J. Beuving	22	–
L.M.M. Bolsius	20	–
T.J.F.M. Bovens	26	26
W.M. van den Goorbergh	35	35
Mevr. P.H.M. Hofsté	29	22
Mevr. J. Kriens	20	–
J.J. Nooitgedagt	29	29
R.J.J.M. Pans	9	26
Mevr. M. Sint	30	26
TOTAAL	297	270

* Inclusief additionele toelagen, exclusief onkostenvergoeding en BTW.

34**VOORWAARDELIJKE SCHULDEN**

Hieronder zijn alle verplichtingen opgenomen die voortvloeien uit transacties waarbij de bank zich garant heeft gesteld voor een derde. Deze garanties worden voor een beperkt deel gedekt door een contragarantie van de overheid. Het betreft overwegend Letters of Credit met een resterende contractuele looptijd van meer dan vijf jaar, die de bank heeft afgegeven ten behoeve van klanten in de nutssector. BNG Bank neemt de verplichtingen op tegen de onderliggende hoofdsom die bij in gebreke blijven van de leningnemer uitbetaald zou moeten worden.

	31-12-2014	31-12-2013
Voorwaardelijke schulden	172	188

35**ONHERROEPELIJKE FACILITEITEN**

Dit betreft het geheel van verplichtingen uit hoofde van onherroepelijke toezeggingen die kunnen leiden tot kredietverlening en is als volgt op te splitsen:

	31-12-2014	31-12-2013
Raamovereenkomsten, betreffende het ongebruikte deel van kredietfaciliteiten	4.228	3.997
Gecontracteerde kredietverlening met verstrekking in de toekomst	1.098	1.928
TOTAAL	5.326	5.925

Verstrekking van deze gecontracteerde kredietverlening vindt volgens contract als volgt plaats:

	31-12-2014	31-12-2013
Tot drie maanden	611	905
3 – 12 maanden	367	762
1 – 5 jaar	120	261
TOTAAL	1.098	1.928

Vrijwel al deze kredietverlening kent een contractuele looptijd van langer dan vijf jaar. Het gemiddelde rentepercentage is 1,5% (2013: 2,6%). BNG Bank neemt ook deze verplichtingen op tegen de onderliggende, nog niet opgenomen, hoofdsom.

36

VERBONDEN FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA

In verband met verstrekte en ontvangen zekerheidsstelling (onderpand) in het kader van betalingsverkeer en in het kader van transacties op de geldmarkt en uitleentransacties zijn delen van de financiële activa en passiva niet ter vrije beschikking. In de volgende tabel zijn de nominale waarden en de onderpandswaarden weergegeven.

SOORT ONDERPAND	31-12-2014		31-12-2013	
	NOMINALE WAARDE	ONDERPANDS WAARDE	NOMINALE WAARDE	ONDERPANDS WAARDE
Onderpand verstrekt aan centrale banken*	13.715	9.734	12.796	8.806
Effecten verstrekt aan overige financiële instellingen	15	24	15	23
Effecten verstrekt in repotransacties	425	522	2.742	2.929
Effecten verstrekt inzake derivatentransacties	1.425	2.157	2.003	2.169
Contanten gestort inzake derivatentransacties	10.089	10.089	5.982	5.983
IN ONDERPAND GEGEVEN	25.669	22.526	23.538	19.910
Effecten ontvangen in reverse repotransacties	1.109	1.111	–	–
Effecten ontvangen inzake derivatentransacties	17	19	–	–
Contanten ontvangen inzake derivatentransacties	878	878	422	422
IN ONDERPAND ONTVANGEN	2.004	2.008	422	422
TOTAAL	23.665	20.518	23.116	19.488

* Van de totale waarde van de activa die als onderpand zijn verstrekt aan de centrale bank ('collateral deposited') is slechts een beperkt deel daadwerkelijk aangewend als onderpand door de centrale bank ('collateral in use'). Per einde 2014 bedroeg de onderpandswaarde van het daadwerkelijk aangewende deel, uit hoofde van de garantie voor incassobestanden van klanten, EUR 615 miljoen (eind 2013: EUR 0 miljoen).

37

AANSPRAKELIJKHEID BESTUURDERS EN COMMISSARISSEN

Bestuurders en commissarissen van de vennootschap zijn door de vennootschap gevrijwaard ter zake van mogelijke persoonlijke aansprakelijkheid, behoudens in geval van opzet of grove schuld. Daarnaast heeft de vennootschap een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering gesloten die ook dekking geeft aan bestuurders en medewerkers die namens de vennootschap optreden als bestuurder of commissaris bij één of meer deelnemingen van de vennootschap.

38

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Begin maart 2015 zijn de uitkomsten van een balanstest van de voormalige Hypo Alpe-Adria-Bank bekend geworden. De conclusie was dat er een kapitaaltekort is ontstaan in een bandbreedte van EUR 4 tot 8 miljard. De Oostenrijkse Staat heeft aangegeven geen nieuw kapitaal beschikbaar te willen stellen voor deze zogenoemde ‘wind down entity’ HETA. De ‘Austrian Financial Market Authority’ (FMA) heeft HETA overgenomen en heeft vastgesteld dat HETA in resolutie is onder de nieuwe ‘Austria Bank Recovery and Resolution Law’. Deze wet is uitgebreid om ook de verschaffers van vreemd vermogen van entiteiten als HETA mee te laten betalen aan de afwikkeling. Daarnaast heeft de FMA een moratorium uitgeroepen tot 31 mei 2016 op de rente- en aflossingsverplichtingen van HETA. Dit betekent dat HETA in die periode niet aan de betalingsverplichtingen ter grootte van circa EUR 1 miljard zal voldoen.

BNG Bank is in het bezit van een ‘senior unsecured bond’ ter grootte van EUR 125 miljoen nominaal met een garantie van de deelstaat Karinthië. In deze garantie is expliciet opgenomen dat de houder van de bond niet betaalde vorderingen op deze deelstaat kan verhalen na afwikkeling van HETA en dat er een rentevergoeding betaald dient worden voor de periode tussen vervaldatum en de datum van uitbetaling.

Naar aanleiding van deze berichtgeving is veel onduidelijkheid ontstaan over de waarde van de vorderingen op HETA en de bijbehorende garanties van de deelstaat Karinthië. In de eerste week van maart 2015 was de volatiliteit van de marktwaarde van de door HETA uitgegeven schuldbewijzen groot. BNG Bank is na uitgebreide analyse tot de conclusie gekomen dat er geen reden is voor een bijzondere waardevermindering per jaareinde 2014. HETA voldeed per die datum aan alle betalingsverplichtingen, de in januari 2015 vervallen coupon is tijdig en volledig betaald en er waren geen indicaties dat niet aan de toekomstige betalingsverplichtingen zou worden voldaan, gesteund door de

verwachting dat de Oostenrijkse overheid een eventueel faillissement zou willen voorkomen en dat de garant aan haar verplichtingen zal voldoen. Het afgekondigde moratorium wordt daarom door de bank beschouwd als zogeheten ‘non adjusting subsequent event’.

De IFRS-regelgeving schrijft een bijzondere waardevermindering voor bij een gerede verwachting dat de debiteur niet aan al zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. De bank heeft de verwachting dat de deelstaat Karinthië aan haar garantieverplichtingen zal voldoen, al dan niet gesteund door de Oostenrijkse overheid. Toch heeft een en ander zeer waarschijnlijk tot gevolg dat de bank in 2015 een bijzondere waardevermindering in de winst-en-verliesrekening dient op te nemen. Omdat deze bond is geclassificeerd als Financiële activa voor verkoop beschikbaar is de mogelijke afwaardering het verschil tussen de nominale waarde en de marktprijs. Per jaareinde 2014 bedroeg deze koers ongeveer 70%. In de eerste week van maart 2015 schommelde deze koers rond de 50%.

39**MEERJARIG KAPITALISATIE- EN DIVIDENDBELEID**

Het kapitalisatie- en dividendbeleid moet bezien worden in het licht van de wijzigingen in de prudentiële regelgeving die banken er onder meer toe nopen meer vermogen aan te houden. De nieuwe regelgeving – en overigens ook de huidige kapitalisatie in relatie tot de afgesproken minimumnormen – heeft ertoe geleid dat met ingang van het dividend over het boekjaar 2011 het reguliere pay-out percentage is verlaagd van 50% naar 25%. De verlaging van het reguliere pay-out percentage geldt in beginsel voor de periode tot 2018; het jaar waarin de bank aan de nieuwe minimale leverage ratio zal moeten voldoen. De verlaging zal worden heroverwogen zodra duidelijkheid wordt verkregen over de definitieve vorm en hoogte van de leverage ratio, alsmede bij het onverhoopt niet uitkomen van verwachtingen ten aanzien van groei en/of resultaatontwikkeling. BNG Bank heeft in 2014 een update van het plan opgesteld om uiterlijk ultimo 2017 te kunnen voldoen aan de minimumnorm van 3% voor de leverage ratio. Dit plan is ook ter beschikking gesteld aan de toezichthouders.

DEELNEMINGEN MET INVLOED VAN BETEKENIS EN JOINT VENTURES

DEELNEMINGEN MET INVLOED VAN BETEKENIS

Dataland BV, Rotterdam

Een gemeentelijk non-profit initiatief met activiteiten die leiden tot het breed toegankelijk maken van alle mogelijke gegevens betreffende registergoederen uit het informatiedomein van gemeenten en/of andere publieke lichamen.

Data B Mailservice Holding BV, Leek

Verzorgen van print- en mailservices tot diensten m.b.t. betalingsverkeer, direct marketing en berichtenverkeer o.a. aan overheidsinstellingen.

NV Trustinstelling Hoevelaken, Den Haag

Het aanvaarden en beheren van pandrechten en andere zekerheden.

31-12-2014 31-12-2013

30%

30%

45%

45%

40%

40%

Vervolg zie volgende pagina

Vervolg van vorige pagina

JOINT VENTURES AANGEGAAN DOOR BNG GEBIEDSONTWIKKELING BV

Samen met overheden voor eigen rekening en risico ontwikkelen en uitgeven van gebied/grond. De betrokken partijen in de participaties hebben gelijke stemrechten waardoor geen enkele partij overheersende zeggenschap heeft.

Ontwikkelingsmaatschappij Jachthaven Drimmelen CV te Drimmelen
 Ontwikkelingsmaatschappij Jachthaven Drimmelen Beheer BV te Drimmelen
 Grondontwikkeling en -uitgifte van woningbouw

Ontwikkelingsbedrijf Bedrijvenpark Pannenweg CV te Nederweert
 Ontwikkelingsbedrijf Bedrijvenpark Pannenweg Beheer BV te Nederweert
 Grondontwikkeling en -uitgifte van bedrijventerrein

CV Ontwikkelingsmaatschappij Zenkeldamshoek te Goor
 Zenkeldamshoek Beheer BV te Goor
 Grondontwikkeling en -uitgifte van bedrijventerrein

De Bulders Woningbouw CV
 De Bulders Woningbouw BV
 Grondontwikkeling en -uitgifte woningbouw

Ontwikkelingsmaatschappij Westergo CV te Harlingen
 Ontwikkelingsmaatschappij Westergo BV te Harlingen
 Grondontwikkeling en -uitgifte bedrijventerrein

Vervolg zie volgende pagina

31-12-2014 31-12-2013

50% 50%

50% 50%

50% 50%

50% 50%

80% 80%

50% 50%

80% 50%

50% 50%

44% 41%

50% 50%

Vervolg van vorige pagina

JOINT VENTURES AANGEGAAN DOOR BNG GEBIEDSONTWIKKELING BV

	31-12-2014	31-12-2013
Haventerrein Westzaan CV te Zaanstad	30%	30%
Bedrijventerrein Westzaan Noord CV te Zaanstad	40%	40%
Ontwikkelingsbedrijf Haventerrein Westzaan BV te Zaanstad Grondontwikkeling en -uitgifte bedrijventerrein	50%	50%
Ruimte voor Ruimte CV I te 's-Hertogenbosch	24%	24%
Ruimte voor Ruimte CV II te 's-Hertogenbosch	24%	24%
Ruimte voor Ruimte Beheer BV te 's-Hertogenbosch Grondontwikkeling en -uitgifte t.b.v. woningbouw	24%	24%
Ontwikkelingsmaatschappij 'Het Nieuwe Westland' CV te Den Haag	50%	50%
Ontwikkelingsmaatschappij 'Het Nieuwe Westland' BV te Den Haag Grondontwikkeling en -uitgifte t.b.v. woningbouw	50%	50%
Ontwikkelingsmaatschappij ROM-S CV (Schelluinen) te Den Haag	50%	50%
ROM-S Beheer BV (Schelluinen) te Den Haag Grondontwikkeling en -uitgifte bedrijventerrein/parkeerlocaties	50%	50%
Project Suijssenwaerde CV te Den Haag	80%	80%
Project Suijssenwaerde Beheer BV te Den Haag Grondontwikkeling en -uitgifte woningbouw, recreatiewoningen	50%	50%

Vervolg zie volgende pagina

Vervolg van vorige pagina	31-12-2014	31-12-2013
JOINT VENTURES AANGEGAAN DOOR BNG GEBIEDSONTWIKKELING BV		
CV Bedrijvenpark Oostflakkee te Den Haag	80%	80%
Bedrijvenpark Oostflakkee Beheer BV te Den Haag	50%	50%
Grondontwikkeling en -uitgifte bedrijventerrein		
SGN Bestaand Rijsenhout CV te Den Haag	50%	} 50%
SGN Nieuw Rijsenhout CV te Den Haag	50%	
SGN Advies CV te Den Haag	43%	
SGN Bestaand Rijsenhout Beheer BV te Den Haag	50%	–
SGN Nieuw Rijsenhout Beheer BV te Den Haag	50%	–
SGN Advies BV Beheer te Den Haag	50%	–
Stallingsbedrijf Glastuinbouw Nederland Groep BV te Den Haag	50%	50%
Grondontwikkeling en -uitgifte t.b.v. glastuinbouwlocaties		
Glastuinbouwontwikkelingsmaatschappij Overbuurtse Polder CV te Bleiswijk	–	33%
Glastuinbouwontwikkelingsmaatschappij Overbuurtse Polder Beheer BV te Bleiswijk	–	33%
Grondontwikkeling en -uitgifte t.b.v. glastuinbouwlocaties		
Ontwikkelmaatschappij Meerburg CV te Zoeterwoude	50%	50%
Ontwikkelmaatschappij Meerburg Beheer BV te Zoeterwoude	50%	50%
Grondontwikkeling en -uitgifte sportterreinen, woningbouw, kantoren		
Vervolg zie volgende pagina		

Vervolg van vorige pagina	31-12-2014	31-12-2013
JOINT VENTURES AANGEGAAN DOOR BNG GEBIEDSONTWIKKELING BV		
Ontwikkelcombinatie De Bongerd CV te Amsterdam	14%	14%
Ontwikkelcombinatie De Bongerd BV te Amsterdam	14%	14%
Vastgoedontwikkeling t.b.v. woningbouw en parkeervoorziening		
Sportstad Heerenveen Grondexploitatie CV te Heerenveen	50%	50%
Sportstad Heerenveen Grondexploitatie BV te Heerenveen	50%	50%
Grondontwikkeling, -uitgifte en exploitatie sportterreinen		
Regionaal bedrijvenpark Laarakker CV te Cuijk	50%	50%
Regionaal bedrijvenpark Laarakker BV te Cuijk	50%	50%
Grondontwikkeling en -uitgifte van bedrijventerrein		
Wonen Werken Waterman BV te Rijsbergen	50%	50%
Wonen Werken Waterman CV te Rijsbergen	50%	50%
Grondontwikkeling en -uitgifte van woningbouwlocaties/bedrijventerrein		
Waalwaardwonen CV te Zaltbommel	50%	50%
Waalwaardwonen BV te Zaltbommel	50%	50%
Grondontwikkeling en -uitgifte van woningbouwlocaties/bedrijventerrein		
De Jonge Voorn BV te Guisveld (Zaandam)	80%	80%
De Jonge Voorn CV te Guisveld(Zaandam)	80%	80%
Grondontwikkeling en -uitgifte t.b.v. woningbouwlocaties		
Vervolg zie volgende pagina		

Vervolg van vorige pagina	31-12-2014	31-12-2013
BiesboschMarinaDrimmelen Vastgoedontwikkeling CV te Drimmelen	–	50%
BiesboschMarinaDrimmelen Vastgoedontwikkeling Beheer BV te Drimmelen Bouw recreatiewoningen (in liquidatie)	–	50%
JOINT OPERATIONS AANGEGAAN DOOR BNG GEBIEDSONTWIKKELING BV		
Vastgoedontwikkeling Handelskade OudeTonge VOF te Oude Tonge Bouw recreatiewoningen en winkelruimte	50%	50%

41

SAMENGEVATTE FINANCIËLE INFORMATIE

	2014	2013
DEELNEMINGEN MET INVLOED VAN BETEKENIS		
Balanswaarde investering (noot 6)	2	2
WAARDE VAN HET AANDEEL IN:		
Totaal activa	5	4
Totaal verplichtingen	2	2
Baten	12	8
Resultaat uit voortgezette bedrijfsactiviteiten	1	1
Eigen vermogen	3	2
Gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten	4	3

	2014	2013
JOINT VENTURES AANGEGAAN DOOR BNG GEBIEDSONTWIKKELING BV		
Balanswaarde investering (noot 6)	52	51
BALANSWAARDE VAN HET AANDEEL IN:		
Totaal activa	133	151
Totaal verplichtingen	103	103
Baten	11	9
Resultaat uit voortgezette bedrijfsactiviteiten	-12	-8
Eigen vermogen	30	48
Gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten	18	40

BETROKKENHEID IN NIET-GECONSOLIDEERDE GESTRUCTUREERDE ENTITEITEN

					2014
	BNG DEPOSITO FONDS	BNG KAPITAAL- MARKT FONDS	SECURITI- SATIES	COVERED BONDS	TOTAAL
Omvang entiteit (balanstotaal)	439	262	33.552	27.480	61.734
Betrokkenheid in entiteit (balanswaarde/omvang in %)	16%	4%	9%	3%	6%
BALANSWAARDE BELANG/INVESTERING:					
– Bankiers (noot 2)	–	–	–	–	–
– Kredieten (noot 2)	–	–	1.151	544	1.695
– Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat (noot 4)	–	–	290	247	537
– Financiële activa voor verkoop beschikbaar (noot 5)	70	10	1.583	39	1.702
TOTAAL BALANSWAARDE	70	10	3.024	830	3.934

Maximale blootstelling aan verlies*
Ratio balanswaarde vs maximale blootstelling aan verlies
BEDRAG AAN INKOMSTEN PER TYPE:
– Fondsrendement
– Beheervergoeding
– Interestbate
– Verkoopresultaten
TOTAAL INKOMSTEN
VERLIES OP INVESTERING IN VERSLAGPERIODE:
– Via het eigen vermogen
– Via de winst- en verliesrekening
TOTAAL VERLIEZEN

					2014
BNG DEPOSITO FONDS	BNG KAPITAAL-MARKT FONDS	SECURITI-SATIES	COVERED BONDS	TOTAAL	
70	10	3.024	830	3.934	
1	1	1	1	1	
–	–	–	–	–	
2	1	–	–	3	
–	–	15	27	42	
–	–	–	–	–	
2	1	15	27	45	
1	–	–	–	1	
–	–	–	–	–	
1	–	–	–	1	

* Balanswaarde BNG Bank.

BETROKKENHEID IN NIET-GECONSOLIDEERDE BELEGGINGSFONDSEN

De beleggingsfondsen worden beheerd door BNG Vermogensbeheer en zijn opgericht als fondsen voor gemene rekening die voor rekening en risico van de participanten beleggen. De beleggingsdoelstelling van de fondsen is erop gericht om door een zorgvuldige selectie van krediet- en renterisico, een zo hoog mogelijk risicogewogen rendement na te streven ten opzichte van de fondsverplichtingen. Hierbij geldt dat de fondsen beleggen in vastrentende waarden en hoofdsomgegarandeerde beleggingen of afgeleide instrumenten daarvan conform de richtlijnen van de Wet Fido/Ruddo en de Regeling Beleggen en Belenen. BNG Bank heeft deze beleggingsfondsen, anders dan het belang dat ze heeft middels participaties, niet gefinancierd of anderszins ondersteund en heeft ook niet de intentie om dit in de nabije toekomst te gaan doen.

De beleggingsfondsen beleggen gespreid in duurzame vastrentende waarden (o.a. covered bonds en obligaties in financials) en hoofdsomgegarandeerde beleggingen. Deze beleggingen worden deels uitgegeven of gegarandeerd door Europese overheden en supranationale instellingen. Het fonds wordt volledig gefinancierd door de inleg van de participanten en heeft in 2014 geen financieringsproblemen gekend. Er zijn geen activa overgedragen aan de fondsen. De beleggingsfondsen keren geen performance fee uit, wel een beheervergoeding voor de beheerder.

BNG DEPOSITO FONDSEN

Dit beleggingsfonds heeft participaties in Vaste Looptijd Tranches (VLT), Egalisatie I tranches (ETI) en Egalisatie II tranches (ETII). De ETI- en ETII-tranches betreffen het risicokapitaal (fondsvermogen). De VLT-tranches hebben het karakter van deposito's. De participanten staan pro rata parte bloot aan het fondsrendement op de investering in de betreffende participaties. De ETI- respectievelijk ETII-participatiehouders zijn echter achtergesteld. Zij dragen de eerste verliezen, voordat de VLT-houders worden geraakt. Winsten komen eerst aan de VLT-participanten toe tot aan het niveau van een prognoserendement.

BNG Bank houdt participaties aan in het BNG Deposito Fonds. Ultimo 2014 is het exposure van de bank EUR 70 miljoen (aandeel in het fonds), waarvan EUR 65 miljoen aan risicokapitaal. De bank heeft gedurende 2014 op haar aandeel in het fonds een verlies geleden van EUR 1 miljoen via het eigen vermogen. De bank heeft een beheervergoeding over 2014 ontvangen van EUR 2 miljoen.

BNG KAPITAALMARKT FONDS

Dit beleggingsfonds bestaat uit subfondsen waarvan het vermogen is afgescheiden. De participanten staan voor hun aandeel pro rata parte bloot aan het subfondsrendement en aan het risico op de investering in de betreffende participaties van het subfonds.

BNG Bank houdt participaties aan in het BNG Kapitaalmarkt Fonds. Ultimo 2014 is het exposure van de bank EUR 10 miljoen (aandeel in het fondsvermogen). De bank heeft gedurende 2014 op haar aandeel in het fonds geen verlies geleden. De bank heeft een beheervergoeding over 2014 ontvangen van EUR 1 miljoen.

BETROKKENHEID IN NIET-GECONSOLIDEERDE SECURITISATIES EN COVERED BOND GESTRUCTUREERDE ENTITEITEN

BNG Bank heeft beleggingen in gesecuritiseerde en met extra zekerheden afgedekte rentedragende waardepapieren die via niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten lopen. BNG Bank heeft deze entiteiten, anders dan het belang dat ze heeft als investeerder in rentedragende waardepapieren, niet gefinancierd of anderszins ondersteund. De bank heeft niet de intentie om deze entiteiten in de nabije toekomst anderszins te financieren of te ondersteunen. Er zijn door de bank geen activa overgedragen aan deze entiteiten.

De securitisaties en covered bonds hebben hypotheekportefeuilles als onderpand. De ingelegde gelden van investeerders, zoals BNG Bank, dienen ter financiering van de banken die de onderliggende hypotheeken hebben verstrekt. De gestructureerde entiteiten zijn onafhankelijk opererende entiteiten die geen andere activiteiten uitvoeren naast het beheer van de investeringen en bijbehorende geldstromen.

Ultimo 2014 is het exposure van de bank op de investeringen in securitisaties EUR 3,0 miljard en op de covered bond waardepapieren EUR 0,8 miljard. De bank heeft gedurende 2014 op haar investering in dit papier geen verlies geleden en over 2014 EUR 42 miljoen aan interestbaten gegenereerd.

Den Haag, 6 maart 2015

RAAD VAN BESTUUR

C. VAN EYKELENBURG, VOORZITTER

J.J.A. LEENAARS

J.C. REICHARDT

RAAD VAN COMMISSARISSEN

H.O.C.R. RUDING, VOORZITTER

MEVR. S.M. DEKKER, VICEVOORZITTER (TEVENS SECRETARIS)

C.J. BEUVING

L.M.M. BOLSIUS

T.J.F.M. BOVENS

W.M. VAN DEN GOORBERGH

MEVR. P.H.M. HOFSTÉ

MEVR. J. KRIENS

J.J. NOOITGEDAGT

MEVR. M. SINT

Enkelvoudige jaarrekening

Enkelvoudige balans 259

Enkelvoudige winst-en-verliesrekening 260

Enkelvoudig overzicht van gerealiseerde en
ongerealiseerde resultaten 261

Enkelvoudig kasstroomoverzicht 262

Enkelvoudig mutatieoverzicht eigen vermogen 264

Grondslagen enkelvoudige jaarrekening 265

Toelichting enkelvoudige jaarrekening 266

ENKELVOUDIGE BALANS

In miljoenen euro's

ACTIVA

Kas en tegoeden bij de centrale banken ¹
Bankiers ²
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat ³
Overige financiële activa ⁴
Financiële activa voor verkoop beschikbaar ⁵
Kredieten ²
Deelnemingen ⁶
Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen ⁷
Overige activa ^{8,9}

TOTAAL ACTIVA**PASSIVA**

Bankiers ¹⁰
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat ¹¹
Overige financiële passiva ¹²
Schuldbewijzen ¹³
Toevertrouwde middelen ¹⁰
Achtergestelde schulden ¹⁰
Overige passiva ^{8,9}
Totaal verplichtingen

Eigen vermogen ¹⁴**TOTAAL PASSIVA****31-12-2014****31-12-2013**

2.241	1.467
11.046	8.509
4.247	3.530
31.322	15.874
13.688	9.592
90.700	92.044
70	68
16	17
152	51

153.482**131.152**

2.544	3.939
3.327	3.553
25.357	15.086
106.069	94.828
12.313	10.024
32	32
253	265
149.895	127.727

3.587

3.425

153.482**131.152**

De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de Toelichting enkelvoudige jaarrekening.

ENKELVOUDIGE WINST-EN-VERLIESREKENING

In miljoenen euro's

– Rentebaten ¹⁵

– Rentelasten ¹⁶

Renteresultaat

Resultaten uit deelnemingen ¹⁷

– Provisiebatens ¹⁸

– Provisielasten ¹⁹

Provisieresultaat

Resultaat financiële transacties ²⁰

Overige resultaten ²¹

TOTAAL BATEN

– Personeelskosten ²²

– Andere beheerskosten ²³

Personeels- en andere beheerskosten

Afschrijvingen ²⁴

TOTAAL BEDRIJFSLASTEN

Bijzondere waardeverminderingen ²⁵

Bankenbelasting ²⁶

WINST VOOR BELASTINGEN

Belastingen ⁹

NETTOWINST

De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de Toelichting enkelvoudige jaarrekening.

	2014	2013
	1.255	1.511
	813	982
	442	529
	9	2
	30	22
	5	4
	25	18
	-187	-5
	1	1
	290	545
	34	32
	25	23
	59	55
	2	2
	61	57
	10	51
	30	33
	189	404
	-53	-115
	136	289

ENKELVOUDIG OVERZICHT VAN GEREALISEERDE EN ONGEREALISEERDE RESULTATEN

In miljoenen euro's

NETTOWINST

Reclassificeerbare resultaten rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen:

Mutatie cashflow hedge reserve

Mutatie herwaarderingsreserve financiële activa voor verkoop beschikbaar:

- ongerealiseerde waardeverandering
- gerealiseerde waardeverandering overgeheveld naar winst-en-verliesrekening

Niet-reclassificeerbare resultaten rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen:

Mutatie actuariel resultaat

RESULTATEN RECHTSTREEKS VERWERKT IN HET EIGEN VERMOGEN

TOTAAL

	2014	2013
NETTOWINST	136	289
Reclassificeerbare resultaten rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen:		
Mutatie cashflow hedge reserve	43	401
Mutatie herwaarderingsreserve financiële activa voor verkoop beschikbaar:		
- ongerealiseerde waardeverandering	66	101
- gerealiseerde waardeverandering overgeheveld naar winst-en-verliesrekening	-12	-24
	<u>54</u>	<u>77</u>
	97	478
Niet-reclassificeerbare resultaten rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen:		
Mutatie actuariel resultaat	<u>0</u>	<u>0</u>
RESULTATEN RECHTSTREEKS VERWERKT IN HET EIGEN VERMOGEN	97	478
TOTAAL	233	767

ENKELVOUDIG KASSTROOMOVERZICHT

In miljoenen euro's

blad 1/2

KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN

Winst voor belastingen

Aanpassingen voor:

- Afschrijvingen
- Bijzondere waardeverminderingen
- Ongerealiseerde resultaten via de winst-en-verliesrekening

Kasstroom uit bedrijfsoperaties

Mutatie bankiers (niet direct opeisbaar)

Mutatie kredieten

Mutatie toevertrouwde middelen

Mutatie derivaten

Betaalde vennootschapsbelasting

Overige mutaties uit operationele activiteiten

TOTAAL KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN *

KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN

Investerings en aankopen:

- Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat en financiële activa voor verkoop beschikbaar
- Deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures
- Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen

Desinvesteringen, aflossingen en verkopen:

- Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat en financiële activa voor verkoop beschikbaar
- Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen

TOTAAL KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN

* De ontvangen rente is EUR 5.314 miljoen (2013: EUR 5.550 miljoen), de betaalde rente is EUR 4.745 miljoen (2013: EUR 5.008 miljoen).

	2014	2013
Winst voor belastingen	189	404
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	2	2
- Bijzondere waardeverminderingen	10	51
- Ongerealiseerde resultaten via de winst-en-verliesrekening	198	32
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	399	489
Mutatie bankiers (niet direct opeisbaar)	-4.150	-464
Mutatie kredieten	783	1.326
Mutatie toevertrouwde middelen	1.184	-1.243
Mutatie derivaten	927	-124
Betaalde vennootschapsbelasting	-128	-216
Overige mutaties uit operationele activiteiten	8	-544
TOTAAL KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN *	-1.376	-1.265
	-977	-776
Investerings en aankopen:		
- Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat en financiële activa voor verkoop beschikbaar	-4.052	-3.973
- Deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures	-3	-3
- Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen	-1	-
	-4.056	-3.976
Desinvesteringen, aflossingen en verkopen:		
- Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat en financiële activa voor verkoop beschikbaar	2.077	3.995
- Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen	-	-
	2.077	3.995
TOTAAL KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN	-1.979	19

ENKELVOUDIG KASSTROOMOVERZICHT

In miljoenen euro's

blad 2/2

KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN

Ontvangsten uit hoofde van:

- Schuldbewijzen
- Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat

Betalingen uit hoofde van:

- Schuldbewijzen
- Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat
- Achtergestelde schulden
- Dividend

TOTAAL KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN

NETTO TOENAME IN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN

Geldmiddelen en kasequivalenten per 1 januari

GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN PER 31 DECEMBER

De geldmiddelen en kasequivalenten zijn als volgt opgebouwd per 31 december:

- Kas en tegoeden bij de centrale banken
- Kasequivalenten onder de actiefpost bankiers
- Kasequivalenten onder de passiefpost bankiers

	2014	2013
	49.604	54.270
	22	21
	<u>49.626</u>	<u>54.291</u>
	-45.683	-54.405
	-142	-408
	-3	-2
	-71	-83
	<u>-45.899</u>	<u>-54.898</u>
	3.727	-607
	771	-1.364
	1.469	2.833
	2.240	1.469
	2.241	1.467
	2	2
	-3	-
	<u>2.240</u>	<u>1.469</u>

ENKELVOUDIG MUTATIE- OVERZICHT EIGEN VERMOGEN

In miljoenen euro's

STAND 1-1-2013

- Nettowinst
- Ongerealiseerde resultaten
- Overboeking Reserve reële waardevermeerderingen
- Dividenduitkering
- Toevoeging uit winstinhouding voorgaand boekjaar

STAND 31-12-2013

- Nettowinst
- Ongerealiseerde resultaten
- Overboeking Reserve reële waardevermeerderingen
- Dividenduitkering
- Toevoeging uit winstinhouding voorgaand boekjaar

STAND 31-12-2014

KAPITAAL	AGIO- RESERVE	HERWAAR- DERINGS- RESERVE	CASH- FLOW HEDGE RESERVE	RESERVE REËLE WAARDE- VERMEER- DERINGEN	OVERIGE RESERVES	ONVER- DEELDE WINST	TOTAAL
139	6	103	-69	208	2.020	334	2.741
						289	289
		77	401	116	-116		478
					-83		-
					334	-334	-83
							-
139	6	180	332	324	2.155	289	3.425
						136	136
		54	43				97
				-150	150		-
					-71		-71
					289	-289	-
139	6	234	375	174	2.523	136	3.587

Grondslagen enkelvoudige jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals uitgegeven door de International Accounting Standard Board (IASB) en aanvaard binnen de Europese Unie (EU) en met Titel 9 BW2. Voor de grondslagen van de financiële verslaggeving wordt, met uitzondering van de grondslagen hieronder vermeld, verwezen naar de toelichting op de grondslagen van de geconsolideerde jaarrekening.

DEELNEMINGEN

De deelnemingen worden in de enkelvoudige jaarrekening verantwoord op basis van kostprijs. Dit leidt tot een verschil in het eigen vermogen ten opzichte van de geconsolideerde jaarrekening. Bovendien is er een verschil ten opzichte van de verantwoording

van dividenden. Deze worden op het moment dat BNG Bank het recht op het dividend heeft, verantwoord in de winst-en-verliesrekening in de post Resultaten uit deelnemingen.

WETTELIJKE RESERVE REËLE WAARDEVERMEERDERINGEN

Op grond van artikel 2:390 lid 1 BW dient ten behoeve van kapitaalbescherming een wettelijke reserve ten laste van de vrij uitkeerbare reserves (overige reserves) of vrij uitkeerbare winst (onverdeelde winst) gehouden te worden uit hoofde van reële waardevermeerderingen van op de actiefzijde van de balans financiële instrumenten waarvoor geen frequente marktnotering bestaan.

VREEMDE VALUTA

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in (miljoenen) euro's, tenzij anders weergegeven. De euro fungeert als de functionele valuta en rapporteringsvaluta van BNG Bank.

De grondslagen van de vergelijkende cijfers wijken niet af van de grondslagen die van toepassing zijn op de jaarrekening van 2014. ■

Toelichting enkelvoudige jaarrekening

In miljoenen euro's

1

KAS EN TEGOEDEN BIJ DE CENTRALE BANKEN

Onder deze post zijn alle wettige betaalmiddelen opgenomen alsmede direct en niet direct opeisbare tegoeden bij DNB en ECB.

	31-12-2014	31-12-2013
Rekening-couranttegoeden bij centrale banken (direct opeisbaar)	2.241	1.467
Callgeldleningen aan centrale banken (direct opeisbaar)	–	–
Kasgeldleningen aan centrale banken (niet direct opeisbaar)	–	–
TOTAAL	2.241	1.467

2

BANKIERS EN KREDIETEN

Deze post omvat alle vorderingen op bankiers en de verstrekte kredieten voor zover deze tegen geamortiseerde kostprijs zijn gewaardeerd, alsmede rentedragende waardepapieren voor zover niet op een actieve markt verhandeld.

	BANKIERS		KREDIETEN		TOTAAL	
	31-12-2014	31-12-2013	31-12-2014	31-12-2013	31-12-2014	31-12-2013
Kortgeld en rekening-courant	2	2	4.523	5.203	4.525	5.205
Reverse repotransacties	501	2.009	501	501	1.002	2.510
Cash collateral	10.090	5.983	–	–	10.090	5.983
Langlopende kredietverlening	12	17	83.368	83.502	83.380	83.519
Rentedragende waardepapieren	–	–	579	619	579	619
Geherclassificeerde AFS-transacties	441	498	1.779	2.259	2.220	2.757
Voorziening voor oninbaarheid	–	–	–50	–40	–50	–40
TOTAAL	11.046	8.509	90.700	92.044	101.746	100.553

	2014	2013
HET VERLOOP VAN DE VOORZIENING VOOR ONINBAARHEID		
Beginstand	–40	–38
Dotatie boekjaar	–15	–12
Vrijval boekjaar	5	2
Ottrekking boekjaar	0	8
EINDSTAND	–50	–40

3

FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT

Hieronder zijn activa opgenomen die specifiek zijn aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde met waarde-mutaties via het resultaat en de derivaten die niet in een boekhoudkundige afdekkingsrelatie zijn betrokken.

	31-12-2014	31-12-2013
Derivaten	1.522	1.073
Kredieten	946	915
Waardepapieren	1.779	1.542
TOTAAL	4.247	3.530

Er zijn in 2014 geen nieuwe kredieten of waardepapieren opgenomen in deze balanspost. De toename van de reële waarde is het vooral het gevolg van de sterk gedaald markttrente. De aflossingswaarde van de kredieten en waardepapieren per ultimo 2014 is EUR 1.956 miljoen (2013: EUR 2.007 miljoen).

4

OVERIGE FINANCIËLE ACTIVA

Onder deze balanspost zijn opgenomen de reële waarde van de derivaten die in een boekhoudkundige afdekkingsrelatie zijn betrokken en de waardecorrecties betreffende het effectieve deel van het afgedekte renterisico van activa die op portefeuilleniveau zijn afgedekt.

	31-12-2014	31-12-2013
Derivaten betrokken in een boekhoudkundige portfolio afdekkingsrelatie	5.172	3.348
Derivaten betrokken in een boekhoudkundige micro afdekkingsrelatie	10.106	4.925
Marktwaardecorrectie van activa die op portefeuilleniveau zijn afgedekt	16.044	7.601
TOTAAL	31.322	15.874

5

FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR

Hieronder worden opgenomen aangekochte obligaties met een vaste of variabele rente en andere rentedragende waardepapieren en participaties, voor zover niet opgenomen onder de Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat.

	31-12-2014	31-12-2013
Overheid	8.541	6.415
Supranationale instellingen	1.212	899
Bankiers	1.565	1.472
Overige financiële instellingen	1.856	284
Niet-financiële instellingen	417	428
Investerings in participaties	97	94
TOTAAL	13.688	9.592

OVERDRACHT ZONDER DERECOGNITION

In de balanswaarde van de balanspost Financiële activa voor verkoop beschikbaar is per eind 2014 EUR 522 miljoen (2013: EUR 2.557 miljoen) aan obligaties begrepen, die zijn verkocht met overeenkomst tot terugkoop (repotransacties). De waarde van deze repotransacties bedraagt per ultimo 2014 EUR 510 miljoen (2013: EUR 2.581 miljoen).

6

DEELNEMINGEN

DOCHTERMAATSCHAPPIJEN	
–	BNG Vermogensbeheer BV, Den Haag
–	BNG Gebiedsontwikkeling BV, Den Haag
–	Hypotheekfonds voor Overheidspersoneel BV, Den Haag
DEELNEMINGEN MET INVLOED VAN BETEKENIS	
–	Dataland BV, Rotterdam
–	Data B Mailservice Holding BV, Leek
–	NV Trustinstelling Hoevelaken, Den Haag
TOTAAL DOCHTERMAATSCHAPPIJEN EN DEELNEMINGEN MET INVLOED VAN BETEKENIS	

	BELANG		KOSTPRIJS	
31-12-2014	31-12-2013	31-12-2014	31-12-2013	
100%	100%	2	2	
100%	100%	66	64	
100%	100%	1	1	
	SUBTOTAAL	69	67	
30%	30%	0	0	
45%	45%	1	1	
40%	40%	–	0	
	SUBTOTAAL	1	1	
	TOTAAL	70	68	

Voor een beschrijving van de dochtermaatschappijen en deelnemingen met invloed van betekenis en de joint ventures wordt verwezen naar bijlage A respectievelijk [noot 40](#) van de geconsolideerde jaarrekening.

Voor de samengevatte financiële informatie van de deelnemingen met invloed van betekenis en de joint ventures wordt verwezen naar [noot 41](#) van de geconsolideerde jaarrekening.

7

ONROERENDE ZAKEN EN BEDRIJFSMIDDELEN

HISTORISCHE AANSCHAFWAARDE	
Waarde begin van het boekjaar	
Investerings	
Desinvestering	
Waarde eind van het boekjaar	
AFSCHRIJVINGEN	
Cumulatieven begin van het boekjaar	
Afschrijvingen gedurende het jaar	
Cumulatieven eind van het boekjaar	
BOEKWAARDE EIND VAN HET BOEKJAAR	

ONROERENDE ZAKEN		BEDRIJFSMIDDELEN		TOTAAL	
2014	2013	2014	2013	2014	2013
47	47	13	12	60	59
0	0	1	1	1	1
-	-	-	-	-	-
47	47	14	13	61	60
32	31	11	10	43	41
1	1	1	1	2	2
33	32	12	11	45	43
14	15	2	2	16	17

ECONOMISCHE LEVENSDUUR

Gebouwen
 Technische installaties
 Machines en inventaris
 Hard- en software

33¹/₃ jaar
 15 jaar
 5 jaar
 3 jaar

8

OVERIGE ACTIVA EN OVERIGE PASSIVA

	31-12-2014	31-12-2013
OVERIGE ACTIVA		
Acute belastingvordering	58	–
Overige vorderingen	94	51
TOTAAL OVERIGE ACTIVA	152	51
OVERIGE PASSIVA		
Acute belastingverplichting	–	13
Latente belastingverplichting	224	196
Voorziening personeelsbeloningen	2	2
Overige schulden	27	54
TOTAAL OVERIGE PASSIVA	253	265

Voor de latente belastingposities wordt verwezen naar [noot 9](#). De overige vorderingen bestaan vooral uit nog te ontvangen bedragen uit hoofde van kredieten aan klanten. De overige schulden bestaan met name uit nog te betalen bedragen uit hoofde van derivaten en kredietverlening aan klanten.

De voorziening personeelsbeloningen bestaat voor EUR 1,7 miljoen (per 31 december 2013: EUR 2,4 miljoen) uit een voorziening voor de hypotheekrentekortingregeling voor zowel actieve als gepensioneerde medewerkers. Deze voorziening heeft een langlopend karakter. In de voorziening personeelsbeloningen is met ingang van 1 januari 2014 een voorziening van EUR 0,7 miljoen voor vitaliteitsverlof opgenomen.

De mutaties in de contante waarde van de netto verplichting uit hoofde van de toegezegde rechten voor de hypotheekrentekorting en de voorziening voor vitaliteitsverlof zijn als volgt:

	2014	2013
VOORZIENING PERSONEELSBELONINGEN		
Stand nettoverplichting per 1 januari	2	2
Mutatie voorziening	0	0
STAND NETTOVERPLICHTING PER 31 DECEMBER	2	2

9

BELASTINGEN

BNG Bank heeft met de Belastingdienst een vaststellingsovereenkomst voor de periode 2013 – 2014 afgesloten. In 2014 is de vaststellingsovereenkomst verlengd voor de periode 2015 – 2017. De vaststellingsovereenkomst is van toepassing op de fiscale eenheid van BNG Bank. De inhoud van de overeenkomst heeft tot gevolg dat alle financiële instrumenten zowel commercieel als fiscaal conform IFRS-waarderingsgrondslagen verwerkt worden. De uitzondering hierop zijn transacties die geclassificeerd zijn als Financiële activa voor verkoop beschikbaar. Fiscaal wordt het geheel van de transacties binnen deze categorie gewaardeerd tegen kostprijs of lagere marktwaarde. Het fiscale resultaat wijkt af van het commerciële resultaat indien per saldo ongerealiseerde verliezen zijn ontstaan. Bij toename van de herwaarderingsreserve wordt het positieve bedrag ten gunste van de fiscale jaarwinst gebracht tot het niveau van de oorspronkelijke kostprijs.

De aansluiting tussen het effectieve en het nominale belastingpercentage is als volgt:

	2014	2013
Winst voor belastingen	189	404
Belastingbedrag tegen nominaal belastingpercentage	-47	-101
Aanpassing inzake belasting van voorgaande jaren	-1	0
Deelnemingsvrijstelling	2	-6
Fiscaal niet-aftrekbare kosten (bankenbelasting)	-7	-8
EFFECTIEF ENKELVOUDIG BELASTINGBEDRAG	-53	-115
Nominaal belastingpercentage	25,0%	25,0%
Effectief belastingpercentage	28,1%	28,6%

2014	
VERLOOP IN LATENTE BELASTINGEN	
Vrijgesteld inzake openingsbalans	
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	
Cashflow hedge reserve	
Personeelsvoorziening	
TOTAAL	

2014			
BEGINSTAND	MUTATIES VIA HET EIGEN VERMOGEN	MUTATIES VIA HET RESULTAAT	EINDSTAND
1	-	-	1
-87	-14	-	-101
-110	-15	-	-125
0	-	1	1
-196	-29	1	-224

VERLOOP IN LATENTE BELASTINGEN	
Vrijgesteld inzake openingsbalans	
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	
Cashflow hedge reserve	
Personeelsvoorziening	
TOTAAL	

2013			
BEGINSTAND	MUTATIES VIA HET EIGEN VERMOGEN	MUTATIES VIA HET RESULTAAT	EINDSTAND
2	-	-1	1
-64	-23	-	-87
23	-133	-	-110
0	-	0	0
-39	-156	-1	-196

10**BANKIERS, TOEVERTROUWDE MIDDELEN EN ACHTERGESTELDE SCHULDEN**

Hieronder worden opgenomen schulden aan bankiers, toevertrouwde middelen en achtergestelde schulden voor zover niet belichaamd in schuldbewijzen.

	31-12-2014	31-12-2013
Rekening-courant	1.727	1.822
Deposito's van banken	1.207	848
Overige deposito's	2.128	1.208
Cash collateral	878	422
Onderhandse geldleningen o/g	8.407	7.082
Repotransacties	510	2.581
Achtergestelde schulden	32	32
TOTAAL	14.889	13.995

11**FINANCIËLE PASSIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT**

Hieronder zijn schuldbewijzen en onderhandse rentedragende waardepapieren opgenomen die specifiek zijn aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde met waardemutaties via het resultaat en de derivaten die niet in een boekhoudkundige afdekkingsrelatie zijn betrokken.

	31-12-2014	31-12-2013
Derivaten	1.250	1.601
Schuldbewijzen	1.455	1.442
Onderhandse rentedragende waardepapieren	622	510
TOTAAL	3.327	3.553

De aflossingswaarde van de schuldbewijzen en toevertrouwde middelen ultimo 2014 is EUR 1.715 miljoen (2013: EUR 1.652 miljoen).

12**OVERIGE FINANCIËLE PASSIVA**

Deze balanspost betreft de reële waarde van derivaten die zijn betrokken in een boekhoudkundige afdekkingsrelatie.

	31-12-2014	31-12-2013
Derivaten betrokken in een boekhoudkundige portfolio afdekkingsrelatie	22.297	11.795
Derivaten betrokken in een boekhoudkundige micro afdekkingsrelatie	3.060	3.291
TOTAAL	25.357	15.086

13**SCHULDBEWIJZEN**

Hieronder worden opgenomen obligaties en andere geëmitteerde verhandelbare schuldbewijzen met een vaste of variabele rente. Bij een emissie worden niet-geplaatste obligaties in mindering gebracht op de desbetreffende obligatielening.

	31-12-2014	31-12-2013
DEZE BALANSPOST IS ALS VOLGT SAMENGESTELD:		
Obligatieleningen	90.858	81.723
Commercial Paper	15.211	13.105
TOTAAL	106.069	94.828

14

EIGEN VERMOGEN

Omdat BNG Bank geen minderheidsbelangen heeft kan het geheel worden toegerekend aan de aandeelhouders. De onder het enkelvoudige eigen vermogen verantwoorde posten worden onderstaand toegelicht.

	31-12-2014	31-12-2013
Kapitaal	139	139
Agioreserve	6	6
Wettelijke reserves:		
– Herwaarderingsreserve	234	180
– Cashflow hedge reserve	375	332
– Reserve reële waardevermeerderingen	174	324
Overige reserves	2.523	2.155
Onverdeelde winst	136	289
TOTAAL	3.587	3.425

KAPITAAL

Het maatschappelijk aandelenkapitaal bestaat uit 100 miljoen aandelen van EUR 2,50 nominaal, waarvan 55.690.720 aandelen zijn geplaatst en volgestort. Er hebben zich geen mutaties voorgedaan in het aantal in omloop zijnde aandelen gedurende het boekjaar. Er is geen sprake van uitgegeven niet-volgestorte aandelen. BNG Bank heeft geen eigen aandelen in beheer. Op geen van de aandelen rusten voorkeursrechten dan wel beperkingen. Er zijn geen opties die recht geven op uitgifte van aandelen bij uitoefening.

AGIORESERVE

Er hebben zich in 2014 geen mutaties voorgedaan.

WETTELIJKE RESERVES

De wettelijke reserves van BNG Bank zijn opgebouwd uit de herwaarderingsreserve, de cashflow hedge reserve en de reserve reële waardevermeerderingen.

HERWAARDERINGSRESERVE

De herwaarderingsreserve bevat ongerealiseerde reële waardemutaties, exclusief de waarde van het ingedekte deel van het renterisico van rentedragende waardepapieren betrokken in hedge accounting, die uit hoofde van de balanspost Financiële activa voor verkoop beschikbaar worden verwerkt. Bij verkoop van desbetreffende activa wordt het daarop betrekking hebbende cumulatieve resultaat dat in het eigen vermogen is verwerkt alsnog overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening. Ultimo december 2014 heeft EUR 21 miljoen (2013: EUR 13 miljoen) van de Herwaarderingsreserve betrekking op eigenvermogensinstrumenten.

CASHFLOW HEDGE RESERVE

Bij cashflow hedge accounting wordt een mogelijke variabiliteit in toekomstige kasstromen afgedekt. De verandering in de reële waarde van het derivaat als gevolg van de mutatie in de vreemde valuta basisspread wordt, voor zover effectief, niet in de winst-en-verliesrekening maar in de Cashflow hedge reserve binnen het eigen vermogen verwerkt. De maximale resterende looptijd bedraagt 40 jaar, met de grootste concentraties in resterende looptijden van 1 tot 5 jaar, in lijn met de looptijden van de langlopende funding in vreemde valuta betrokken in hedge accounting. Bij de bepaling van de vrij uitkeerbare winst (onverdeelde winst) dient een negatieve cashflow hedge reserve in mindering gebracht te worden op de vrij uitkeerbare reserves (overige reserves).

RESERVE REËLE WAARDEVERMEERDERINGEN

Dit betreft het positieve verschil tussen de reële waarde en de geamortiseerde kostprijs van op de actiefzijde van de balans opgenomen financiële instrumenten waarvoor geen frequente marktnotering bestaat. Deze wettelijke reserve wordt gehouden uit hoofde van kapitaalbescherming ten laste van de vrij uitkeerbare reserves (overige reserves) of vrij uitkeerbare winst (onverdeelde winst).

OVERIGE RESERVES

Nadat de statutair voorgeschreven delen ten laste van de voor uitkering vatbare winst zijn vastgesteld, bepaalt de Algemene Vergadering van Aandeelhouders welk deel toegevoegd wordt aan de reserves.

ONVERDEELDE WINST

De balans is opgemaakt voor winstverdeling. De post representeert het behaalde resultaat na aftrek van de verplichting uit hoofde van vennootschapsbelasting.

15**RENTEBATEN**

Hieronder zijn de rentebaten opgenomen uit hoofde van de kredietverlening, de uitzettingen en beleggingen, alsmede de renteresultaten uit financiële instrumenten die ter dekking van het renterisico respectievelijk valutarisico zijn afgesloten. Daarnaast zijn onder deze post de ontvangen overige kredietgerelateerde baten verantwoord.

	2014	2013
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	60	61
Derivaten niet betrokken in hedge accounting	123	260
Derivaten betrokken in fair value hedge accounting	-2.202	-2.181
Financiële activa voor verkoop beschikbaar niet betrokken in hedge accounting	6	7
Financiële activa betrokken in hedge accounting	3.070	3.201
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	160	162
Overig	38	1
TOTAAL	1.255	1.511

In de rentebaten is over 2014 EUR 0,2 miljoen (2013: EUR 1,3 miljoen) aan interestbaten opgenomen voor financiële activa, betreffende Kredieten ([noot 2](#)) en Financiële activa voor verkoop beschikbaar ([noot 5](#)), die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan.

16**RENTELASTEN**

Hieronder zijn opgenomen de lasten voortvloeiend uit het lenen van gelden en daarmee samenhangende transacties, alsmede andere lasten die het karakter hebben van rente.

	2014	2013
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat	71	81
Derivaten niet betrokken in hedge accounting	80	177
Derivaten betrokken in hedge accounting	-1.810	-1.995
Financiële passiva betrokken in hedge accounting	2.223	2.367
Financiële passiva tegen geamortiseerde kostprijs	244	352
Overig	5	0
TOTAAL	813	982

17**RESULTATEN UIT DEELNEMINGEN**

Hieronder zijn de resultaten uit deelnemingen opgenomen.

	2014	2013
Deelnemingen met invloed van betekenis	0	0
Dochtermaatschappijen	9	2
TOTAAL	9	2

Voor een beschrijving van de deelnemingen met invloed van betekenis en dochtermaatschappijen wordt verwezen naar [noot 6](#).

18**PROVISIEBATEN**

Onder deze post worden de baten verantwoord uit hoofde van ontvangen respectievelijk nog te ontvangen vergoedingen van voor derden verrichte diensten.

	2014	2013
DEZE PROVISIEBATEN ZIJN TE SPLITSEN IN:		
– Baten uit hoofde van kredieten en faciliteiten	19	12
– Baten uit hoofde van betalingsverkeer	11	10
TOTAAL	30	22

19**PROVISIELASTEN**

Onder deze post worden de lasten verantwoord uit hoofde van betaalde respectievelijk nog te betalen vergoedingen voor door derden verrichte diensten, uit hoofde van kredieten en faciliteiten en betalingsverkeer.

20**RESULTAAT FINANCIËLE TRANSACTIES**

Hieronder zijn (on)gerealiseerde resultaten uit hoofde van waardeveranderingen van financiële instrumenten verantwoord, die zijn gewaardeerd tegen reële waarde met mutaties via het resultaat. Deze worden vrijwel geheel gecompenseerd door marktwaardebewegingen van de derivaten die daartegenover zijn afgesloten. Tevens zijn de verkoopresultaten van financiële activa voor verkoop beschikbaar onder deze post opgenomen. De mutaties in de marktwaardeaanpassingen uit hoofde van tegenpartij kredietrisico ('Credit Valuation Adjustment, CVA') en aanpassingen voor het eigen kredietrisico, de 'Debit Valuation Adjustment (DVA)', voor alle derivatentransacties met klanten en financiële tegenpartijen zonder dagelijkse of beperkte uitwisseling van onderpand zijn ook onder deze post verantwoord.

	2014	2013
MARKTWAARDEVERANDERINGEN FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT ALS GEVOLG VAN VERANDERINGEN IN KREDIET- EN LIQUIDITEITSOPSLAGEN WAARVAN:		
– Rentedragende waardepapieren	-112	-12
– Derivaten zonder dagelijkse collateraluitwisseling (CVA/DVA)	-51	3
– Gestructureerde leningen	3	19
	-160	10
RESULTAAT HEDGE ACCOUNTING		
– Financiële activa betrokken in fair value hedge accounting	9.785	-4.147
– Financiële passiva betrokken in micro fair value hedge accounting	-6.683	6.164
– Derivaten betrokken in hedge accounting	-3.065	-2.058
	37	-41
RESULTAAT OVERGANG NAAR OIS-WAARDERING VAN DERIVATEN MET DAGELIJKSE UITWISSELING VAN COLLATERAL		
	-	-27
VERKOOPRESULTATEN FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR		
	12	26
OVERIGE MARKTWAARDEVERANDERINGEN		
	-76	27
TOTAAL	-187	-5

Het resultaat financiële transacties is in 2014 negatief beïnvloed door ongerealiseerde resultaten, onder meer als gevolg van:

- toegenomen krediet- en liquiditeitsopslagen van een aantal rentedragende waardepapieren in de post Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat; en
- het toepassen van conservatievere parameters in de modelmatige waardering van gestructureerde rentedragende waardepapieren, mede naar aanleiding van de uitkomsten van de balanstest door de ECB; en
- de toename van tegenpartijrisico bij derivaten en het feit dat vanaf 2014 in de bepaling van de reële waarde van derivatentransacties de CVA en de DVA voor alle derivatentransacties meegenomen is; en
- herwaarderingen van derivaten die niet betrokken zijn in hedge accounting.

Het resultaat financiële transacties is positief beïnvloed als gevolg van gerealiseerde resultaten uit de verkoop van rentedragende waardepapieren.

21

OVERIGE RESULTATEN

	2014	2013
DE OVERIGE RESULTATEN BESTAAN UIT		
- Opbrengst advieswerkzaamheden	1	1
TOTAAL	1	1

22**PERSONEELSKOSTEN**

	2014	2013
DE PERSONEELSKOSTEN BESTAAN UIT:		
Lonen en salarissen	23	22
Pensioenlasten	4	4
Sociale lasten	2	2
Toevoeging aan voorzieningen	0	0
Overige personeelslasten	5	4
TOTAAL	34	32

23**ANDERE BEHEERSKOSTEN**

Onder deze post zijn onder meer opgenomen de kosten inzake uitbesteding, huur en onderhoud van onroerende zaken en bedrijfsmiddelen, drukwerk, opleiding en reclame.

24**AFSCHRIJVINGEN**

Voor een specificatie van deze post wordt verwezen naar de mutatieoverzichten van de onroerende zaken en bedrijfsmiddelen ([noot 7](#)).

25**BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN**

De bijzondere waardeverminderingen bedragen in 2014 EUR 10 miljoen (2013: EUR 51 miljoen).

	2014	2013
DE BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN BESTAAN UIT:		
- Dotatie aan voorziening voor oninbaarheid kredieten	15	12
- Vrijval uit voorziening voor oninbaarheid kredieten	-5	-2
- Bijzondere waardevermindering financiële activa voor verkoop beschikbaar	-	21
- Bijzondere waardevermindering deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures	-	20
TOTAAL	10	51

De mutaties in de voorziening voor oninbaarheid kredieten is opgenomen in de balanspost Kredieten ([noot 2](#)).
De bijzondere waardeverminderingen zijn veroorzaakt door de ontwikkeling in individuele kredieten van de bank.

26**BANKENBELASTING**

Voor een specificatie van deze post wordt verwezen naar [noot 26](#) in de geconsolideerde jaarrekening.

27**VERGOEDING EXTERNE ACCOUNTANT (IN DUIZENDEN EURO'S)**

De vergoedingen aan de externe accountant zijn gerubriceerd onder de andere beheerskosten. In overeenstemming met artikel 382a Titel 9 Boek 2 BW is hieronder een nadere detaillering weergegeven van de kosten en vergoedingen aan de externe accountant, gerubriceerd naar controle- en niet-controlegerelateerde diensten.

	2014	2013
Controle van de jaarrekening	338	351
Andere controleopdrachten	252	190
Andere niet-controle diensten	16	16
TOTAAL	606	557

De stijging ten opzicht van 2013 van de vergoeding aan de externe accountant is het gevolg van de toename van het aantal emissies van bank waarbij de externe accountant zogenoemde comfort letters dient af te geven.

28-40**OVERIGE TOELICHTINGEN**

Voor de toelichting op [noot 28](#) tot en met [40](#) wordt verwezen naar de toelichting in de geconsolideerde jaarrekening.

BELONING RAAD VAN BESTUUR EN RAAD VAN COMMISSARISSEN

Voor toelichting beloningen Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen wordt verwezen naar [noot 33](#) in de geconsolideerde jaarrekening.

Den Haag, 6 maart 2015

RAAD VAN BESTUUR

C. VAN EYKELENBURG, VOORZITTER

J.J.A. LEENAARS

J.C. REICHARDT

RAAD VAN COMMISSARISSEN

H.O.C.R. RUDING, VOORZITTER

MEVR. S.M. DEKKER, VICEVOORZITTER (TEVENS SECRETARIS)

C.J. BEUVING

L.M.M. BOLSIUS

T.J.F.M. BOVENS

W.M. VAN DEN GOORBERGH

MEVR. P.H.M. HOFSTÉ

MEVR. J. KRIENS

J.J. NOOITGEDAGT

MEVR. M. SINT

Overige

Gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 290

Assurance Rapport van de onafhankelijke accountant 297

Statutaire bepalingen inzake winstverdeling 300

Voorstel tot winstverdeling 301

Statutaire bepalingen inzake doelstelling 302

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

**AAN: DE AANDEELHOUDERS, DE RAAD VAN
COMMISSARISSEN EN DE RAAD VAN BESTUUR
VAN N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN**

VERKLARING OVER DE JAARREKENING 2014

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2014 van N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (hierna: 'BNG Bank' of 'de vennootschap') te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van BNG Bank op 31 december 2014 en van het resultaat en de kasstromen over 2014 in overeenstemming met de International Financial Reporting

Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie (EU-IFRS) en met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2014;
- de volgende geconsolideerde en enkelvoudige overzichten over 2014: de winst-en-verliesrekening, het overzicht van gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten, het mutatieoverzicht eigen vermogen en het kasstroomoverzicht; en
- de toelichting met een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van BNG Bank zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

MATERIALITEIT

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 16 miljoen. De materialiteit is gebaseerd op 5% van de genormaliseerde winst voor belastingen. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruiker van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de Raad van Commissarissen overeengekomen dat wij de tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 0,8 miljoen rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

REIKWIJDTE VAN DE GROEPSCONTROLE

BNG Bank staat aan het hoofd van een groep van entiteiten. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van BNG Bank.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risico-profiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

De groepscontrole heeft zich gericht op BNG Bank. Bij BNG Gebiedsontwikkeling, BNG Vermogensbeheer en Hypotheekfonds voor Overheidspersoneel hebben wij specifieke controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij hebben geen gebruik gemaakt van andere accountants buiten onze organisatie.

Door bovengenoemde werkzaamheden, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de geconsolideerde jaarrekening.

DE KERNPUNTEN VAN ONZE CONTROLE

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de Raad van Commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

WAARDEBEPALING VAN GESTRUCTUREERDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT

Voor de waardebeoordeling van de gestructureerde financiële instrumenten (level 3) tegen reële waarde via het resultaat, maakt BNG Bank gebruik van eigen gemodelleerde prijscurves met differentiatie naar kredietwaardigheid van de tegenpartij. De bepaling van deze waardering was significant voor onze controle, omdat het schattingsproces complex en in hoge mate subjectief is en gebaseerd is op veronderstellingen.

Ook hebben wij, onder meer, de interne beheersingsmaatregelen rondom de ontwikkeling en de totstandkoming van de eigen gemodelleerde prijscurves getoetst om na te gaan dat het geschikt is en een goede weerspiegeling is van de veronderstellingen die marktpartijen zouden gebruiken in soortgelijke omstandigheden. Bij de toetsing van het model en de gehanteerde veronderstellingen en parameters hebben wij onder meer gebruik gemaakt van de werkzaamheden van eigen waarderingsdeskundigen om de veronderstellingen, parameters en methoden die door BNG Bank zijn gebruikt te beoordelen. Wij hebben vastgesteld dat de aannames voor de totstandkoming van de waardering van deze financiële instrumenten voldoende zijn toegelicht. Toelichtingen van BNG Bank over haar gestructureerde financiële instrumenten, waaronder de gevoeligheidsanalyse, zijn opgenomen in de jaarrekening.

KREDIETRISICO TEN AANZIEN VAN KREDIETEN EN VORDERINGEN

Kredietrisico en gerelateerde bijzondere waardeverminderingen zijn inherent aan de activiteiten van BNG Bank. Ontwikkelingen in de economie en de kredietportefeuille verhogen de aandacht voor kredietrisico. Periodiek beoordeelt BNG Bank of er objectieve aanwijzingen bestaan voor bijzondere waardeverminderingen van verstrekte kredieten en financiële activa voor verkoop beschikbaar. In geval van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardevermindering wordt een inschatting gemaakt van de contante waarde van toekomstige kasstromen en wordt een voorziening bepaald. Belangrijke parameters in de bepaling van de toekomstige kasstromen zijn de totale kredietexposure, onderliggende zekerheden, looptijd en disconteringsvoet.

In de controle hebben we aandacht besteed aan het schattingsproces van het bepalen van bijzondere waardeverminderingen. Wij hebben de interne beheersingsmaatregelen rondom de bepaling van bijzondere waardeverminderingen getoetst. In aanvulling hierop hebben wij, op basis van een risicogerichte deelwaarneming, een selectie kredieten in detail getoetst en hebben we vastgesteld of er sprake is van een bijzondere waardevermindering en of bij gemaakte inschattingen de veronderstellingen adequaat zijn. Daarnaast hebben wij de toelichtingen over kredietrisico in

de risicoparagraaf, zoals opgenomen in de jaarrekening van BNG Bank, gecontroleerd.

HEDGE ACCOUNTING

BNG Bank dekt aan financiële activa of passiva verbonden renterisico's en de variabiliteit in kasstromen veelal af met behulp van financiële instrumenten. BNG Bank past zowel fair value als cash flow hedge accounting toe. Hedge accounting wordt enkel toegepast indien er formele documentatie aanwezig is over het afdekkingsinstrument, de afgedekte positie, de relatie hiertussen en het doel van de hedge. Uit deze hedgedocumentatie blijkt dat verwacht mag worden dat de hedge effectief is en hoe de effectiviteit wordt vastgesteld. Voor de berekening van de hedge effectiviteit heeft BNG Bank specifieke modellen ontwikkeld. De bepaling van effectiviteit was significant voor onze controle, omdat het proces complex is en in hoge mate subjectief en gebaseerd op veronderstellingen.

Bij de toetsing van het model en de gehanteerde veronderstellingen hebben wij onder meer gebruik gemaakt van de werkzaamheden van eigen deskundigen om de veronderstellingen, methoden en uitkomsten te beoordelen. Wij hebben de interne beheersingsmaatregelen inzake hedge accounting getoetst. Daarnaast hebben wij de toelichtingen met betrekking tot hedge accounting in de jaarrekening gecontroleerd.

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN DE RAAD VAN BESTUUR EN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN VOOR DE JAARREKENING

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met EU-IFRS en met Titel 9 Boek 2 BW en voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de bank in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid als externe accountant is het zodanig plannen en uitvoeren van een controle-opdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de Raad van Commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de Raad van Commissarissen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de Raad van Commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

**VERKLARING BETREFFENDE OVERIGE DOOR
WET- OF REGELGEVING GESTELDE VEREISTEN**

Amsterdam, 6 maart 2015

**VERKLARING BETREFFENDE HET JAARVERSLAG
EN DE OVERIGE GEGEVENS****ERNST & YOUNG ACCOUNTANTS LLP****w.g. W.J. SMIT**

Wij vermelden op basis van de wettelijke verplichtingen onder Titel 9 Boek 2 BW (betreffende onze verantwoordelijkheid om te rapporteren over het jaarverslag en de overige gegevens):

- dat wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de door Titel 9 Boek 2 BW vereiste overige gegevens zijn toegevoegd;
- dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

BENOEMING

Wij zijn benoemd als accountant voor de controle van de 2014 jaarrekening van BNG Bank en zijn al geruime tijd de externe accountant. Periodieke rotatie van de tekenend externe accountant is een belangrijke maatregel om onze onafhankelijkheid als accountant te waarborgen. De laatste rotatie van de tekenend externe accountant was in 2011. ■

Assurance Rapport van de onafhankelijke accountant

AAN: DE AANDEELHOUDERS, DE RAAD VAN COMMISSARISSEN EN DE RAAD VAN BESTUUR VAN N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN

Wij hebben de niet-financiële informatie in de hoofdstukken

- Voorwoord
- Verslag van de Raad van Commissarissen – Duurzaamheid/Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
- Verslag van de Raad van Bestuur:
 - Strategie
 - Aandeelhouders – Aansluiten op duurzaamheidsdoelstellingen aandeelhouders
 - Klanten – Maatschappelijke meerwaarde
 - Klanten – In dialoog met, in dialoog voor haar klanten

- Klanten – Klanttevredenheid
- Klanten – De wereld achter de klanten
- Beleggers en Financiële tegenpartijen – Uitgifte eerste Socially Responsible Investment Bond
- Medewerkers
- Wet- en regelgeving en toezichthouders – Intensief contact met toezichthouders

en de bijlagen ‘MVO-beleid BNG Bank’ en ‘GRI-index BNG Bank 2014’ in het jaarverslag (hierna: het Verslag) van N.V. Bank Nederlandse Gemeenten te Den Haag (hierna: BNG Bank) over 2014 gecontroleerd. Het verslag omvat een weergave van het beleid van BNG Bank ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen en de bedrijfsvoering, de gebeurtenissen en de prestaties op dat gebied gedurende 2014.

BEPERKINGEN BIJ HET ONDERZOEK

In het Verslag is toekomstgerichte informatie opgenomen in de vorm van ambities, strategie, plannen, verwachtingen en ramingen. Inherent aan deze informatie is dat de werkelijke uitkomsten in de toekomst onzeker zijn. Wij geven geen zekerheid bij de veronderstellingen en de haalbaarheid van toekomstgerichte informatie in het Verslag.

De bijlagen ‘MVO-beleid BNG Bank’ (MVO-beleid BNG Bank.pdf) en ‘GRI-index 2014’ (GRI-index BNG Bank 2014.pdf) en zoals gepubliceerd op bng.nl maken onlosmakelijk deel uit van het Verslag en zijn hiermee onder-

deel van onze opdracht. De overige verwijzingen in het Verslag (naar bng.nl, externe websites en overige documenten) maken geen deel uit van onze opdracht.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN HET BESTUUR

Het bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opstellen van het Verslag in overeenstemming met de Sustainability Reporting Guidelines G4 (applicatieniveau Core) van Global Reporting Initiative (GRI), inclusief het identificeren van stakeholders en het bepalen van materiële onderwerpen, en het verslaggevingsbeleid van BNG Bank. De door het bestuur gemaakte keuzes ten aanzien van de reikwijdte van het Verslag en het verslaggevingsbeleid zijn uiteengezet in de bijlage 'MVO-beleid BNG Bank'.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opstellen van het Verslag mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE ACCOUNTANT

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over het Verslag op basis van onze controle. Wij hebben onze controle met betrekking tot het Verslag verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder Standaard 3810N 'Assurance-opdrachten inzake maatschappelijke verslagen'. Dit vereist dat wij voldoen aan

de voor ons geldende ethische voorschriften en onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat het Verslag geen afwijkingen van materieel belang bevat.

De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat het Verslag een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opstellen van het Verslag, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.

Een assurance-opdracht tot het verstrekken van redelijke mate van zekerheid omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het Verslag en van de redelijkheid van de door het bestuur van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van het Verslag.

WERKZAAMHEDEN

Onze belangrijkste werkzaamheden bestonden uit:

- Het uitvoeren van een omgevingsanalyse en het verkrijgen van inzicht in de relevante maatschappelijke thema's en kwesties, relevante wetten en regelgeving en de kenmerken van de organisatie;
- Het evalueren van de aanvaardbaarheid van het verslaggevingsbeleid en de consistente toepassing hiervan, waaronder het evalueren van de uitkomsten van de dialoog met belanghebbenden en de redelijkheid van schattingen gemaakt door het management;
- Het evalueren van het toepassingsniveau volgens de Sustainability Reporting Guidelines G4 (applicatieniveau Core) van GRI;
- Het evalueren van de opzet en implementatie en het testen van de werking van de systemen en processen voor informatieverzameling en -verwerking voor de informatie in het Verslag;
- Het afnemen van interviews met management (of relevante medewerkers) verantwoordelijk voor de duurzaamheidsstrategie en -beleid;
- Het afnemen van interviews met relevante medewerkers verantwoordelijk voor het aanleveren van informatie voor het Verslag, het uitvoeren van interne controles op gegevens en de consolidatie van gegevens in het Verslag;
- Het toetsen van relevante gegevens en van de interne en externe documentatie, op basis van deelwaarne-

mingen, om de betrouwbaarheid vast te stellen van de informatie in het Verslag;

- Het analytisch evalueren van data en trends aangeleverd voor consolidatie in het Verslag.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

OORDEEL

Naar ons oordeel, met inachtneming van de beperkingen die in de paragraaf 'Beperkingen bij het onderzoek' zijn weergegeven, geeft het Verslag, in alle van materieel belang zijnde aspecten, een betrouwbare en toereikende weergave van het beleid van BNG Bank ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen en de bedrijfsvoering, de gebeurtenissen en de prestaties op dat gebied in 2014 in overeenstemming met de Sustainability Reporting Guidelines G4 (applicatieniveau Core) van GRI en het verslaggevingsbeleid van BNG Bank zoals uiteengezet in de bijlage 'MVO-beleid BNG Bank'. ■

Den Haag, 6 maart 2015

ERNST & YOUNG ACCOUNTANTS LLP

W.G. R.J. BLEIJS RA

Statutaire bepalingen inzake winstverdeling

ARTIKEL 23 VAN DE STATUTEN INZAKE DE VERDELING VAN DE WINST LUIDT ALS VOLGT:

1. Uitkering van de winst geschiedt na vaststelling door de algemene vergadering van aandeelhouders van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
2. De vennootschap kan aan de aandeelhouders op de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover haar eigen vermogen groter is dan het bedrag van het gestorte deel van het kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.

3. Allereerst wordt zo mogelijk een bedrag ter grootte van tien procent (10%) van het resultaat van het boekjaar blijkens de jaarrekening toegevoegd aan de algemene reserve; van het daarna overschietende komt aan de aandeelhouders zo mogelijk vijf procent (5%) van het nominale bedrag van hun aandelenbezit toe.
4. Het overblijvende wordt uitgekeerd aan aandeelhouders in verhouding van het nominale bedrag van hun aandelenbezit, voor zover de algemene vergadering van aandeelhouders daarover niet beschikt voor reservering.
5. De vennootschap is bevoegd tussentijds winstuitkeringen te doen, overigens met inachtneming van het bepaalde in artikel 105, lid 4 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. ■

Voorstel tot winstverdeling

In miljoenen euro's	2014	2013
NETTOWINST	126	283
DE BESTEMMING VAN DE WINST IS ALS VOLGT		
Toevoeging aan Overige reserves ex artikel 23, lid 3 BNG Bank statuten	13	29
Uitkering ex artikel 23, lid 3 BNG Bank statuten	7	7
	20	36
Toevoeging aan Overige reserves ex artikel 23, lid 4 BNG Bank statuten	81	183
Uitkering ex artikel 23, lid 4 BNG Bank statuten	25	64
	106	247

Statutaire bepalingen inzake doelstelling

Artikel 2 van de statuten luidt als volgt:

1. De vennootschap heeft ten doel de uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden.
2. In het kader van haar in lid 1 omschreven doel houdt de vennootschap zich onder meer bezig met het aantrekken en uitzetten van gelden, het op andere wijze verlenen van kredieten, het stellen van garanties, het verzorgen van het betalingsverkeer, het verrichten van valutatransacties, het adviseren en bemiddelen bij de uitgifte van en de handel in effecten, het bewaren, beheren en administreren van effecten en andere vermogensbestanddelen ten behoeve van derden, alsmede het oprichten van en deelnemen in andere ondernemingen en/of rechtspersonen, wier doel in verband staat met of bevorderlijk is voor het hiervoor gestelde.

De vennootschap is bevoegd tot het verrichten van al hetgeen onmiddellijk of middellijk voor haar doel bevorderlijk kan zijn.

3. Onder overheden als bedoeld in het eerste lid worden verstaan:
 - a. Nederlandse gemeenten en andere publiekrechtelijke rechtspersonen bedoeld in artikel 1, de leden 1 en 2 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek;
 - b. de Europese Gemeenschappen en andere rechtspersoonlijkheid bezittende lichamen waaraan krachtens de verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen een deel van de taak van de Europese Gemeenschappen is opgedragen;
 - c. lidstaten van de Europese Gemeenschappen en andere rechtspersoonlijkheid bezittende lichamen waaraan krachtens de wet van zodanige lidstaat een deel van de overheidstaak van die lidstaat is opgedragen;
 - d. privaatrechtelijke rechtspersonen:
 - waarvan de helft of meer van de bestuurders middellijk of onmiddellijk door een of meer van de onder a, b en c van dit lid bedoelde lichamen wordt benoemd;en/of
 - waarvan de helft of meer van het aandelenkapitaal middellijk of onmiddellijk door een of meer van de onder a, b en c bedoelde lichamen wordt verschaft;

en/of

– waarvan de inkomstenkant van het budget voor de exploitatie voor de helft of meer middellijk of onmiddellijk door een of meer van de onder a, b en c bedoelde lichamen wordt verschaft of verzekerd op grond van een door een of meer van die lichamen vastgestelde regeling, verordening of wet;

en/of

– waarvan het budget voor de exploitatie middellijk of onmiddellijk door een of meer van de onder a, b en c bedoelde lichamen wordt vastgesteld of goedgekeurd op grond van een door een of meer van die lichamen vastgestelde regeling, verordening of wet;

en/of

– waarvan de verplichtingen jegens de vennootschap middellijk of onmiddellijk door een of meer van de onder a, b en c bedoelde lichamen worden gegarandeerd, dan wel zullen worden gegarandeerd krachtens een door een of meer van die lichamen vastgestelde regeling, verordening of wet, onder welke verplichtingen zijn begrepen niet-gegarandeerde verplichtingen uit voorfinanciering of anderszins waaruit na novatie verplichtingen resulteren die door een of meer van die lichamen zullen worden gegarandeerd krachtens een door een of meer van die lichamen vastgestelde regeling, verordening of wet;

en/of

– die krachtens een door een of meer van de onder a, b en c genoemde lichamen vastgestelde regeling, verordening of wet, een deel van de overheidstaak uitvoeren. ■

Bijlagen

A	BNG Bank Dochtermaatschappijen	305
B	Geconsolideerde jaarcijfers BNG Bank vanaf 1915	307
C	Aandeelhouders BNG Bank per 31-12-2014	313

A BNG Bank Dochtermaatschappijen

BNG GEBIEDSONTWIKKELING BV 100%

Dr. Kuiperstraat 12
2514 BB Den Haag

DIRECTIE

IR. G.C.A. RODEWIJK

Postbus 16075
2500 BB Den Haag
Telefoon 070 3119 900
info@bnggo.nl

Doelstelling:

Het direct of indirect verstrekken van (risicodragend) vermogen aan overheden, alsmede het direct of indirect participeren en/of samenwerken in projecten met, dan wel ten behoeve van, overheden of aan overheden gelieerde instellingen.

BNG VERMOGENSBEHEER BV 100%

Koninginnegracht 2
2514 AA Den Haag

DIRECTIE**J.J.M. DE WIT****IR.DRS. D. WIDIJANTO**

Postbus 16450
2500 BL Den Haag
Telefoon 070 3750 245
info@bngvb.nl

Doelstelling:

Het aanbieden en ontwikkelen van gespecialiseerde financiële dienstverlening op het gebied van effectenbemiddeling, advies, het beheer van beleggingsfondsen met een fido-keurmerk en op maat gesneden vermogensbeheer aan overheden en instellingen die het maatschappelijk belang dienen.

HYPOTHEEKFONDS VOOR OVERHEIDS-PERSONEEL BV (HVO) 100%

Koninginnegracht 2
2514 AA Den Haag

DIRECTIE**MEVR. DRS. P.J.E. BIERINGA****O. LABE**

Postbus 30305
2500 GH Den Haag
Telefoon 070 3750 619
bms@bng.nl

Doelstelling:

Financiering van af te sluiten hypothecaire geldleningen door ambtenaren, die werkzaam zijn bij de, middels een afgesloten samenwerkingsovereenkomst, aangesloten overheidsinstellingen. ■

B Geconsolideerde jaarcijfers BNG Bank vanaf 1915

BOEKJAAR	bedragen in duizenden euro's			
	GEPLAATST KAPITAAL	GESTORT KAPITAAL	RESERVES	LANGLOPENDE VERPLICHTINGEN
1915	204	20	0	277
1920	384	84	38	295
1925	1.767	1.767	77	3.533
1930	1.983	1.983	140	15.410
1935	2.900	2.900	231	22.183
1940	3.061	3.061	208	12.883
1945	3.061	3.061	249	10.520
1950	3.105	3.105	454	86.543
1955	3.133	3.133	908	566.825
1960	40.939	7.012	4.538	2.740.538

Vervolg zie volgende pagina

Vervolg van vorige pagina				
BOEKJAAR	GEPLAATST KAPITAAL	GESTORT KAPITAAL	RESERVES	LANGLOPENDE VERPLICHTINGEN
1965	45.378	7.465	8.168	4.271.975
1970	52.775	14.862	16.427	8.251.283
1975	67.568	29.655	88.489	15.025.688
1980	104.551	66.638	246.586	18.809.227
1981	111.948	74.035	284.250	20.563.058
1982	119.344	81.431	362.754	22.826.819
1983	126.741	95.141	436.537	23.018.006
1984	138.152	106.552	513.225	22.843.430
1985	143.857	112.258	592.637	24.492.553
1986	149.562	117.963	674.429	26.984.054
1987	155.268	123.668	752.796	30.411.173
1988	155.268	123.668	824.995	31.874.574
1989	155.268	123.668	892.191	31.954.215
1990	158.008	126.409	967.389	32.161.023
1991	158.008	126.409	1.011.728	31.079.730
1992	158.008	126.409	1.083.265	29.746.188
1993	158.008	126.409	1.152.996	33.147.989
1994	158.008	126.409	1.224.994	35.943.094
1995	158.008	126.409	1.305.757	39.664.778
1996	158.008	126.409	1.399.815	41.834.574
1997	158.008	126.409	1.547.432	43.497.010

Vervolg zie volgende pagina

Vervolg van vorige pagina				
BOEKJAAR	GEPLAATST KAPITAAL	GESTORT KAPITAAL	RESERVES	LANGLOPENDE VERPLICHTINGEN
1998	158.008	126.420	1.679.379	45.401.721
1999	158.008	126.420	1.860.763	47.667.792
2000	158.008	126.420	2.075.272	49.286.388
2001	139.227	139.227	2.139.103	52.564.243
2002	139.227	139.227	2.194.764	55.448.477
2003	139.227	139.227	2.159.527	58.671.294
2004	139.227	139.227	2.330.805	64.067.450
2005	139.227	139.227	2.832.809	72.647.410
2006	139.227	139.227	2.336.965	71.207.875
2007	139.227	139.227	1.815.926	69.039.722
2008	139.227	139.227	1.759.853	80.032.181
2009	139.227	139.227	1.974.507	82.638.729
2010	139.227	139.227	1.991.578	87.314.051
2011	139.227	139.227	1.693.749	95.884.733
2012	139.227	139.227	2.529.382	100.414.585
2013	139.227	139.227	3.220.121	91.421.723
2014	139.227	139.227	3.411.090	84.681.190

BOEKJAAR	bedragen in duizenden euro's			
	LANGLOPENDE VORDERINGEN	KORT KREDIET DEBITEUREN	KORT KREDIET CREDITEUREN	SALDO WINST-EN- VERLIESREKENING [†]
bedragen in duizenden euro's				
1915	57	0	653	2
1920	538	0	257	42
1925	5.149	3.511	3.553	155
1930	17.065	5.722	5.094	187
1935	24.815	7.633	3.311	322
1940	15.877	8.518	4.415	246
1945	13.384	22.262	9.101	232
1950	90.807	53.777	24.427	532
1955	572.623	66.767	47.818	832
1960	2.779.127	71.720	96.116	1.037
1965	4.301.094	281.075	101.298	2.027
1970	8.413.856	438.774	99.466	6.587
1975	15.229.918	600.179	195.233	28.850
1980	19.166.544	1.294.919	141.613	70.489
1981	20.999.362	1.304.916	194.746	76.847
1982	23.241.661	1.026.584	290.715	97.953
1983	23.406.090	963.080	417.796	91.597
1984	22.925.876	1.161.707	473.164	97.678
1985	24.655.812	1.254.453	619.518	100.996
1986	27.188.156	1.805.989	516.630	104.065
1987	30.600.152	1.686.531	442.082	101.762
1988	32.296.882	1.352.895	667.849	109.288

Vervolg zie volgende pagina

Vervolg van vorige pagina				
BOEKJAAR	LANGLOPENDE VORDERINGEN	KORT KREDIET DEBITEUREN	KORT KREDIET CREDITEUREN	SALDO WINST-EN-VERLIESREKENING [†]
1989	32.489.741	1.666.878	908.875	104.285
1990	32.732.015	2.261.428	919.473	110.461
1991	33.724.611	2.181.086	1.417.843	86.041
1992	34.455.423	1.358.717	2.213.487	118.293
1993	37.818.157	1.483.964	2.625.294	115.437
1994	38.071.862	2.735.454	2.590.526	128.649
1995	40.761.488	2.137.899	2.587.148	137.191
1996	41.870.931	1.933.578	1.902.931	143.444
1997	43.335.947	2.656.811	1.597.669	153.752
1998	45.466.657	2.797.481	1.357.663	169.350
1999	47.171.383	3.082.766	2.111.858	230.081
2000	54.623.328	3.110.394	3.779.636	230.904
2001	59.446.888	3.994.986	8.504.975	249.000
2002	67.046.644	4.792.642	10.115.715	283.127
2003	72.859.621	4.558.707	12.789.138	303.627
2004	73.914.244	5.070.251	11.284.235	300.797
2005	76.019.286	6.947.752	7.155.594	310.833
2006	77.992.839	6.984.629	9.169.497	198.694
2007	78.826.312	10.349.820	13.658.775	195.418
2008	75.741.198	11.079.758	17.473.692	157.701
2009	77.915.557	9.939.636	17.721.605	277.589

Vervolg zie volgende pagina

Vervolg van vorige pagina				
BOEKJAAR	LANGLOPENDE VORDERINGEN	KORT KREDIET DEBITEUREN	KORT KREDIET CREDITEUREN	SALDO WINST-EN- VERLIESREKENING [*]
2010	90.389.403	12.390.256	18.678.225	256.763
2011	97.577.785	15.343.347	23.556.036	256.389
2012	99.392.923	14.858.192	19.069.006	331.912
2013	101.150.909	11.292.330	19.985.258	282.770
2014	98.782.635	21.809.171	38.635.173	125.969

* Vanaf 2005 betreft dit het saldo na inhouding van vennootschapsbelasting. Omdat BNG Bank per 1 januari 2005 International Financial Reporting Standards (IFRS) toepast voor de jaarrekening, zijn de cijfers vanaf 2005 minder goed vergelijkbaar met de jaren daarvoor.

C Aandeelhouders BNG Bank per 31-12-2014

55.690.720 AANDELEN	
Aa en Hunze	52.728
Aalburg	17.550
Aalsmeer	25.857
Aalten	19.305
Achtkarspelen	87.711
Alblasserdam	9.477
Albrandswaard	3.510
Alkmaar	175.890
Almelo	174.525
Almere	3.432
Alphen aan den Rijn	256.854
Ameland	3.120

Amersfoort	272.220
Amstelveen	143.520
Amsterdam	617.058
Apeldoorn	132.093
Appingedam	23.751
Arnhem	496.470
Assen	85.301
Asten	13.000

Baarle-Nassau	3.510
Baarn	46.800
Barendrecht	32.097
Barneveld	24.570
Bedum	5.265
Beek (L)	11.544
Beemster	7.020
Beesel	66.300
Bellingwedde	12.597
Bergambacht	3.510
Bergeijk	80.886
Bergen (L)	10.530
Bergen (N.H.)	149.994
Bergen op Zoom	41.067
Berkelland	305.877
Bernheze	21.060
Bernisse	13.260

Vervolg zie volgende pagina

Vervolg van vorige pagina			
Best	24.570	Cuijk	32.253
Beuningen	14.040	Culemborg	8.775
Beverwijk	85.605		
Binnenmaas	105.495	Dalfsen	33.735
Bladel	62.790	Dantumadiel	12.285
Blaricum	5.967	De Bilt	218.673
Bloemendaal	21.060	De Friese Meren	108.436
Bodegraven-Reeuwijk	76.830	De Marne	10.530
Borger-Odoorn	80.340	De Ronde Venen	37.323
Borne	107.172	De Wolden	31.122
Borsele	39.273	Delft	47.385
Boxmeer	38.660	Delfzijl	39.156
Boxtel	53.385	Den Haag	1.275.456
Breda	257.439	Den Helder	211.731
Brielle	24.414	Deurne	99.840
Bronckhorst	72.384	Deventer	292.313
Brummen	702	Diemen	8.775
Brunssum	86.658	Dinkelland	16.934
Bunnik	3.000	Doesburg	27.612
Buren	23.953	Doetinchem	62.634
Bussum	97.188	Dongen	23.510
		Dongeradeel	76.323
Capelle aan den IJssel	7.722	Dordrecht	233.142
Castricum	40.872	Drechterland	15.756
Coevorden	94.926	Drenthe (provincie)	87.750
Cranendonck	5.000	Drimmelen	36.426
Cromstrijen	7.020		
		Vervolg zie volgende pagina	

Vervolg van vorige pagina	
Druten	9.477
Duiven	3.510
Echt-Susteren	21.411
Edam-Volendam	29.484
Ede	108.420
Eemsmond	21.060
Eersel	121.021
Eijsden-Margraten	52.455
Eindhoven	171.600
Elburg	76.830
Emmen	58.266
Enkhuizen	130.650
Enschede	200.343
Epe	60.879
Ermelo	75.075
Etten-Leur	9.828
Ferwerderadiel	5.967
Flevoland (provincie)	75.250
Franekeradeel	34.554
Friesland (provincie)	75.250
Geertruidenberg	133.653
Gelderland (provincie)	87.750
Geldermalsen	28.665
Geldrop-Mierlo	30.186

Gemert-Bakel	45.474
Gennep	10.530
Giessenlanden	25.935
Gilze en Rijen	10.179
Goeree-Overflakkee	72.501
Goes	96.369
Goirle	12.636
Gorinchem	96.330
Gouda	82.446
Graft-De Rijp	7.020
Groesbeek	60.840
Groningen (gemeente)	329.199
Groningen (provincie)	75.250
Grootegast	9.750
Gulpen-Witterm	26.040
Haaksbergen	35.958
Haaren	11.278
Haarlem	230.295
Haarlemmerliede en Spaarnwoude	62.790
Haarlemmermeer	60.372
Halderberge	43.524
Hardenberg	64.935
Harderwijk	58.968
Hardinxveld-Giessendam	31.356
Haren	9.126
Vervolg zie volgende pagina	

Vervolg van vorige pagina			
Harlingen	31.200	Hoogheemraadschap Hollands	17.355
Hatterm	30.030	Noorderkwartier	
Heemskerk	7.722	Hoorn	46.098
Heemstede	122.421	Horst aan de Maas	113.108
Heerde	9.126	Houten	6.240
Heerenveen	65.267	Huizen	85.956
Heerhugowaard	9.789	Hulst	17.472
Heerlen	424.827		
Heeze-Leende	10.020	IJsselstein	4.563
Heiloo	36.000		
Hellendoorn	24.180	Kaag en Braassem	121.719
Hellevoetsluis	6.240	Kampen	100.893
Helmond	52.650	Kapelle	53.040
Hendrik Ido Ambacht	25.818	Katwijk	144.066
Hengelo (O)	174.486	Kerkrade	183.300
's-Hertogenbosch	139.659	Koggenland	29.016
Het Bildt	73.905	Kollumerland en Nieuwkruisland	22.347
Heumen	151.515	Korendijk	29.718
Heusden	44.499	Krimpen aan den IJssel	32.799
Hillegom	49.686		
Hilvarenbeek	23.510	Laarbeek	20.709
Hilversum	120.939	Landerd	29.094
Hof van Twente	157.326	Landgraaf	41.301
Hollands Kroon	60.294	Landsmeer	24.453
Hoogeveen	17.550	Langedijk	6.318
Hoogezand-Sappemeer	31.161	Lansingerland	15.015
		Vervolg zie volgende pagina	

Vervolg van vorige pagina			
Leek	28.041	Meerssen	13.689
Leerdam	17.550	Menameradiel	24.375
Leeuwarden	133.044	Menterwolde	38.688
Leeuwarderadeel	72.150	Meppel	18.915
Leiden	347.646	Middelburg	49.296
Leiderdorp	97.968	Midden-Delfland	48.594
Leidschendam-Voorburg	203.190	Midden-Drenthe	60.138
Lelystad	5.000	Mill en St. Hubert	5.265
Leudal	143.052	Millingen aan de Rijn	8.736
Limburg (provincie)	156.000	Moerdijk	27.027
Lingewaal	17.550	Molenwaard	35.022
Lingewaard	19.305	Montferland	19.756
Lisse	18.252	Montfoort	12.480
Littenseradiel	8.736	Mook en Middelaar	123.708
Lochem	60.138	Muiden	3.510
Loon op Zand	41.886		
Lopik	26.442	Neder-Betuwe	18.246
Loppersum	24.102	Nederlek	33.150
Losser	17.550	Nederweert	14.040
		Neerijnen	14.040
Maasdonk	10.530	Nieuwegein	80.184
Maasdriel	20.770	Nieuwkoop	36.348
Maasgouw	72.150	Nijkerk	32.370
Maassluis	61.035	Nijmegen	193.479
Maastricht	347.334	Noord-Beveland	6.520
Marum	7.020	Noord-Brabant (provincie)	40.000
Medemblik	13.650		
		Vervolg zie volgende pagina	

Vervolg van vorige pagina	
Noordenveld	30.771
Noord-Holland (provincie)	610.350
Noordoostpolder	19.656
Noordwijk	12.636
Noordwijkerhout	8.775
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	1.755
Nunspeet	75.075
Nuth	11.232
Oegstgeest	46.059
Oirschot	8.775
Oisterwijk	7.845
Oldambt	181.116
Oldebroek	9.750
Oldenzaal	17.550
Olst-Wijhe	18.252
Ommen	79.638
Onderbanken	8.775
Oosterhout	35.100
Oost Gelre	51.363
Ooststellingwerf	18.720
Oostzaan	24.765
Opmeer	19.188
Opsterland	66.651
Oss	60.645
Oud-Beijerland	5.265
Oude IJsselstreek	161.460

Ouder-Amstel	4.914
Ouderkerk	3.510
Oudewater	27.612
Overbetuwe	21.762
Overijssel (provincie)	87.750
Papendrecht	6.318
Peel en Maas	63.687
Pekela	26.130
Pijnacker-Nootdorp	57.564
Purmerend	7.020
Putten	10.530
Raalte	25.987
Reimerswaal	15.990
Renkum	89.739
Reusel-De Mierden	10.530
Rheden	186.966
Rhenen	61.035
Ridderkerk	89.115
Rijnwaarden	4.914
Rijssen-Holten	304.746
Rijswijk (Z.H.)	165.945
Roerdalen	17.199
Roermond	34.749
Roosendaal	56.862
Vervolg zie volgende pagina	

Vervolg van vorige pagina	
Rotterdam	321.555
Rucphen	19.656
Schagen	55.497
Schermer	7.020
Scherpenzeel	3.510
Schiedam	326.352
Schiermonnikoog	7.020
Schijndel	28.782
Schinnen	7.020
Schouwen-Duiveland	23.790
Simpelveld	6.630
Sint-Anthonis	12.285
Sint-Michielsgestel	21.060
Sint-Oedenrode	64.857
Sittard-Geleen	175.266
Sliedrecht	31.200
Slochteren	20.124
Sluis	10.140
Smallingerland	110.292
Soest	123.825
Someren	15.444
Son en Breugel	29.991
Spijkenisse	7.020
Staat der Nederlanden	27.845.360
Stadskanaal	27.339
Staphorst	30.030

Stede Broec	17.823
Steenbergen	11.583
Steenwijkerland	129.675
Stein	19.266
Stichtse Vecht	29.523
Strijen	6.240
Súdwest Fryslân	317.058
Ten Boer	3.510
Terneuzen	45.474
Terschelling	3.510
Teylingen	57.681
Texel	7.371
Tholen	33.696
Tiel	36.803
Tilburg	71.786
Tubbergen	30.000
Twenterand	23.868
Tynaarlo	43.243
Tytsjerksteradiel	48.945
Ubbergen	33.540
Uden	17.550
Uitgeest	3.510
Uithoorn	54.522
Urk	3.861
Vervolg zie volgende pagina	

Vervolg van vorige pagina	
Utrecht (gemeente)	763.074
Utrecht (provincie)	87.750
Utrechtse Heuvelrug	201.669
Vaals	17.121
Valkenburg aan de Geul	21.060
Valkenswaard	12.987
Veendam	86.190
Veenendaal	86.970
Veere	7.020
Veghel	26.598
Veldhoven	35.100
Velsen	280.410
Venlo	106.026
Venray	54.202
Vianen	22.698
Vlaardingen	198.198
Vlagtwedde	16.458
Vlieland	3.510
Vlissingen	70.356
Vlist	10.530
Voerendaal	11.232
Voorschoten	41.184
Voorst	112.983
Vught	15.795
Waalre	6.318

Waalwijk	29.133
Waddinxveen	17.823
Wageningen	50.310
Wassenaar	106.392
Waterland	14.040
Weert	41.379
Weesp	33.501
Werkendam	9.828
Westerveld	51.987
Westervoort	3.510
Westland	301.860
Weststellingwerf	58.071
Westvoorne	66.963
Wierden	21.060
Wijchen	11.193
Wijdmeren	33.930
Wijk bij Duurstede	23.751
Winsum	10.140
Winterswijk	17.199
Woensdrecht	11.232
Woerden	123.201
Wormerland	36.660
Woudenberg	3.510
Woudrichem	10.530
Zaanstad	416.286
Vervolg zie volgende pagina	

Vervolg van vorige pagina	
Zaltbommel	3.861
Zandvoort	56.862
Zederik	43.017
Zeevang	12.246
Zeewolde	78
Zeist	192.075
Zevenaar	8.020
Zoetermeer	3.510
Zoeterwoude	26.871
Zuid-Holland (provincie)	610.350
Zuidhorn	10.140
Zuidplas	54.328
Zundert	104.949
Zutphen	95.940
Zwartewaterland	23.712
Zwolle	149.097
Zwijndrecht	47.541

COLOFON

Redactie: BNG Bank

Ontwerp & realisatie: Urban Design Front, Rotterdam

Fotografie: Thijs Wolzak, gemeente Landgraaf en gemeente Leeuwarden

Neem voor meer informatie op het gebied van MVO contact op met Jan Klaassens:
jan.klaassens@bngbank.nl

BNG Bank

Koninginnegracht 2

Postbus 30305

2500 GH Den Haag

T 070 3750 750

mc@bngbank.nl

bngbank.nl

